

15.12.2014

Kokousaika 15.12.2014 16:00 - 17:44

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Pajamäki, Osku	1. varapuheenjohtaja
Kari, Emma	2. varapuheenjohtaja
Karhuvaara, Arja	
Männistö, Lasse	
Oskala, Hannu	
Perälä, Erkki	
Puhakka, Sirpa	
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Rissanen, Laura	
Taipale, Kaarin	
Torsti, Pilvi	
Hamid, Jasmin	varajäsen
Muurinen, Seija	varajäsen

Muut

Puoskari, Mari	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja poistui 17:30, saapui 17:37, poissa: 1338 - 1341 §:t
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja saapui 16:12, poistui 17:10, poissa: 1312, 1313 ja 1335 - 1342 §:t
Paavolainen, Sara	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Pajunen, Jussi	kaupunginjohtaja poissa: 1320 §
Sauri, Pekka	apulaiskaupunginjohtaja
Penttilä, Hannu	apulaiskaupunginjohtaja
Viljanen, Ritva	apulaiskaupunginjohtaja
Sutinen, Pia	vs. apulaiskaupunginjohtaja
Korhonen, Tapio	kansliapäällikkö
Pohjaniemi, Marju	henkilöstöjohtaja
Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja

15.12.2014

Summanen, Juha Sarvilinna, Sami Kari, Tapio Peltonen, Antti	hallintojohtaja kaupunginlakimies viestintäpäällikkö hallintopäällikkö poistui 16:55, poissa: 1330 - 1342 §:t
Andersson, Victor Erroll, Katri Härmälä, Timo Matikainen, Kristiina	kaupunginsihteeri vs. kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri poistui 16:48, poissa: 1329 - 1342 §:t
Nyfors, Maria Rautanen, Marja-Liisa Thodén, Annikki Vallittu, Anja Lindén, Timo Menna, Lauri Högnabba, Stina	kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri vs. kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri vs. apulaiskaupunginsihteeri hallintoasiantuntija erikoistutkija asiantuntija saapui 16:08, poistui 16:18, ei läsnä päätösasioiden käsittelyn aikana nuorisotoimenjohtaja asiantuntija saapui 16:08, poistui 16:18, ei läsnä päätösasioiden käsittelyn aikana tutkija asiantuntija saapui 16:08, poistui 16:18, ei läsnä päätösasioiden käsittelyn aikana
Laitio, Tommi	yksikön päällikkö asiantuntija saapui 16:34, poistui 16:54, ei läsnä päätösasioiden käsittelyn aikana
Ranto, Sanna	elinkeinojohtaja asiantuntija saapui 16:34, poistui 16:54, ei läsnä päätösasioiden käsittelyn aikana
Machere, Saila	hallintojohtaja asiantuntija saapui 16:56, poistui 17:30, ei läsnä päätösasioiden käsittelyn aikana
Rinkineva, Marja-Leena	toimitusjohtaja (Länsimetro) asiantuntija saapui 16:56, poistui 17:30, ei läsnä
Judström, Yrjö	
Kokkinen, Matti	

15.12.2014

	Lehmuskoski, Ville	päätösasioiden käsittelyn aikana toimitusjohtaja (HKL) asiantuntija saapui 16:56, poistui 17:30, ei läsnä päätösasioiden käsittelyn aikana
Puheenjohtaja	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 1312 - 1342 §:t
Esittelijät	Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 1312 - 1319 ja 1323 - 1327 §:t
	Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 1320 ja 1328 - 1334 §:t
	Hannu Penttilä	apulaiskaupunginjohtaja 1321 - 1322 ja 1335 - 1339 §:t
	Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 1340 - 1341 §:t
	Pia Sutinen	vs. apulaiskaupunginjohtaja 1342 §
Pöytäkirjanpitäjä	Lauri Menna	hallintoasiantuntija 1312 - 1342 §:t

15.12.2014

---

§	Asia	
1312	Kj/2	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
1313	Kj/1	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
1314	Kj/1	V 14.1.2015, Muutoksia kaupunginvaltuuston kokoonpanossa
1315	Kj/2	V 14.1.2015, Kaupunginhallituksen jäsenten valinta toimikaudeksi 2015 - 2016
1316	Kj/3	V 14.1.2015, Kaupunginhallituksen konsernijaoston jäsenten valinta toimikaudeksi 2015 – 2016
1317	Kj/4	V 14.1.2015, Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston jäsenten valinta toimikaudeksi 2015 – 2016
1318	Kj/5	V 14.1.2015, Kaupunginhallituksen tietotekniikkajaoston jäsenten valinta toimikaudeksi 2015 – 2016
1319	Kj/6	V 14.1.2015, Rakennuslautakunnan varajäsenen valinta
1320	Kj/7	V 14.1.2015, Lainan myöntäminen Stiftelsen Arcada -säätiölle Arcadahallen -liikuntahallin rakentamiseen
1321	Kaj/1	V 14.1.2015, Koivusaaren osayleiskaavan hyväksyminen (nro 12180)
1322	Kaj/2	V 14.1.2015, Laajasalon Stansvikin alueen asemakaava (nro 11960, Stansvikin alue)
1323	Kj/3	Lausunto eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyyntöön europarlamenttivaalien laitosäänestyksestä
1324	Kj/4	Määrärahan myöntäminen tilakeskukselle käytettäväksi alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin ja liikuntavirastolle esirakentamiseen sekä määrärahan siirtäminen
1325	Kj/5	Eräiden hankkeiden jatkorahoitus innovaatorahaston varoilla
1326	Kj/6	Kaupunginvaltuuston 10.12.2014 tekemien päätösten täytäntöönpano
1327	Kj/7	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
1328	Kj/8	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
1329	Ryj/1	Eron myöntäminen rakennusviraston HKR- Rakennuttajan tulosryhmän johtajalle
1330	Ryj/2	Rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan viran

15.12.2014

---

		haettavaksi julistaminen
1331	Ryj/3	Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle ympäristövaikutusten arviointiselvityksestä VTT:n tutkimusreaktorin käytöstäpoistohankkeelle
1332	Ryj/4	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan päätöksen lupamääräysten muuttamiseksi
1333	Ryj/5	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helsingin kaupungin hakemuksesta Hernesaaren risteilijälaiturin rakentamisesta, merialueen täyttämisestä, ruoppauksesta ja massojen läjityksestä sekä valmiusluvasta
1334	Ryj/6	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
1335	Kaj/1	Helsingin vesihuollon toiminta-alue 2015
1336	Kaj/2	Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelman hyväksyminen
1337	Kaj/3	Östersundom -toimikunnan asettaminen toimikaudeksi 2015-2016
1338	Kaj/4	Lausunto Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman, asuntostrategian ja liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksista
1339	Kaj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
1340	Sj/1	Kaupunginorkesterin visuaalisen ilmeen uudistus
1341	Sj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
1342	Stj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

15.12.2014

Kj/2

§ 1312

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Pajamäen ja Rissasen sekä varatarkastajiksi jäsenet Oskalan ja Raatikaisen.

Käsittely

Kaupunginhallitus käsitteli kaupunginjohtajan toisen asian kokouksen ensimmäisenä asiana.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Pajamäen ja Hakolan sekä varatarkastajiksi jäsenet Oskalan ja Raatikaisen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

15.12.2014

Kj/1

---

§ 1313

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

15.12.2014

Kj/1

§ 1314

V 14.1.2015, Muutoksia kaupunginvaltuuston kokoonpanossa

HEL 2014-014638 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. todeta, että valtuutettu Anni Sinnemäen luottamustoimi on päättynyt
2. todeta, että kuntalain 11 §:n 2 momentin mukaisesti kaupunginvaltuuston puheenjohtajan kutsuttua hänet uudeksi kaupunginvaltuutetuksi tulee Sirkku Ingervo vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi
3. todeta, että keskusvaalilautakunta nimeää Vihreän liiton valtuustoryhmälle 19. varavaltuutetun vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus toteaa, että valtuutettu Anni Sinnemäki (Vihr.) on menettänyt vaalikelpoisuutensa valtuustoon ottaessaan vastaan kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen apulaiskaupunginjohtajan viran 14.1.2015 alkaen. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan kutsuttua hänet uudeksi valtuutetuksi tulee sijaantulojärjestyksen mukaisesti

15.12.2014

Kj/1

Vihreän liiton valtuustoryhmän ensimmäinen varavaltuutettu Sirkku Ingervo.

Kuntalain 37 §:n mukaan valtuutetun menettäessä vaalikelpoisuutensa, on valtuuston todettava luottamustoimi päättyneeksi.

Vaalilain 93 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja, jos varavaltuutettujen määrä jää valtuuston toimikauden aikana vajaaksi. Keskusvaalilautakunta nimeää varavaltuutetun 20.1.2015 pidettävässä kokouksessaan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Keskusvaalilautakunta
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

15.12.2014

Kj/2

§ 1315

V 14.1.2015, Kaupunginhallituksen jäsenten valinta toimikaudeksi 2015 - 2016

HEL 2014-012519 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita toimikaudeksi 2015 - 2016 kaupunginhallitukseen 15 jäsentä ja 15 henkilökohtaista varajäsentä sekä puheenjohtajan, ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan valituista jäsenistä seuraavasti:

	<i>Jäsenet</i>	<i>Henkilökohtaiset varajäsenet</i>
1	<i>Kok.</i> Tatu Rauhamäki	Ulla-Marja Urho
2	<i>Kok.</i> Arja Karhuvaara	Hannele Luukkainen
3	<i>Kok.</i> Lasse Männistö	Jarmo Nieminen
4	<i>Kok.</i> Laura Rissanen	Kauko Koskinen
5		
6		
7		
8	<i>SDP</i> Osku Pajamäki	Antti Koskela
9	<i>SDP</i> Pilvi Torsti	Jorma Bergholm
10	<i>SDP</i> Mirka Vainikka	Kaarin Taipale
11	<i>Vas.</i> Silvia Modig	Paavo Arhinmäki
12	<i>Vas.</i> Veronika Honkasalo	Henrik Nyholm
13	<i>PS</i> Mika Raatikainen	Nina Huru
14	<i>RKP</i> Marcus Rantala	Björn Månsson
15	<i>Kesk.</i>	Anniina Palm (Kok.)
	<i>Puheenjohtaja</i>	Tatu Rauhamäki
	<i>I varapuheenjohtaja</i>	Osku Pajamäki
	<i>II varapuheenjohtaja</i>	

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

15.12.2014

Kj/2

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita toimikaudeksi 2015 - 2016 kaupunginhallitukseen 15 jäsentä ja 15 henkilökohtaista varajäsentä sekä puheenjohtajan, ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan valituista jäsenistä seuraavasti:

	<i>Jäsenet</i>	<i>Henkilökohtaiset varajäsenet</i>
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13	Mika Raatikainen	Nina Huru
14	Marcus Rantala	Björn Månsson
15		

Puheenjohtaja

I varapuheenjohtaja

II varapuheenjohtaja

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginhallituksen jäsenmäärä ja toimikausi

Kaupunginhallituksen johtosäännön 2 §:n mukaan kaupunginhallituksessa on 15 jäsentä ja jokaisella jäsenellä on henkilö-kohtainen varajäsen. Kaupunginhallituksen toimikausi on kaksi vuotta.

Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallituksen puheenjohtajan lisäksi ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan. Kuntalain 17 §:n mukaan valtuusto asettaa kunnanhallituksen.

Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen

Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen (kuntalaki 35 §) on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1. kunnan keskushallinnossa kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2. kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta; eikä
3. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräämisvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Tasa-arvo

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 4a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa että kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

15.12.2014

Kj/2

Viranomaisten ja kaikkien niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita tässä pykälässä tarkoitettuihin toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden.

Luottamushenkilöiden vaalin toimittaminen

Vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisena, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisätynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

15.12.2014

Kj/3

§ 1316

**V 14.1.2015, Kaupunginhallituksen konsernijaoston jäsenten valinta
toimikaudeksi 2015 – 2016**

HEL 2014-013178 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2015 - 2016 kaupunginhallituksen konsernijaostoon yhdeksän jäsentä ja yhdeksän henkilökohtaista varajäsentä sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valituista jäsenistä seuraavasti:

	<i>Jäsenet</i>	<i>Henkilökohtaiset varajäsenet</i>
1	<i>Kok.</i> Lasse Männistö	Arja Karhuvaara
2	<i>Kok.</i> Laura Rissanen	Kauko Koskinen
3	<i>Kok.</i> Ulla-Marja Urho	Jarmo Nieminen
4		
5		
6	<i>SDP</i> Osku Pajamäki	Kaarin Taipale
7	<i>SDP</i> Pilvi Torsti	Jorma Bergholm
8	<i>Vas.</i> Silvia Modig	Paavo Arhinmäki
9	<i>PS</i> Mika Raatikainen	Nina Huru
	<i>Puheenjohtaja</i>	
	<i>Varapuheenjohtaja</i>	Osku Pajamäki

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

15.12.2014

Kj/3

Päätöksessä mainitut

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2015 - 2016 kaupunginhallituksen konsernijaostoon yhdeksän jäsentä ja yhdeksän henkilökohtaista varajäsentä sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valituista jäsenistä seuraavasti:

<i>Jäsenet</i>	<i>Henkilökohtaiset varajäsenet</i>
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	Mika Raatikainen
	Nina Huru

Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen konsernijaoston jäsenmäärä ja toimikausi

Kaupunginhallituksen johtosäännön mukaan kaupunginvaltuusto asettaa kaupunginhallituksen toimikaudeksi konsernijaoston. Jaostossa on yhdeksän jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Jäsenet ja varajäsenet valitaan kaupunginhallituksen jäsenistä ja varajäsenistä. Valtuusto valitsee jaoston puheenjohtajaksi kaupunginhallituksen varsinaisen jäsenen ja varapuheenjohtajaksi jaoston jäsenen.

Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen

Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen (kuntalaki 35 §) on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1. kunnan keskushallinnossa kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2. kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta; eikä
3. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräämisvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Tasa-arvo

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 4a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa että kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Viranomaisten ja kaikkien niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita tässä pykälässä tarkoitettuihin toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden.

Luottamushenkilöiden vaalin toimittaminen

Vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisena, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisätynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

15.12.2014

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Tiedoksi; Muutoksenhaku: kunnallisvalitus, valtuusto

Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

Kj/4

§ 1317

V 14.1.2015, Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston jäsenten
valinta toimikaudeksi 2015 – 2016

HEL 2014-013179 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2015 - 2016 kaupunginhallituksen johtamisen jaostoon yhdeksän jäsentä ja yhdeksän henkilökohtaista varajäsentä sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valituista jäsenistä seuraavasti:

	<i>Jäsenet</i>	<i>Henkilökohtaiset varajäsenet</i>
1	<i>Kok.</i> Lasse Männistö	
2	<i>Kok.</i> Laura Rissanen	Anniina Palm
3	<i>Kok.</i> Jarmo Nieminen	Pekka Majuri
4		
5		
6	<i>SDP</i> Osku Pajamäki	Maija Anttila
7	<i>SDP</i> Pilvi Torsti	Jorma Bergholm
8	<i>Vas.</i> Veronika Honkasalo	Henrik Nyholm
9	<i>PS</i> Harri Lindell	Marcus Rantala (RKP)
	<i>Puheenjohtaja</i>	Lasse Männistö
	<i>Varapuheenjohtaja</i>	Osku Pajamäki

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

15.12.2014

Kj/4

Päätöksessä mainitut

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2015 - 2016 kaupunginhallituksen johtamisen jaostoon yhdeksän jäsentä ja yhdeksän henkilökohtaista varajäsentä sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valituista jäsenistä seuraavasti:

<i>Jäsenet</i>	<i>Henkilökohtaiset varajäsenet</i>
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9 Harri Lindell	Marcus Rantala

Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston jäsenmäärä ja toimikausi

Kaupunginhallituksen johtosäännön mukaan kaupunginvaltuusto asettaa kaupunginhallituksen toimikaudeksi johtamisen jaoston. Jaostossa on yhdeksän jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee jaoston puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi kaupunginhallituksen jäsenen tai varajäsenen.

Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen

Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen (kuntalaki 35 §) on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1. kunnan keskushallinnossa kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2. kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta; eikä
3. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräämisvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Tasa-arvo

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 4a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa että kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Viranomaisten ja kaikkien niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita tässä pykälässä tarkoitettuihin toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden.

Luottamushenkilöiden vaalin toimittaminen

Vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä. Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisenä, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen

15.12.2014

Kj/4

vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Tiedoksi; Muutoksenhaku: kunnallisvalitus, valtuusto

Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

Kj/5

§ 1318

V 14.1.2015, Kaupunginhallituksen tietotekniikkajaoston jäsenten valinta toimikaudeksi 2015 – 2016

HEL 2014-013180 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2015 - 2016 kaupunginhallituksen tietotekniikkajaostoon yhdeksän jäsentä ja yhdeksän henkilökohtaista varajäsentä sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valituista jäsenistä seuraavasti:

	<i>Jäsenet</i>	<i>Henkilökohtaiset varajäsenet</i>
1	<i>Kok.</i> Ulla-Marja Urho	Arja Karhuvaara
2	<i>Kok.</i> Ossi Mäntylahti	Joona Haavisto
3	<i>Kok.</i> Katrina Harjuhahto-Madetoja	Hannele Luukkainen
4		
5		
6	<i>SDP</i> Kaarin Taipale	Valtteri Aaltonen
7	<i>SDP</i> Jouko Malinen	Miriikka Laakkonen
8	<i>Vas.</i> Mikko Pöri	Juho Lindman
9	<i>RKP</i> Kristina Juth	René Hursti (PS)
	<i>Puheenjohtaja</i>	
	<i>Varapuheenjohtaja</i>	Ulla-Marja Urho

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Otteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

Kj/5

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2015 - 2016 kaupunginhallituksen tietotekniikkajaostoon yhdeksän jäsentä ja yhdeksän henkilökohtaista varajäsentä sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valituista jäsenistä seuraavasti:

<i>Jäsenet</i>	<i>Henkilökohtaiset varajäsenet</i>
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9 Kristina Juth	René Hursti

*Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja*

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen tietotekniikkajaoston jäsenmäärä ja toimikausi

Kaupunginhallituksen johtosäännön mukaan kaupunginvaltuusto asettaa kaupunginhallituksen toimikaudeksi tietotekniikkajaoston. Jaostossa on yhdeksän jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee jaoston puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi kaupunginhallituksen jäsenen tai varajäsenen.

Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen

Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen (kuntalaki 35 §) on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1. kunnan keskushallinnossa kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2. kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta; eikä
3. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräämisvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Tasa-arvo

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 4a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa että kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Viranomaisten ja kaikkien niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita tässä pykälässä tarkoitettuihin toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden.

Luottamushenkilöiden vaalin toimittaminen

Vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä. Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisenä, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen

15.12.2014

Kj/5

vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi
Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Tiedoksi; Muutoksenhaku: kunnallisvalitus, valtuusto

Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

Kj/6

§ 1319

V 14.1.2015, Rakennuslautakunnan varajäsenen valinta

HEL 2014-001863 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Patrizio Lainalle vapautuksen rakennuslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja
2. valita Hannu Koposen Petra Malinin henkilökohtaiseksi varajäseneksi rakennuslautakuntaan vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Patrizio Lainán eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Patrizio Lainá (Vas.) pyytää 18.11.2014 vapautusta rakennuslautakunnan varajäsenen luottamustoimesta.

Kaupunginvaltuusto valitsi 16.1.2013, 5 § Patrizio Lainán varajäseneksi rakennuslautakuntaan toimikaudeksi 2013 - 2016.

15.12.2014

Kj/6

Kaupunginvaltuuston olisi valittava uusi varajäsen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

1 Patrizio Lainán eronpyyntö

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Rakennuslautakunta
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu -liikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

Kj/7

§ 1320

**V 14.1.2015, Lainan myöntäminen Stiftelsen Arcada -säätiölle
Arcadahallen -liikuntahallin rakentamiseen**

HEL 2014-010271 T 02 05 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kaupunginhallituksen myöntämään Stiftelsen Arcada -säätiölle urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta 2 900 000 euron lainan Arcadahallen-liikuntahallin rakentamiseen seuraavin ehdoin:

Laina-aika: Laina on maksettava takaisin tasalyhennyksin 20 vuoden kuluessa lainan nostosta

Lainan korko: Lainasta maksettava korko on vallitsevan peruskoron (0,5 %) suuruinen ilman marginaalia

Lainan vakuus: Lainan vakuudeksi on pantattava 50 % Fastighets Ab Arcada Novan osakkeista tai muu kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hyväksymä vakuus

Lainan erityisehdot: Laina-ajan kolme ensimmäistä vuotta ovat lyhennysvapaita

Käsittely

Esteelliset: Jussi Pajunen

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Heikki Kohi, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 36124
heikki.kohi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lainahakemus
- 2 Hankesuunnitelma

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Stiftelsen Arcada –säätio on vuodesta 1930 lähtien edistänyt ja tukenut ruotsinkielistä korkeakouluopetusta Suomessa. Nykyään säätio ylläpitää vuonna 2004 valmistunutta Arcadataloa, joka on Helsingin Arabianrannassa sijaitseva moderni ammattikorkeakoulu ja jossa opiskelee noin 2700 opiskelijaa. Rakennuksen omistaa kiinteistöyhtiö Fastighets Ab Arcada Nova, jonka osakekannan säätio omistaa kokonaan.

Tällä hetkellä kampusalue koostuu Arcadatalon lisäksi oppilaskunta ASKin talosta, ammattikoulu Prakticumista ja lähes 500 opiskelija-asunnosta. Arcadatalon viereen valmistuu vuoden 2015 lopussa uusi Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diak) Kalasataman kampus, joka tuo alueelle noin 1600 opiskelijaa lisää.

Stiftelsen Arcada –säätion tavoitteena on parantaa Arcadan tarjoamaa liikunta-alan koulutusta ja kehittää kampusaluetta rakentamalla Arcadahallen-nimisen liikuntahallin Hermannin rantatien varrelle, Diakin tulevan kampuksen viereen. Hankesuunnitelman on 10.6.2014 laatinut Haahtela-rakennuttaminen Oy. Liikuntahallille on varattu urheilutoimintaa palvelevien rakennusten tontti (YU) 21677/5, jonka omistaa Helsingin kaupunki ja jolle kaupunginvaltuusto on 9.4.2014 (106 §) vahvistanut vuokrauserusteet kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2075 saakka.

Arcadahallin kaksikerroksinen toimitila koostuu taitovalmennukseen ja -harjoitteluun varustetusta ns. telinekeskuksesta (n. 900 m²), erityisesti palloilulajeille soveltuvasta liikuntasalista (n. 600 m²) sekä tukitiloista (puku- ja pesutilat, välinevarasto- ja huoltotilat, n. 300 m²). Halli on suunniteltu paitsi Arcadan omaan Terveysten ja hyvinvoinnin osaston opetuskäyttöön myös Arcadan ulkopuolisille yksityiskäyttäjille ja urheiluseuroille.

Säätio on selvittänyt kevään 2014 aikana hallin vuokraamismahdollisuutta aktiiviliikuntaan keskittyvään yritystoimintaan. Selvityksen mukaan hallitiloista n. 1000 m² osaa on mahdollista vuokrata ja operoida etenkin arki-iltaisina ja viikonloppuisin. Lisäksi Suomen Voimisteluliiton johdolla vuonna 2012 tehdyn selvityksen mukaan useat paikalliset voimisteluseurat ovat halukkaita siirtämään toimintaansa uusiin telinekeskuksen tiloihin. Vuokraustoiminnan kautta koko liikuntahallille on näin ollen mahdollista saada korkea käyttöaste ympäri vuoden.

Hankesuunnitelman mukaan Arcadahallin rakentaminen kestää noin vuoden ja rakennustyöt on tarkoitus aloittaa vuoden 2015 alkupuolella. Hallin perustamiskustannukset ovat 7 200 000 euroa, jonka rahoitus jakaantuu seuraavasti:

Stiftelsen Arcada 1 300 000 euroa

Muut säätiöt ja rahastot 3 000 000 euroa

Helsingin kaupunki 2 900 000 euroa

Arcadahalli aktivoidaan säätiön taseen käyttöomaisuuteen. Stiftelsen Arcada -säätiö vastaa hallin rakennuttamisesta ja ylläpidosta sekä hankkeen rahoituskustannuksista. Hallista tulevilla vuokratuloilla on tarkoitus kattaa maanvuokra- ja ylläpitokustannukset.

Hallin perustamiskustannuksista vain Helsingin kaupungilta anottava 40 % osuus on lainapääomaa. Stiftelsen Arcada -säätiö tarjoaa lainan vakuudeksi pantattaviksi 50 % Fastighets Ab Arcada Novan osakkeista (nro 526-1050), joiden tasearvosta laskettava 90 % vakuusarvo riittää kattamaan anottavan lainapääoman. Stiftelsen Arcada -säätiöllä on tällä hetkellä kaupungin myöntämiä (khs 24.6.2002, 936 §, khs 7.4.2003, 446 §, ja khs 7.1.2004, 14 §) talousarviolainoja yhteensä 16 000 000 euroa, jonka vakuutena kaupungilla on valmiiksi 50 % Fastighets Ab Arcada Novan osakkeista (nro 1-525). Nämä lainat ovat lyhennysvapaita niin kauan kuin Arcadatalon rakennus on koulukäytössä.

Kaupunginhallitus toteaa, että liikuntalautakunta on 7.10.2014 (159 §) antanut Stiftelsen Arcada -säätiön lainahakemukselle puoltavan lausunnon, jossa todetaan muun muassa, että säätiön toiminta on pitkäaikaista ja vakiintunutta ja että säätiö on vakavarainen. Varsinaisen toiminnan vastuulle jäävät vain hallin operatiiviset menot, mikä antaa terveen pohjan liikuntahallin käyttötalouden hallinnalle. Edelleen lausunnon mukaan Stiftelsen Arcadan suunnitelma rakentaa uusi liikuntahalli Arabianrantaan on Helsingin kaupungin tavoitteiden mukainen. Halli tarjoaa lisää liikuntamahdollisuuksia alueen opiskelijoille ja helsinkiläisille liikuntaseuroille. Lopuksi liikuntalautakunta toteaa, että haettava laina on urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston sääntöjen mukainen.

Kaupunginhallitus esittää liikuntalautakunnan lausuntoon viitaten, että kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kaupunginhallituksen myöntämään Stiftelsen Arcada -säätiölle urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta 2 900 000 euron lainan Arcadahallin rakentamista varten. Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston varoja on rahastovaraukset huomioiden käytettävissä noin 6 500 000 euroa.

15.12.2014

Kj/7

Mikäli kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kaupunginhallituksen myöntämään lainan, kaupunginhallitus tulee toimeenpanopäätöksessään kehottamaan kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston varainhallintayksikköä laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Heikki Kohi, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 36124
heikki.kohi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lainahakemus
- 2 Hankesuunnitelma

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Liikuntalautakunta
Kaupunginkanslia/Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Liikuntalautakunta 07.10.2014 § 159

HEL 2014-010271 T 02 05 03 00

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien Stiftelsen Arcadan lainahakemusta:

Liikuntalautakunta puoltaa, että Stiftelsen Arcadalle myönnettäisiin urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta 2 900 000 euron laina liikuntahallin rakentamista varten.

Stiftelsen Arcada -säätö ylläpitää Ammattikorkeakoulu Arcadaa Helsingissä Arabianrannassa. Arcadassa on noin 2500 opiskelijaa. Alueella toimii lisäksi ammattioppilaitos Practicum (n. 700 opiskelijaa) ja Diak-ammattikorkeakoulu (n. 1000 opiskelijaa). Arabianrannassa on myös opiskelija-asuntoja noin 700 opiskelijalle.

Arcada-ammattikorkeakoulussa on liikunnanohjaajien ja terveyden edistämisen koulutusohjelma sekä fysioterapian koulutusohjelma. Arcadan nykyiset tilat ovat näiden koulutusohjelmien tarpeisiin riittämättömät. Tästä johtuen Arcada ryhtyi muutama vuosi sitten selvittämään erillisen liikuntahallin rakentamista alueelle.

Ammattikorkeakoulun koulutusohjelmien oma käyttö ei kokonaisuudessaan täytä hallin koko kapasiteettia, joten halli voi palvella myös muita käyttäjäryhmiä. Arcada teetti vuosina 2011-2012 selvityksen eri lajien sisäliikunnan olosuhdetarpeista. Selvityksen mukaan erityisesti taitovalmennuslajeilla ja taitoharjoittelulla eri lajeissa on suuri puute harjoitustiloista.

Liikuntahalliin on selvityksen pohjalta suunniteltu telinevoimistelutila (n. 900 m²), palloiluhalli (n. 600 m²) ja muita liikuntaa tukevia oheistiloja (n. 190 m²). Muita tiloja rakennuksessa on vajaa 400 m², jolloin rakennuksen koko nettoala on noin 2090 m².

Liikuntahalli sijoittuu kortteliin 21677 tontille 5 (Kyläsaarencuja), jonka omistaa Helsingin kaupunki. Tontin rakennusoikeus on 3500 kem² ja tontin asemakaava on lainvoimainen. Stiftelsen Arcada on neuvotellut kiinteistöviraston kanssa tontin vuokraamisesta liikuntahallin rakentamista varten. Vuokrasopimus tehdään, kun hankkeen rahoituspäätökset ovat varmistuneet.

Liikuntahallin arvioidut rakennuskustannukset ovat

Rakennuksen hinta	7 048 000 euroa
Rakennusaikainen tontin vuokra	22 000 euroa
Rakennusaikaiset korot	130 000 euroa
Yhteensä	7 200 000 euroa

Rakennuksen hintaa nostavat tontin vaativat pohjaolosuhteet, vilkasliikenteisen Hermannin rantatien asettamat ääneneristysvaatimukset sekä rakennuksen julkisivuvaatimukset.

Liikuntahalli rahoitetaan seuraavasti:

Stiftelsen Arcada	1 300 000 euroa
Muut säätiöt ja rahastot	3 000 000 euroa
Helsingin kaupungin laina	2 900 000 euroa
Yhteensä	7 200 000 euroa

Stiftelsen Arcadan toiminta on pitkäaikaista ja vakiintunutta. Säätiö on vakaavarainen. Muun kuin velkapääoman määrä on tässä hankkeessa moniin muihin vastaaviin verrattuna poikkeuksellisen suuri. Säätiö kattaa hakemuksen mukaan rakentamisesta aiheutuvat pääomamenot, jolloin varsinaisen toiminnan vastuulle jäävät vain hallin operatiiviset

menot. Tämä antaa terveen pohjan liikuntahallin käyttötalouden hallinnalle. Liikuntatilojen käyttö päivisin ammattikorkeakoulun opetustoimintaan ja iltaisin sekä viikonloppuisin muuhun liikuntatoimintaan varmistaa tilojen korkean käyttöasteen.

Stiftelsen Arcada perustaa talon ylläpitämiseksi joko erillisen kiinteistöosakeyhtiön tai hallinnoi sitä suoraan itse kuten myös muita alueella sijaitsevia kiinteistöjään. Liikuntatilat saatetaan vuokrata myös jonkin yksityisen yrityksen operoitavaksi.

Stiftelsen Arcadan suunnitelma rakentaa Arabianrantaan uusi liikuntahalli on Helsingin kaupungin tavoitteiden mukainen. Liikuntahalli tarjoaa lisää liikuntamahdollisuuksia alueen opiskelijoille ja helsinkiläisille liikuntaseuroille. Tämä edistää liikunnan määrän lisääntymistä kaupungissa ja sitä kautta tuottaa positiivisia fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin vaikutuksia.

Helsingin kaupungin urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston sääntöjen mukaan sen varoja voidaan käyttää urheilu- ja ulkoilulaitoksia palvelevien laitosten rakennustöiden rahoittamiseen. Stiftelsen Arcadan lainahakemus on urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston sääntöjen ehdon mukainen.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Mia Savolainen, hallintosihteeri, puhelin: 310 87812

§ 1321

V 14.1.2015, Koivusaaren osayleiskaavan hyväksyminen (nro 12180)

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen 7.1.2015 asti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 31. kaupunginosan (Lauttasaari) Koivusaarta ja sitä ympäröivää vesialuetta koskevan osayleiskaavaehdotuksen 11.12.2012 päivätyn ja 8.4.2014 sekä 28.10.2014 muutetun piirustuksen numero 12180 mukaisena ja osayleiskaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Lisäksi kaupunginvaltuusto kehottaa ottamaan alueen jatkosuunnittelussa huomioon riittävät aluevaraukset palveluille, kuten kouluille, sekä kiinnittämään huomiota lisääntyvän liikenteen aiheuttamien haittojen minimointiin.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Lauttasaaren länsipuolella noin viiden kilometrin päässä Helsingin ydinkeskustasta. Espoon ja Helsingin välinen raja sijaitsee Koivusaaren ja Hanasaaren välissä.

Suunnittelualue on osa Lauttasaaren kaupunginosaa Länsi-Helsingissä. Länsiväylän varteen sijoittuva Koivusaari rajautuu lännessä Espoon kuntarajaan ja idässä Lauttasaaren Katajaharjun alueeseen. Pohjoisessa ja etelässä aluetta ympäröi merialue. Suunnittelualueeseen kuuluvat Koivusaaren maa-alue, ympäröivää merialuetta, Länsiväylä ja maapenkereet Koivusaaren itä- ja länsipuolella. Lisäksi alueeseen kuuluvat Länsiväylän reunustat tien ja korttelialueiden välissä Katajaharjun sillalle asti. Alueen pinta-ala on

noin 58 hehtaaria, josta merialuetta on noin 46 hehtaaria ja maa-alueita noin 12 hehtaaria.

Osayleiskaava mahdollistaa asuntojen asemakaavoittamisen yli 5 000:lle asukkaalle, Koivusaaren keskustan kehittämisen metroaseman ympärille ja uusien työpaikkojen rakentamisen n. 3 800 - 4 500 työntekijälle.

Koivusaaren kaupunkirakenne tukeutuu uuteen metroasemaan, jonka ympärille muodostuu Koivusaaren keskusta. Koivusaarta on laajennettu esittämällä siihen tukeutuvia täyttöalueita. Saaristomaiseman ominaispiirteet ovat olleet lähtökohtana suunnittelulle. Pääosa alueesta on varattu asumiseen. Työpaikkarakentaminen ja palvelut keskittyvät Länsiväylän ja metroaseman tuntumaan. Länsiväylän ylittävä siltamainen kortteli sitoo Koivusaaren pohjois- ja eteläosat yhdeksi kaupunkirakenteelliseksi kokonaisuudeksi.

Pysäköinti on järjestetty asuinkortteleitten osalta korttelikohtaisesti. Keskustan toimistoja ja liiketiloja varten pysäköintipaikat on suunniteltu kortteleiden alle ja keskitetysti maanpäälliseen pysäköintilaitokseen, joka on integroitu osaksi toimistokorttelia.

Alueelle on osoitettu kaksi venesatama-alueita, jotka on tarkoitettu Koivusaareen jo toimivien venekerhojen satamiksi. Koivusaaren pohjoisosaan on suunniteltu moottoriveneille ja melojille tarkoitettu satama. Lisäksi alueella on asukkaiden laituripaikkoja pienemmissä yksiköissä. Rantoja kiertää virkistystä palveleva reitti, joka on yhteydessä Lauttasaaren rantareittiin.

Koivusaareen on suunniteltu uusi eritasoliittymä Länsiväylälle. Katajaharjun eritasoliittymä poistuu, mikä mahdollistaa Katajaharjun kannen rakentamisen. Tästä osayleiskaava-alueeseen kuuluu Katajaharjuntien länsipuolelle tuleva osuus. Lauttasaaren ja Koivusaaren välille on suunniteltu uusi katuyhteys, Vaskilahdenkatu. Espoon ja Helsingin keskustan välinen kevyen liikenteen reitti kävelyn ja pyöräilyn pääreitti on esitetty Länsiväylän pohjoisreunaan.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan 2006 vahvistetussa maakuntakaavassa osayleiskaavoitettava alue on merkitty taajamatoimintojen alueeksi, jonka halki on linjattu moottoriväylä (Länsiväylä) sekä seutuliikenteen rata (metro). Suunnittelualan eteläistä rantaa myöten on osoitettu viheryhteyden tarve. Alue sijoittuu pääkaupunkiseudun rannikko- ja saaristovyöhykkeen sisälle. Ympäristöministeriön 2014 vahvistamassa 2. vaihemaakuntakaavassa alueelle on osoitettu edellisten lisäksi

tiivistettävän alueen kehittämisperiaatemerkinä sekä liikennetunneli, joka korvaa ja tarkentaa aikaisempaa seutuliikenteen radan (metro) merkintää. Koivusaaren osayleiskaava noudattaa maakuntakaavan ja 2. vaihemaakuntakaavan tavoitteita tiivistämällä ja tehostamalla taajamatoimintoja hyvien raideliikenneyhteyksien asemanseutujen varten. Seudullisesta kävely- ja pyöräily-yhteydestä on huolehdittu osoittamalla kaavaehdotuksessa reitti Länsiväylän pohjoispuolelle.

Yleiskaava 2002:ssa Koivusaari ja osa sitä ympäröivää vesialuetta on merkitty selvitysalueeksi, jonka maankäyttö ratkaistaan osayleiskaavalla tai yleiskaavalla. Yleiskaavan mukaan alueen läpi kulkee metro tai rautatie ja moottorikatu. Helsingin maanalaisen yleiskaavassa alueella on merkintä suunnitellusta raideliikennetunnelista ja asemasta. Nyt laadittu osayleiskaavaehdotus on Yleiskaava 2002:n ja maanalaisen yleiskaavan mukainen.

Alueella on voimassa asemakaavat numero 7575 ja 8892 vuosilta 1977 ja 1985. Voimassa olevissa asemakaavoissa Länsiväylän eteläpuolinen osa Koivusaarta, vesialue saaren länsipuolella ja Vaskilahden alue on merkitty venesatama-alueeksi. Koivusaaren eteläkärki ja osia saaren keskeltä ovat asemakaavassa puistoaluetta, lisäksi Koivusaaresta on katualuetta. Länsiväylän pohjoispuolella oleva osa Koivusaaresta on asemakaavoittamaton.

Alueella on lisäksi voimassa Länsimetron rakentamista varten laaditut asemakaavat numero 11800 ja 12075 vuosilta 2009 ja 2012 metron tunnelia ja maanalaisia osia varten sekä Koivusaaren aseman itäisen sisäänkäynnin toteuttamista varten.

Helsingin kaupunki omistaa Koivusaaren alueen. Osayleiskaava-alueeseen kuuluva Porstan saari Koivusaaren luoteispuolella on yksityisessä omistuksessa. Länsiväylä on valtion omistuksessa.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymien suunnitteluperiaatteiden mukaan suunnittelun lähtökohtana on ollut alueen saaristomaisema ja merellisyys, erinomainen liikenteellinen sijainti uuden metrolinjan ja Länsiväylän tuntumassa sekä toiminnallinen tasapaino virkistys-, asumisen, palvelujen ja työpaikkojen välillä. Veneilytoimintojen säilyttäminen alueella on tärkeää toiminnallisen sisällön ja alueen identiteetin muodostamisessa.

Suunnitteluratkaisu perustuu alueesta järjestetyn yleisen kansainvälisen ideakilpailun voittaneen ehdotuksen kokonaisideaan, jota on sen tekijöiden kanssa yhteistyössä edelleen kehitetty.

Osayleiskaavan liikennejärjestelyt perustuvat Länsiväylän aluevaraussuunnitelmaan, joka on laadittu yhteistyössä Uudenmaan

ELY -keskuksen kanssa. Aluevaraussuunnitelman ratkaisut perustuvat siihen, että Länsiväylä on moottoritie. Aluevaraussuunnitelman mukaisten ratkaisujen keventämistä selvitetään asemakaavoituksen yhteydessä.

Länsiväylän liikennejärjestelyjen toteuttaminen edellyttää kustannusvastausta sopimista Helsingin kaupungin ja tienpitäjän Uudenmaan ELY -keskuksen kanssa. Kustannukset tarkentuvat vuonna 2015 alkavassa tiesuunnitelmassa, jonka yhteydessä tehdään myös ehdotus kustannusjaosta. Valtio ei ole toteutusohjelmissaan varautunut Länsiväylän parantamiseen Koivusaaren kohdalla perustelunaan, että Länsiväylän kattaminen ei perustu tieliikenteen tarpeisiin.

Suunnitelman toteuttamien edellyttää lisäksi mittavia vesi- ja maanrakennustöitä sekä vaativia tunneli- ja kansirakennelmia. Täytemääräksi on arvioitu noin 1,3, milj. m³rt. Länsiväylän kattamisen arvioidaan aiheuttavan noin 34 miljoona euron (alv0%) kustannukset. Suunnittelussa on huomioitu mahdollisuus alueen vaiheittain rakentamiseen. Osayleiskaavan aluerajaukseen kuuluva osuus Katajaharjun tunnelin kustannuksista arvioidaan olevan 57 milj. euroa (alv0%). Koivusaaren toteuttaminen ei kuitenkaan edellytä Katajaharjun liikennetunnelin ja kansirakenteiden toteuttamista.

Kaupungille koko yleiskaava-alueen toteuttamisesta koituvien kustannusten on arvioitu olevan yhteensä 212-225 milj.euroa (n. 660-700 eur/k-m²) ja tulojen 226 milj.euroa (n.700 eur/k-m²). Koko yleiskaava-alueelta saatavien tonttitulojen arvioidaan kattavan alueen toteuttamisesta kaupungille aiheutuvat kustannukset myös kalliimpaa ostolouhetta alueen täytöissä käytettäessä.

Osayleiskaavan toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset on eritelty liitteessä 4.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaupunginhallitus hyväksyi 2.10.2006 Länsimetron suunnittelua koskevan tilannekatsauksen ja päätti, että metropäätöksen varmistuttua on tarkoituksenmukaista käynnistää metron hankesuunnittelu, asemakaavoitus ja Koivusaaren osayleiskaavan laatiminen.

Osayleiskaavan osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty v. 2008 laaditun osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti ja suunnittelun aikana on useassa eri vaiheessa ollut mahdollista esittää mielipiteitä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta jätettiin 85 ja osayleiskaavaluonnoksesta 64 kirjallista mielipidettä.

Koivusaaren suunnittelusta järjestettiin vuonna 2009 kansainvälinen yleinen ideakilpailu. Kilpailu oli ensimmäinen kaupunkisuunnittelukilpailu, jossa anonyymit ehdotukset olivat julkisesti nähtävänä internetissä ja näyttelytila Laiturilla ennen kilpailun ratkaisemista. Yleisöllä oli mahdollisuus antaa palautetta ehdotuksista siten, että kilpailun tuomaristo sai materiaalin käyttöönsä ennen ratkaisun tekemistä. Yleisö sai myös äänestää suosikkiaan ja yleisön suosikki julkistettiin. Kilpailumallista on sittemmin tullut vakiintunut käytäntö suomalaisissa yleisissä arkkitehtuuri- ja kaupunkisuunnittelukilpailuissa.

Osayleiskaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 18.1. - 18.2.2013. Muistutuksia esitettiin 12 ja nähtävilläoloajan ulkopuolella saapui yksi kirje. Lisäksi saatiin Helsingin Energian/Helen Sähköverkko Oy:n, Espoon kaupunginhallituksen, Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän, Liikenneviraston, Uudenmaan elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksen, pelastuslautakunnan, ympäristölautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan, kiinteistölautakunnan, kaupunginmuseon johtokunnan, liikuntalautakunnan, opetuslautakunnan ja yleisten töiden lautakunnan lausunnot.

Muistutusten ja lausuntojen johdosta osayleiskaavaehdotukseen tehtiin olennaisia muutoksia, joiden johdosta kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 8.4.2014, 100 § esittää kaupunginhallitukselle, että ehdotus tulisi asettaa uudelleen nähtäville. Muutettu osayleiskaavaehdotus on ollut julkisesti uudelleen nähtävillä 23.5. - 23.6.2014. Ehdotuksesta tehtiin 17 muistutusta.

Molempien nähtävilläpitojen aikana saadut muistutukset ja lausunnot sekä niihin annetut vastineet ilmenevät vuorovaikutusraportista (liite 3).

Muistutukset

Jälkimmäisen nähtävilläpidon aikana saaduissa muistutuksissa todetaan mm. että suunnitelmaan kohdistunut kritiikki ei ole aiheuttanut toivottuja muutoksia suunnitelmiin. Suunnittelun lähtökohtaa uudesta asuin- ja työpaikka-alueesta metron varressa pidetään vääränä. Alueen suunnittelun lähtökohdaksi pitäisi ottaa nykytilanteen mukainen käyttö virkistysalueena ja venekerhojen toiminta-alueena. Asukas- ja työpaikkamäärää pidetään liian suurena. Rakentamistehokkuutta on nostettu, vaikka sitä olisi muistutusten mukaan pitänyt vähentää.

Suunnitelman katsotaan tukkivan ja muuttavan merimaisemaa sekä varjostavan lähiympäristöä. Meritäyttöjä on suunnitelmassa liikaa. Koivusaaren ja Katajaharjunniemen välinen vesialue on liian pieni ja pilaa Katajaharjunniemen asukkaiden avoimet merimaisemat, jolloin Katajanharjun kiinteistöjen arvo laskee. Ilmastonmuutoksen vaikutuksia

ei ole otettu riittävästi huomioon, eikä suunnitelmassa ole tarpeeksi palveluja ja virkistysalueita.

Liikenne- ja ratkaisua pidetään mutkikkaana. Länsiväylän risteysjärjestelyä pidetään tilaa vievänä ja sekavana. Melusta ja liikenteen päästöistä aiheutuvien haittojen arvellaan lisääntyvän alueella ja lauttasaarelaisten yhteyksien Länsiväylälle huonontuvan.

Venesatamia pidetään liian pieninä seuratoiminnalle ja talvitelakoinnille varattua tilaa täysin riittämättömänä.

Seudullisen suunnitteluyhteistyön nähdään olevan puutteellista. Länsiväylän muuttaminen kaupunkibulevardiksi ja suunnittelualueen ulottaminen Espoon rajan yli avaisivat uusia vaihtoehtoja Koivusaaren suunnittelulle.

Muistutusten sisältö on referoitu aihepiireittäin liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa ja muistutuksiin on annettu vastineet.

Lausunnot

Muutetusta osayleiskaavaehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa Uudenmaan elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Liikennevirasto, Helen Sähköverkko Oy, pelastuslautakunta, ympäristölautakunta, yleisten töiden lautakunta ja kiinteistölautakunta.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus (ELY-keskus) toteaa lausuneensa osayleiskaavaehdotuksesta 11.3.2013 ja todenneensa osayleiskaavan toteuttavan alueellisia maankäyttötavoitteita yhdyskuntarakenteen tiivistämisen ja joukkoliikenteen edistämisen kannalta. Maakuntakaavan katsotaan olleen riittävästi suunnittelun ohjeena. ELY-keskus toteaa, että 11.3.2013 lausunnossa esille tuotuja seikkoja vesistövaikutusten tarkentamisesta ei ole konkreettisesti otettu huomioon. Tarkemmat selvitykset tulee tehdä ennen kaavan hyväksymistä. Länsiväylän liikennejärjestelyistä on laadittu aluevaraus suunnitelma, jossa on esitetty uutta eritasoliittymää Koivusaaren, nykyisen Katajaharjun liittymän poistamista ja varautumista 3+3 kaistan lisäksi rinnakkaiskaistoihin Länsiväylällä Koivusaaren kohdalla. Osayleiskaavassa tulee säilyttää mahdollisuus aluevaraus suunnitelman mukaisten ratkaisujen toteuttamiseen. Liikennejärjestelyjen ja maankäytön vaiheistaminen tulee esittää kaava-aineistossa. Pesimälinnuston kannalta arvokas Nurmiluoto pitäisi merkitä osayleiskaavassa SL-merkinnällä.

Muissa lausunnoissa todettiin, että suunnitelmaan tehdyt muutokset ovat parantaneet suunnitelman toteutettavuutta. Suunnitelma sisältää edelleen teknistaloudellisia haasteita, joista vaativin on Länsiväylän ylittävän kansirakenteen toteuttaminen. Koivusaaren osayleiskaava-suunnitelmaa on pidetty hyvänä ja kannatettavana kaupunkirakenteen täydentämisenä, uuteen raideyhteyteen tukeutuvana riittävän tehokkaana aluekokonaisuutena.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta. Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Osayleiskaavaehdotukseen tehdyt muutokset

Muistutukset on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että kaavassa on suhtauduttu erityisellä huolellisuudella alueelle ja maisemaan sopivan mittakaavan ja korttelirakenteen tavoittamiseksi suuresta rakentamisen määrästä huolimatta. Alueen luontoarvot on mahdollisuuksien mukaan huomioitu. Saaren eteläkärjen luonnonsuojelualueen säilymisen edellytykset on turvattu riittävän avoimella merisektorilla etelään, lintujen pesimäluodot on jätetty rauhaan, lepakoiden elinolosuhteita ei ole heikennetty ja täyttöjen määrä on pyritty pitämään maltillisena niin, että pohjaeliöstölle ja kalojen elinympäristölle aiheutuva haitta olisi rajattu. Länsiväylän kevennettyä ratkaisua tutkitaan maantiealueen vaatiman tilan pienentämiseksi ja kustannusten alentamiseksi. Uuden yleiskaavan valmistelun yhteydessä tutkitaan Länsiväylän muuttamista kaupunkibulevardiksi.

Osayleiskaavan selostukseen on lausuntojen johdosta lisätty päivitetyn virtausmalliselvityksen mukainen vaikutusten arviointi täydentämään jo aikaisemmin tehtyjä selvityksiä maankäytön vaikutuksista virtauksiin sekä kaavio Koivusaaren maankäytön ja liikennejärjestelyjen vaiheittaisesta toteuttamisesta. Nurmiluodon merkitsemistä luonnonsuojelualueeksi ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena. Helsingin kaupungin ympäristökeskus valmistelee parhaillaan luonnonsuojeluohjelmaa, jossa Nurmiluotoa ei ole pidetty välttämättä rauhoitettavana.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan tarkistetun esityksen mukainen. Kaupunkisuunnitteluvirasto on täydentänyt kaavaselostusta 2. vaihemaakuntakaavaa koskevilta osin.

15.12.2014

Esittelijä toteaa lisäksi, että Koivusaaren alueen toteuttamisen edistämiseksi tulee alueen asemakaavoituksen yhteydessä selvittää mahdollisuudet Länsiväylän muuttamiseksi kaduksi ja siitä aiheutuvat kustannukset ja velvoitteet.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Osayleiskaavaehdotuksen nro 12180 kartta, päivätty 11.12.2012, muutettu 8.4.2014 ja 28.10.2014
- 2 Osayleiskaavaehdotuksen nro 12180 selostus, päivätty 11.12.2012, muutettu 8.4.2014 ja 28.10.2014 sekä täydennetty 8.12.2014
- 3 Vuorovaikutusraportti 11.12.2012, täydennetty 21.10.2014
- 4 Kustannukset
- 5 Osa päätöshistoriaa

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Uudenmaan liitto
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Liikennevirasto
Helen Sähköverkko Oy

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta

Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.10.2014 § 322

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Ksv 0845_1, karttaruutu F3

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 11.12.2012 päivätyn ja 8.4.2014 sekä 28.10.2014 muutetun 31. kaupunginosan (Lauttasaari) Koivusaarta ja sitä ympäröivää vesialuetta koskevan osayleiskaavaehdotuksen nro 12180 hyväksymistä ja etteivät tehdyt muistutukset ja annetut lausunnot anna aihetta muihin toimenpiteisiin. Muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti pöytäkirjan liitteestä ja kaavaselostuksesta
- ettei kaavaehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Lisäksi lautakunta kehotti

- ottamaan alueen jatkosuunnittelussa huomioon riittävät aluevaraukset palveluille, kuten kouluille
- kiinnittämään jatkosuunnittelussa huomioita lisääntyvän liikenteen haittojen minimointiin.

Lisäksi lautakunta päätti

- antaa kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksestä ja vuorovaikutusraportista ilmenevät vastaukset kaupungin perusteltuna kannanottona tehtyihin muistutuksiin.

Käsittely

28.10.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä seuraavan Elina Moision tekemän vastaehdotuksen:

Lisätään päätökseen kohta (3):
Lautakunta kehottaa ottamaan alueen jatkosuunnittelussa huomioon riittävät aluevaraukset palveluille, kuten kouluille.

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä seuraavan Elina Moision tekemän vastaehdotuksen:

Elina Moisio: Lisätään päätökseen kohta (4): Lautakunta kehottaa kiinnittämään jatkosuunnittelussa huomioita lisääntyvän liikenteen haittojen minimointiin.

Mikko Särelä teki Elina Moision kannattamana seuraavan vastaehdotuksen:

Lautakunta toteaa, että jatkosuunnittelussa on syytä kiinnittää erityistä huomiota jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiin.

Kannattajat: Elina Moisio

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Lautakunta toteaa, että jatkosuunnittelussa on syytä kiinnittää erityistä huomiota jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiin

Jaa-äännet: 5

Michael Berner, Jape Lovén, Matti Niiranen, Jaakko Meretniemi, Risto Rautava

Ei-äännet: 2

Elina Moisio, Mikko Särelä

Tyhjä: 2

Eija Loukoila, Nuutti Hyttinen

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 5-2, tyhjiä 2.

21.10.2014 Pöydälle

08.04.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

25.03.2014 Pöydälle

18.12.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

11.12.2012 Pöydälle

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Mikko Reinikainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37206
mikko.reinikainen(a)hel.fi
Valtteri Heinonen, arkkitehti, puhelin: 310 64795
valtteri.heinonen(a)hel.fi
Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37258
anu.lamminpaa(a)hel.fi
Raila Hoivanen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37482
raila.hoivanen(a)hel.fi
Helena Färkkilä-Korjus, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37325
helena.farkkila-korjus(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi
Heikki Palomäki, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37312
heikki.palomaki(a)hel.fi
Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 37403
juha-pekka.turunen(a)hel.fi

Opetusvirasto 14.10.2014

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää opetustoimen lausuntoa Koivusaaren osayleiskaavaehdotukseen (nro 12180).

Osayleiskaavaehdotus koskee 31.kaupunginosan (Lauttasaari) Lauttasaaren länsipuolista aluetta Länsi-Helsingissä. Koivusaari rajautuu lännessä Espoon kuntarajaan ja idässä Lauttasaaren Katajajarjun alueeseen. Pohjoisessa ja etelässä aluetta ympäröi merialue.

Suunnittelualueeseen kuuluvat Koivusaaren maa-alue, ympäröivää merialuetta, Länsiväylä ja maapenkereet Koivusaaren itä- ja länsipuolella. Lisäksi alueeseen kuuluvat Länsiväylän reunustat tien ja korttelialueiden välissä Katajajarjun sillalle asti.

Osayleiskaavaehdotus on uudelleen nähtävillä siihen tehtyjen olennaisten muutosten takia.

Olennaisia muutoksia aikaisempaan ehdotukseen ovat asuntorakentamisen sekä liike- ja työpaikkarakentamisen määrän lisääminen, korttelialueiden laajentamisen myötä maapinta-alan lisääminen 3 hehtaarilla sekä katualueiden paikoittainen kaventaminen ja lyhentäminen.

Osayleiskaava mahdollistaa asuntojen asemakaavoittamisen yli 5000:lle asukkaalle aiemman 4000 sijasta, Koivusaaren keskustan kehittämisen metroaseman ympärille ja uusien työpaikkojen rakentamisen n. 3800 - 4500 työntekijälle aiemman 2000 sijasta. Muutokset on tehty kokonaisuus huomioon ottaen, ei yksittäisinä pelkästään yhtä osa-aluetta koskevana muutoksina vaan kokonaisvaltaisena koko aluetta koskevana suunnitteluna Koivusaaren perusideaa noudattaen.

Opetuslautakunta on lausunnossaan Koivusaaren yleiskaavasta 28.5.2013 todennut mm., että Koivusaareen on varauduttu sijoittamaan vuosiluokkien 1-2 alkuopetuskoulu yhteishankkeeseen päiväkodin kanssa. Vuosiluokkien 3-9 oppilaiden tilat esitetään rakennettavaksi Lauttasaareen. Länsiväylän alittava jalankulun ja pyöräilyn alikulkuyhteys on merkittävä myös koulumatkojen kannalta.

Opetustoimi haluaa lausunnossaan puuttua kaavassa esitetyn koulu- päiväkotihankkeen liittymisestä puistoalueisiin. Koulun ja päiväkodin omat piha-alueet ovat mitoitukseltaan minimaaliset. Etenkin koulun välituntitoiminnat sijoittuvat puistoon ja viereiselle liikuntakentälle. Koulun ja kentän välinen kevyen liikenteen väylä tulee turvallisen välituntiliikkumisen vuoksi siirtää pois koulun ja kentän välistä.

Opetustoimi seuraa vuosittaisen väestöennusteen mukaan alueen oppilasmäärän kehittymistä ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin tarvittavien koulutilojen saamiseksi investointiohjelmaan.

Lisätiedot

Kaisa Nuikkinen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86291
kaisa.nuikkinen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 07.08.2014 § 414

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle Koivusaaren 25.3.2014 muutetusta osayleiskaavaehdotuksesta nro 12180 seuraavan lausunnon:

Alueen yleiskuvaus sekä maanomistus ja -hallinta

Helsingin kaupunki omistaa nykyisin koko Koivusaaren osayleiskaava-alueen. Kaupunki on ostanut keväällä 2014 Länsiväylän pohjoispuolella sijaitsevan Nokia Oyj:n omistaman maa-alueen rakennuksineen. Koivusaaren kaava-alueen keskiosaan sijoittuva Länsiväylä on valtion

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

omistama. Länsiväylän eteläpuolella sijaitsevan osan omistaa Helsingin kaupunki. Koivusaassa sijaitsee useita veneilyyn liittyviä pysyviä ja väliaikaisia venesatamatoimintoja palvelevia rakennuksia.

Kaavan mitoitusta on tarkistettu ja suunnitelman asuntorakentamisen määrää on lisätty 50 000 k-m² (n. 32 %). Liike- ja työpaikkarakentamisen määrää on lisätty noin 30 000 k-m² (n. 30 %). Osayleiskaavaehdotuksen asuinkerrosala on 205 100 k-m² sekä liike- ja toimitilarakrosala 106 800 k-m². Rakennusoikeus yhteensä on 311 900 k-m².

Osayleiskaavan tekniset ja taloudelliset toteuttamisedellytykset

Kiinteistölautakunta on lausunut aikaisemmasta 18.12.2012 päivätyistä osayleiskaavaehdotuksesta. Lausunnossa todettiin kaavan sisältävän useita teknistaloudellisia haasteita ja erittäin korkeita etupainotteisia investointeja. Kiinteistölautakunta puolsi osayleiskaavan hyväksymistä edellyttäen, että lausunnossa mainittuihin seikkoihin löydetään jatkosuunnittelussa tyydyttävät ratkaisut.

Nyt po. osayleiskaavaehdotuksen toteuttamiskelpoisuus asunto- ja työpaikkarakentamisen osalta on parantunut muun muassa maankäytön tehokkuuden kasvattamisen ja toimintojen uudelleen kohdistamisen myötä. Aikaisempaan osayleiskaavaehdotukseen nähden Länsiväylän kattaminen on pystytty ratkaisemaan toteuttamiskelpoisempaan siten, että kansialue on lyhyempi ja kyse ei siten ole kalliista tunnelirakenteesta, vaan siltarakenteesta. Lisäksi täyttöalueita on hieman laajennettu.

Kaavan aikaisempaan versioon nähden on kaupunki tällä hetkellä ainoa maanomistaja alueella. Osayleiskaavaehdotuksessa ja tulevassa asemakaavoituksessa tulisikin ottaa huomioon kaupungin maanomistus entistä paremmin myös kaupungille keväällä 2014 hankitun maa-alueen ja sen lähiympäristön kehittämisen osalta. Nyt po. osayleiskaavaehdotuksessa on alue merkitty V (virkestysalue) ja TP (työpaikka) -merkinnällä. Kiinteistölautakunnan näkemyksen mukaan aluetta tulee tarkastella ja kehittää siten, että työpaikka-alue (TP) tulisi ulottaa Länsiväylän suuntaiseksi myös pohjoispuolella. Tällöin työpaikka-alue (TP-merkintä) toimisi yhteneväisenä ja jatkuvana liitoksena kohti kansialuetta ja yhdistäisi pohjois- ja eteläpuolen toiminnallisesti eheämmin. Näin ollen asumiseen tarkoitettu alue laajentuisi entisestään, ja myös virkistykselle tulisi paremmat mahdollisuudet. Mahdollinen liike- ja toimitilarakennus voisi toimia melusuojana sekä parantaa ilmanlaatuolosuhteita tällöin työpaikka-alueen taakse jäävällä laajemmalla viher- ja asuntorakentamisalueella.

Koivusaaren osayleiskaavaa voidaan edelleen pitää toiminnallisesti, teknisesti ja juridishallinnollisesti hyvin vaativana. Ottaen huomioon alueen maankäytön suunnittelun haasteet on kaavan jatkosuunnittelussa pystytty kuitenkin osin löytämään paremmin toteutettavia ratkaisuja. Tehdyillä muutoksilla voidaan vastata paremmin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön yleisiin tavoitteisiin sekä parantaa osayleiskaavaehdotuksen kokonaistaloudellisuutta ottaen kuitenkin huomioon, että kaava on edelleen teknisesti vaativa ja hyvin kallis toteuttaa.

Kiinteistölautakunta puoltaa osayleiskaavan hyväksymistä edellyttäen, että lausunnossa mainittuihin seikkoihin löydetään jatkosuunnittelussa tyydyttävät ratkaisut.

02.05.2013 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

18.04.2013 Pöydälle

Esittelijä

vs. osastopäällikkö
Esko Patrikainen

Lisätiedot

Pekka Saarinen, tonttiasiamies, puhelin: 310 64182
pekka.t.saarinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.06.2014 § 196

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi osayleiskaavaehdotuksesta seuraavan lausunnon.

Koivusaaren osayleiskaavaehdotuksen mukainen, metroon tukeutuva rakentaminen antaa erinomaiset mahdollisuudet ilmastovaikutukset huomioivaan suunnitteluun ja rakentamiseen. Koko alue sijaitsee 300-500 metrin etäisyydellä metroasemasta ja siihen liittyvistä kaupallisista palveluista, mikä mahdollistaa joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen maksimaalisen hyödyntämisen liikkumisessa. Länsiväylän varteen tuleva toimitilarakentaminen suojaa sen taakse suunniteltuja asuinkortteleita liikenteen haitoilta. Tarkistettuun osayleiskaavaehdotukseen lisätty läntisen satama-altaan pohjoisreunalle suunniteltu toimistorakennuksen korttelialue parantaa Koivusaaren eteläosan melusuojausta. Saaren pohjoisosan asuinkortteleiden riittävä melusuojaus edellyttäneen kaavan

avoimemmasta rakenteesta johtuen myös melusteitä Länsiväylän varteen.

Kaavaselostuksen mukaan Koivusaassa on mahdollista käyttää energiantuotannon osana esimerkiksi aurinko- tai tuulienergiaa. Osayleiskaava mahdollistaa myös matalaenergiarakentamisen. EU edellyttää 0-energiatavoitetta uusilla rakentamisalueilla vuoden 2020 alusta. Alueen asemakaavoituksessa onkin jatkossa tärkeää huomioida riittävien edellytysten ja varausten luominen uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämiseen. Alueella tulisi tutkia mm. mahdollisuuksia paikalliseen tuulivoimantuotantoon..

Osayleiskaavan ekotehokkuuden arviointi osoittaa suunnitellun alueidenkäytön edullisuuden. Ekotehokkuutta heikentäviksi on tunnistettu maanrakennustyöt, raskaat pohjarakenteet ja runsas pysäköintipaikkojen määrä. Kaavan tarkistuksen yhteydessä mm. rantarakennesuunnitelmia on jonkin verran kevennetty. Asemakaavavaiheessa olisi syytä selvittää myös mahdollisuuksia vähentää pysäköintipaikkojen määrää kehittämällä vuorottaispysäköintijärjestelyjä kaupungin uuden pysäköintipolitiikan mukaisesti. Myös yhteiskäyttöautojen käyttömahdollisuuksia alueella kannattaa kehittää. Kaavaselostuksen mukaan toimisto- ja liiketilojen pysäköintinormia on tarkoitus pienentää aiemmin noudatetuista. Myös asuinrakennusten kohdalla tämä olisi perusteltua poikkeuksellisen hyvien joukkoliikenneyhteyksien vuoksi. Jatkosuunnittelussa tulee kehittää myös autojen yhteiskäyttöjärjestelyjä ja niiden tilavarauksia sekä sähkölatausmahdollisuuksia.

Länsiväylän yli rakennettavan kansirakenteen alta on poistettu bussipysäkit, mikä on hyvä ratkaisu bussipysäkkien ilmanlaadun kannalta. Tunneleissa ja katetuissa tiloissa bussien päästöt eivät pääse riittävästi laimenemaan, jolloin pysäkillä oleskelevat ihmiset altistuvat kohonneille ilmansaaste- ja melutasoille. Tunneleissa sijaitsevilla pysäkeillä myös melutasot voivat olla korkeita, mikä heikentää niiden viihtyisyyttä. Ratkaisu ei kuitenkaan saisi heikentää liityntäliikenteen yhteyksiä metroasemalle.

Metroaseman läheisyyteen on tarpeen rakentaa riittävästi laadukkaita pyöräpysäköintipaikkoja, joissa on myös lukittavia pyöräsäilytystiloja. Tämä on erityisen tärkeää, koska suurin osa alueen asuin- ja toimistorakennuksista sijaitsee kävely- tai pyöräilymatkan päässä metroasemasta.

Tarkistettuun osayleiskaavaehdotukseen merkitty Koivusaaren eteläosan puistoalueen laajentaminen on myönteinen muutos. Aiemmin luonnonsuojelualueeksi merkityn suojeltavan merenrantaniityn

kaavamerkinnän tarkennettu muutos suojelualueeksi, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 29 §:n perusteella suojeltu merenrantaniitty, on perusteltu ja tarkoituksenmukainen. Merenrantaniityn ympärille on lisäksi merkitty luo-merkinnällä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, joka toimii samalla kapean niittykaistan suojavyöhykkeenä.

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (Kuntal 91 §).

19.02.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 10.06.2014 § 247

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Koivusaaren osayleiskaavaehdotuksessa esitetyt ratkaisut ovat kalliita verrattuna tulevaan asukasmäärään ja kaavan mahdollistamaan uuteen kerrosalaan. Toisaalta Koivusaaren rakentamista puoltaa metroaseman ja muiden liikenneyhteyksien tehokas hyödyntäminen. Koivusaaren rakentamisen edellytyksenä on Länsiväylän ylittävän sillan ja kansiratkaisujen toteuttaminen. Kansirakenteiden toteutus on suurin yksittäinen syy hankkeen kalleuteen. Muita kalliita ratkaisuja ovat runsas rantarakentaminen.

Tunneli ja muut tekniset ratkaisut

Osayleiskaavaehdotuksessa esitetään mittavia kansiratkaisuja. Jo osayleiskaavassa tulee selvittää riittävästi teknisten rakenteiden vaatimuksia. Kaavaselostuksesta ei selviä, miten kansirakenteiden ja niiden päälle rakennettavien rakennusten hallinta, vastuut ja kustannukset rakenteiden ylläpidosta jakautuvat. Tavoitteena tulee olla myös tarkoituksenmukainen vastuunjako mittavien rakenteiden toteutuksesta ja ylläpidosta.

Rakennusten rakentaminen sillan päälle voi vaikeuttaa sillan vesieristyksen ylläpitoa ja uusimista. Sillan vesieristyksiä ei voida ylläpitää alapuolelta. Silta- ja kansiratkaisut vaikuttavat myös Koivusaaren puistokadun muotoon sillan ylityksen kohdalla. Kadun muodon tulee olla sellainen, että eri omistajatahojen vastuujaot pystytään jakamaan luotettavalla ja käytännössä toimivalla tavalla.

Kunkin rakentajan tulee lähtökohtaisesti voida vastata omien rakenteidensa mitoituksesta. Esimerkiksi metron rakennukset ja muut rakenteet tulee siis mitoittaa niin, että ne kantavat niihin kohdistuvat maanpaineet. Rakennusvirasto ei rakenna maanpainesieniä eri toimijoiden tontteja vastaan tonttien rakenteiden vaatimusten pienentämiseksi, vaan kukin taho vastaa tiedossa olevan suunnitelman mukaisesta mitoituksesta omalta osaltaan. Jos tällaiset kustannukset kuuluisivat jatkossa rakennusvirastolle, vähentäisi se suoraan eri rakennushankkeisiin kohdennettavia kustannuksia tuoden samalla rakennusvirastolle ennalta arvaamattomia lisäkustannuksia.

Kadut

Katujen mitoitus on asukasmäärään nähden taloudellinen, sillä katuja on alueen pinta-alaan suhteutettuna vähän.

Viher- ja ranta-alueet sekä reitit

Kapea kanava alueen eteläosassa on turha, koska Koivusaari rakentuu kapeille niemille meren ääreen. Kanavarakenteet ovat myös kalliita rakentaa ja ylläpitää. Kanava palvelisi pääasiassa veneilijöitä, mutta laajempi viheralue palvelisi suurta käyttäjäkuntaa. Osayleiskaavaluonnosvaiheesta ehdotusta on muokattu niin, että kanava on lyhentynyt, mikä kokonaisuuden kannalta on tarkoituksenmukaista.

Eteläosan viheralueen rannassa on luonnonsuojelulain nojalla suojeltu merenrantaniitty. Osayleiskaavaluonnosvaiheesta ehdotusta on muokattu niin, että viheralue muodostaa laajemman kokonaisuuden, mikä vähentää luonnonsuojelualueeseen kohdistuvia käyttöpaineita. Luonnonsuojelualueen lisäksi viheralueella olisi oltava myös puistomaista rantaa, jossa pääsy veden ääreen on mahdollista. Näin luonnonniityn kulutusta vähennettäisiin. Jatkosuunnittelussa on selvitettävä, onko niityn käyttöä rajoitettava, jotta luontoarvot säilyvät.

Koivusaaren pohjoisosan viheralueet ja rantaa kiertävät kadut ovat pieniä ja kapeita. Tällaisten puistosuikaleiden varaamista kaavoihin tulee välttää, sillä ne ovat vaikeita toiminnallisesti julkisina viheralueina ja ylläpidollisesti haastavia. Pohjoisosan kapeat viheralueet tulee liittää

osaksi tontteja, joilla kulkee yhtenäinen yleinen kevyen liikenteen väylä. Näin tonteistakin tulee toimivampia.

Rantaa kiertävä kevyen liikenteen ja ulkoilun reitti on suunniteltu jatkuvaksi. Rantareitin aukoiden eli kohtaamispaikkojen ja oleskelualueiden merkitys korostuu, koska alueen viheralueet ovat niukkoja. Aukioille tulee myös varata riittävästi tilaa eri toiminnoille ja huollolle. Vaskilahden pohjoisreunaan laaja merkitty aukio on kokoonsa ja kustannuksiinsa nähden sijainniltaan syrjäinen. Aukio sijaitsee haitallisen tieliikenteen pölyn ja melun alueella, eikä siitä muodostu viihtyisää oleskelupaikkaa. Aukion tulisi olla Koivusaaren keskustassa. Kyseinen aukio tulee muuttaa katualueeksi tai pienentää aukiopinta-alaa, koskemaan esimerkiksi vain Koivusaaren itäistä reunaa ja metroaseman itäisen sisäänkäynnin edustaa.

Kansirakentaminen synnyttää suuria korkeuseroja, mikä saattaa heikentää lähiympäristön laatua ja vaikuttaa esteettömyyden toteutumiseen.

Melu

Vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu virkistysalueille ja kevyen liikenteen rantareitille kantautuvan melun haitat ja melun torjunnan mahdollisuudet. Selostuksessa on tutkittu eri vaihtoehtoja. Toinen ilman meluaitoja ja toinen uusien meluaitojen kanssa. Meluaidoilla voidaan torjua liikenteen melua niin, että pihat, rannat ja viheralueet ovat pääosin hyvin suojassa liikenteen melulta. Meluaitojen toteutuminen on epävarmaa. Jos meluaitoja ei toteuteta, kantautuu haitallinen melu etenkin pohjoisosan rannoille ja suureen osaan viheralueita, mikä tekee ympäristöstä epäviihtyisää. Lisäksi Vaskilahden pohjoisrannan suuri kaupunkiaukio on kokonaisuudessaan haitallisen melun alueella kummassakin vaihtoehdossa.

Kustannukset

Teknillistaloudellinen toimisto on arvioinut kaupungille aiheutuviksi kustannuksiksi yhteensä noin 181 - 223 miljoonaa euroa riippuen siitä, mikä on kaupungin osuus Länsiväylän rakentamiskustannuksista. Kustannukset eivät sisällä Katajaharjun asemakaava-alueelle suunniteltuja tunneleita ja kansirakennelmia. Kokonaiskustannuksista rakennusviraston vastuulla olevien katujen ja viheralueiden kustannukset ovat arviolta 126 - 168 miljoonan euron luokkaa.

Yleisesti osayleiskaavaaluonnoksen ratkaisut ovat parantuneet edullisemmiksi mutta ovat edelleen kalliita verrattuna tulevaan asukasmäärään ja kaavaehdotuksen mahdollistamaan uuteen kerrosalan määrään. Arvioidut kustannukset jakautuvat seuraavasti:

- alueen käyttöönotto 107 miljoonaa euroa
- Länsiväylän järjestelyt; kaupungin osuus 0 - 42 miljoonaa euroa
- kuntatekniikka 53 miljoonaa euroa
- palvelurakennukset 22 miljoonaa euroa

Edellä olevat kustannukset ovat noin 730 - 890 euroa/kem2 (alv 0 %) riippuen Länsiväylän järjestelyjen kustannusosuudesta.

Investointikustannuksien lisäksi on arvioitu, että katujen ja viheralueiden pitkän aikavälin ylläpitokustannukset ovat noin 1,5 miljoonaa euroa vuodessa. Ylläpitokustannuksissa ei ole huomioitu sitä, että siltojen päälle on sijoitettu kansirakenteiden päälle rakennuksia. Tämä saattaa lisätä siltojen ylläpitokustannuksia tulevaisuudessa huomattavasti.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Käsittely

10.06.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Muutetaan lausuntoehdotuksen kappaleen 9 toiseksi viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: "Pohjoisosan kapeat viheralueet tulee liittää osaksi tontteja, joilla kulkee yhtenäinen yleinen kevyen liikenteen väylä."

27.08.2013 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi

Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 10.06.2014 § 71

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi Koivusaaren osayleiskaavaehdotuksesta nro 12180 seuraavan lausunnon:

Koivusaaren alueen mahdollisessa vaiheittain rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota jo käyttöön otettujen rakennusten käyttäjien

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

turvallisuuteen. Alueesta on laadittava vaiheistussuunnitelma, jossa on huomioitu rakentamisen vaiheistuksen aiheuttamat riskit käyttöön otettujen rakennusten käyttäjille sekä varmistettu pelastuslaitoksen toimintaedellytykset joka vaiheessa.

Lisäksi korttelialueiden laajentuessa ja katualueiden kaventuessa ja lyhentyessä tulee suunnittelussa ottaa huomioon asuinrakennusten varatiejärjestelyiden mahdollisesti edellyttämät pelastustiet ja nostopaikat sekä näiden vaatima tilantarve.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska asia koskee lausunnon valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91§

26.02.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Pulmu Waitinen, palotarkastaja, puhelin: 310 30227
pulmu.waitinen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 28.05.2013 § 88

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon Koivusaaren osayleiskaavasta:

Koivusaari sijaitsee Lauttasaaren länsipuolella noin viiden kilometrin päässä Helsingin ydinkeskustasta. Suunnittelualue on osa Lauttasaaren kaupunginosaa.

Koivusaarella yhdistyvät merellinen, urbaani kaupunkiympäristö, venesatamat sekä tehokas joukkoliikenne. Uuden metroaseman ympärille muodostuu Koivusaaren keskusta. Päivittäistavarakaupan lisäksi liikekeskustaan luodaan edellytykset monimuotoisten pienten kaupallisten lähipalveluiden syntymiselle.

Saaristomaiseman ominaispiirteet ovat olleet lähtökohtana suunnittelulle. Koivusaaresta muodostuu metroradan varteen merellinen asuin- ja työpaikka-alue. Osayleiskaavaluonnoksen mukaisessa Koivusaarella on noin 4 000 asukasta ja noin 2 000 työpaikkaa. Meri ja veneily säilyvät olennaisena osana uuden Koivusaaren imagoa ja kaupunkirakennetta. Täyttöalueet ovat

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

maltilliset ja alueen organista muutokieltä toistavat korttelimassat nivoutuvat yhtenäiseksi kaupunkitilaksi.

Koivusaaren on suunniteltu korttelitalo ja tilanvaraus kahdelle pienemmälle päiväkodille tai asukastilalle. Julkista palvelurakentamista voi olla alueella yhteensä noin 5 000 k-m². Leppäsaaren puiston itäreunalle sijoittuvassa korttelitalossa toimivat päiväkodin lisäksi ala-asteen alimmat luokat sekä liikuntasali, joka palvelee koko Koivusaarta. Rakennus voi toimia myös iltaisin asukkaiden harrastus- ja kokoontumistilana ja se muodostaa yhdessä piha-alueensa kanssa Koivusaaren eteläosan puistoalueeseen liittyvän julkisen tilan kokonaisuuden.

Koivusaaren puistot ja viheralueet liittyvät osaksi Helsingin viheralueverkostoa ja rantoja kiertävä rantaraitti on osa Helsingin ja Espoon rantoja kiertävää seudullista virkistysreittiä.

Länsiväylän alittava jalankulun ja pyöräilyn alikulkuyhteys säilytetään itäisen metrosisäänkäynnin yhteyksien ja virkistysreittien vuoksi.

Uusimman väestöennusteen mukaan Lauttasaaren peruskouluikäisten (vuosiluokat 1-9) määrä vuosina 2012-2023 lisääntyy 567 lasta ja nuorta ollen yhteensä 1 696 henkeä.

Lauttasaarella toimii Lauttasaaren ala-aste kahdessa toimipaikassa. Myllykalliontie 3:ssa sijaitsevan rakennuksen kapasiteetti on 433 oppilaspaiikkaa. Tallbergin puistotie 12:ssa sijaitsevan rakennuksen Lauttasaaren ala-asteen osuus on 108 oppilaspaiikkaa ja Drumsö lågstadieskolan osuus on 136 oppilaspaiikkaa. Kiinteistön pihalla on tilapäinen siirtokelpoinen Drumsö förskolan esikoulurakennus 36 paikkaa. Lauttasaaren yhteiskoulun kokonaiskapasiteetti on 677, josta lukion käytössä 378 oppilaspaiikkaa ja yläasteen kapasiteetti tila- ja ennustetaulukon mukaan on tällöin 299 oppilaspaiikkaa.

Lauttasaaren alueen peruskouluikäisten lähikoulupaikkatarve kasvaa vuosina 2013-2023 uusimpien ennusteiden mukaan 564 oppilaspaiikkaa. Vuoden 2013 oppilaspaiikkavajaus mukaan lukien vajaus on 760 oppilaspaiikkaa vuonna 2023. Koivusaaren on varauduttu sijoittamaan 1-2-luokkien alkuopetuskoulu, n. 100 oppilasta. Suunnitelma perustuu arvioituun ikäluokkien kokoon. Luokkien 3-9 oppilaiden koulutilat esitetään rakennettavaksi Lauttasaaren. Koulutilojen tarve tarkistetaan seuraavan väestöennusteen jälkeen.

Länsiväylän alittava jalankulun ja pyöräilyn alikulkuyhteys on merkittävä myös koulumatkojen kannalta.

Käsittely

28.05.2013 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Kaisa Nuikkinen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86291
kaisa.nuikkinen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 26.03.2013 § 66

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Päätös

Liikuntalautakunta päätti antaa Koivusaaren osayleiskaavaehdotuksesta (nro 12180) seuraavan lausunnon:

Lausunnon kohteena oleva osayleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen. Maankäytön detaljiratkaisut määrittämään myöhemmissä asemakaavoissa. Lautakunnan mielestä asemakaavavaiheessa tulee varmistaa, että virkistysalueet ovat riittävät lähiliikunnalle, pienpelikentille sekä ulkoilu- ja virkistysreiteille. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee myös katsoa, onko alueelle tarpeen varata julkisia tiloja sisäliikunnalle.

Koivusaaren 4 000 asukkaan osayleiskaava-alueelle ei ole esitetty riittävän väljiä pienvenesatamia, vaan ehdotus tekee mahdottomaksi jo nykyisin alueella toimivien pienvenesatamien toiminnot. Pienvenesatamien suunnittelulähtökohta on väärä. Suunnittelualueelle mahtuu juuri ja juuri alueen nykyiset veneet. Suunnitelmassa ei ole varauduttu lainkaan alueelle muuttavien uusien asukkaiden tarpeisiin eikä koko Helsingin pienvenesatamien huomattavaan kysynnän kasvuun seuraavien vuosikymmenien aikana. Alueen pohjoisreunaan tulisi osoittaa riittävän suuri uusi pienvenesatama moottoriveneille.

Nykyisen venemäärän sekä venekoon kasvaessa osayleiskaavassa osoitetut pienvenesatamat ovat jo rakennushankkeen valmistuessa liian pieniä. Veneet ovat todellisuudessa suurempia kuin on suunnitelmassa ja niiden manööverit vaativat enemmän tilaa kuin suunnitelmassa esitetty. Satama-altaat ovat liian ahtaita. Pienvenesatamien maa-alueet ovat liian ahtaita. Talvisäilytyspaikkoja ja autopaikkoja ei ole tarpeeksi. Kaavassa osoitetuille veneille tulee

15.12.2014

osoittaa jokaiselle talvisäilytyspaikka jostain Helsingin hallinnoimalta alueelta.

05.03.2013 Palautettiin

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Helsingin Energia -liikelaitos 11.3.2013

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Helsingin Energian lausunto liitteenä.

Lisätiedot

Jouni Kivirinne, Kehityspäällikkö, puhelin: +358 9 617 2936
jouni.kivirinne(a)helen.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 26.02.2013 § 17

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon Koivusaaren osayleiskaavaehdotuksesta.

Yleiskaava 2002:ssa Koivusaari on selvitysalue (S), jonka maankäyttö tulee ratkaista yleiskaavalla tai osayleiskaavalla.

Länsimetron toteutussuunnittelu ja rakentaminen ovat olleet käynnissä jo usean vuoden ajan. Lauttasaaren keskustaan ja Koivusaareen rakennetaan metroasemat. Kaupunkirakennetta halutaan tiivistää uuden metrolinjan asemien läheisyydessä. Koivusaari on tarkoitus toteuttaa monipuolisena asunto- ja työpaikkapainotteisena kaupunginosana. Asuinrakennusten korkeudet ovat pääosin 4-6-kerrosta. Koivusaaren rakentaminen edellyttää runsaasti meren täyttämistä.

Nykyisin Koivusaaren pohjoinen rantaviiva on osittain luonnontilainen ja paikoin tukimuurein rakennettu ja se sisältää kiinteitä laiturirakenteita. Koivusaaren eteläpuoli on veneseurojen käyttämää aluetta. Koivusaarella on veneiden talvisäilytystä, varastointia ja veneilyä tukevia toimintoja. Eteläisin kärki on rakentamaton ja siellä on suojeltu merenrantaniitty.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginmuseon Lauttasaaren rakennusinventoinnissa (2003) on arvoitettu yksi kohde Koivusaaresta, entinen Radiator Oy putkiliikkeen varasto ja verstaas. Yksikerroksinen tiilinen rakennus on saaren itärannalla ja se on valmistunut vuonna 1939. Nykyisin rakennus on veneilyliikkeiden ja liikuntaviraston käytössä. Kaupunginmuseo on arvottanut sen paikallishistoriallisesti merkittäväksi rakennukseksi. Valitettavasti rakennuksella ei kuitenkaan ole osayleiskaavassa säilymisedellytyksiä.

Nykyisin lähinnä veneily- ja pienvenesatamakäytössä ja viheralueena toimivan Koivusaaren rakentaminen muuttaa merkittäväällä tavalla Helsingin läntisen sisääntulon maisemaa tiiviisti rakennetuksi kaupunkiympäristöksi. Koivusaaren pinta-alaa kasvatetaan huomattavilla täytöillä, jolloin vesialue supistuu, mikä myös radikaalilla tavalla muuttaa merellistä maisemaa.

Koivusaaren rakentamisen myötä Helsingin merellinen silhuetti ja julkisivu muuttuvat. Koivusaari näkyy laajalle alueelle, Lauttasaareen, Kuusisaareen ja Lehtisaareen sekä Espoon puolelle Hanasaareen ja Keilaniemeen. Alue näkyy myös mereltä Helsinkiä lähestyttäessä. Kaupunginmuseon johtokunta korostaa, että jatkosuunnittelussa tulee pitkiä näkymiä säilyttää avoimina Lauttasaaresta ja Lehtisaaresta avomerelle päin.

Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.02.2013 § 17

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti antaa seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Koivusaaren 4 000 asukkaan osayleiskaava-alueelle ei ole suunniteltu kaupungin tuottamia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, vaan alue tukeutuu jo olemassa oleviin palveluihin. Lähimmät sosiaali- ja terveyspalvelut sijaitsevat Lauttasaareessa, kuten terveysasema.

Halutessaan asukkaat voivat vapaasti hakeutua muille terveysasemille myös kaupungin rajojen ulkopuolelle. Alueelle sijoittuva metroasema mahdollistaa palvelujen helpon saavutettavuuden.

Osayleiskaavaluonnos on merkinnöiltään riittävän väljä, joten se mahdollistaa uuden sosiaali- ja terveysviraston palveluverkon jatkosuunnittelun ja tulevaisuudessa tarvittavien palvelujen sijoittumisen alueelle. Kaava luo edellytykset mm. asumispalvelujen ja palveluasumisen sijoittumiselle.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että kaavamuutosalueella noudatetaan kaupunginhallituksen (29.10.2012) hyväksymiä esteettömyyslinjauksia. Esteettömyyden saavuttamista hankaloittavat suuret korkeuserot Koivusaaren ja Lauttasaaren välillä. Esteettömien reittien suunnitteleminen Koivusaaresta Lauttasaaren on tärkeää, jotta myös Lauttasaaren ikääntyvä väestö pystyy käyttämään metroa ja Koivusaaren palveluita."

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi
Timo Vierelä, suunnittelija, puhelin: 310 42858
timo.vierela(a)hel.fi

Rakennusvirasto 8.11.2012

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Rakennusvirasto on osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä kommentoinut osayleiskaavaluonnosta kerran. Rakennusvirastoa ei ole osallistunut osayleiskaavaluonnoksen ja -ehdotuksen valmisteluun tämän jälkeen lukuun ottamatta Länsiväylän aluevaraussuunnitelman ja Länsimetron asemien asemakaavaan liittyneitä vaiheita.

Rakennusviraston mielestä laadittaessa kaavaluonnosta ja -ehdotusta olisi tullut tutkia tarkemmin kaavaratkaisujen talousvaikutuksia, toimintojen tilavarausten ja mitoituksen riittävyyttä, luonnonsuojelualueen säilymismahdollisuuksia viheralueen osana sekä virkistysalueiden riittävyyttä. Viheralueen määrä, mitoitus ja saavutettavuus suhteessa väestömäärään ja muihin toimintoihin tulee tutkia huolellisesti. Myös kansiratkaisujen toteutusta ja teknisten verkostojen ja laitteiden vaatimaa tilaa olisi pitänyt tutkia jo osayleiskaavan luonnosvaiheessa. Rakennusvirasto esittää, että

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

kaavayhteistyö virastojen kesken käynnistetään viipymättä ennen osayleiskaavan eteenpäin viemistä ja asemakaavatyön alkua.

Koivusaaren osayleiskaavan luonnoksessa esitetyt ratkaisut ovat kalliita verrattuna tulevaan asukasmäärään ja kaavan mahdollistamaan uuteen kerrosalaan. Toisaalta Koivusaaren rakentamista puoltaa metroaseman ja muiden liikenneyhteyksien tehokas hyödyntäminen. Koivusaaren rakentamisen edellytys on Länsiväylän tunnelin ja sen ylle rakennettavan kannen toteuttaminen. Kansirakenteen ja tunnelin toteutus on kallista, ja sen vuoksi niiden toteutuminen voi olla epävarmaa.

Katujen mitoitus on asukasmäärään nähden taloudellinen, sillä katuja on alueen pinta-alaan suhteutettuna vähän. Rantareitin aukoiden eli kohtaamispaikkojen ja oleskelualueiden merkitys korostuu, koska alueen viheralueet ovat niukkoja. Aukioille tulee myös varata riittävästi tilaa eri toiminnoille ja huollolle.

Kapea kanava alueen eteläosassa on turha lisä, koska Koivusaari rakentuu kapeille niemille meren ääreen. Kanavan paikalla on nykyisin maata, joten kanavan kaivaminen tähän paikkaan ei ole tarkoituksenmukaista. Kanavarakenteet ovat myös kalliita. Kanavan alue voitaisiin varata tonttialueeksi ja samalla suurentaa eteläosan viheraluetta, joka on luonnoksessa erittäin pieni. Kanavarakentaminen palvelee pääasiassa veneilijöitä, mutta viheralueen laajennus palvelee laajempaa käyttäjäkuntaa. Tämä rakennusviraston esittämä ratkaisu tukee myös luonnonsuojelualueen luontoarvojen säilymisen mahdollisuuksia niemen eteläosassa, sillä näin luonnonsuojelualueen ympärille saadaan enemmän puskurivyöhykettä.

Eteläosan viheralueen rannassa on luonnonsuojelulain nojalla suojeltu merenrantaniitty. Viheralueen rakentamisen vaikutukset rantaniityn luontoarvoihin tulee tutkia vaikutusten arvioinnissa. Samoin on selvitettävä, kestäkö niitty käyttöä viheralueen osana vai onko sen käyttöä rajattava tai päädyttävä muihin ratkaisuihin.

Pohjoisosan viheralueet ovat erityisen pieniä ja kapeita. Niin kutsuttujen puistosuikaleiden varaamista kaavoihin tulee välttää, sillä ne ovat vaikeita toiminnallisesti ja ylläpidollisesti haastavia. Pohjoisosan kapeat viheralueet tulee liittää osaksi tontteja, joilla kulkee yleinen kevyenliikenteen väylä. Rantaa kiertävä kevyenliikenteen ja ulkoilun reitti tulee suunnitella jatkuvaksi.

Kansirakentaminen synnyttää suuria korkeuseroja, mikä saattaa heikentää lähiympäristön laatua ja esteettömyyttä. Rakennettavien pyöräily- ja jalankulkureittien korkeusasemat ja reittien toteuttamismahdollisuuksia olisi selvitettävä tarkemmin.

Vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu virkistysalueille ja kevyenliikenteen rantareitille kantautuvan melun haitat ja melun torjunnan mahdollisuudet. Valitulla kansiratkaisulla haitallisen kova melu leviää laajalle alueelle ja ulottuu myös virkistysalueille. Suurin osa kaduista ja viheralueista sijaitsee tieliikennemelualueella. Tämä vaikuttaa merkittävästi lähiympäristön viihtyvyyteen. Viheralueiden ja oleskelualueiden soisi painottuvan kauemmaksi tieliikennemelusta. Melusuojauksen parantamista tulee tutkia laajemmin. Viheralueista vain eteläinen puisto on suojassa tieliikennemelulta, joten se on ainoa paikka, jonne on mahdollista sijoittaa leikkitoimintaa. Myös tästä syystä olisi asumisen laadun kannalta ensi arvoisen tärkeää laajentaa eteläistä puistoa.

Teknistaloudellinen toimisto on arvioinut kaupungille aiheutuviksi kustannuksiksi yhteensä 200 miljoonaa euroa. Koivusaaren osayleiskaavaluonnoksessa ja Katajajarjun asemakaava-alueella esitetyt ratkaisut ovat kalliita verrattuna tulevaan asukasmäärään ja kaavojen mahdollistamaan uuteen kerrosalan määrään. Arvioidut kustannukset jakautuvat seuraavasti:

- o alueen käyttöönotto 105 miljoonaa euroa
- o Länsiväylän kustannuksista kaupungille koitua osuus 30 miljoonaa euroa
- o kuntatekniikka yhteensä 45 miljoonaa euroa
- o palvelurakennukset 18 miljoonaa euroa

Edellä olevat kustannukset ovat noin 800 euroa/kem² (alv 0%). Rakennusvirastolle aiheutuvat kustannukset ovat arviolta 160 miljoonaa euroa. Investointikustannusten lisäksi on arvioitu, että pitkän aikavälin ylläpitokustannukset ovat noin 1,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi

Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 5.11.2012

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntopyyntö 5.10.2012

Kaupunginmuseo lausuu kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Yleiskaava 2002:ssa Koivusaari on selvitysalue (S), jonka maankäyttö tulee ratkaista yleiskaavalla tai osayleiskaavalla.

Länsimetron toteutussuunnittelu ja rakentaminen ovat olleet käynnissä jo usean vuoden ajan. Helsingin puolelle on suunnitteilla kaksi asemaa, joita toinen sijoittuu Lauttasaaren keskustaan ja toinen Koivusaareen. Kaupunkirakennetta halutaan tiivistää uuden metrolinjan asemien läheisyydessä. Koivusaari on tarkoitettu toteuttamaan monipuolisena asunto- ja työpaikkapainotteisena kaupunginosana. Asuinrakennusten korkeudet ovat pääosin 4-6-kerrosta. Koivusaaren rakentaminen edellyttää runsaasti täyttöjä.

Nykyinen Koivusaari on muodostunut alun perin kahdesta saaresta: Koivusaaresta (Björkholmen) ja Leppäsaaresta (Alholmen). Suurin osa saarella sijaitsevista rakennuksista liittyy veneilyyn. Aiemmin siellä on ollut myös pienteollisuutta. Alueen eteläpuolta on käytetty kaatopaikkana 1950-luvulle asti. Jorvaksentie Lauttasaaren, Koivusaaren, Hanasaaren, Karhusaaren ja mantereen välille valmistui 1935. Ruoholahden ja Espoon Haukilahden välinen moottoritieosuus avattiin 1965. Alueen läpi kulkeva leveä Länsiväylä on hallitseva piirre Koivusaarelle. Saaren pienvenesatamat ja pursiseurat ovat tehneet alueesta merellisen keskuksen.

Koivusaaren pohjoinen rantaviiva on osittain luonnontilainen ja paikoin tukimuurein rakennettu ja se sisältää kiinteitä laiturirakenteita. Koivusaaren eteläpuoli on veneseurojen käyttämää aluetta. Eteläosaa lukuun ottamatta alue on käytetty veneiden talvisäilytykseen, varastointiin ja veneilyä tukeviin toimintoihin. Eteläisin kärki on säilynyt vapaana ja siellä on suojeltu merenrantaniittyä.

Kaupunginmuseon Lauttasaaren rakennusinventoinnissa (2003) on arvioitu yksi kohde Koivusaaresta, entinen Radiator Oy putkiliikkeen varasto ja verstaas. Yksikerroksinen tiilinen rakennus on saaren itärannalla ja se on valmistunut vuonna 1939. Nykyisin rakennus on veneilyliikkeiden ja liikuntaviraston käytössä. Kaupunginmuseo on arvottanut sen paikallishistoriallisesti merkittäväksi rakennukseksi. Rakennuksella ei kuitenkaan ole osayleiskaavaluonnoksen mukaan säilymisedellytyksiä.

Nykyisin lähinnä veneily- ja pienvenesatamakäytössä ja viheralueena toimivan Koivusaaren rakentaminen muuttaa merkittäväällä tavalla Helsingin läntisen sisääntulon maisemaa tiiviisti rakennetuksi kaupunkiympäristöksi. Osayleiskaavaluonnoksen mukaan Koivusaaren pinta-alaa kasvatetaan täyttöillä, jolloin vesialue puolestaan supistuu, mikä myös omalta osaltaan muuttaa merellistä maisemaa.

15.12.2014

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa osayleiskaavaluonnoksesta. Museovirasto lausuu vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta.

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Terveyskeskus 23.10.2012

HEL 2012-003532 T 10 03 02 00

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää terveyskeskuksen lausuntoa Koivusaaren osayleiskaavaluonnoksesta 2.11.2012 mennessä.

Koivusaaren alueesta on järjestetty avoin ideakilpailu vuosina 2009 ja 2010. Voittanutta ehdotusta on kehitetty osayleiskaavaluonnokseksi. Osayleiskaavaluonnos hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 28.4.2011, jonka jälkeen luonnosta on kehitetty. Tavoitteena on, että osayleiskaavaehdotus käsitellään kaupunkisuunnittelulautakunnassa vuoden 2012 aikana.

Koivusaarta suunnitellaan noin 4000 asukkaan ja noin 2000 – 2500 työpaikan kaupunginosana, joka tukeutuu uuteen metroasemaan rakenteilla olevan Länsimetron varrella.

Lausuntonaan terveyskeskus toteaa, että terveyskeskus ei ole esittänyt osayleiskaava-alueelle terveydenhuollon tiloja. Alueen lähimmät terveystilat sijaitsevat Lauttasaaren terveysasemalla. Asukkaat voivat hakeutua halutessaan myös muille terveysasemille.

Osayleiskaavaluonnos on merkinnöiltään riittävän väljä, joten se mahdollistaa uuden sosiaali- ja terveystilat palveluverkon jatkosuunnittelun ja tarvittaessa palvelujen sijoittumisen alueelle.

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

§ 1322

V 14.1.2015, Laajasalon Stansvikin alueen asemakaava (nro 11960, Stansvikin alue)

HEL 2011-001170 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen 7.1.2015 asti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 49. kaupunginosan (Laajasalo, Tahvonlahti) puisto-, virkistys-, kesämaja-, palstaviljely-, vesi-, katu-, liikenne- sekä urheilu- ja liikennepalvelujen alueita koskevan asemakaavaehdotuksen 28.1.2010 päivätyn ja 30.9.2010 sekä 21.10.2014 muutetun piirustuksen numero 11960 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Laajasalossa, saaren lounaisosassa. Alue liittyy pohjoisessa ja lännessä suunniteltuun Kruunuvuorenrannan asuinalueeseen. Etelässä aluetta rajaa meri.

Stansvikin kartanoalue on monipuolinen luontoalue, jossa kulttuurimaisema, luonto ja merimaisema vaihtelevat. Asemakaava turvaa valtakunnallisesti merkittävän kulttuurihistoriallisen ympäristön säilymisen ja kehittämisen julkisena virkistysalueena. Tahvonlahdenniemen harju, joka on arvokasta luonnonaluetta, suojellaan osana maisemapuistokokonaisuutta.

Asemakaava luo edellytykset kartanopuiston ytimen ennallistamiseen ja kartanon kulttuurimaiseman palauttamiselle. Kartanon päärakennus ja Keltainen huvila suojellaan merkinnällä sr-1. Venevaja ja huvimaja merkinnällä sr-1b. Piikojen talo eli Pitkähovi, Punainen huvila eli

Renkien talo, Tilanhoitajan talo, varasto (entinen vaunuvaja) kellari ja hirsimökki (entinen sauna) suojellaan merkinnällä sr-2. Kaavassa sallitaan myös kartanon rakennuskokonaisuuden täydentäminen.

Tavoitteena on, että elämyksellinen, 22 hehtaarin suuruinen kartanoympäristö palvelisi käyttäjiään mahdollisimman hyvin ja monipuolisesti. Tavoitteena on Kruunuvuorenrannan rakentamisen myötä lisääntyvän virkistyskäytön ja alueen nykyisen lomakäytön yhteensovittaminen. Kruunuvuorenrannan osayleiskaavassa Uudenkylän kesämaja-alueelle on suunniteltu asuinrakentamista. Uudenkylän korvaavat 29 kesämajapaikkaa on asemakaavassa osoitettu Vanhankylän kesämaja-alueelta. Stansvikintien varteen on osoitettu kaksi viljelypalsta-aluetta, yhteensä n. 100 viljelypalstaa.

Kruunuvuorenrannan rakentamisen myötä alue tulee laajempaan virkistyskäyttöön ja myös käyttöpaine alueen arvokkaille luontoalueille kasvaa. Kulkua ohjataan ja kanavoidaan reiteillä, joilla pyritään säästämään esimerkiksi Tahvonlahden harjun luontoa. Stansvikin kartanon pihapiiriin osoitetut uudisrakennukset sijaitsevat pääosin paikoissa, joissa on ollut aiemmin rakennus. Uudisrakentaminen (yhteensä 2448 k-m²) on maltillista ja noudattaa alueen kulttuurihistoriallista perinnettä. Uudet mökkipaikat on sijoitettu siten, että vanha komea hongikko säilyy eheänä.

Esittelijän perustelut

Laadittu asemakaava on maakuntakaavan ja 2. vaihemaakuntakaavan mukainen.

Kaava-alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009, Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus). Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi kaupunkipuistoalueeksi. Kaupunkipuistoaluetta kehitetään monipuolisena toiminta-, kohtaamis-, kulttuuri- ja luonnonympäristönä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.12.2008 Kruunuvuorenrannan osayleiskaavan. Stansvikin kartanon virkistysalueen laajuus on määritelty Kruunuvuorenrannan osayleiskaavassa. Osayleiskaavassa Uudenkylän kesämaja-alue on osoitettu asuntorakentamiseen. Osayleiskaavassa on virkistysaluetta koskevia määräyksiä. Kaavamääräys V/S1, joka kattaa koko kartanoalueen Koirasaarentiehen asti, on "Virkistysaluetta, jonka kulttuurihistoriallinen arvo tulee säilyttää. Alue on arvokas ja hyvin säilynyt 1800-luvun kartanoympäristö, jonka keskeiset tekijät ovat rakennuskanta, laiturit, pihapiiri, tammikuja sekä näkymät merelle. Alueen

täydennysrakentaminen on mahdollista siten, että rakentaminen soveltuu mittakaavaltaan, rakentamistavaltaan ja sijainniltaan olevaan rakennuskantaan ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön." Kaavamääräys V/S2, joka kohdistuu Tahvonlahdenniemen harjulle, on seuraava: "Virkistysalue, jonka kulttuurihistoriallinen arvo sekä geologiset ja muut luonnonarvot tulee säilyttää."

Stansvikin alue on asemakaavoittamatonta aluetta.

Kaupunki omistaa Stansvikin alueen.

Asemakaava toteutetaan Kruunuvuorenrannan alueprojektin osana. Uudenkylän alueen, Stansvikinnummen asemakaava, jossa Uudenkylän kesämaja-alue sijaitsee, on ohjelmoitu valmistumaan vuonna 2016. Uudenkylän kesävieraisten ei tarvitse lähteä alueelta ennen kuin se on Stansvikinnummen alueen rakentamisen kannalta välttämätöntä. Uudenkylän eteläosan mökeistä joitakin sijoittuu v. 2012 voimaan tulleen asemakaavan alueelle (Haakoninlahti. Rannat, puisto ja palvelukortteli -asemakaava nro 12080). Nämä saattavat joutua siirtymään aikaisemmin, jos kaavassa osoitetun uimarannan rakentaminen sitä edellyttää.

Stansvikin alueen asemakaavan toteuttamisesta syntyy kaupungille kustannuksia uuden viljelypalsta-alueen perustamisesta ja nykyisen laajentamisesta, huoltoajoyhteysien järjestämisestä ja parantamisesta, pysäköintialueen laajentamisesta ja uuden perustamisesta sekä kevyen liikenteen sillan rakentamisesta Tahvonlahden yli. Ensimmäisenä tulisi toteuttaa uusi rantareitti ja huolto/ajoyhteys Stansvikintieltä Vanhakylään, mikä mahdollistaa Uudenkylän mökkikylän korvaavien paikkojen rakentamisen Vanhakylään. Hankkeiden toteuttamisjärjestys ilmenee tarkemmin liitteestä. Toteuttaminen ajoittuu vuosille 2016 – 2014. Kustannukset ovat yhteensä noin 3,4 miljoonaa euroa.

Saunakylän rakennukset toteuttaa hankkeeseen ryhtyvä yrittäjä ja sinne on toimiva huoltoyhteys. Stansvikin aluetta palvelevat mahdolliset uudet vesijohdot ja viemärit tulee toteuttaa yksityisin järjestelyin.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty kaupungin aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta on jätetty yhdeksän mielipidettä. Mielipiteet on otettu huomioon kaavan tavoitteiden mukaisesti.

Tarkistettu asemakaavaluonnos on ollut nähtävillä kaupunkisuunnitteluvirastossa ja Laajasalon kirjastossa. Tarkistetusta asemakaavaluonnoksesta on jätetty kaksi mielipidettä. Mielipiteet on otettu huomioon kaavan tavoitteiden mukaisesti.

Asemakaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä 19.2. - 22.3.2010. Muistutuksia esitettiin kuusi. Muistutukset eivät antaneet aihetta muuttaa kaavaehdotusta. Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi Stansvikin alueen asemakaavan piirustuksen nro 11960 mukaisena 14.9.2011, 160 §.

Helsingin hallinto-oikeus kumosi 25.5.2012 kaupunginvaltuuston päätöksen siitä tehdyn valituksen johdosta. Asian oikeudellisessa arvioinnissa hallinto-oikeus totesi, etteivät Stansvikin alueen asemakaavan kaavaselostukseen tai muihinkaan kaava-asiakirjoihin ole kaavan laatimisen selvitysaineistoksi merkitty ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmässä mainittuja tietoja eikä sellaisia ole liitetty myöskään kaavan asiakirja-aineistoon. Luontotietojärjestelmässä mainitut selvitykset, muun muassa "Linnustollisesti arvokkaat kohteet 1999" ja "Lepakkokartoitus 2003" eivät ole olleet asemakaavaa laadittaessa selvitysaineistona. Maankäyttö ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa säädettyjen asemakaavan sisältövaatimusten täyttymistä ei siten voida oikeudellisesti arvioida. Myöskään maankäyttö- ja rakennusasetuksen 25 §:n 2 momentissa säädetty vuorovaikutus kaavan valmistelussa ei ole toteutunut. Tämän vuoksi kaupunginvaltuuston päätös asemakaavan hyväksymisestä oli lainvastaisena kumottava.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on täydentänyt asemakaavan selostusta luonnonympäristöä, siitä tehtyjä selvityksiä ja luontovaikutuksia koskevilta osin. Asemakaavaehdotus on pidetty uudelleen nähtävänä 23.8. - 23.9.2013. Nähtävänä ollut kartta oli sama kuin aiemmin 19.2. - 22.3.2010 nähtävänä ollut asemakaavakartta.

Asemakaavaselostukseen tehtiin seuraavat muutokset:

- selostuksen liitteeksi on lisätty "Luontoselvitykset, Helsingin kaupungin ympäristökeskus", Metso elinympäristötyypit" ja "Metso-kohteiden arvoluokat"
- selostusta on täydennetty luontovaikutuksia koskevilta osin.

Uudelleen nähtävänä pidetystä asemakaavaehdotuksesta jätettiin neljä muistutusta.

Muistutukset

Muistutuksen jättivät Stansvikin kyläyhdistys, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys sekä kaksi yksityishenkilöä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Muistutukset koskivat alueelle tehtyjen luontoselvitysten puutteellisuutta, alueelle tehtyjä maankäyttöratkaisuja (mm. viljelypalsta-alueita ja sen sijaintia), jalankulkureittien linjausta ja arvokkaiden luontoalueiden turvaamista erityisesti Stansvikinniemen harjualueella.

Muistutusten tiivistelmät ja niihin annetut vastineet ilmenevät kokonaisuudessaan vuorovaikutusraportista (liite 4).

Lausunnot

Lausunnot saatiin asemakaavaehdotuksen ensimmäisen nähtävänäpidon aikana 19.2. - 22.3.2010 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus), kaupunginmuseolta, kiinteistölautakunnalta, liikuntalautakunnalta, pelastuslautakunnalta, yleisten töiden lautakunnalta ja ympäristölautakunnalta.

ELY-keskus kiinnitti huomiota Tahvonlahdenniemen vesialueella sijaitsevaan sa-merkintään ja esitti, että se tulee poistaa vesialueelta ja korvata esim. lv-merkinnällä, joka sallii virkistyskäyttöä palvelevan laiturin rakentamisen.

Kaupunginmuseon johtokunta totesi, että suojelumerkinnot ovat asianmukaiset muilta osin paitsi, että Keltaisen huvilan suojelumääräyksen tulee olla sr-1, jossa on myös arvokkaita sisätiloja koskevia määräyksiä. Kaava-alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, minkä tulisi käydä jollakin tavalla ilmi kaavakartan kaavamerkinnoista tai alueen rajauserkinnoissa.

Kiinteistölautakunta piti tärkeänä, alueen suojeluarvot huomioiden, kehittää aluetta julkisena virkistysalueena, parantaa alueella harjoitetun mökki- ja huvilatoiminnan edellytyksiä ja luoda uusia toimintoja, jotka edesauttaisivat alueen ympärivuotista käyttöä ja täydentäisivät palveluja.

Liikuntalautakunta mainitsi, että kaavaehdotus on ulkoilun ja virkistyksen kannalta hyvä.

Yleisten töiden lautakunta esitti, että kaavamerkintä VL/s tulisi muuttaa merkinnäksi VL/sl ja määräysteksti kuulumaan seuraavasti: Virkistysalue, joka liittyy kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen maisemapuistokokonaisuuteen, joka muodostaa luonnonsuojelun kannalta arvokkaan harjukokonaisuuden. Aluetta tulee hoitaa siten, että sen geologia-, luonto- ja maisema-arvot säilyvät. Vesialueelle merkitty sa-merkintä tulee poistaa.

Ympäristölautakunta totesi, että asemakaavaehdotuksen suojelumerkinnyt ja tiukat kaavamääräykset suojelevat hyvin arvokkaan kulttuuri-, luonto- ja maisemakokonaisuuden ja säätelevät sen kehittämistä ja hoitoa. Kaavamääräyksiä tulee kuitenkin vielä tarkentaa siten, että ne vastaavat ympäristölautakunnan 12.8.2008 hyväksymässä luonnonsuojeluohjelmassa alueelle esitettyjä suojelun, hoidon ja käytön periaatteita. Kartano- ja harjualueen VP/s-merkinnällä osoitetun osan kaavamääräys tulisi muuttaa muotoon "Aluetta tulee hoitaa siten, että alueen ja rakennuskannan kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen arvo sekä alueen geologiset ja luonnonarvot säilyvät". VL/s-alueen eli harjun luonnonmukaisen osan kaavamääräystä tulisi täydentää niin, että geologisesti arvokasta kohdetta ei saa muuttaa kaivamalla, rikkomalla, ottamalla tai muuten siirtämällä maa-ainesta. Näin kaavamääräys olisi riittävässä määrin luonnonsuojeluohjelman mukainen.

Lausuntojen tiivistelmät sekä lausuntoihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 4).

Asemakaavaan tehdyt muutokset

Muistutusten johdosta viljelypalsta-alueen sijaintia muutettiin, lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikka Vanhakylän metsämajalla säilytettiin ja sen paikalle suunnitelluille kesämajoille osoitettiin uudet rakennuspaikat. Pysäköintialue Stansvikin niemen harjun kupeessa poistettiin ja siirrettiin pohjoisemmaksi Stansvikintien varteen. Stansvikintien ja tammikujan risteyksestä poistettiin talousrakennuksen varaus. VL/s-1 asemakaavamerkintään lisättiin velvoite hoitaa aluetta siten, että sen luontoarvot säilyvät. Uusi asemakaavamerkintä: "VL/s-1 on virkistysalue, joka liittyy kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen maisemapuistokokonaisuuteen. Aluetta tulee hoitaa siten, että sen maisema- ja luontoarvot säilyvät."

Ravintolan rakennusala (rv) on tarkastettu siten, että asemakaava mahdollistaa joko nykyisen ravintolarakennuksen laajentamisen tai uuden erillisen baari- tai kioskirakennuksen rakentamisen. Rakennusoikeus pysyy samana (420 k-m²).

Lausuntojen mukaiset muutokset ja täydennykset on tehty asemakaavaehdotukseen jo ennen jälkimmäistä nähtävänäpitoa, joten ne sisältyivät kaupunginvaltuuston 14.9.2011 (160 §) hyväksymään asemakaavaan, jonka hallinto-oikeus kumosi 25.5.2012. VL/s-aluetta koskeva kaavamääräys on muutettu ympäristölautakunnan esittämään muotoon. Lausuntojen perusteella on tehty myös seuraavat muutokset:

- Keltaisen huvilan suojelumääräystä on muutettu siten, että se on sr-1 (aiemmin sr-1b).

15.12.2014

- Kaavakarttaan on lisätty merkintä siitä, että alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.
- Vesialueella oleva sa-merkintä on poistettu ja korvattu lv-2-merkinnällä (alueen osa, jolle saa sijoittaa alueen virkistyskäyttöä palvelevia laitureita).
- VL/s-alueen eli harjun luonnonmukaisen osan kaavamääräystä on täydennetty siten, että geologisesti arvokasta kohdetta ei saa muuttaa kaivamalla, rikkomalla, ottamalla tai muuten siirtämällä maa-ainesta.
- VP/s-alueen eli kartano- ja harjualueen kaavamääräystä on täydennetty lauseella "Aluetta tulee hoitaa siten, että alueen geologiset ja luonnonarvot säilyvät".

Lisäksi on tehty seuraavat muutokset:

- Koirasaarentien varteen on lisätty yhdyskuntatekniselle huollolle varattu alueen osa (et). Paikalle tulee sadevesipumppaamo.
- Asemakaava-aluetta on laajennettu ulottumaan Koirasaarentien kaava-alueen reunaan, minkä johdosta kaava-alueen reuna siirtyi noin 2,5 metriä pohjoisemmaksi 120 metrin matkalla.

Muistutusten johdosta tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäväksi. Asemakaava-alueen laajentaminen on teknisluonteinen muutos eikä sen johdosta ole ollut tarpeen kuulla osallisia.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavaehdotuksen nro 11960 kartta, päivätty 28.1.2010, muutettu 30.9.2010 ja 21.10.2014, päivitetty Kslk:n 21.10.2014 päätöksen mukaiseksi
- 2 Asemakaavaehdotuksen nro 11960 selostus, päivätty 28.1.2010, muutettu 30.9.2010 ja 21.10.2014, päivitetty Kslk:n 21.10.2014 päätöksen mukaiseksi
- 3 Havainnekuva 7.10.2014
- 4 Vuorovaikutusraportti 28.1.2010, täydennetty 30.9.2010 ja 7.10.2014
- 5 Stansvikin kartanoalueen asemakaavan toteuttamisesta aiheutuvat

- 6 kustannukset (päivitetty 15.12.2014)
Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuvien kustannusten liitekartta

Oheismateriaali

- 1 Hgin HAO:n päätös Stansvikin kyläyhdistys ry:n valitukseen Kvston
päätös 14.9.2011 § 160
2 Ilmakuva 7.10.2014

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Muistutuksen tehnyt, joka on
pyytänyt tietoja kaavan
käsittelyn etenemisestä

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan,
asemakaavan,
rakennusjärjestyksen
hyväksyminen
Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Kunnallisvalitus, yleiskaavan,
asemakaavan,
rakennusjärjestyksen
hyväksyminen
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Liikuntalautakunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.10.2014 § 313

HEL 2011-001170 T 10 03 03

Ksv 0782_1, karttalehti J2, J3

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

- 28.1.2010 päivätyn ja 30.9.2010 ja 21.10.2014 muutetun 49. kaupunginosan (Laajasalo, Tahvonlahti) puisto-, virkistys-, kesämaja-, palstaviljely-, vesi-, katu-, liikenne-, sekä urheilu- ja liikennepalvelujen alueita koskevan asemakaavaehdotuksen nro 11960 hyväksymistä ja etteivät tehdyt muistutukset anna aiheita muihin toimenpiteisiin. Muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti pöytäkirjan liitteestä ja kaavaselostuksesta.
- ettei asemakaavaehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Samalla lautakunta päätti

- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastaukset kaupungin perusteltuna kannanottona tehtyihin muistutuksiin.

Käsittely

21.10.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että asemakaavakarttaan tehdään kaksi teknistä korjausta:

- kesämaja-alueen (R-1) yhteen puuttuvaan rakennusalaan lisätään käyttötarkoituksen osoittava a-merkintä,
- ohjeellisen ulkoilupolun kaavamerkinnän (ut) muoto muutetaan otsikon asemakaavamerkinnät ja -määräykset alla samaan muotoon kuin kaavakartassa (ul).

Eija Loukoila teki Outi Silfverbergin kannattamana seuraavan vastaehdotuksen:

- Asemakaavaehdotus palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että
1. Villbergin viljelypalsta-alue poistetaan ja pohjoinen pysäköintialue mitoitetaan vähentyneen tarpeen mukaiseksi
  2. Tahvonlahden pohjukan alueelle lisätään kaavamerkintä VL/S

1 äänestys

JAA-ehdotus:

Esittelijän muutettu ehdotus.

EI-ehdotus:

- Asemakaavaehdotus palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että
1. Villbergin viljelypalsta-alue poistetaan ja pohjoinen pysäköintialue mitoitetaan vähentyneen tarpeen mukaiseksi
  2. Tahvonlahden pohjukan alueelle lisätään kaavamerkintä VL/S

Jaa-äännet: 6

Michael Berner, Jape Lovén, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava, Heta Välimäki

Ei-äännet: 3
Eija Loukoila, Outi Silfverberg, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän muutettu ehdotus voitti Eija Loukoilan tekemän vastaehdotuksen äänin 6 - 3.

07.10.2014 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221
mervi.nicklen(a)hel.fi
Ulla Kuitunen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37293
ulla.kuitunen(a)hel.fi
Sanna Ranki, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37146
sanna.ranki(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 30.01.2012 § 111

HEL 2011-001170 T 1003 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.9.2011 (160 §) 49. kaupunginosan (Laajasalo, Tahvonlahti) puisto-, virkistys-, kesämaja-, palstaviljely-, vesi-, katu-, liikenne- sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueiden asemakaavan kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 28.1.2010 päivätyn ja 30.9.2010 muutetun piirustuksen nro 11960 mukaisena.

Kaupunginhallitus pyytää valituksen jättämistä osittain tutkimatta ja muutoin sen hylkäämistä jäljempänä mainituin perustein.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston

päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä valtuuston päätöksen lopputulokseen.

Muutoksenhakija

Stansvikin kyläyhdistys ry on tehnyt asiassa kunnallisvalituksen.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Kuntalain 90 §:n mukaan muutosta haetaan kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta. Edelleen, 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä kunnan jäsenellä.

Muutoksenhakija on rekisteröity yhdistys, jonka kotikunta on Helsinki.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 188 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen puolestaan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Viranomaisen 14.9.2011 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä 23.9.2011. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 24.10.2011. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle määräajassa.

Valitus

Stansvikin kyläyhdistys on vaatinut, että asemakaava on kumottava ja palautettava valmisteluun riittämättömien luontoselvitysten ja EU-direktiivien vastaisuuden vuoksi.

Valituksen keskeiset perustelut

Asemakaava ei perustu MRL:n 9 §:n edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Asemakaavan toteuttamisen ympäristövaikutukset ovat laajalti selvittämättä. Luontoselvityksiä ei ole tehty kattavasti koko alueelta, eivätkä alueella tehdyt kartoitukset ole ajantasaisia tai ne ovat yksipuolisia. Linnustoselvitykset on tehty vaillinaisesti. Tahvonlahdenniemen luontoarvot ovat vaarassa. Tahvonlahden pohjukan luontoarvot ovat vaarassa. Lepakkoselvitykset ovat puutteellisia. Asemakaava vähentää toteutuessaan hiljaisen alueen kokoa merkittävästi.

Valituksen tutkimatta jättäminen

Valitus tulee jättää tutkimatta siltä osin kun se kohdistuu kaupunginvaltuuston päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen.

Valituksen hylkääminen

Jäljempänä esitettävillä perusteilla on katsottava, että vastoin valittajan käsitystä kaupunginvaltuuston 14.9.2011 (§ 160) päätös ei ole syntynyt MRL:n sisältövaatimuksien tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu MRL:n edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Tämän vuoksi valitus tulee hylätä.

Asemakaavan ympäristövaikutusten-, luonto- ym. selvitykset

Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaa ja maankäyttösuunnitelmaa laadittaessa arvioitiin muun muassa rakentamisen vaikutuksia luontoon ja virkistysalueisiin ja arviointi koottiin 4.2.2008 päivättyyn selvitykseen ”Vaikutukset virkistysalueisiin ja luonnonympäristöön”. Aluetta koskevia perusselvityksiä tehtiin jo osayleiskaavaa ja maankäyttösuunnitelmaa laadittaessa, esimerkkinä Kruunuvuorenrannan osayleiskaavan suunnitteluohjelma.

Perusselvityksiä on tarkennettu ympäristökeskuksen ja kaupunkisuunnitteluviraston yhteisellä konsulttiyöllä (Kruunuvuorenrannan osayleiskaava-alueen luontoselvitys ja maankäytön luontovaikutusten arviointi, Enviro 2005), jossa yhdessä valituilta alueilta päivitettiin luontotietoja.

Stansvikin asemakaava-alueella tarkennetut tutkimukset kohdistuivat Tahvonlahdenniemeen ja Kruunuvuorenrannan rantametsään. Stansvikin kartanoalueesta on tehty ympäristöhistoriallinen selvitys (Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2003:1) ja alueen hoito- ja kehittämisperiaatteita sekä suosituksia jatkosuunnittelulle (Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston selvityksiä 2003:3).

Kaavoituksen pohjana käytetään ympäristönsuojelulain 21 §:n mukaisena kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmää, jonka tietosisältö on Suomen oloissa poikkeuksellisen laaja ja monipuolinen. Järjestelmän ensisijaisia käyttötarkoituksia on tarjota riittävät pohjatiedot kaavoitukselle ja luonnonhoidolle. Tärkeimmät luontotietojärjestelmän selvitykset, joita on tehty koko kaupungin ja siten myös koko osayleiskaavan alueelta, ovat muun muassa Arvokkaat kasvillisuus- ja kasvistokohteet 1990–1998, Arto Kurtto ja Leena Helyranta, (päivitetty 2004–2006), Linnustollisesti arvokkaat kohteet 1999, Matti Koivula (täydennyskartoitus 2003), Lepakkokohdekartoitus 2003, Matelija-

sammakkoeläinkohdekartoitus 2007 sekä Geologiset kohteet, Antti Salla 2003.

Stansvikin kartanoalueella olevat arvokkaat luontotiedot on ympäristökeskuksen toimesta inventoitu ja ne ovat tutkittavissa luontotietojärjestelmästä. Ympäristökeskuksen nettisivuilla on luontotietojen tietojärjestelmä yleisölle ja luontotietojen tietojärjestelmä virkakäyttöön. Monin paikoin yleisölle ja virkakäyttöön tarkoitetut luontotietojen tietojärjestelmän tiedot eivät eroa toisistaan. Mikäli kohteessa on salassa pidettäviä luontotietoja (esimerkiksi yksittäisiä harvinaisia kasvillisuushavaintoja asuinalueiden läheisyydessä tai uhanalaisten lintujen pesimätietoja), nämä tiedot ovat vain virkakäyttöön tarkoitettussa luontotietojärjestelmässä. Stansvikin alueella on yhdessä kohteessa luottamuksellista pesimätietoa, joka ei näy yleisöversiossa. Muiden kohteiden osalta tiedot ovat Stansvikin alueella yhteneväiset yleisö- ja virkakäyttöön tarkoitetuissa luontotietojärjestelmissä.

Asemakaavoituksen yhteydessä on arvioitu vaikutuksia luontoon, vaikutuksia maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön, vaikutuksia virkistysmahdollisuuksiin, ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön, vaikutuksia liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen. Asemakaavoituksen yhteydessä on arvioinnin lähtökohtana käytetty Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaan ja maankäyttösuunnitelmaan liittyviä 14.2.2008 päivättyjä selvityksiä "Vaikutukset virkistysalueisiin ja luonnonympäristöön" ja "vaikutukset maisemaan, rakennettuun ympäristöön, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön".

Linnut

Lintujen kartoitus perustuu ympäristökeskuksen ylläpitämään luontotietojärjestelmään ja se on tehty koko asemakaava-alueelta ja sitä on myös tarvittavin osin täydennetty (Enviro 2005). Asemakaava-alueella linnustollisesti arvokkaita alueita ovat Varisluodonkari (0,95 ha) arvoluokka III ja Tahvonlahti (8,2 ha) arvoluokka II. Muut alueet ovat linnustoltaan tavanomaisia, eikä niitä siksi ole määritelty linnustoltaan arvokkaiksi alueiksi. Linnustollisesti arvokkaat kohteet määritellään luokkiin I - III, joista I on arvokkain.

Asemakaavaselostuksessa asemakaavan toteuttamisen vaikutukset luontoon todetaan seuraavasti:

Varisluodonkari

Suunnitellun uimarannan ja kaavassa esitetyn melontavajan läheisyydessä sijaitsevan Varisluodonkarin pesimälinnusto tulee jonkin verran häiriintymään melojista. Saareen ei ole tarvetta rantautua.

Rauhoittamattomille saarille/alueille ei voida laittaa varsinaista rantautumiskieltoa, mutta ympäristökeskus suosittaa, ettei lintuluodoille mennä pesimäaikana. Suositus tulee olla näkyvissä myös uimarannalla.

Tahvonlahti

Stansvikintien varteen esitetään viljelypalsta-alueita (n. 0,5 ha). Viljelypalsta-alueen reunaan on mahdollista jättää vanhaa jalopuustoa, mikä on linnuston kannalta tärkeää. Viljelypalsta-alue on koko alueen pinta-alaan suhteutettuna pieni, eikä viljelypalsta-alueeksi muutettu alue heikennä linnuston elinolosuhteita.

Asemakaavassa palstaviljelyalueeksi merkityllä alueella kasvaa nyt 1970-luvulla istutettuja tammia. Tammien kasvuun lähtö on ollut vaihtelevaa. Tammien osittainen poisto viljelypalstojen tieltä ei vaaranna alueen luonnon monipuolisuutta, päinvastoin, viljelypalstat ja mahdollisesti niiden viereen sijoittuva kotieläinpiha rikastuttavat eliömaailmaa. Tammimetsikön raivaaminen avoimemmaksi palauttaa alueen kulttuurimaisemaa.

Tahvonlahden perukka ruovikoineen säilyy nykyisen kaltaisena eikä arvokas lintualue kaavan vaikutuksesta supistu. Asemakaavassa on ruovikon kohdalla merkintä ma: "ohjeellinen kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä alueen osa, jota tulee hoitaa siten, että alueen avoin maisema säilyy." Tämän tarkoituksena on estää esimerkiksi alueen metsittyminen, mikä taas huonontaisi ruovikkolintujen elinolosuhteita. Asemakaavassa ei ole merkintää ruoppamisesta. Stansvikin kartanon päärakennuksen edustan vesialueella on asemakaavassa merkintä wa: "kulttuurihistoriallisesti merkittävään maisemapuistoon liittyvä ohjeellinen vesialueen osa, jonka tulee olla avoimena vesipintana." Tämä ohjeellinen vesialueen osa ei sijaitse linnustollisesti arvokkaalla alueella.

Lepakot

Koko asemakaava-alueelta on tehty lepakkotutkimus. Arvokkaaksi lepakkoalueeksi (10,8 ha) arvoluokka I on rajattu laaja alue Tahvonlahden kärjestä kartanoalueelle ja ruovikoitunutta lahtea myöten hieman pohjoiseen. Asemakaava-alueen 22,4 ha maa-alasta hieman alle puolet on arvokasta lepakoiden esiintymisaluetta. Lepakkolajistoon kuuluvat pohjanlepakko, pikkulepakko, vesisiippa ja viikisiippa (Enviro 2005). Tahvonlahdenniemen harjumetsikössä saalistaa viikisiippoja,

jotka karttavat valoa (Siivonen 2004). Reittien valaiseminen ei ole lepakoiden vuoksi suotavaa (Enviro 2005). Alueen monilajisista lepakkoesiintymisistä vain viiksisiippa karttaa valoa ja siksi se on mainittu lajina, jonka elinolosuhteita ei tule vaarantaa valaisemalla Tahvonlahdenniemen reittejä. Vanhankylän uudet mökkipaikat eivät asemakaavassa sijaitse arvokkaalla lepakkoalueella.

Lepakoiden esiintymisalueita on Itä-Helsingin ranta-alueilla hyvin paljon. Liitteenä olevasta kartasta selviää lepakoiden esiintymisalueet ja miten ne ovat levinneet myös rakennetuille alueille. I luokan lepakkoalueet, joihin Tahvonlahdenniemi kuuluu, on merkitty liitekarttaan.

Uudet rakentamispaikat

Stansvikin kartanoalue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Asemakaavassa on sijoitettu rakennusalat kohtiin missä on ollut Stansvikin pihapiiriin kuuluvia rakennuksia. Ajan myötä pihapiiriin kuuluvat talusrakennukset ovat hävinneet. Asemakaavassa annetaan mahdollisuus täydentää kartanon pihapiiriä rakennuksilla, jotka palvelevat alueen virkistyskäyttöä.

Suurin rakennusala, 450 k-m², on sijoitettu kartanoympäristön ulkopuolelle rantametsään. Se on rakennusala, jolle saa sijoittaa merellistä virkistyskäyttöä palvelevia rakennuksia. Rakennukset ja rakennelmat on tehtävä puusta. Rakennuksien sijoittamisessa ja rakentamisessa tulee säästää olemassa olevaa puustoa mahdollisimman paljon. Asemakaavaa laadittaessa tehtiin alueelle viitesuunnitelma, jossa merkitty rakennusmäärä todennettiin riittäväksi taloudellisesti kannattavalle esimerkiksi melontatoiminnalle. Rakennusala on merkitty kohtaan missä on maastoltaan tasainen aukkopaiikka muuten sankassa rantametsässä. Metso-inventoinnissa ei ole löytynyt Stansvikin metsäalueilta sellaista uutta tietoa, joka poikkeaisi nykyisistä jo inventoiduista alueen luontotiedoista. Metso-kartoituksen inventointituloksia tullaan hyödyntämään ensisijaisesti virkistysalueiden hoidossa.

Nykyiselle toimivalle rantakahvila-ravintolarakennukselle annettiin kaavassa mahdollisuus laajentaa rakennusta nykyisestä noin 300 m²:stä 120 m²:n verran. Kruunuvuoren rantaan tulee rakentamisen myötä noin 10 000 asukasta ja rantakahvilalle kauniissa ympäristössä kävelyetäisyydellä asuntoalueesta lienee kysyntää ja laajenemisedellytyksiä.

Rantakahvilan takaa johtaa tie noin 120 metrin päässä sijaitsevalle saunalle. Kaavassa on annettu mahdollisuus sijoittaa olemassa olevan saunan ja rantakahvilan välille yhteensä enintään 230 k-m² verran

saunoja, joiden enimmäiskoko saa olla 45 m². Saunat ovat pienikokoisia ja ne voidaan sijoittaa maaston ja puuston ehdoilla. Uutta tietä ei saunoille rakenneta, vaan käytetään olemassa olevaa tieuraa.

Merkittävä uusi rakennusala koostuu uusista (31 kpl /16 k-m²) Vanhakylään sijoitettavista kesämajoista ja nykyisten kesämajojen laajentamismahdollisuuksista (yhteensä 526 k-m²). Uusien majojen rakennusalat on sijoitettu maastoon tarkan puustokartan perusteella siten, että yhtään kookasta puuta ei tarvitse uusien kesämajojen rakentamisen johdosta kaataa.

Hiljaiset alueet

Yleiskaava 2002:ssa arvioitiin maaliikenteen perusteella hiljaisimmat laajat alueet Helsingissä. Hiljaisimmat alueet sijoituivat 11 alueelle. Yleiskaavassa osoitettiin hiljaisempien alueiden läheisyyden muuttuvaa maankäyttöä muun muassa Laajasaloon. Kaupunginhallituksen 17.11.2008 hyväksymään Helsingin kaupungin meluntorjuntasuunnitelmaan sisältyvän alustavan arvion mukaan hiljaisia alueita esiintyy pääsääntöisesti suurehkoilla virkistysalueilla, jotka sijaitsevat kauempana melulähteistä kuten teistä ja vilkasliikenteisistä kaduista. Stansvikin kartanoalue ei aiheuta melua. Tahvonlahden ruovikon ruoppauksesta ei ole kaavassa määräystä eikä asemakaava toteutuessaan näin ollen edesauta Koirasaarentieltä aiheutuvan melun etenemistä avoimen vesiyhteyden kautta niin kuin valituksessa on todettu.

Yhteenvedo

Valituksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella asemakaavapäätös tulisi kumota. Päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisena ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan virheellinen. Tarkoituksenmukaisuuskysymyksistä tehdyt vaatimukset tulee jättää tutkimatta. Kaava täyttää maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset ja menettelysäännökset. Kaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

05.09.2011 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginlakimies 22.12.2011

HEL 2011-001170 T 1003 03

Oikeuspalvelut toteaa, että kaupunginhallituksen tulisi antaa hallinto-oikeudelle seuraava lausunto, jossa pyydetään valituksen jättämistä osittain tutkimatta ja muutoin sen hylkäämistä.

Lausunnon antaja

Helsingin kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä valtuuston päätöksen lopputulokseen.

Muutoksenhakija

Stansvikin kyläyhdistys on tehnyt asiassa kunnallisvalituksen.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Kuntalain 90 §:n mukaan muutosta kunnallisvalituksella haetaan hallinto-oikeudelta. Edelleen 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä kunnan jäsenellä.

Muutoksenhakija on yhdistys, jonka kotikunta on Helsinki.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 188 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen puolestaan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Viranomaisen 14.9.2011 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä 23.9.2011. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 24.10.2011. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle määräajassa.

Valitus

Stansvikin kyläyhdistys on vaatinut, että asemakaava on kumottava ja palautettava valmisteluun riittämättömien luontoselvitysten ja EU-direktiivien vastaisuuden vuoksi.

Valituksen keskeiset perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Asemakaava ei perustu MRL:n 9 §:n edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Asemakaavan toteuttamisen ympäristövaikutukset ovat laajalti selvittämättä. Luontoselvityksiä ei ole tehty kattavasti koko alueelta, eivätkä alueella tehdyt kartoitukset ole ajantasaisia tai ne ovat yksipuolisia. Linnustoselvitykset on tehty vaillinaisesti. Tahvonlahdenniemen luontoarvot ovat vaarassa. Tahvonlahden pohjukan luontoarvot ovat vaarassa. Lepakkoselvitykset ovat puutteellisia. Asemakaava vähentää toteutuessaan hiljaisen alueen kokoa merkittävästi.

Valituksen tutkimatta jättäminen

Valitus tulee jättää tutkimatta siltä osin kun se kohdistuu kaupunginvaltuuston päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen.

Valituksen hylkääminen

Jäljempänä esitettävillä perusteilla on katsottava, että vastoin valittajan käsitystä kaupunginvaltuuston 14.9.2011 § 160 päätös ei ole syntynyt MRL sisältövaatimuksien tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu MRL:n edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Tämän vuoksi valitus tulee hylätä.

Asemakaavan ympäristövaikutusten-, luonto- ym. selvitykset

Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaa ja maankäyttösuunnitelmaa laadittaessa arvioitiin mm. rakentamisen vaikutuksia luontoon ja virkistysalueisiin ja arviointi koottiin 4.2.2008 päivättyyn selvitykseen "Vaikutukset virkistysalueisiin ja luonnonympäristöön". Aluetta koskevia perusselvityksiä tehtiin jo osayleiskaava- ja maankäyttösuunnitelmaa laadittaessa, esim. Kruunuvuorenrannan osayleiskaavan suunnitteluohjelma.

Perusselvityksiä on tarkennettu ympäristökeskuksen ja kaupunkisuunnitteluviraston yhteisellä konsulttityöllä (Kruunuvuorenrannan osayleiskaava-alueen luontoselvitys ja maankäytön luontovaikutusten arviointi, Enviro 2005), jossa yhdessä valituilta alueilta päivitettiin luontotietoja.

Stansvikin asemakaava-alueella tarkennetut tutkimukset kohdistuivat Tahvonlahdenniemeen ja Kruunuvuorenrannan rantametsään. Stansvikin kartanoalueesta on tehty ympäristöhistoriallinen selvitys (Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2003:1) ja alueen hoito- ja kehittämisperiaatteita sekä suosituksia jatkosuunnittelulle (Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston selvityksiä 2003:3).

Kaavoituksen pohjana käytetään ympäristönsuojelulain 21 §:n mukaisena kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmää, jonka tietosisältö on Suomen oloissa poikkeuksellisen laaja ja monipuolinen. Järjestelmän ensisijaisia käyttötarkoituksia on tarjota riittävät pohjatiedot kaavoitukselle ja luonnonhoidolle. Tärkeimmät luontotietojärjestelmän selvitykset, joita on tehty koko kaupungin ja siten myös koko osa-yleiskaava-alueelta ovat mm. Arvokkaat kasvillisuus- ja kasvistokohteet 1990–1998 Arto Kurtto ja Leena Helyranta (päivitetty 2004–2006), Linnustollisesti arvokkaat kohteet 1999 Matti Koivula (täydennyskartoitus 2003) sekä Lepakkokohdekartoitus 2003, Matelijasammakkoeläinkohdekartoitus 2007 sekä Geologiset kohteet Antti Salla 2003.

Stansvikin kartanoalueella olevat arvokkaat luontotiedot on ympäristökeskuksen toimesta inventoitu ja ne ovat tutkittavissa luontotietojärjestelmästä. Ympäristökeskuksen nettisivuilla on luontotietojen tietojärjestelmä yleisölle ja luontotietojen tietojärjestelmä virkakäyttöön. Monin paikoin yleisölle ja virkakäyttöön tarkoitetut luontotietojen tietojärjestelmän tiedot eivät eroa toisistaan. Mikäli kohteessa on salassa pidettäviä luontotietoja (esim. yksittäisiä harvinaisia kasvillisuushavaintoja asuinalueiden läheisyydessä tai uhanalaisten lintujen pesimätietoja) nämä tiedot ovat vain virkakäyttöön tarkoitettussa luontotietojärjestelmässä. Stansvikin alueella on yhdessä kohteessa luottamuksellista pesimätietoa joka ei näy yleisöversiossa. Muiden kohteiden osalta tiedot ovat Stansvikin alueella yhteneväiset yleisö- ja virkakäyttöön tarkoitetuissa luontotietojärjestelmissä.

Asemakaavoituksen yhteydessä on arvioitu vaikutuksia luontoon, vaikutuksia maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön, vaikutuksia virkistysmahdollisuuksiin, ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön, vaikutuksia liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen. Asemakaavoituksen yhteydessä on arvioinnin lähtökohtana käytetty Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaan ja maankäyttösuunnitelmaan liittyviä 14.2.2008 päivättyjä selvityksiä "Vaikutukset virkistysalueisiin ja luonnonympäristöön" ja "vaikutukset maisemaan, rakennettuun ympäristöön, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön".

Linnut

Lintujen kartoitus perustuu ympäristökeskuksen ylläpitämään luontotietojärjestelmään ja se on tehty koko asemakaava-alueelta ja sitä on myös tarvittavin osin täydennetty (Enviro 2005). Asema-kaava-alueella linnustollisesti arvokkaita alueita ovat Varisluodonkari (0,95 ha) arvoluokka III ja Tahvonlahti (8,2 ha) arvoluokka II. Muut alueet ovat

15.12.2014

linnustoltaan tavanomaisia, eikä niitä siksi ole määritelty linnustoltaan arvokkaiksi alueiksi. Linnustollisesti arvokkaat kohteet määritellään luokkiin I-III, joista I on arvokkain.

Asemakaavaselostuksessa asemakaavan toteuttamisen vaikutukset luontoon todetaan seuraavasti:

Varisluodonkari

Suunnitellun uimarannan ja kaavassa esitetyn melontavajan läheisyydessä sijaitsevan Varisluodonkarin pesimälinnusto tulee jonkin verran häiriintymään melojista. Saareen ei ole tarvetta rantautua.

Rauhoittamattomille saarille / alueille ei voida laittaa varsinaista rantautumiskieltoa, mutta ympäristökeskus suosittaa, ettei lintuluodoille mennä pesimäaikana. Suositus tulee olla näkyvässä myös uimarannalla.

Tahvonlahti

Stansvikintien varteen esitetään viljelypalsta-alueita (n. 0,5 ha). Viljelypalsta-alueen reunaan on mahdollista jättää vanhaa jalo-puustoa, mikä on linnuston kannalta tärkeää. Viljelypalsta-alue on koko alueen pinta-alaan suhteutettuna pieni, eikä viljelypalsta-alueeksi muutettu alue heikennä linnuston elinolosuhteita.

Asemakaavassa palstaviljelyalueeksi merkityllä alueella kasvaa nyt 1970- luvulla istutettuja tammia. Tammien kasvuun lähtö on ollut vaihtelevaa. Tammien osittainen poisto viljelypalstojen tieltä ei vaaranna alueen luonnon monipuolisuutta, päinvastoin, viljelypalstat ja mahdollisesti niiden viereen sijoittuva kotieläinpiha rikastuttavat eliömaailmaa. Tammimetsikön raivaaminen avoimemmaksi palauttaa alueen kulttuurimaisemaa.

Tahvonlahden perukka ruovikoineen säilyy nykyisen kaltaisena eikä arvokas lintualue kaavan vaikutuksesta supistu. Asemakaavassa on ruovikon kohdalla merkintä ma: "ohjeellinen kulttuuri-historiallisesti ja maisemallisesti merkittävä alueen osa, jota tulee hoitaa siten, että alueen avoin maisema säilyy." Tämän tarkoituksena on estää esim. alueen metsittyminen, mikä taas huonontaisi ruovikkolintujen elinolosuhteita. Asemakaavassa ei ole merkintää ruoppaamisesta. Stansvikin kartanon päärakennuksen edustan vesialueella on asemakaavassa merkintä wa: "kulttuurihistoriallisesti merkittävään maisemapuistoon liittyvä ohjeellinen vesialueen osa, jonka tulee olla avoimena vesipintana." Tämä ohjeellinen vesialueen osa ei sijaitse linnustollisesti arvokkaalla alueella.

Lepakot

Koko asemakaava-alueelta on tehty lepakkotutkimus. Arvokkaaksi lepakkoalueeksi (10,8 ha) arvoluokka I on rajattu laaja alue Tahvonlahden kärjestä kartanoalueelle ja ruovikoitunutta lahtea myöten hieman pohjoiseen. Asemakaava-alueen 22,4 ha maa-alasta hieman alle puolet on arvokasta lepakoiden esiintymisaluetta. Lepakkolajistoon kuuluvat pohjanlepakko, pikkulepakko, vesisiippa ja viiksisiippa (Enviro 2005). Tahvonlahdenniemen harjumetsikössä saalistaa viiksisiippoja, jotka karttavat valoa (Siivonen 2004). Reittien valaiseminen ei ole lepakoiden vuoksi suotavaa (Enviro 2005). Alueen monilajisista lepakoesiintymisistä vain viiksisiippa karttaa valoa ja siksi se on mainittu lajina jonka elinolosuhteita ei tule vaarantaa valaisemalla Tahvonlahdenniemen reittejä. Vanhankylän uudet mökkipaikat eivät asemakaavassa sijaitse arvokkaalla lepakkoalueella.

Lepakoiden esiintymisalueita on Itä-Helsingin ranta-alueilla hyvin paljon. Liitteenä olevasta kartasta selviää lepakoiden esiintymisalueet ja miten ne ovat levinneet myös rakennetuille alueille. I luokan lepakkoalueet, joihin Tahvonlahdenniemi kuuluu, on merkitty liitekarttaan.

Uudet rakentamispaikat

Stansvikin kartanoalue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Asemakaavassa on sijoitettu rakennusalat kohtiin missä on ollut Stansvikin pihapiiriin kuuluvia rakennuksia. Ajan myötä pihapiiriin kuuluvat talusrakennukset ovat hävinneet. Asemakaavassa annetaan mahdollisuus täydentää kartanon pihapiiriä rakennuksilla jotka palvelevat alueen virkistyskäyttöä.

Suurin rakennusala, 450 k-m², on sijoitettu kartanoympäristön ulkopuolelle rantametsään. Se on rakennusala jolle saa sijoittaa merellistä virkistyskäyttöä palvelevia rakennuksia. Rakennukset ja rakennelmat on tehtävä puusta. Rakennuksien sijoittamisessa ja rakentamisessa tulee säästää olemassa olevaa puustoa mahdollisimman paljon. Asemakaavaa laadittaessa tehtiin alueelle viitesuunnitelma jossa merkitty rakennusmäärä todennettiin riittäväksi taloudellisesti kannattavalle esim. melontatoiminnalle. Rakennusala on merkitty kohtaan missä on maastoltaan tasainen aukkopaiikka muuten sankassa rantametsässä. Metso-inventoinnissa ei ole löytynyt Stansvikin metsäalueilta sellaista uutta tietoa, joka poikkeaisi nykyisistä jo inventoiduista alueen luontotiedoista. Metso-kartoituksen inventointituloksia tullaan hyödyntämään ensisijaisesti virkistysalueiden hoidossa.

Nykyiselle toimivalle rantakahvila-ravintolarakennukselle annettiin kaavassa mahdollisuus laajentaa rakennusta nykyisestä noin 300 m²:stä 120m² verran. Kruunuvuoren rantaan tulee rakentamisen myötä noin 10 000 asukasta ja rantakahvilalle kauniissa ympäristössä kävelyetäisyydellä asuntoalueesta lienee kysyntää ja laajenemisedellytyksiä.

Rantakahvilan takaa johtaa tie noin 120 metrin päässä sijaitsevalle saunalle. Kaavassa on annettu mahdollisuus sijoittaa olemassa olevan saunan ja rantakahvilan välille yhteensä enintään 230 k-m² verran saunoja joiden enimmäiskoko saa olla 45 m². Saunat ovat pienikokoisia ja ne voidaan sijoittaa maaston ja puuston ehdoilla. Uutta tietä ei saunoille rakenneta, vaan käytetään olemassa olevaa tieuraa.

Merkittävä uusi rakennusala koostuu uusista (31 kpl /16 k-2) Vanhakylään sijoitettavista kesämajoista ja nykyisten kesämajojen laajentamismahdollisuuksista (yhteensä 526 k-m²). Uusien majojen rakennusalat on sijoitettu maastoon tarkan puustokartan perusteella siten, että yhtään kookasta puuta ei tarvitse uusien kesämajojen rakentamisen johdosta kaataa.

Hiljaiset alueet

Yleiskaava 2002 arvioitiin maaliikenteen perusteella hiljaisimmat laajat alueet Helsingissä. Hiljaisimmat alueet sijoituivat 11 alueelle. Yleiskaavassa osoitettiin hiljaisempien alueiden läheisyyden muuttuvaa maankäyttöä mm. Laajasaloon. Kaupunginhallituksen 17.11.2008 hyväksymään Helsingin kaupungin meluntorjuntasuunnitelmaan sisältyvän alustavan arvion mukaan hiljaisia alueita esiintyy pääsääntöisesti suurehkoilla virkistysalueilla, jotka sijaitsevat kauempana melulähteistä kuten teistä ja vilkasliikenteisistä kaduista. Stansvikin kartanoalue ei aiheuta melua. Tahvonlahden ruovikon ruoppauksesta ei ole kaavassa määräystä eikä asemakaava toteutuessaan näin ollen edesauta Koirasaarentieltä aiheutuvan melun etenemistä avoimen vesiyhteyden kautta niin kuin valituksessa on todettu.

Yhteenveto

Valituksessa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden perusteella asemakaavapäätös tulisi kumota. Päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaislain ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutenkaan virheellinen. Tarkoituksenmukaisuuskysymyksistä tehdyt vaatimukset tulee jättää tutkimatta. Kaava täyttää maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset ja menettelysäännökset. Kaava perustuu lain edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

15.12.2014

Lisätiedot

Nirkko Saara, asiamies, puhelin: 310 64694
saara.nirkko(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 14.09.2011 § 160

HEL 2011-001170 T 1003 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 49. kaupunginosan (Laajasalo, Tahvonlahti) puisto-, virkistys-, kesämaja-, palstaviljely-, vesi-, katu-, liikenne- sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueiden asemakaavan kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 28.1.2010 päivätyn ja 30.9.2010 muutetun piirustuksen nro 11960 mukaisena.

Käsittely

14.09.2011 Ehdotuksen mukaan

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Yrjö Hakanen ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Yrjö Hakasen palautusehdotusta ollut kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

15.12.2014

Kj/3

§ 1323

Lausunto eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyyntöön europarlamenttivaalien laitosäänestyksestä

HEL 2014-011365 T 03 01 02

Dnro 3762/2/14

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle seuraavan selvityksen ja lausunnon europarlamenttivaalien laitosäänestyksestä:

Helsingissä on vaalilain 9 §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen laitosäänestys järjestetty tässä lainkohdassa mainituissa laitoksissa; sairaaloissa, ympärivuorokautista hoitoa antavissa sosiaalihuollon toimintayksiköissä sekä rangaistuslaitoksissa.

Ratkaisevaa laitosäänestyksen järjestämisen osalta on se, annetaanko yksikössä ympärivuorokautista hoitoa. Käytännössä edellytyksenä on ollut se, onko laitoksessa tai yksikössä ympärivuorokautista henkilökuntaa. Helsingin noudattama käytäntö on äänestäjien kannalta yhdenvertaista, sillä äänestys on toimeenpantu niissä yksiköissä, joissa on ympärivuorokautista hoitoa.

Helsingin kaupungin keskusvaalilautakunta on pyytänyt tiedot Helsingissä sijaitsevista vaalilain 9 § 1 momentin 3 kohdassa mainituista laitoksista ja ympärivuorokautista hoitoa tarjoavista sosiaalihuollon toimintayksiköistä kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden osastosta. Laitosäänestys on järjestetty tämän asiantuntijaviranomaisen antamien tietojen pohjalta laitoksissa sekä sosiaalihuollon ympärivuorokautista hoitoa antavissa toimintayksiköissä.

Laitokset ja ympärivuorokautista hoitoa antavat sosiaalihuollon toimintayksiköt, joissa europarlamenttivaalien laitosäänestys järjestettiin, on lueteltu lausunnon liitteessä 2. Vuoden 2015 eduskuntavaalien laitosäänestyspaikkojen selvittäminen ja määrääminen on vireillä keskusvaalilautakunnan ja sosiaali- ja terveystieteiden osaston taholla.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550

15.12.2014

Kj/3

timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyyntö 15.9.2014.pdf
- 2 Vaalitoimikuntalaitokset europarlamenttivaalit 2014 khs.pdf

Otteet

Ote

Eduskunnan
apulaisoikeusasiamies

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Selitys- ja lausuntopyyntö

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies pyytää Helsingin kaupunginhallituksen selvityksen kaupungin alueella sijaitsevista ympärivuorokautista hoitoa antavista sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköistä sekä ilmoittamaan, missä kaikissa on järjestetty laitosäänestys. Lisäksi on pyydetty selvitys, missä kaupunginhallituksen määräämissä sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköissä on laitosäänestys järjestetty.

Vaalilain 9 §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen laitosäänestys

Vaalilain 9 § 1 momentin 3 kohdan mukaan laitosäänestyspaikkoja ovat sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset. Tällaisia laitoksia ovat:

- sairaalat, joihin luetaan yleissairaalat, terveyskeskusten vuodeosastot, psykiatriset sairaalat ym.
- ympärivuorokautista hoitoa antavat sosiaalihuollon toimintayksiköt, joita ovat esimerkiksi vanhainkodit ja vastaavat yksiköt, hoito-, hoiva- ja veljeskodit, sosiaalihoitolaissa, vammaishuoltolaissa ja kehitysvammalaissa tarkoitetut palvelutalot, asuntolat, päihdehuoltolaitokset, kehitysvammaisten erityishuoltolaitokset jne.
- muut kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt sosiaalihuollon toimintayksiköt
- rangaistuslaitokset, joita ovat vankilat, työsiirtolat, vankimielisairaalat ym.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Vaalilain 9 § 1 momentin 3 kohdassa laitokseksi on määritelty ympärivuorokautista hoitoa antavat sosiaalihuollon toimintayksiköt. Niihin kaikkiin on siten järjestettävä ennakoäänestys. Ratkaisevaa on se, annetaanko yksikössä ympärivuorokautista hoitoa, ei niinkään yksikön nimi. Käytännössä tämä edellyttää yleensä laitoksessa ympärivuorokautista henkilökuntaa. Esimerkiksi tavanomainen palveluasuminen ei lähtökohtaisesti täytä ympärivuorokautisen hoidon kriteeriä, jollei kyseessä ole ns. tehostetusta palveluasumisesta, joissa hoitohenkilökunta on paikalla myös yöaikaan. Laitoksissa hoidettavina olevat ja rangaistuslaitoksiin otetut voivat vaihtoehtoisesti äänestää ennakolta yleisissä ennakoäänestyspaikoissa tai jos he ovat kirjoilla laitoksessa tai toimintayksikössä ja tämä on näin ollen heidän kotinsa, eivätkä he pääse äänestys- tai ennakoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, äänestää kotonaan taikka myös vaalipäivän äänestyksessä äänestysalueellaan, jos se on heille mahdollista.

Helsingissä laitosten äänestys on järjestetty Vaalilain 9 § 1 momentin 3 kohdassa mainituissa laitoksissa ja sosiaalihuollon toimintayksiköissä, joissa on ympärivuorokautista hoitoa. Helsingin noudattama käytäntö on yhdenvertaista äänestäjiä kohtaan.

Helsingin kaupungin keskusvaalilautakunta on pyytänyt tiedot Helsingissä sijaitsevista vaalilain 9 § 1 momentin 3 kohdassa mainituista laitoksista ja ympärivuorokautista hoitoa tarjoavista sosiaalihuollon toimintayksiköistä kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden osastosta. Laitosten äänestys on järjestetty tämän asiantuntijaviranomaisen antamien tietojen pohjalta laitoksissa sekä sosiaalihuollon ympärivuorokautista hoitoa antavissa toimintayksiköissä.

Suunniteltaessa ennakoäänestyksen järjestämistä laitoksissa ollaan keskusvaalilautakunnan taholta yhteydessä laitosten johtoon ja henkilökuntaan. Äänestys pyritään toimeenpanemaan niin tarkoituksenmukaisella tavalla kuin se on kulloinkin mahdollista. On huolehdittava siitä, että äänestysjärjestelyt eivät vaaranna laitoksen varsinaisen toiminnan häiriötöntä sujumista. Joidenkin pienten toimintayksiköiden, joissa äänestäjät ovat kirjoilla ja joiden koti näin ollen toimintayksikkö on, johto ja henkilökunta, on pitänyt kotiäänestystä asukkaiden kannalta parempana vaihtoehtona.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

15.12.2014

Kj/3

Liitteet

- 1 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyyntö
15.9.2014.pdf
- 2 Vaalitoimikuntalaitokset europarlamenttivaalit 2014 khs.pdf

Otteet

Ote
Eduskunnan
apulaisoikeusasiamies

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

15.12.2014

Kj/4

§ 1324

Määrärahan myöntäminen tilakeskukselle käytettäväksi alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin ja liikuntavirastolle esirakentamiseen sekä määrärahan siirtäminen

HEL 2014-013442 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää kiinteistöviraston tilakeskukselle vuoden 2014 talousarvion alakohdasta 8 01 02 11, Alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet, Khn käytettäväksi

- 578 000 euroa Vuosaaren entisen jätevedenpuhdistamon purkamiseen ja
- 205 000 euroa Roihuvuoren ala-asteen piharakennuksen purkamiseen.

Edelleen kaupunginhallitus päätti siirtää talousarvion alakohdasta 8 01 02 11, Alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet, Khn käytettäväksi

500 000 euroa talousarvion kohtaan 8 01 02 17, Kalasatama, esirakentaminen ja maaperän kunnostus, Khn käytettäväksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti myöntää tilakeskukselle talousarvion alakohdasta 8 01 02 17, Kalasatama, esirakentaminen ja maaperän kunnostus

637 000 euroa Kalasataman alueella tilakeskukselle siirtyvien satamakäytössä olleiden rakennusten purkamiseen.

Vielä kaupunginhallitus päätti myöntää liikuntavirastolle talousarvion alakohdasta 8 01 02 10, Muu esirakentaminen

230 000 euroa Vuosaaren liikuntapuiston esirakentamista varten.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

15.12.2014

Kj/4

Liitteet

- 1 Tilakeskuksen esitys, 12.11.2014
- 2 Tilakeskuksen esitys, 2.12.2014
- 3 Liikuntaviraston esitys, 26.11.2014

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tilakeskuksen hankkeet

Helsingin kaupungin virastot tai laitokset ovat siirtäneet tilakeskukselle rakennuksia ja rakennelmia, joiden purkaminen on edellytys suunnitellulle uudelle maankäytölle.

Vuosaaren entinen jäteveden puhdistamo

Vuosaaren entisen jätevedenpuhdistamon rakennukset ja rakennelmat ovat siirtyneet kiinteistölautakunnan päätöksellä 10.10.2013 yksityiseltä kiinteistöyhtiötä takaisin kaupungin omistukseen.

Voimassa olevassa asemakaavassa alueet on merkitty yleisten rakennusten ja liikerakennusten korttelialueeksi sekä urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Suunnitteilla olevan asemakaavan mukaisen maankäytön toteuttamisen edellytyksenä on, että entisen jätevedenpuhdistamon rakennuksia ja rakennelmia puretaan.

Entisen jätevedenpuhdistamon kilpailutettuihin urakkahintoihin perustuvat purkukustannukset ovat 578 000 euroa, jotka koostuvat mm. purkamissuunnittelusta ja purkamisurakasta sekä rakennuttamis- ja valvontatehtävistä.

Roihuvuoren ala-asteen piharakennus

Kaupunginvaltuusto päätti 19.6.2013 § 251 hyväksyä Roihuvuoren ala-asteen koulun perusparannuksen hankesuunnitelman. Hankesuunnitelman mukaisesti entisestä terveysasemarakennuksesta, asunnoista ja oppilaiden ulkokäyttöisistä wc-tiloista luovutaan, rakennus puretaan ja vapautuva tontinosa kaavoitetaan muuhun käyttöön.

HKR-rakennuttaja on antanut tarjouksen purku-urakasta ja siihen liittyvistä rakennuttamistehtävistä 180 000 euroa sekä purkamissuunnittelukustannuksista 25 000 euroa. Piharakennuksen purkamiskustannukset ovat yhteensä 205 000 euroa.

Kalasadaman entiset satamavarastot ja vihannestukku

Helsingin Satamalta on siirtynyt tilakeskukselle Kyläsaarenkatu 14:ssä sijaitsevat purettavat satamavarastot 101 ja 102. Kohteiden purkukustannukset muodostuvat purkamissuunnittelusta, työmaa-aikaisista tehtävistä ja purkamisurakasta. Varastojen purkutöiden kustannusarvio on yhteensä 367 000 euroa.

Kalasadamassa osoitteessa Kyläsaarenkatu 16 sijaitsevan vihannestukun, purkamissuunnittelu työmaa-aikaisine tehtävineen, purku-urakan sekä muiden purkamisen edellyttämien töiden kustannusten arvio on yhteensä 270 000 euroa.

Tilakeskus esittää kaupunginhallitukselle, että se myöntäisi tilakeskukselle em. purkutöihin yhteensä 1,42 milj. euroa.

Liikuntaviraston hanke

Vuosaaren liikuntapuiston esirakentaminen

Liikuntavirasto on jatkanut Vuosaaren liikuntapuiston esirakentamista painopenkerein päätettyjen suunnitelmien mukaisesti Liikuntapuiston alueella (asemakaava nro 10570 Kvsto 26.11.1999 sekä asemakaava nro 10858, Kvsto 6.4.2001).

Vuonna 2008 alkaneisiin liikuntapuiston esirakentamistöihin on vuoden 2013 loppuun mennessä käytetty 2,8 milj. euroa. Työt ovat sujuneet suunnitelmien mukaisesti. Esirakentaminen jatkuu vielä tämän jälkeenkin.

Esirakentamisessa hyödynnetään vuonna 2014 noin 40 000 m³ pilaantumattomia maa-aineksia yleissuunnitelmassa olevan kenttä nro 4:n painopenkereen rakentamiseen. Materiaali on siirretty pysäköintialueen painopenkereestä. Mikäli maa-aineksia ei olisi hyötykäytetty, niistä aiheutuneet kuljetus- ja vastaanotokustannukset olisivat olleet noin 0,6 milj. euroa. Töiden kustannusarvio on 230 000 euroa. Jatkossa esirakentaminen jatkuu kenttä nro 3 ylivenkerein kuorinnalla ja pysäköintialueella on vanhoja puhdistamon betonikanaaleja, jotka pitää purkaa. Arvio näiden töiden kustannuksista on 300 000 euroa.

Liikuntavirasto esittää, että kaupunginhallitus myöntäisi liikuntaviraston käyttöön Vuosaaren liikuntapuiston esirakentamista varten 230 000 euroa.

Esittelijä toteaa, että tilakeskuksen käyttöön tulisi myöntää em. purkutöihin yhteensä 1 420 000 euroa ja liikuntavirastolle Vuosaaren liikuntapuiston esirakentamiseen 230 000 euroa vuoden 2014

15.12.2014

Kj/4

talousarvion kohdan 8 01 02, Esirakentaminen, täyttötöyt ja alueiden käyttöönoton edellyttämät toimenpiteet, Khn käytettäväksi eri alakohdista. Määrärahojen myöntämisen edellytyksenä oleva 500 000 euron määrärahasiirto tulisi tehdä em. talousarviokohdan 8 01 02 alakohtien välillä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tilakeskuksen esitys, 12.11.2014
- 2 Tilakeskuksen esitys, 2.12.2014
- 3 Liikuntaviraston esitys, 26.11.2014

Tiedoksi; Oikaisuvaatimus, kaupunginhallitus

Tilakeskus
Liikuntavirasto
Rakennusvirasto
Kaupunginkanslia
Talouhallintopalvelu -liikelaitos

15.12.2014

Kj/5

§ 1325

Eräiden hankkeiden jatkorahoitus innovaatorahaston varoilla

HEL 2014-011786 T 02 05 01 05

HEL 2013-015461, HEL 2013-013916, HEL 2013-003108

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää innovaatorahastosta jatkorahoitusta yhteensä 2 355 400 euroa käytettäväksi seuraavien hankkeiden vuoden 2015 rahoitukseen:

Hanke/projekti	hallinnoija	euroa
Forum Virium Helsinki (FVH), perusrahoitus	FVH	950 000
Kasvupolku	Kanslia	500 000
Kaupunkiverstas	Kir	281 000
Linked Events 2	FVH	66 000
Pinta	FVH	58 400
Tilaa asumiselle	Kirsti Sivén ja A.Takala arkk.	50 000
Varoja sähköisten asiointipalvelujen kehittämiseen suun terveydenhuollossa	Sote	50 000
Well Played	NK	150 000
Yrityskylä Helsinki	Opev	250 000
Yhteensä		2 355 400

Edelleen kaupunginhallitus päätti, että seuraaville hankkeille vuodeksi 2014 myönnetystä rahoitusosuudesta käyttämättä jäänyt, suuruudeltaan 829 969 euroa oleva osuus, saadaan käyttää vuonna 2015 ko. hankkeiden kustannuksiin:

Hanke/projekti	hallinnoija	euroa
ITE nettiin	Sote	200 000
Kaupunkiverstas	Kir	20 908
Liikkuvan arjen design	Metropolia	30 000
Linked Events 2	FVH	10 000
Pinta	FVH	25 700
Ryhmätoiminnasta ja ryhmävastaanotoista uusi	Sote	53 000

15.12.2014

palvelukonsepti, sähköinen asiointi ryhmätoiminnan tukena		
Suun terveyden edistäminen sosiaalisessa mediassa	Sote	29 561
Sähköinen palveluseteli	Sote	250 000
Tilaa asumiselle	Kirsti Sivén ja A.Takala arkk.	36 000
Varoja sähköisten asiointipalvelujen kehittämiseen suun terveydenhuollossa	Sote	64 400
Älykäs asemapiirros	Rakvv	110 400
Yhteensä		829 969

Edelleen kaupunginhallitus päätti myöntää jatkorahoitusta vuonna 2015 yhteensä 335 116 euroa hankkeille, joiden jatkorahoitus on sidottu rahoituspäätöksessä 19.8.2013. Hankkeet ovat olleet käynnissä vuodesta 2013 ja ne ovat raportoineet etenemisestään puolivuositain. Seuraava raportointijakso päättyy 31.12.2014, jonka jälkeen ensimmäinen osa vuoden 2015 rahoituksesta maksetaan.

Hanke/projekti	hallinnoija	euroa
Innovatiivinen kaupunki, kaupunki palveluna	Aalto yliopisto	47 760
Innovatiivinen kaupunki, kaupunki tilana	Aalto yliopisto	45 218
Innovatiivinen kaupunki, kaupunki järjestelmänä	Aalto yliopisto	109 738
Käyttäjälähtöinen hybridikampus	Metropolia	44 400
Liikkuvan arjen design	Metropolia	88 000
Yhteensä		335 116

Samalla kaupunginhallitus kehotti tarkastuslautakuntaa toteuttamaan selvityksen innovaatorahastosta rahoitettujen ja nyt rahoitettavien hankkeiden tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta suhteutettuna myönnetyn tuen määrään.

Vielä kaupunginhallitus päätti, että sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukseen hankkeelle ”Psykiatrian konsultaatiopoliklinikan konsultoiva maahanmuuttajaryhmä” ei myönnetä enää vuoden 2015 rahoitusta innovaatorahastosta. Innovaatorahasto on rahoittanut hanketta jo

15.12.2014

Kj/5

pitkään ja tavoitteena ollut kehitystyön toimintamalli olisi nyt integroitava osaksi viraston perustoimintaa.

Kaikkia rahoituskäsittelyyn otettuja hankkeita koskeva perustelumuuisto on liitteenä. Liitteessä on esittelijän perusteluissa hankekohtaiset velvoitteet tai ehdot, joilla rahoitus on myönnetty.

Käsittely

Vastaehdotus:

Lasse Männistö: Lisätään uudeksi neljänneksi kappaleeksi seuraava:

Samalla kaupunginhallitus kehottaa tarkastuslautakuntaa toteuttamaan selvityksen innovaatorahastosta rahoitettujen ja nyt rahoitettavien hankkeiden tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta suhteutettuna myönnetyn tuen määrään.

Kannattaja: Hannu Oskala

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti jäsen Männistön vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Liitteet

1 Perustelumuuisto

Otteet

Ote

Hakijat

Tarkastuslautakunta

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää myöntää innovaatorahastosta jatkorahoitusta yhteensä 2 355 400 euroa käytettäväksi seuraavien hankkeiden vuoden 2015 rahoitukseen:

Hanke/projekti	hallinnoija	euroa
Forum Virium Helsinki (FVH), perusrahoitus	FVH	950 000

15.12.2014

Kasvupolku	Kanslia	500 000
Kaupunkiverstas	Kir	281 000
Linked Events 2	FVH	66 000
Pinta	FVH	58 400
Tilaa asumiselle	Kirsti Sivén ja A.Takala arkk.	50 000
Varoja sähköisten asiointipalvelujen kehittämiseen suun terveydenhuollossa	Sote	50 000
Well Played	NK	150 000
Yrityskylä Helsinki	Opev	250 000
Yhteensä		2 355 400

Edelleen kaupunginhallitus päättää, että seuraaville hankkeille vuodeksi 2014 myönnetystä rahoitusosuudesta käyttämättä jäänyt, suuruudeltaan 829 969 euroa oleva osuus, saadaan käyttää vuonna 2015 ko. hankkeiden kustannuksiin:

Hanke/projekti	hallinnoija	euroa
ITE nettiin	Sote	200 000
Kaupunkiverstas	Kir	20 908
Liikkuvan arjen design	Metropolia	30 000
Linked Events 2	FVH	10 000
Pinta	FVH	25 700
Ryhmätoiminnasta ja ryhmävastaanoista uusi palvelukonsepti, sähköinen asiointi ryhmätoiminnan tukena	Sote	53 000
Suun terveyden edistäminen sosiaalisessa mediassa	Sote	29 561
Sähköinen palveluseteli	Sote	250 000
Tilaa asumiselle	Kirsti Sivén ja A.Takala arkk.	36 000
Varoja sähköisten asiointipalvelujen kehittämiseen suun terveydenhuollossa	Sote	64 400
Älykäs asemapiirros	Rakvv	110 400
Yhteensä		829 969

Edelleen kaupunginhallitus päättää myöntää jatkorahoitusta vuonna 2015 yhteensä 335 116 euroa hankkeille, joiden jatkorahoitus on sidottu rahoituspäätöksessä 19.8.2013. Hankkeet ovat olleet käynnissä vuodesta 2013 ja ne ovat raportoineet etenemisestään puolivuositain. Seuraava raportointijakso päättyy 31.12.2014, jonka jälkeen ensimmäinen osa vuoden 2015 rahoituksesta maksetaan.

Hanke/projekti	hallinnoija	euroa
Innovatiivinen kaupunki, kaupunki palveluna	Aalto yliopisto	47 760
Innovatiivinen kaupunki, kaupunki tilana	Aalto yliopisto	45 218
Innovatiivinen kaupunki, kaupunki järjestelmänä	Aalto yliopisto	109 738
Käyttäjälähtöinen hybridikampus	Metropolia	44 400
Liikkuvan arjen design	Metropolia	88 000
Yhteensä		335 116

Samalla kaupunginhallitus päättää, että sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen hankkeelle "Psykiatrian konsultaatiopoliklinikan konsultoiva maahanmuuttajaryhmä" ei myönnetä enää vuoden 2015 rahoitusta innovaatorahastosta. Innovaatorahasto on rahoittanut hanketta jo pitkään ja tavoitteena ollut kehitystyön toimintamalli olisi nyt integroitava osaksi viraston perustoimintaa.

Kaikkia rahoituskäsittelyyn otettuja hankkeita koskeva perustelumateriaali on liitteenä. Liitteessä on esittelijän perusteluissa hankekohtaiset velvoitteet tai ehdot, joilla rahoitus on myönnetty.

Esittelijän perustelut

Lokakuussa 2014 päättyneellä hakukierroksella rahoitushakemuksia toimitettiin 16 vuodenvaihteen yli jatkuvasta hankkeesta, joista:

- 11 rahoitushakemusta koski käyttämättä jääneiden määrärahojen siirtoa ja
- 12 rahoitushakemusta koski jatkorahoitusta vuodelle 2015 tai pidemmäksi aikaa.

Samalla hakukierroksella toimitettiin myös kulttuurikeskuksen uuden hankkeen rahoitushakemus, jonka rahoituskäsittely siirretään keväälle 2015. Hanke alkaisi vasta lokakuussa 2015.

Rahoituksen saaneita toimijoita koskevat seuraavat ohjeet:

- Kaikkien hankkeiden on toimitettava ajanjaksoa 1.7.–31.12.2014 koskeva raportti, joka sisältää tilannekatsauksen hankkeen toteutumisesta sekä varojen käytöstä 31.1.2015 mennessä. Raportit tulee toimittaa kaupungin kirjaamoon.
- Ajanjaksoa 1.1.–30.6.2015 koskeva raportti on toimitettava kaupungin kirjaamoon 30.8.2015 mennessä. Raportti sisältää tilannekatsauksen hankkeen toteutumisesta sekä varojen käytöstä. Samalla kirjaamoon tulee toimittaa seuraavan vuoden jatkorahoitushakemukset sekä käyttämättä jäävien määrärahojen siirtohakemukset.
- Hankkeen päätyttyä toimijan on lähetettävä kaupungin kirjaamoon hankkeen/projektin loppuraportti sekä tilinpäätös. Raportissa on selvitettävä hankkeen aikaansaamat tulokset. Mikäli hanke ei ole toteutunut, tulee hallinnoijan palauttaa hankkeelle myönnettyt varat.
- Hankkeiden yhteydessä tuotettu paikkatietoaineisto on tuotettava avoimena datana ja julkaistava Helsinki Region Infosharen (HRI) kautta.

Kaupunginvaltuusto päätti 26.11.2014 muuttaa innovaatorahaston sääntöjen 3§:n seuraavaan muotoon: "Rahaston varoja käytetään rahaston tarkoituksen mukaisten joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien tulevaisuuden elinkeinoperustaa ja osaamisoperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen."

Sääntömuutoksen yhteydessä muuttuvat myös rahaston hallintokäytännöt. Innovaatorahaston rahoitushaku järjestetään jatkossa pääsääntöisesti kerran vuodessa. Myös rahoituksen maksatus tapahtuu vain kerran vuodessa.

Muuttuvasta käytännöstä johtuen vuonna 2015 alkavien uusien hankkeiden osalta tullaan toteuttamaan erillinen hakukierros. Alkavien hankkeiden rahoitushakemukset jätetään kaupunginhallitukselle 31.1.2015 mennessä. Jatkossa seuraavaa kalenterivuotta koskevat hankehakemukset jätetään kaupunginhallitukselle 31.8. mennessä. Haku koskee uusia seuraavana vuonna alkavia hankkeita, jatkorahoitushakemuksia sekä käyttämättä jääneiden määrärahojen siirron hakua käynnissä oleville hankkeille. Vuonna 2016 alkavien hankkeiden hankehaku, jatkorahoitushaku ja käyttämättä jääneiden määrärahojen siirron haku päättyy näin ollen 31.8.2015. Myös hankkeiden raportointivelvoitteet muuttuvat siten, että ne raportoivat jatkossa vain kerran vuodessa.

Innovaatorahastolla on [www-sivu](#), jossa kerrotaan hakemisesta sekä rahoitetuista hankkeista. Sivun osoite:

15.12.2014

Kj/5

<http://www.hel.fi/www/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/innovaatorahasto>

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Liitteet

1 Perustelumuuisto

Otteet

Ote
Hakijat

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.12.2014 § 1293

HEL 2014-011786 T 02 05 01 05

HEL 2013-015461, HEL 2013-013916, HEL 2013-003108

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

15.12.2014

Kj/6

§ 1326

Kaupunginvaltuuston 10.12.2014 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 10.12.2014 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginjohtajan toimiala

- 1,2 Ei toimenpidettä.
- 3 Tiedoksi virastoille ja liikelaitoksille.
- 4 Tiedoksi ympäristölautakunnalle, sosiaali- ja terveyslautakunnalle, opetuslautakunnalle, kulttuuri- ja kirjastolautakunnalle, kiinteistövirastolle sekä kaupunginkanslialle.
- 5 Kaupunginhallitus päätti, että rahalaitoslaina on tasalyhenteinen ja että laina-aika on korkeintaan 10 vuotta.

Samalla kaupunginhallitus kehotti kaupunginkanslian oikeuspalvelut-osastoa allekirjoittamaan tarvittavat takaussitoumukset.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote hakijalle.

Tiedoksi kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluostolle sekä oikeuspalveluille.

- 10 Ei toimenpidettä.
- 11 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote valitulle sekä muille hakijoille muutoksenhakuosoituksin.

Tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle, sosiaali- ja terveystaloustaloukselle sekä Taloushallintopalvelut –liikelaitokselle.

13 Aloite kaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

6 Tiedoksi Palmia-liikelaitokselle.

14 Aloite rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

7 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Senaatti-kiinteistöille, HSL:lle, HSY:lle ja Helenille.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, pelastuslautakunnalle, kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle, yleisten töiden lautakunnalle ja ympäristölautakunnalle.

8 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin poliisilaitokselle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, Liikennevirastolle, Museoviraston kulttuuriympäristön suojelulle ja Senaatti-kiinteistöille.

Tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle, kiinteistölautakunnalle, yleisten töiden lautakunnalle ja ympäristölautakunnalle.

9 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Liikennevirastolle, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes), Helsinki Uudenmaan liitolle sekä Vantaan kaupungille.

Tiedoksi Helsingin Energia liikelaitokselle, Helsingin

15.12.2014

Kj/6

Satama liikelaitokselle, kaupunginmuseolle,
kaupunkisuunnittelulautakunnalle,
kiinteistölautakunnalle, pelastuslautakunnalle,
yleisten töiden lautakunnalle sekä
ympäristölautakunnalle.

Sosiaali- ja terveystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimiala

12 Aloite sosiaali- ja terveystointa johtavan
apulaiskaupunginjohtajan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

15.12.2014

Kj/7

§ 1327

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 50 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja

jaostot

- konserni 8.12.2014
- johtamisen
- tietotekniikka

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 10.12.2014

johtokunnat

- Helsingin Energia 9.12.2014
- Helsingin Satama 11.12.2014
- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava
- sivistystointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

15.12.2014

Kj/7

Taloushallintopalvelu -liikelaitos
- toimitusjohtaja

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

15.12.2014

Kj/8

§ 1328

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 50 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

15.12.2014

Ryj/1

§ 1329

Eron myöntäminen rakennusviraston HKR- Rakennuttajan tulosryhmän johtajalle

HEL 2014-013267 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää rakennusviraston HKR- Rakennuttajan tulosryhmän johtaja Olavi Tikalle eron tulosryhmän johtajan virasta 1.9.2015 alkaen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtaja Olavi Tikka on anonut eroa tulosryhmän johtajan virasta siirtyäkseen 1.9.2015 alkaen eläkkeelle.

Rakennustoimen johtosäännön 15 §:n mukaisesti osaston päällikön ottaa kaupunginhallitus yleisten töiden lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa. Kaupungin hallintosäännön 16 §:n mukaan virkasuhteen päättämisestä päättää virkasuhteeseen ottava viranomaisen.

Viran täyttömenettelyä koskeva esitys on erillisenä asiana kaupunginhallituksen esityslistalla.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Tiedoksi; Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Ao. henkilö
HKR

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

Ryj/1

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 25.11.2014 § 449

HEL 2014-013267 T 01 01 04 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se myöntäisi tulosryhmän johtaja Olavi Tikalle eron rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan virasta 1.9.2015 alkaen.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Tuula M Mäkelä, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 310 38401
tuula.m.makela(a)hel.fi

15.12.2014

Ryj/2

§ 1330

Rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan viran haettavaksi julistaminen

HEL 2014-013223 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti kehottaa rakennusvirastoa julistamaan rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan viran haettavaksi rakennustoimen johtosäännön sekä kaupungin kielitaitosäännön mukaisin pätevyysvaatimuksin ja niin, että virasta maksettava kokonaispalkka määräytyy Helsingin kaupungin johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokan 21 mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yleisten töiden lautakunta esittää 25.11.2014, että kaupunginhallitus päättäisi kehottaa rakennusvirastoa julistamaan HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan viran haettavaksi rakennustoimen johtosäännön sekä kaupungin kielitaitosäännön mukaisin pätevyysvaatimuksin ja niin, että virasta maksettava kokonaispalkka määräytyy Helsingin kaupungin johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokan 21 mukaisesti.

Rakennusviraston HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtaja on ilmoittanut jäävänsä eläkkeelle 1.9.2015 alkaen.

Rakennustoimen johtosäännön 9 §:n mukaisesti HKR-Rakennuttaja tuottaa rakennuttamis- ja niihin liittyviä asiantuntijapalveluja hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. Johtosäännön 6 §:n mukaan HKR-Rakennuttajan päällikkönä on tulosryhmän johtaja. Osaston päällikkö johtaa yksikön toimintaa ja vastaa siitä, että hyväksytyt tavoitteet saavutetaan.

Hallintosäännön 12 §:n mukaan viran haettavaksi julistamisesta päättää se viranomainen, joka ottaa viranhaltijan avoinna olevaan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

virkaan. Rakennustoimen johtosäännön 15 §:n mukaisesti osaston päällikön ottaa kaupunginhallitus yleisten töiden lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Rakennustoimen johtosäännön 14 §:n perusteella HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä.

Virasta maksettava kokonaispalkka määräytyy Helsingin kaupungin johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokan 21 mukaisesti. Vaativuusluokassa 21 maksettava kokonaispalkka on 6 058,90–8 742,52 euroa kuukaudessa. Lisätietoja johdon palkkausjärjestelmästä saa osoitteesta www.helsinkirekry.fi/vaativuusluokitus.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
[kristiina.matikainen\(a\)hel.fi](mailto:kristiina.matikainen(a)hel.fi)

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

HKR

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 25.11.2014 § 450

HEL 2014-013223 T 01 01 01 01

Päätös

Yleisten töiden lautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus kehottaisi rakennusvirastoa julistamaan HKR-Rakennuttajan tulosryhmän johtajan viran haettavaksi rakennustoimen johtosäännön sekä kaupungin kielitaitosäännön mukaisin pätevyysvaatimuksin ja niin, että virasta maksettava kokonaispalkka määräytyy Helsingin kaupungin johdon palkkausjärjestelmän vaativuusluokan 21 mukaisesti. Vaativuusluokassa 21 maksettava kokonaispalkka on 6 058,90–8 742,52 euroa kuukaudessa.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Tuula M Mäkelä, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 310 38401

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

Ryj/2

---

tuula.m.makela(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 1331

Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle ympäristövaikutusten arviointiselvityksestä VTT:n tutkimusreaktorin käytöstäpoistohankkeelle

HEL 2013-014782 T 11 01 05

TEM/2401/08.05.01/2013

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa VTT:n FiR 1 tutkimusreaktorin käytöstäpoistamisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta työ- ja elinkeinoministeriölle seuraavan lausunnon:

Laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää hyvin yksityiskohtaisen kuvauksen tutkimusreaktorin purusta ja purkujätteen välivarastointi-, kuljetus- ja loppusijoitusvaihtoehdoista, joihin kaikkiin liittyy kattava viranomaisvalvonta ja radioaktiivisen jätteen käsittelystä ja varastoinnista annettujen säännösten noudattaminen. Selostuksen mukaan turvallisuusriskit ovat hallittavissa reaktorin alasajon ja loppusijoituksen päättyvien toimien huolellisella suunnittelulla ja toteutuksella.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa ovat olleet mukana kaikki keskeiset viranomais- ja sidosryhmät, millä varmistetaan riittävä tiedonkulku ja asiantuntemus myös purkuprosessin jatkovaiheessa.

Ympäristövaikutusten arvioinnin mukaan tutkimusreaktorin purkamisesta, polttoaineen ja radioaktiivisten jätteiden kuljettamisesta sekä väli- ja loppuvarastoinnista ei aiheudu haittaa ympäristölle eikä ihmiselle. Esimerkiksi kuljetusten aikainen säteilyannos vastaa enimmillään muutaman tunnin aikana lentokoneessa saatavaa säteilyannosta. Poikkeustilanteet on kuvattu selostuksessa huolellisesti. Mahdollisessa onnettomuustilanteessa haittavaikutukset jäävät arvioiden mukaan paikallisiksi ja suppealle alueelle. Tällöinkin säteilylle altistuvat vain purkutöihin osallistuvat henkilöt, mutta heilläkään altistuksen määrä ei aiheuta terveysvaaraa ja todennäköisyys myöhemmin ilmeneviin terveysvaikutuksiin, on vähäinen.

Tutkimusreaktorin teho on murto-osa esimerkiksi Loviisan ydinvoimalan kapasiteetista. Käytännön ero on, että sen polttoaine ja siten myös jäte poikkeaa Suomessa käytettävistä ydinvoiman polttoainemateriaalista. Näiden erityispiirteiden huomioiminen edellyttää loppusijoitukseen liittyvien lupien tarkistusta tai mahdollisesti uusia lupia, koska Suomessa annetut ydinjätteen loppusijoitusluvut käsittävät vain

ydinvoimaloista jäljelle jäävän ydinjätteen loppusijoittamisen. Myös mahdollinen reaktorijätteen välivarastointi Otaniemessä edellyttää lupaa.

Arviointiselostuksessa on esitettyyn vaikutusten alustavaan seurantaohjelmaan hyvin koottu säännösten mukaiset säteilyvalvontatoimet, joilla estetään säteilyannokselle määriteltyjen raja-arvojen ylittyminen. Säteilytilanteen jatkuvatoiminen valvonta prosessin kaikissa vaiheissa on ympäristövaikutusten kannalta tärkeää.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 5.11.2014
- 2 YVA-selostus, VTTn FIR 1-tutkimusreaktorin käytöstäpoisto

Otteet

Ote

Työ- ja elinkeinoministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Työ- ja elinkeinoministeriö on varannut Helsingin kaupungille hankkeen sijaintipaikan vaikutusalueen kuntana tilaisuuden antaa lausunto tutkimusreaktorin käytöstä poiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta 31.12.2014 mennessä.

YVA-menettelystä

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa. Tavoitteena on lisätä kansalaisten tiedonsaantia sekä mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun. YVA- menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä eikä ratkaista sitä koskevia lupa-asioita.

YVA- menettelyyn sisältyy ohjelma- ja selostusvaihe. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on suunnitelma ympäristövaikutusten arviointimenettelyn järjestämisestä ja siinä tarvittavista selvityksistä. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa esitetään hankkeen ominaisuudet sekä tekniset ratkaisut ja arviointimenettelyn tuloksena muodostettu yhtenäinen arvio hankkeen ympäristövaikutuksista.

YVA-selvityksen sisällöstä

Teknologian tutkimuskeskus VTT (jäljempänä VTT) valmistelee Espoon Otaniemessä sijaitsevan FiR 1 – tutkimusreaktorin käytöstä poistamista. Hankkeen tarkoituksena on lopettaa tutkimusreaktorin käyttö ja toteuttaa käytöstä poiston toimenpiteet siten, että rakennus voidaan vapauttaa muuhun käyttöön. Tutkimusreaktori on yhdysvaltalainen TRIGA Mark II – tyyppinen vesijäähdytteinen avoallasreaktori. Tutkimusreaktori on käytetty yli 50 vuoden ajan tutkimukseen, opetukseen ja isotooppituotantoon. 2000- luvulla reaktorin merkittävin toimintamuoto on ollut erityisesti kaulan ja pään alueen syöpiä sairastaville annettu boorineutronisädehoito (BNCT) ja siihen liittyvä tutkimus. Hoidot on keskeytetty hoitotoiminnan organisoinnista vastanneen yrityksen ajaututtua konkurssiin vuonna 2012. Reaktorin ylläpito on aiheuttanut VTT:lle merkittävän taloudellisen rasitteen. Nähtävissä ei ole strategisia teknologisia kehityshankkeita, jotka edellyttäisivät reaktorin käytön jatkamista.

FiR 1 – tutkimusreaktori on ensimmäinen purettava ydinlaitos Suomessa. Muualla käytöstä on poistettu useita tutkimusreaktoreita, joista lähin toteutettu hanke on ollut kolmen reaktorin käytöstä poisto Risön tutkimuskeskuksessa Tanskassa.

YVA- menettelyssä on tarkasteltu tutkimusreaktorin purkamista sekä soveltuvin osin käytetyn polttoaineen ja purku- ja huoltojätteen kuljettamista, välivarastoinnin ja loppusijoittamisen aikaisia ympäristövaikutuksia. Toteutusvaihtoehtoina tarkastellaan tutkimusreaktorin käytöstä poistoon liittyvää kahta päävaihtoehtoa, joita ovat välitön ja viivästetty purkaminen. Nollavaihtoehtona tarkastellaan tilannetta, jossa tutkimusreaktorin käyttöä jatkettaisiin ja käytöstä poisto toteutettaisiin myöhemmin.

Toteutusvaihtoehtoina tarkastellut kaksi päävaihtoehtoa:

- VE1, välitön purkaminen
- VE2, viivästetty purkaminen.

Toteutusvaihtoehdoille on muodostettu erilliset alavaihtoehdot käytetyn polttoaineen sekä purku- ja huoltojätteen vaihtoehtoisten välivarastointi – ja loppusijoitustoimenpiteiden mukaisesti.

Nollavaihtoehtona tarkastellaan tilannetta, jossa tutkimusreaktorin käytöstä poistoa ei toteuteta ja tutkimusreaktorin käyttö jatkuu. Käytön jatkaminen merkitsee nykyisenkaltaista tilannetta, jossa säteilypalveluita sekä koulutus- ja tutkimustoimintaa ylläpidetään reaktorilla. Tällöin käytöstä poisto ja muut ydinjätehuollon toimenpiteet tapahtuisivat myöhemmin tulevaisuudessa. Nollavaihtoehtoa ei pidetä tällä hetkellä todennäköisenä vaihtoehtona, sillä tutkimusreaktorin jatkotoiminnalle ei ole taloudellisia edellytyksiä ellei täydentävää rahoitusta löydy.

Käytetty polttoaine

Käytetyn polttoaineen osalta tarkastellaan sekä välittömän (VE1) että viivästetyn (VE2) purkamisen tapauksessa kahta erillistä alavaihtoehtoa, joita ovat:

- A1: Käytetyn polttoaineen palautus Yhdysvaltoihin (Butte, Idaho)
- A2: Käytetyn polttoaineen loppusijoitus Suomessa (Olkiluoto, Eurajoki).

Käytetyn polttoaineen palautus Yhdysvaltoihin (Butte, Idaho) toteutettaisiin niin pian kuin se teknisesti on mahdollista. Jos käytetty polttoaine loppusijoitettaisiin Suomessa (Olkiluoto, Eurajoki), edeltäisi sitä välivarastointi joko Loviisan Hästholmenissa tai Eurajoen Olkiluodossa.

Käytetyn polttoaineen toteutusvaihtoehtojen arvioinnissa on huomioitu myös kuljetuksien aikaiset vaikutukset.

Purku- ja huoltojäte

Purku- ja huoltojätteen osalta on tarkasteltu sekä välittömän(VE1) että viivästetyn (VE2) purkamisen tapauksessa kolmea erillistä alavaihtoehtoa, joita ovat:

- B1: Purku- ja huoltojätteen loppusijoitus Suomessa (Hästholmen, Loviisa)
- B2: Purku- ja huoltojätteen loppusijoitus Suomessa (Olkiluoto, Eurajoki)
- B3: Purku- ja huoltojätteen osittainen vapautus valvonnasta.

Purku- ja huoltojätteen loppusijoitusvaihtoehtoina ovat Loviisan ja Olkiluodon ydinvoimalaitosalueet.

Loppusijoituksen lisäksi kyseeseen voi tulla purku- ja huoltojätteen osittainen vapautus valvonnasta, kun purku- ja huoltojätteen sisältämät radioaktiiviset aineet muuttuvat ajan kuluessa radioisotooppien puoliintuessa ympäristölle vaarattomiksi.

Purku- ja huoltojätteen välivarastointi ennen loppusijoitusta tai valvonnasta vapautusta tapahtuisi joko Otaniemessä, Loviisassa tai Olkiluodossa. Purku- ja huoltojätteen toteutusvaihtoehtojen arvioinnissa on huomioitu myös kuljetuksen aikaiset vaikutukset.

Ympäristövaikutusten arvioinnin tulokset

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin perustella voidaan todeta, ettei hankkeella ole merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Lähinnä ympäristövaikutuksia voisi syntyä reaktorin purkutoimenpiteiden aikana hyvin epätodennäköisesti syntyvissä poikkeus- ja onnettomuustilanteissa. Mahdollisessa onnettomuustilanteessa kaasumaista radioaktiivisia aineita voisi päästä vapautumaan ympäristöön, mutta silloinkin säteilyvaikutukset ovat arvion mukaan hyvin vähäisiä ja rajautuvat pienelle alueelle. Vaikutukset kohdistuisivat lähinnä purkutöihin osallistuvaan henkilökuntaan. Hankkeen päävaihtoehtojen välillä ei ole merkittäviä eroja, sillä purkamismenetelmät ovat samat, toteutetaan käytöstä poisto välittömästi tai viivästetysti. Näin ollen myös ympäristövaikutukset ovat samankaltaisia molemmissa vaihtoehdoissa. Säteilyturvallisuuden kannalta ei TRIGA – tyyppisillä tutkimusreaktoreilla ole havaittu eroja välittömän ja viivästetyn purkamisen välillä.

Käytetyn ydinpolttoaineen sekä purku- ja huoltojätteen välivarastointi ja loppusijoitusvaihtoehtojen välillä ei ole merkittäviä eroja syntyvissä ympäristövaikutuksissa. Vaihtoehtojen toteutettavuuteen vaikuttaa lähinnä lupaan liittyvät seikat ja hankkeiden aikataulujen yhteensopivuus. Käytöstä poiston kuljetuksista ei missään vaihtoehdossa aiheudu henkilöstölle tai väestölle vaaraa ja myöhemmin ilmenevien vakavien terveyshaittatapausten esiintymisen riski on häviävän pieni.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 25.11.2014 antanut lausunnon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostukseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 5.11.2014
- 2 YVA-selostus, VTTn FIR 1-tutkimusreaktorin käytöstäpoisto

Otteet

Ote

Työ- ja elinkeinoministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 25.11.2014 § 353

HEL 2013-014782 T 11 01 05

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää hyvin yksityiskohtainen kuvauksen tutkimusreaktorin purusta ja purkujätteen välivarastointi-, kuljetus- ja loppusijoitusvaihtoehdoista, joihin kaikkiin liittyy kattava viranomaisvalvonta ja säädökset radioaktiivisen jätteen käsittelystä ja varastoinnista. Selostuksen mukaan turvallisuusriskit ovat hallittavissa reaktorin alasajon ja loppusijoitukseen päättyvien toimien huolellisella suunnittelulla ja toteutuksella.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa ovat olleet mukana kaikki keskeiset viranomais- ja sidosryhmätahot, millä varmistetaan riittävä tiedonkulku ja asiantuntemus myös purkuprosessin jatkovaiheissa.

Ympäristövaikutusten arvioinnin mukaan tutkimusreaktorin purkamisesta, polttoaineen ja radioaktiivisten jätteiden kuljettamisesta sekä väli- ja loppuvarastoinnista ei aiheudu haittaa ympäristölle eikä ihmisille. Esimerkiksi kuljetusten aikainen säteilyannos vastaa enimmillään muutaman tunnin aikana lentokoneessa saatavaa säteilyannosta. Poikkeustilanteet on kuvattu selostuksessa huolellisesti. Mahdollisessa onnettomuustilanteessa haittavaikutukset jäävät arvioiden mukaan paikallisiksi ja suppealle alueelle. Tällöinkin säteilylle altistuvat vain purkutöihin osallistuvat henkilöt, mutta heilläkin

altistuksen määrä ei aiheuta terveysvaaraa ja todennäköisyys myöhemmin ilmeneviin terveysvaikutuksiin on vähäinen.

Tutkimusreaktorin teho on murto-osa esimerkiksi Loviisan ydinvoiman kapasiteetista. Käytännön ero on, että sen polttoaine ja siten myös jäte poikkeaa Suomessa käytettävistä ydinvoimalan polttoainemateriaaleista. Näiden erityispiirteiden huomioiminen edellyttää loppusijoitukseen liittyvien lupien tarkistusta tai mahdollisesti uusia lupia, koska Suomessa annetut ydinjätteen loppusijoitusluvut käsittävät vain ydinvoimaloista jäljelle jäävän ydinjätteen loppusijoittamisen. Myös mahdollinen reaktorijätteen välivarastointi Otaniemessä edellyttää luvitusta.

Arviointiselostuksessa esitettyyn vaikutusten alustavaan seurantaohjelmaan on hyvin koottu Suomen lainsäädännön mukaiset säteilyvalvontatoimet, joilla estetään säteilyannokselle määriteltyjen raja-arvojen ylittyminen. Säteilytilanteen jatkuvatoiminen valvonta prosessin kaikissa vaiheissa onkin ympäristövaikutusten kannalta ensiarvoisen tärkeää.

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91 §)

10.12.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 07.01.2014 § 20

HEL 2013-014782 T 11 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antoi FiR 1 -tutkimusreaktorin käytöstäpoistamisen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta työ- ja elinkeinoministeriölle seuraavan lausunnon:

Tutkimusreaktorin toiminta ja purkaminen ovat tarkasti säänneltyjä, ja YVA-ohjelma on laadittu huolellisesti. Tiedonkulun ja prosessin sujuvan toiminnan takaamiseksi on perustettu laaja seurantaryhmä, joka on poikkeuksellista YVA-menettelyissä. Koska tutkimusreaktori on

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

ensimmäinen purettava ydinlaitos Suomessa, on seurantaryhmällä tärkeä rooli myös kokemusten välittäjänä.

Arviointiohjelman mukaan hankkeen ympäristönäkökohtien alustavan tarkastelun perusteella hankkeella ei ole merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten tarkastelualueeksi Otaniemessä on määritelty tutkimusreaktorin ympäristö noin kahden kilometrin säteellä. Vaikutusalueen rajaukselle ei kuitenkaan esitetä perusteluja. YVA-menettelyssä arvioidaan myös käytetyn ydinpolttoaineen ja purkujätteen kuljettamisen vaikutuksia. YVA-ohjelman mukaan ydinpolttoaineen kuljetuksen aikana kuljetusreitillä lähiympäristössä oleva väestö altistuu vähäisessä määrin ulkoiselle säteilylle. Ohjelmassa ei kerrota, kuinka laajaa vaikutusalueetta kuljetusreittien läheisyydessä on tarkoitus arvioida. Asiasta olisi hyvä mainita ohjelmassa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

15.12.2014

Ryj/4

§ 1332

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan päätöksen lupamääräysten muuttamiseksi

HEL 2012-015834 T 11 01 00 00

ESAVI/129/04.08/2014

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon rakennusviraston hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristölupapäätöksen eräiden lupamääräysten muuttamiseksi:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 4.11.2014 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Helsingin kaupungin hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristölupapäätöksen eräiden lupamääräysten muuttamiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa puoltavansa rakennusviraston hakemusta ympäristökeskuksen lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö kaupungille
- 2 HEL 2014-015834 Lausuntopyynnön liiteasiakirjat Jätkäsaari (1).pdf

Otteet

Ote
Etelä-Suomen
aluehallintovirasto (Helsingin
toimipaikka)

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

15.12.2014

Ryj/4

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupunginhallituksen sekä kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Helsingin kaupungin rakennusviraston hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan lupapäätöksen eräiden lupamääräysten muuttamiseksi.

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 4.11.2014 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintoviranomaiselle lausunnon hakemuksesta eräiden lupamääräysten muuttamiseksi.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Helsingin kaupungin rakennusvirasto on hakenut Etelä-Suomen aluehallintovirastolta muutosta ympäristölupaan Nro 5/2014/1 (ESAVI/54/04.08/2012). Lupamuutoshakemus koskee pilaantuneiden maa-ainesten sekä sedimenttien että eräiden jätteiden hyödyntämistä Helsingin Jätkäsaaren rakennettavan puistoalueen rakenteissa. Muutosta haetaan lupapäätöksen kohtiin A.19, C.5 ja F.7.

Määräys A.19.

A.19: Sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden on oltava alle 35 mg/l, sulfaattipitoisuuden alle 100 mg/l, kloridipitoisuuden alle 150 mg/l ja öljyhiilivetyjen (C10-C40) alle 5 mg/l. Tarvittaessa muiden haitallisten aineiden raja-arvot on esitettävä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi.

Veden jätevesiviemäriin johtamisessa on noudatettava HSY Veden asettamia jäteveden laadun raja-arvoja sekä muita ohjeita ja määräyksiä.

Vesihuoltolaitoksen viemäriin tai pintaveteen ei saa päästää vesiympäristölle vaarallista haitallista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1 A-kohdassa tarkoitettuja aineita.

Lisäksi jätevesiviemäriin ei saa johtaa sellaisia jätevesiä, joista voi aiheutua haittaa viemäriin tai viemäriverkon rakenteille tai puhdistamolietteen asianmukaiselle käsittelylle tai hyötykäytölle.

Määräyksen A.19. perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Raja-arvojen taustamateriaalina on käytetty mm. Helsingin kaupungin huleveden tutkimustuloksia, vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annettua valtioneuvoston asetusta (1022/2006) ja sen säädösmuutoksia sekä yhdyskuntajätevesistä annettua valtioneuvoston asetusta (888/2006) että vesienhoidon järjestämisestä annettua valtioneuvoston asetusta (1040/2006) ja sen säädösmuutoksia. Tässä päätöksessä arvio ympäristöhaittoja aiheuttamattomista haitta-ainepitoisuuksista on tehty edellä mainittujen taustamateriaalina käytetyn aineiston perustella.

Määräyksen A.19. muutosesitys

Sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden on oltava alle 400mg/l, sulfaattipitoisuuden alle 390 mg/l, kloridipitoisuuden alle 2900 mg/l ja öljyhiilivety-jakeiden (C10-C40) alle 5 mg/l. Tarvittaessa muiden haitallisten aineiden raja-arvot on esitettävä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi

Veden jätevesiviemäriin johtamisessa on noudatettava HSY Veden asettamia jäteveden laadun raja-arvoja sekä muita ohjeita ja määräyksiä.

Vesihuoltolaitoksen viemäriin tai pintaveteen ei saa päästää vesiympäristölle vaarallisista haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1 A kohdassa tarkoitettuja aineita.

Lisäksi jätevesiviemäriin ei saa johtaa sellaisia jätevesiä, joista voi aiheutua viemäriin tai viemäriverkon rakenteille tai puhdistamolietteen asianmukaiselle käsittelylle tai hyötykäytölle.

Määräyksen A. 19. muutosesityksen perustelut

Hakija pitää kohtuuttomana sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden raja-arvoa 35 mg/l. Määräyksessä esitetty raja-arvo perustuu yhdyskuntajätevesistä annetusta valtioneuvoston asetuksessa (888/2006) esitettyyn jätevesien biologisen käsittelyn vähimmäisvaatimukseen. Koska päätöstä koskevassa toiminnassa ei ole kyse yhdyskuntajätevesistä eikä biologisesta käsittelystä hakija katsoo, että lupamääräystä tulisi muuttaa tämän kohdan osalta.

Myös Helsingin kaupungin alueen sadevesiviemäreiden vedenlaadun selvityksessä on mitattu korkeampia kiintoainepitoisuuksia (160 mg/l) ja samassa selvityksessä on mainittu hulevesien kiintoainepitoisuuksien olevan muualla tehdyissä tutkimuksissa huomattavasti korkeampia (410 mg/l). Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksessä nro 235/2012/1, joka koskee Kalasataman

keskiosan kaivantovesien johtamista mereen, on kaivantovesien kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi asetettu 300 mg/l. Sadevesiviemäriin johdettavat vedet päätyvät Jätkäsaaren edustan merialueelle, jossa kiintoainepitoisuudet laimenevat nopeasti ja jossa meriveden kiintoainepitoisuuksiin vaikuttavat hetkellisesti alueella liikkuvien alusten potkurivirrat. Korkeakaan kiintoainepitoisuus ei aiheuta meressä ympäristöhaittoja tai – riskejä.

Merivedessä kloridi- ja sulfaattipitoisuudet ovat luonnostaan huomattavasti päätöksessä asetettuja raja-arvoja korkeampia. Kloridin ja sulfaatin osalta uusiksi raja-arvoiksi esitetään Jätkäsaaren merialueen yhteistarkkailussa mitattujen pitoisuuksien 75 % kvartiilia, joiksi on saatu kloridille 2900 mg/l ja sulfaatille 390 mg/l. Esitetyt raja-arvojen muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelun tasoa, eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Määräys C.5.

Hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen haitallisten aineiden pitoisuudet (mg/kg) ja liukoisuudet (L/S=10 l/kg) eivät saa ylittää eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) sellaisena kuin se on muutettuna valtioneuvoston asetuksella (403/2009) säädettyjä peitetyn rakenteen raja-arvoja.

Vastaanottava betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää asbestia. Asbestin purkualueelta vastaanottavan betoni- ja tiilijätteen laatu on varmistettava asianmukaisesti tehdyllä asbestikartoitus selvityksellä tai muulla luotettavalla selvityksellä.

Lisäksi vastaanotettavasta betonijätteestä on oltava poistettu PCB-pitoiset saumausmassat sekä kreosoottipitoiset eristysmassat.

Hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon on oltava alle 150 mm. Betonimurske ei saa sisältää muuta purkujätettä, kuten eristeitä, rautoja tai puuta. Hyödynnettävä betonimurske saa sisältää tiilimursketta enintään 30 painoprosenttia.

Määräyksen C.5. perustelut

Maarakentamisessa hyödynnettävän betonijätteen kelpoisuus hyödynnettäväksi on säädetty eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) ja eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksen liitteiden muuttamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (403/2009).

Määräyksen C.5. muutosesitys

Hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen haitallisten aineiden pitoisuudet (mg/kg) ja liukoisuudet (L/S=10 l/kg) eivät saa ylittää eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) sellaisena kuin se on muutettuna valtioneuvoston asetuksella (403/2009) säädettyjä päällystetyn rakenteen raja-arvoja.

Vastaanottava betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää asbestia. Asbestin purkualueelta vastaanottavan betoni- ja tiilijätteen laatu on varmistettava asianmukaisesti tehdyllä asbestikartoitus selvityksellä tai muulla luotettavalla selvityksellä.

Lisäksi vastaanottavasta betonijätteestä on oltava poistettu PCB-pitoiset saumaussmassat sekä kreosoottipitoiset erityismassat.

Hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon on oltava maarakentamiseen soveltuvaa. Betonimurske ei saa sisältää muuta purkujätettä, kuten eristeitä, rautoja tai puuta. Hyödynnettävä betonimurske saa sisältää tiilimursketta.

Määräyksen C.5. muutosesityksen perustelut

Hakijan näkemyksen mukaan hyödynnettävä betoni- ja tiilimurskeen raja-arvoksi soveltuvat päällystetyn rakenteen raja-arvot, sillä hyötykäyttörakenteesta tulee eristetty, jolloin esim. sadevedet eivät pääse kosketuksiin hyötykäyttörakenteen kanssa.

Hakija ei katso tarpeelliseksi esittää ylärajaa hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoolle, vaan kappalekoko voidaan määrätä maarakennusteknisesti ja rakenteen stabiliteetin kannalta soveltuvaksi, jolloin saavutetaan rakenteen kannalta paras lopputulos. Käytännössä hyödynnettävän betonin kappalekoko tulee olemaan alle 300mm, sillä muutoin betonirautoja ei saa poistettua. Muissa Etelä-Suomen aluehallintoviraston Helsingin kaupungille myöntämässä ympäristölupapäätöksissä (dnro 290/2012/2 ja 76/2012/2) on hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon yläraja ollut 300 mm.

Tiilimurskeen määrälle hyödynnettävässä betonimurskeessa ei hakijan mukaan ole tarpeen esittää enimmäisosuutta, sillä päätöksen mukaan rakenteessa voidaan hyötykäyttää tiilijätettä joko betonimurskeen joukossa tai sellaisenaan.

Esitetyt muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelun tasoa, eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Määräys F.7.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Sedimentissä on oltava eräkohtaiset tiedot vähintään haitallisten aineiden kokonaispitoisuuksista ja orgaanisen hiilen kokonaismäärästä vähintään hakemuksen esitetyn mukaisesti jokaista alkavaa 400 m³:n sedimenttierää kohti. Epäorgaanisten haitallisten aineiden liukoisuudet on oltava selvitetty vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Saven ja sedimenttien stabiloitavuus on oltava varmistettu stabiloidusta sedimentistä ennen maarakentamishyödyntämistä tehdyillä koekappaleilla vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Lupa-alueella hyödynnetystä stabiloidusta savesta ja sedimentistä on otettava edustavia laadunvarmistusnäytteitä ja valmistettava näytteistä koekappaleita vähintään edellä määräyksessä F.6. velvoitetulla näytteenottoitiheydellä. Koekappaleista on tutkittava haitallisten aineiden liukoisuudet tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä sekä ainakin vedenläpäisevyys ja puristuslujuus stabiloidun materiaalin tutkimiseen soveltuvalla menetelmällä.

Määräyksen F.7. perustelut

Materiaalien kokonaispitoisuuksien ja liukoisten ominaisuuksien sekä stabiloidun jätteen muiden ominaisuuksien tarkkailu on hyväksytty pääsääntöisesti esitetyn mukaisina. Taustamateriaalina näytemäärää koskevassa lupaharkinnassa on käytetty ”Pilaantuneiden maiden kunnostushankkeiden hallinta. VTT tiedotteita 2245. 2004. ”- julkaisua.

Stabiloidulle jätteelle on asetettu hakemusta tiukempi laadunvalvontanäytteenotto edellä mainitun julkaisun perusteella. Lisäksi ratkaisussa on otettu huomioon alueen tuleva maankäyttö, jolloin hyödynnetyn jätteen laatu on tarpeen olla seikkaperäisesti selvitetty.

Määräyksen F.7. muutosesitys

Sedimentistä on oltava eräkohtaiset tiedot vähintään haitallisten aineiden kokonaispitoisuuksista ja orgaanisen hiilen kokonaismäärästä vähintään jokaista alkavaa 2500 m³:n sedimenttierää kohti. Epäorgaanisten haitallisten aineiden liukoisuudet on oltava selvitetty vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Saven ja sedimentin stabiloitavuus on oltava varmistettu stabiloidusta sedimentistä ennen maarakentamishyödyntämistä tehdyillä koekappaleilla vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Lupa-alueella hyödynnetystä stabiloidusta savesta ja sedimentistä on otettava edustavia laadunvarmistusnäytteitä ja valmistettava näytteistä koekappaleita vähintään edellä määräyksessä F.6. velvoitetulla näytteenottoitiheydellä. Koekappaleista on tutkittava haitallisten

aineiden liukoisuudet tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä sekä ainakin vedenläpäisevyys ja puristuslujuus stabiloidun materiaalin soveltuvalla menetelmällä.

Määräyksen F.7. muutosesityksen perustelut

Hakija on todennut, että alkuperäisessä hakemuksessa on epähuomiossa esitetty sedimentin tutkimustiheydeksi yksi näyte 400 m³:n massaerää kohti.

Ruopatut sedimentit homogenisoituvat ruoppauksen, maalle noston ja sedimenttien kuivatuksen aikana huomattavasti. Jätkäsaaren alueelta saatujen kokemusten mukaan sedimenttien kuivatusaltaista otetuissa näytteissä pitoisuusvaihtelut ovat pieniä. Hakija on esittänyt maalle nostettujen sedimenttien tutkimustiheydeksi vastaavaa kuin stabiloidun sedimentin koekappaleille on määräyksessä F.6. on esitetty.

Hakijan mukaan lupamääräyksessä esitetyllä 400m³:n tutkimustiheydellä sedimentin hyötykäyttö jää käytännössä näytteenotto- ja analysointikustannusten vuoksi vain teoreettiseksi vaihtoehdoksi, ja tämä johtaa kyseisten massojen kuljettamiseen pois Jätkäsaaren alueelta muihin vastaanottoaikoihin. Tämä taas lisäisi sedimenttien kuljetuksesta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia.

Esitetyt muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelutasoa eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 4.11.2014 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon rakennusviraston hakemuksesta maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristölupapäätöksen eräiden lupamääräysten muuttamisesta. Ympäristölautakunta puoltaa rakennusviraston maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristöluvan muutoshakemuksen hyväksymistä yhtä kohtaa lukuun ottamatta.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksen määräyksessä A.19. edellytetään, että sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuus alittaa 35 mg/l. Ympäristölautakunta totesi, että kyseinen arvo on tiukka ja vaikeasti saavutettava. Hakija esittää muutoshakemuksessa kyseiseksi arvoksi 400 mg/l. Kuitenkin Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksessä nro 235/2012/1 (drno ESAVI/151/04.08/2012), joka koskee Kalasataman

keskiosan kaivantovesien johtamista mereen, on mereen johdettavien kaivantovesien kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi asetettu 300 mg/l.

Myös Helsingin kaupungin työmaavesiohjeessa vuodelta 2013 on esitetty ohjeellisia raja-arvoja vesistöön, ojiin tai maaperään johdettavan työmaaveden yleiselle laadulle. Ohjeen mukaan veden kiintoaineksen pitoisuudet tulisi olla alle 300 mg/l. Ohjeen laadintaan on osallistunut myös Helsingin ympäristöpalvelut – kuntayhtymä (HSY). Ympäristölautakunta katsoo, että määräyksessä kiintoainepitoisuuden raja-arvona tulisi siten käyttää arvoa 300 mg/l.

Muilta osin ympäristölautakunta katsoo, että hakijan esittämät määräysten muutosesitykset ovat hakemuksessa esitettyjen seikkojen mukaisesti perusteltuja. Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa näistä muutosesityksistä ja ympäristölautakunta kannattaa näiden muutosesitysten hyväksymistä.

Asiasta on pyydetty myös kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistöviraston lausunnot. Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa lausunnossaan, että hyötykäyttöalue sijaitsee Jätkäsaarella osayleiskaavan mukaisella puistoalueella. Alueen kaavaehdotus pyritään saamaan kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi vuoden 2014 lopulla. Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa lisäksi, että muutoshakemuksessa esitetty sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi 400 mg/l. Sadevesiviemäriin tarkempi purkupaikka ei käy ilmi asiakirjoista. Atlantinkaaren asemakaava-alueen kunnallistekniikan suunnittelu on tekeillä. Myös puiston eteläpuolella olevan vesialueen tuleva käyttö ratkeaa vasta jatkosuunnittelussa. Sadevesiviemäriin johdettavien vesien osalta on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei niistä aiheudu virkistys- tai muuta haittaa, kun purkupaikka lähiympäristöineen otetaan kaavan mukaiseen käyttöön. Muilta osin kaupunkisuunnitteluvirastolla ei ole huomautettavaa rakennusviraston muutosesitykseen ja se puoltaa hakemusta ympäristölupamääräysten muuttamisesta.

Esittelijän lausunto

Esittelijä viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja esittää lupahakemusta puollettavaksi ympäristölautakunnan esittämällä tavoin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

15.12.2014

Ryj/4

Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö kaupungille
- 2 HEL 2014-015834 Lausuntopyynnön liiteasiakirjat Jätkäsaari (1).pdf

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto (Helsingin
toimipaikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 13.11.2014

HEL 2012-015834 T 11 01 00 00

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on kirjeellään 8.10.2014 Dnro ESAVI/129/04.08/2014 pyytänyt Helsingin ympäristösuojeluviranomaisen lausuntoa hakemuksesta, joka koskee Jätkäsaaren hyötykäyttöalueen ympäristöluvan eräiden lupamääräysten muuttamista. Kaupunginhallitus on pyytänyt asiasta myös kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa.

Helsingin kaupungin rakennusvirastolle on 14.1.2014 myönnetty ympäristölupa Dnro ESAVI/54/04.08/2012 koskien jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa. Hyödyntämisalue sijaitsee Jätkäsaarella. Rakennusvirasto hakee muutosta ympäristöluvan kohtiin, jotka koskevat sadevesiviemäriin johdettavan veden pitoisuuksia, hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen ominaisuuksia sekä sedimentin tutkimustiheyttä.

Lausunto

Hyötykäyttöalue sijaitsee Jätkäsaarella osayleiskaavan mukaisella puistoalueella. Alueelle valmistellaan Atlantinkaaren asemakaavaa, jonka luonnos on nähtävillä 3.-14.11.2014. Luonnoksessa on otettu huomioon hyötykäyttöalue ja se on merkitty puistoksi. Alueen läheisyyteen on tulossa asutusta. Atlantinkaaren kaavaehdotus pyritään saamaan kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi vuoden 2014 lopulla.

Muutoshakemuksessa on esitetty sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi 400 mg/l. Sadevesiviemäriin tarkempi purkupaikka ei käy ilmi asiakirjoista. Atlantinkaaren asemakaava-alueen kunnallistekniikan suunnittelu on tekeillä. Myös puiston

15.12.2014

eteläpuolella olevan vesialueen tuleva käyttö ratkeaa vasta jatkosuunnittelussa. Sadevesiviemäriin johdettavien vesien osalta on kiinnitettävä huomiota siihen, että niistä ei aiheudu virkistys- tai muuta haittaa, kun purkupaikka lähiympäristöineen otetaan kaavanmukaiseen käyttöön.

Muilta osin kaupunkisuunnitteluvirastolla ei ole huomautettavaa rakennusviraston muutosesitykseen ja se puoltaa hakemusta ympäristölupamääräysten muuttamisesta.

Lisätiedot

Kati Valkama, diplomi-insinööri, puhelin: 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 04.11.2014 § 327

HEL 2012-015834 T 11 01 00 00

ESAVI/129/04.08/2014

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Helsingin kaupungin rakennusviraston maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristölupapäätöksen nro 5/2014/1 (dnro ESAVI/54/04.08/2012, 14.1.2014) eräiden lupamääräysten muuttamisesta.

Muutoshakemus

Helsingin kaupungin rakennusvirasto hakee Etelä-Suomen aluehallintovirastolta muutosta em. päätöksen lupamääräyksiin A.19, C.5 ja F.7 ja esittää, että aluehallintovirasto esitettyjen perusteiden mukaisesti muuttaa päätöksen määräyksiä muutoksenhakijan esittämällä tavalla.

Määräykset, määräysten perustelut, muutosesitykset ja niiden perustelut

Määräys A.19.

Sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden on oltava alle 35 mg/l, sulfaattipitoisuuden alle 100 mg/l, kloridipitoisuuden alle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

150 mg/l ja öljyhiilivetyjakeiden (C10-C40) alle 5 mg/l. Tarvittaessa muiden haitallisten aineiden raja-arvot on esitettävä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi.

Veden jätevesiviemäriin johtamisessa on noudatettava HSY Veden asettamia jäteveden laadun raja-arvoja sekä muita ohjeita ja määräyksiä.

Vesihuoltolaitoksen viemäriin tai pintaveteen ei saa päästää vesiympäristölle vaarallisista haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1 A-kohdassa tarkoitettuja aineita.

Lisäksi jätevesiviemäriin ei saa johtaa sellaisia jätevesiä, joista voi aiheutua haittaa viemäriin tai viemäriverkon rakenteille tai puhdistamolietteen asianmukaiselle käsittelylle ja hyötykäytölle.

Määräyksen A.19. perustelut

Raja-arvojen taustamateriaalina on käytetty mm. Helsingin kaupungin alueen huleveden tutkimustuloksia, vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annettua valtioneuvoston asetusta (1022/2006) ja sen säädösmuutoksia sekä yhdyskuntajätevesistä annettua valtioneuvoston asetusta (888/2006) että vesienhoidon järjestämisestä annettua valtioneuvoston asetusta (1040/2006) ja sen säädösmuutoksia. Tässä päätöksessä arvio ympäristöhaittoja aiheuttamattomista haitta-ainepitoisuuksista on tehty edellä mainittujen taustamateriaalina käytettyjen aineistojen perusteella.

Määräyksen A.19. muutosesitys

Sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden on oltava alle 400 mg/l, sulfaattipitoisuuden alle 390 mg/l, kloridipitoisuuden alle 2900 mg/l ja öljyhiilivetyjakeiden (C10-C40) alle 5 mg/l. Tarvittaessa muiden haitallisten aineiden raja-arvot on esitettävä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi.

Veden jätevesiviemäriin johtamisessa on noudatettava HSY Veden asettamia jäteveden laadun raja-arvoja sekä muita ohjeita ja määräyksiä.

Vesihuoltolaitoksen viemäriin tai pintaveteen ei saa päästää vesiympäristölle vaarallisista haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1 A-kohdassa tarkoitettuja aineita.

Lisäksi jätevesiviemäriin ei saa johtaa sellaisia jätevesiä, joista voi aiheutua haittaa viemäriin tai viemäriverkon rakenteille tai puhdistamolietteen asianmukaiselle käsittelylle ja hyötykäytölle.

Määräyksen A.19. muutosesityksen perustelut

Rakennusvirasto pitää kohtuuttomana sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuuden raja-arvoa 35 mg/l. Rakennusviraston mukaan määräyksessä esitetty raja-arvo perustuu yhdyskuntajätevesistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (888/2006) esitettyyn jätevesien biologisen käsittelyn vähimmäisvaatimukseen. Koska päätöstä koskevassa toiminnassa ei ole kyse yhdyskuntajätevesistä eikä biologisesta käsittelystä, rakennusvirasto katsoo, että lupamääräystä tulisi muuttaa.

Myös Helsingin kaupungin alueen sadevesiviemäreiden vedenlaadun selvityksessä on mitattu korkeampia kiintoainepitoisuuksia (160 mg/l). Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksessä nro 235/2012/1, joka koskee Kalasataman keskiosan kaivantovesien johtamista mereen, on kaivantovesien kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi asetettu 300 mg/l. Jätkäsaaren hyötykäyttöalueella sadevesiviemäriin johdettavat vedet päätyvät Jätkäsaaren edustan merialueelle, jossa kiintoainepitoisuudet laimenevat nopeasti ja jossa meriveden kiintoainepitoisuuksiin vaikuttavat hetkellisesti alueella liikkuvien alusten potkurivirrat. Korkeakaan kiintoainepitoisuus ei aiheuta meressä ympäristöhaittoja tai -riskejä.

Merivedessä kloridi- ja sulfaattipitoisuudet ovat luonnostaan huomattavasti päätöksessä asetettuja raja-arvoja korkeampia. Kloridin ja sulfaatin osalta uusiksi raja-arvoiksi esitetään Jätkäsaaren merialueen yhteistarkkailussa mitattujen pitoisuuksien 75 % kvartiilia, joiksi on saatu kloridille pitoisuus 2900 mg/l ja sulfaatille 390 mg/l. Esitetyt raja-arvojen muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelun tasoa, eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Määräys C.5.

Hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen haitallisten aineiden pitoisuudet (mg/kg) ja liukoisuudet (L/S=10 l/kg) eivät saa ylittää eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) sellaisena kuin se on muutettuna valtioneuvoston asetuksella (403/2009) säädettyjä peitetyn rakenteen raja-arvoja.

Vastaanotettava betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää asbestia. Asbestin purkualueelta vastaanotettavan betoni- ja tiilijätteen laatu on

varmistettava asianmukaisesti tehdyllä asbestikartoitus selvityksellä tai muulla luotettavalla selvityksellä.

Lisäksi vastaanotettavasta betonijätteestä on oltava poistettu PCB-pitoiset saumausmassat sekä kreosoottipitoiset eristysmassat.

Hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon on oltava alle 150 mm. Betonimurske ei saa sisältää muuta purkujätettä, kuten eristeitä, rautoja tai puuta. Hyödynnettävä betonimurske saa sisältää tiilimursketta enintään 30 painoprosenttia.

Määräyksen C.5. perustelut

Maarakentamisessa hyödynnettävän betonijätteen kelpoisuus hyödynnettäväksi on säädetty eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) ja eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun valtioneuvoston asetuksen liitteiden muuttamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (403/2009).

Määräyksen C.5. muutosesitys

Hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen haitallisten aineiden pitoisuudet (mg/kg) ja liukoisuudet (L/S=10 l/kg) eivät saa ylittää eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetussa valtioneuvoston asetuksessa (591/2006) sellaisena kuin se on muutettuna valtioneuvoston asetuksella (403/2009) säädettyjä päällystetyn rakenteen raja-arvoja.

Vastaanotettava betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää asbestia. Asbestin purkualueelta vastaanotettavan betoni- ja tiilijätteen laatu on varmistettava asianmukaisesti tehdyllä asbestikartoitus selvityksellä tai muulla luotettavalla selvityksellä.

Lisäksi vastaanotettavasta betonijätteestä on oltava poistettu PCB-pitoiset saumausmassat sekä kreosoottipitoiset eristysmassat.

Hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon on oltava maarakentamiseen soveltuvaa. Betonimurske ei saa sisältää muuta purkujätettä, kuten eristeitä, rautoja tai puuta. Hyödynnettävä betonimurske saa sisältää tiilimursketta.

Määräyksen C.5. muutosesityksen perustelut

Rakennusviraston näkemyksen mukaan hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen raja-arvoiksi soveltuvat päällystetyn rakenteen raja-arvot, sillä hyötykäyttörakenteesta tulee eristetty, jolloin esimerkiksi sadevedet eivät pääse kosketuksiin hyötykäyttörakenteen kanssa.

Rakennusvirasto ei katso tarpeelliseksi esittää ylärajaa hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoolle, vaan kappalekoko voidaan määrätä maarakennusteknisesti ja rakenteen stabiliteetin kannalta soveltuvaksi, jolloin saavutetaan rakenteen kannalta paras lopputulos. Käytännössä hyötykäytettävän betonin kappalekoko tulee olemaan < 300 mm, sillä muutoin betonirautoja ei saa poistettua. Muissa Etelä-Suomen aluehallintoviraston Helsingin kaupungille myöntämässä ympäristölupapäätöksissä nro 290/2012/2 ja nro 76/2012/2 on hyödynnettävän betonimurskeen kappalekoon yläraja ollut 300 mm.

Tiilimurskeen määrälle hyödynnettävässä betonimurskeessa ei rakennusviraston mukaan ole tarpeen esittää enimmäisosuutta, sillä päätöksen mukaan rakenteessa voidaan hyötykäyttää tiilijätettä joko betonimurskeen joukossa tai sellaisenaan.

Esitetyt muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelun tasoa, eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Määräys F.7.

Sedimentistä on oltava eräkohtaiset tiedot vähintään haitallisten aineiden kokonaispitoisuuksista ja orgaanisen hiilen kokonaismäärästä vähintään hakemuksen esitetyn mukaisesti jokaista alkavaa 400 m³:n sedimenttierää kohti. Epäorgaanisten haitallisten aineiden liukoisuudet on oltava selvitetty vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Saven ja sedimenttien stabiloitavuus on oltava varmistettu stabiloidusta sedimentistä ennen maarakentamishyödyntämistä tehdyillä koekappaleilla vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Lupa-alueella hyödynnetystä stabiloidusta savesta ja sedimentistä on otettava edustavia laadunvarmistusnäytteitä ja valmistettava näytteistä koekappaleita vähintään edellä määräyksessä F.6. velvoitetulla näytteenottotiheydellä. Koekappaleista on tutkittava haitallisten aineiden liukoisuudet tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä sekä ainakin vedenläpäisevyys ja puristuslujuus stabiloidun materiaalin tutkimiseen soveltuvalla menetelmällä.

Määräyksen F.7. perustelut

Materiaalien kokonaispitoisuuksien ja liukoisten ominaisuuksien sekä stabiloidun jätteen muiden ominaisuuksien tarkkailu on hyväksytty pääsääntöisesti esitetyn mukaisina. Taustamateriaalina näytemäärää koskevassa lupaharkinnassa on käytetty ”Pilaantuneiden maiden kunnostushankkeiden hallinta. VTT tiedotteita 2245, 2004.” -julkaisua.

Stabiloidulle jätteelle on asetettu hakemusta tiheämpi laadunvalvontanäytteenotto edellä mainitun julkaisun perusteella. Lisäksi ratkaisussa on otettu huomioon alueen tuleva maankäyttö, jolloin hyödynnetyn jätteen laatu on tarpeen olla seikkaperäisesti selvitetty. (YSL 86/2000 43 §, 46 §)

Määräyksen F.7. muutosesitys

Sedimentistä on oltava eräkohtaiset tiedot vähintään haitallisten aineiden kokonaispitoisuuksista ja orgaanisen hiilen kokonaismäärästä vähintään jokaista alkavaa 2500 m³:n sedimenttierää kohti. Epäorgaanisten haitallisten aineiden liukoisuudet on oltava selvitetty vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Saven ja sedimenttien stabiloitavuus on oltava varmistettu stabiloidusta sedimentistä ennen maarakentamishyödyntämistä tehdyillä koekappaleilla vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Lupa-alueella hyödynnetystä stabiloidusta savesta ja sedimentistä on otettava edustavia laadunvarmistusnäytteitä ja valmistettava näytteistä koekappaleita vähintään edellä määräyksessä F.6. velvoitetulla näytteenottotiheydellä. Koekappaleista on tutkittava haitallisten aineiden liukoisuudet tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä sekä ainakin vedenläpäisevyys ja puristuslujuus stabiloidun materiaalin tutkimiseen soveltuvalla menetelmällä.

Määräyksen F.7. muutosesityksen perustelut

Rakennusvirasto toteaa, että alkuperäisessä hakemuksessa on epähuomiossa esitetty sedimentin tutkimustiheydeksi yksi näyte 400 m³:n massaerää kohti.

Ruopatut sedimentit homogenisoituvat ruoppauksen, maalle noston ja sedimenttien kuivatuksen aikana huomattavasti. Jätkäsaaren alueelta saatujen kokemusten mukaan sedimenttien kuivatusaltaista otetuissa näytteissä pitoisuusvaihtelut ovat pieniä. Muutoksenhakija esittää maalle nostettujen sedimenttien tutkimustiheydeksi vastaavaa kuin stabiloidun sedimentin koekappaleille on määräyksessä F.6. esitetty.

Rakennusviraston mukaan lupamääräyksessä esitetyllä 400 m³:n tutkimustiheydellä sedimentin hyötykäyttö jää käytännössä näytteenotto- ja analyysikustannusten vuoksi vain teoreettiseksi vaihtoehdoksi, ja tämä johtaa kyseisten massojen kuljettamiseen pois Jätkäsaaren alueelta muihin vastaanottoaikoihin. Tämä taas lisäisi sedimenttien kuljetuksesta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia.

Esitetyt muutokset eivät heikennä alueen ympäristönsuojelun tasoa eikä muutoksilla ole ympäristövaikutuksia.

Ympäristölautakunnan lausunto

Ympäristölautakunta puoltaa Helsingin kaupungin rakennusviraston maa-ainesten hyödyntämistä Jätkäsaaren puistoalueen rakenteissa koskevan ympäristöluvan muutoshakemuksen hyväksymistä yhtä kohtaa lukuun ottamatta.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksen määräyksessä A.19. edellytetään, että sadevesiviemäriin johdettavan veden kiintoainepitoisuus alittaa 35 mg/l. Ympäristölautakunta toteaa, että kyseinen arvo on tiukka ja vaikeasti saavutettava. Rakennusvirasto esittää muutoshakemuksessa kyseiseksi arvoksi 400 mg/l. Kuitenkin Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksessä nro 235/2012/1 (dnro ESAVI/151/04.08/2012), joka koskee Kalasataman keskiosan kaivantovesien johtamista mereen, on mereen johdettavien kaivantovesien kiintoainepitoisuuden raja-arvoksi asetettu 300 mg/l. Myös Helsingin kaupungin työmaavesiohjeessa vuodelta 2013 on esitetty ohjeellisia raja-arvoja vesistöön, ojiin tai maaperään johdettavan työmaaveden yleiselle laadulle. Ohjeen mukaan veden kiintoaineksen pitoisuuden tulisi olla alle 300 mg/l. Ohjeen laadintaan on osallistunut myös Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY). Ympäristölautakunta katsookin, että määräyksessä kiintoainepitoisuuden raja-arvona tulisi siten käyttää arvoa 300 mg/l.

Muilta osin ympäristölautakunta katsoo, että rakennusviraston esittämät määräysten muutosesitykset ovat hakemuksessa esitettyjen seikkojen mukaisesti perusteltuja. Siten ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa näistä muutosesityksistä, ja ympäristölautakunta kannattaa näiden muutosesitysten hyväksymistä.

Muutoksenhaku

Tähän ympäristölautakunnan päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua. (Kuntalaki 91 §)

04.02.2014 Ehdotuksen mukaan

11.12.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Erja Puntti-Hannuksela, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32006
erja.puntti-hannuksela(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 07.01.2013 § 20

HEL 2012-015834 T 11 01 00 00

Viite: Dnro ESAVI/54/04.08/2012

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon Helsingin kaupungin rakennusviraston ympäristölupahakemuksesta, joka koskee pilaantuneiden maiden ym. hyödyntämiseen Helsingin Jätkäsaareen rakennettavalla puistoalueella:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 11.12.2012 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Helsingin kaupungin rakennusviraston hakemuksesta. Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Kaupunginhallitus pitää pilaantuneiden maiden hyötykäyttöä lähellä niiden syntypaikkaa kannatettavana. Hyötykäyttämällä ko. aineksia säästetään luonnonmateriaaleja, saavutetaan taloudellisia säästöjä sekä vähennetään kuljetusmatkoja. Lisäksi hyötykäytöllä edistetään jätelain mukaista etusijajärjestystä.

Kaupunginhallitus katsoo, että ympäristölupahakemuksessa esitetyistä toiminnoista ei saa aiheutua haittaa tai vaaraa alueen läheisyydessä asuville, työskenteleville tai liikkuville ihmisille. Työn eri vaiheissa tulee noudattaa Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä. Orgaanisia haitta-aineita sisältävien maa-ainesten sijoittamiseen hyötykäyttöalueella tulee kiinnittää erityistä huomiota. Hyötykäyttöalueella käytettävien massojen tulee olla riittävän tarkasti ennakkoon tutkittuja.

Lisäksi kaupunginhallitus katsoo, että hyötykäyttöalueelle johtavat kulkuväylät tulee suunnitella huolellisesti. Raskaan liikenteen ajoväylät ja siirrettävä maa-aines ja muu täyttömateriaali tulee pitää mahdollisimman pölyämättöminä. Myös toiminta-alueen välittömässä vaikutuspiirissä olevat kulkuväylät tulee pitää mahdollisimman puhtaina työmaalta kulkeutuvasta maa-aineksesta ympäristöhaittojen estämiseksi. Lisäksi hyötykäyttöalueen vesien johtaminen tulee suunnitella huolellisesti, jotta ulkopuolelle johdettavista vesistä ei aiheutuisi lähialueilla haittaa.

15.12.2014

Ryj/4

Kaupunginhallitus puoltaa Helsingin kaupungin rakennusviraston hakemuksen hyväksymistä, mikäli hakemuksen käsittelyssä otetaan hakemuksessa esitettyjen seikkojen lisäksi huomioon edellä ja ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyt näkökohdat.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

15.12.2014

Ryj/5

§ 1333

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helsingin kaupungin hakemuksesta Hernesaaren risteilijälaiturin rakentamisesta, merialueen täyttämisestä, ruoppauksesta ja massojen läjityksestä sekä valmiusluvasta

HEL 2014-010272 T 11 01 00 00

ESAVI/7960/04.09/2014

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon kaupungin hakemuksesta Hernesaaren risteilijälaiturin rakentamisesta, merialueen täyttämisestä, ruoppauksesta ja massojen läjityksestä sekä valmiusluvasta:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 25.11.2014 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Helsingin kaupungin hakemuksesta.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa puoltavansa hakemusta ympäristökeskuksen lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö Helsingin kaupunki
- 2 Hernesaaren risteilijälaiturin lupahakemus
- 3 Hernesaaren risteilijälaiturin lupahakemuksen täydennys

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto
(Hämeenlinnan päätoimipaikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupunginhallituksen sekä kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Helsingin kaupungin hakemuksesta Hernesaaren risteilijälaiturin rakentamisesta, merialueen täytöstä, ruoppauksesta ja massojen läjityksestä sekä valmisluvasta.

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 25.11.2014 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintoviranomaiselle lausunnon rakennusviraston hakemuksesta.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Helsingin kaupungin rakennusvirasto on hakenut Etelä-Suomen

Aluehallintovirastolta lupaa Hernesaaren risteilijälaiturin rakentamisesta, merialueen täytöstä, ruoppauksesta ja massojen läjityksestä sekä vesilain mukaista valmistelulupaa.

Hernesaaren on suunniteltu nykyisen satamakentän jatkeeksi merelle päin uusi risteilijälaituri. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut alustavan kaavaluonnoksen, jonka perusteella on laadittu meritäyttöistä ja ruoppauksista yleissuunnitelma. Suunnitelman perusteella on laadittu hankkeelle vesilain edellyttämä lupahakemus ruoppaus- ja meritäyttötöitä varten.

Risteilyalusten vastaanotto on Länsisataman aluerakentamishankkeen nykyisen rakentamisaikataulun mukaan siirryttävä Jätkäsaaren Melkinlaiturilta Hernesaaren uuteen risteilijälaituriin vuoteen 2017 mennessä. Siirto mahdollistaa asemakaavojen mukaisen rakentamisen Länsisataman alueella.

Hanke käsittää laiturin ja täytettävän merialueen vaatimia ruoppauksia, merialueen täyttöä sekä laiturin rakentamista.

Alueen sijainti ja koko

Ruoppaus- ja täyttöalue sijaitsee Hernesaaren eteläreunan edustalla sijaitsevalla merialueella. Merialueen täyttöä on suunniteltu tehtäväksi enimmillään noin 150 m etäisyydelle nykyisestä rantaviivasta merialueelle päin. Täyttöalueen koko on noin 3,1 ha.

Veden laatu

Veden laatua Helsingin merialueella seurataan mm. Helsingistä ja Espoosta mereen johdettavien käsiteltyjen jätevesien vaikutusten

velvoitetarkkailuun liittyen. Lähin vedenlaadun tarkkailupiste sijaitsee Lauttasaarenselällä noin kilometrin etäisyydellä ruoppausalueesta.

Vedenlaatu ruoppaus ja täyttöalueella vastaa Helsingin sisäsaariston vedenlaatua.

Jätevesien yhteistarkkailuohjelma lisäksi Jätkäsaaren ja Hernesaaren edustan merialuetta on tarkkailtu vuodesta 2009 lähtien Jätkäsaaren aluerakennushanketta koskevana yhteistarkkailuna.

Pohjan laatu

Hernesaaren edustan merialueella on tehty pohjatutkimuksia eri ajanjaksoina. Viimeisimmät puristinheijarikairaukset ovat vuosilta 2010-2014. Vanhimmat painokairaututkimukset ovat vuodelta 1972. Ruoppaus- ja täyttöalueella tehtyjen pohjatutkimusten perusteella merenpohjan pehmeän pintakerroksen paksuus vaihtelee pääosin noin 1 metristä 8 metriin. Pehmeän pintakerroksen alla on tiiviimpi siltti- tai hiekkakerros, jonka alla on pohjamoreeni. Kitkamaakerroksen paksuus vaihtelee yhteensä noin 0,5 metristä 5 metriin.

Merialueelta on otettu sedimenttinäytteitä vuosina 2005–2012 yhteensä 55 pisteestä. Lisäksi sedimenttinäytteitä on täydennetty vuonna 2014 yhteensä 18 lisänäytepisteellä. Sedimenttinäytteille on tehty seuraavia analyysejä: öljyhiilivedyt, PAH-yhdisteet, PCB-yhdisteet, orgaaniset tinayhdisteet, metallit(As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Zn), dioksiinit ja furaanit, savipitoisuus ja TOC.

Sedimenttinäytteet on analyysien jälkeen normalisoitu. Normalisoituja tuloksia on vertailtu ympäristöministeriön vuonna 2004 laatiman ruoppaus- ja läjitysohjeen laatutasoihin 1 ja 2. Laatuksiteritason 2 ylittävän sedimenttikerroksen paksuus suunnittelualueella vaihtelee 15 cm ja 2 m välillä.

Vesien käyttö

Hernesaaren Munkkisaarenlaituriin johtaa kulkusyvyydeltään 8,9 metrinen Lokkiluoto - Saukkonokka väylä, joka on risteilijöiden ja matkustajalaivojen käytössä.

Hernesaaren eteläpään edustalla itä-länsisuunnassa kulkee Stora-Bodö-Teerisaari väylä, jonka kulkusyvyys on 2,4 m. Väylä on osa Vironlahdelta Pohjanlahdelle ulottuvaa veneilyn runkoväylää. Väylän omistaa liikennevirasto mutta sen ylläpidosta vastaa Helsingin kaupunki.

Suunnittelualuetta lähinnä sijaitseva virkistyskäyttöalue on Itäisen ja Läntisen Pihlajasaaren alueilla lähimmillään noin 500 m päässä

ruoppausalueesta. Läntisellä Pihlajasaarella noin 700 m etäisyydellä suunnittelualueesta sijaitsee suunnittelualuetta lähin uimaranta.

Suunnittelualan läheisyydessä ei sijaitse Natura-alueita. Lähin luonnonsuojeluala on Läntisen Pihlajasaaren lehto, joka sijaitsee suunnittelualan eteläpuolella noin 500 m etäisyydellä. Kohde on rauhoitettu Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksellä 23.3.1999. Läntisen Pihlajasaaren itärannalla sijaitsee luontotyyppinä suojeltu merenrantaniitty. Vattuniemen merenrantaniitty Lauttasaaren eteläosassa noin 1,8 km etäisyydellä on myös luonnonsuojelulain mukaisesti suojeltu luontotyyppi.

Suunnitellut toimenpiteet

Suunnitellun risteilijälaiturin alueella ruopataan rakenteiden alla painuvat maakerrokset kovaan pohjaan asti ennen merialueen täyttöä. Ruoppausalueen laajuus on noin 6,6 ha. Ruopattavat maakerrokset ovat pääasiassa savea, mutta osin myös silttistä savea ja hiekkaa. Ruoppausalueella suoritetun sedimenttitutkimuksen perusteella osa pintasedimenteistä luokitellaan ympäristöministeriön v. 2004 laatiman ruoppaus- ja läjitysohjeen laatukriteerien perusteella pilaantuneiksi (ylittävät laatukriteeritaso 2) ja mahdollisesti pilaantuneiksi laatukriteeritasojen 1 ja 2 välissä).

Lähtökohtana on kuorintaruopata tason 2 ylittävät massat. Kuorintaruopattavia massoja muodostuu yhteensä noin 30 000 m³ yhteensä n.3 ha:n alueelta. Kuorintaruoppaus tehdään suljettavalla ympäristökauhalla.

Ruoppausmassojen hyötykäyttö ja meriläjitys

Kuorintaruoppauksessa muodostuneet ruoppausmassat sijoitetaan Jätkäsaareen tai Hernesaareen alueella sijaitsevien välivarastointialueiden sedimenttialtaisiin, joilla on sedimenttien kuivatusta ja mahdollista käsittelyä varten erillinen ympäristölupa. Välivarastointialtaassa kuivuneet ja tarvittaessa jatkokäsitteltävät ruoppausmassat voidaan myöhemmin hyödyntää Länsisataman aluerakennuskohteissa tai muussa rakennuskohteessa täyttömassoina, mikäli haitta-ainepitoisuudet sen sallivat. Mikäli ruoppausmassojen hyödyntäminen ei ole mahdollista, massa toimitetaan kaatopaikalle tai vastaanottolaitokseen, joilla on lupa kyseisen tyyppisen massaerän vastaanottoon tai käsittelyyn.

Kuorintaruoppauksen jälkeen suunnittelualueelta ruopataan savea noin 150 000 m³. Ruoppausmassat sijoitetaan Lökkiluodon tai Koirasaarenluodon meriläjitysalueelle. Kyseisten alueiden

ruoppausmassojen lupahakemukset ovat tällä hetkellä käsittelyssä AVI:ssa.

Merialueen täyttö

Pehmeiden ruoppausmassojen poistamisen jälkeen tehdään vesialueen täyttöä louheella. Laiturin rakentamisen myötä laajenee Hernesaaren maa-alueen pinta-ala noin 3 ha.

Hakijan mukaan täyttö tehdään kahdessa vaiheessa. Ensin tehdään täyttöalueen keskialueen täyttö sekä vedenalaisena täyttönä louhepenger, jonka päälle laiturin kulmatukimuurielementit nostetaan keskialueen täytöltä. Vedenalaisen louhepenkereen yläpinta tehdään tasolle noin N2000 – 12,0 m. Vedenalaisen penkereen harjan leveys on noin 30 metriä. Louhepenkereen luiskien kaltevuudet ovat noin 1:1,5.

Toisessa vaiheessa tehdään laiturin kulmatukimuurielementtien asentamisen jälkeen laiturin elementtien ja keskitäytön välinen laiturin taustatäyttö.

Louhepenkereessä ja laiturien taustatäytössä tarvitaan louhetta arviolta noin 520 000 m³tr.

Risteilijälaituri

Munkkisaarenlaiturin jatkoksi suunnitellun risteilijälaiturin pituus on noin 420 m ja leveys noin 85 m.

Hakijan mukaan uusi risteilijälaituri rakennetaan teräsbetonisista kulmatukimuurielementeistä, jotka asennetaan murskeella tasatun louhepenkereen päälle noin tasolle N2000 – 12, 8 m. Laiturielementtien yläosaan valetaan yhtenäinen teräsbetonimuuri, jonka yläpinta tulee tasolle N2000 + 2,8. Laiturin taustatäyttö tehdään maalta tehtävänä täyttönä louheella.

Hankkeen vaikutukset

Vaikutukset veden laatuun

Hakijan mukaan hankkeen ruoppausten ja täytön aikana vesialue ruoppaus- ja täyttöalueen läheisyydessä samenee hetkellisesti. Vaikutus on paikallinen ja työn aikainen. Ruoppauksen aikana veteen saattaa sekoittua vähäisiä määriä pintasedimentin kiintoaineeseen kiinnittynyttä haitta-aineita.

Ruoppaus- ja täyttötyön aikaisen veden samentuman vaikutukset veden laatuun ovat vähäisiä.

Pintasedimentissä tavatut haitta-aineet ovat kiinnittyneet pintasedimentin kiintoainekseen, jolloin aineiden mahdollinen siirtyminen veteen on erittäin vähäistä.

Hankkeen vaikutukset veden laatuun ruoppaus- ja täyttöalueella sekä sen lähiympäristössä arvioidaan vähäisiksi.

Vaikutukset kalastoon, kalastukseen ja pohjaeläimistöön

Hakijan mukaan ruoppauksen aikana veteen sekoittuu ruopattavaa kiintoainesta ja sitä leviää pieniä määriä ruoppausalueen lähiympäristöön. Täyten aikana veteen saattaa sekoittua täyttömateriaalin hienoimpia maa-aineksia ja täyttö saattaa edetessään sekoittaa veteen pieniä määriä merenpohjan maa-ainesta. Samentuman seurauksena kalat saattavat karttaa ruoppaus- ja täyttöaluetta työn aikana. Ruoppaus- ja täyttöalueella ei ole merkittäviä kalojen lisääntymis- tai esiintymisalueita eikä alueella harrasteta kalastusta merkittävässä määrin.

Ruoppauksen seurauksena ruopattavan alueen pohjaeläimistö tuhoutuu ja ruoppausmassaa leviää pieniä määriä ruoppausalueen läheisyyteen peittäen pohjaeläimistöä. Ruoppausmassan pintakerros sisältää jonkin verran haitta-aineita ja ruoppaustyön yhteydessä haitta-ainepitoista sedimenttiä leviää lähiympäristöön pieniä määriä veteen suspendoituvassa ruoppausmassassa. Ruopattavan alueen ulkopuolella pintasedimentissä on tavattu samoja haitta-aineita mitä ruopattavassa massassa on. Ruoppausten päätyttyä palautuu pohjaeläimistö ruoppausalueen ympäristössä suhteellisen nopeasti ennalleen.

Hankkeen vaikutukset kalastoon, kalastukseen ja pohjaeläimistöön arvioidaan ruoppaus- ja täyttöalueella sekä sen ympäristössä vähäisiksi.

Vaikutukset vesistön käyttöön

Hakijan mukaan uuden laiturin käyttöön oton myötä laiturin ja Pihlajasaaren välissä nykyisin kulkeva 8,9 kulkusyvyistä väylää joudutaan siirtämään kauemmas laiturista. Helsingin Satama on laatimassa väylän siirtämisestä sekä siihen liittyvästä ruoppauksesta erillistä lupahakemusta. Työn aikana väylän käyttöä voidaan joutua rajoittamaan. Pääasiassa Länsisatamassa käyvä lautta- ja risteilijäliikenne käyttää Jätkäsaaren 11 m kulkusyvyistä väylää, joka kulkee Pihlajasaaren länsipuolella ja johon hankkeella ei ole suoraan vaikutusta.

Ruoppaus- ja täyttöalueelta noin 700 m etäisyydellä lounaaseen sijaitsee Pihlajasaaren uimaranta ja noin kilometrin päässä koilliseen Pyhän Birgitan puiston uimaranta. Kyseisten uimarantojen vaikutuspiirissä kulkee päivittäin useita matkustajalauttoja, joiden potkurivirrat sekoittavat merenpohjan hienoainesta veteen. Näin ollen ruoppauksesta ja merialueen täytöstä aiheutuvan veden samentuman ei katsota vaikuttavan merkittävästi uimarantojen käyttöön.

Vaikutukset luonnonsuojelukohteisiin

Hakijan mukaan hankkeella ei ole vaikutuksia lähimpänä oleviin luonnonsuojelukohteisiin.

Vaikutukset virtausolosuhteisiin

Hakijan mukaan merialueen täyttö voi vaikuttaa paikallisesti veden vaihtumiseen täyttöalueen lähiympäristössä. Vaikutukset eivät kuitenkaan voi olla merkittäviä esimerkiksi Hietalahden tai Kaivopuiston merisataman suuntaan.

Vaikutukset vesialueella oleviin rakenteisiin

Hankkeen käynnistyessä nykyisellä ranta-alueella sijaitseva lumenkaatolaituri puretaan tarvittaessa osin ja kaupungin lumen vastaanottotoiminta siirretään Hernesaaren alueelta muualle. Hakijan mukaan hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia vesialueelle jääviin rakenteisiin tai niiden käyttöön.

Vaikutusten tarkkailu

Hakijan mukaan hankkeesta on huomattavaa hyötyä ja se on yleisen edun kannalta merkittävä. Kaupunginvaltuuston maankäytön ja asumisen toteutusohjelman tavoitteena on nostaa asuntotuotantoa Helsingissä keskimääriin 5000 asuntoon vuodessa ja Länsisataman aluerakentamishankkeesta ensivaiheessa Jätkäsaaren rakentaminen on tärkeä osa ohjelman toteuttamista. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan korvattavaa haittaa millekään taholle.

Töiden valmistelulupa

Hakijan mukaan hankkeen käynnistämisen on kiire. Tämän vuoksi hakija hakee hankkeelle vesilain 3 luvun 16 §:n mukaista töiden valmistelulupaa. Suunnitellut haitta-ainepitoisen pintasedimentin kuorintaruoppaukset voidaan käynnistää tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa ja kuorintaruoppausta edeltävä tilanne on palautettavissa siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai luvan ehtoja muutetaan. Hernesaaren risteilijälaiturin rakentamisen aloittamisen

lykkäntymisestä aiheutuisi huomattavaa vahinkoa koko Länsisataman aluerakentamiskohteelle, koska se aiheuttaisi viivästyksiä Jätkäsaaren Melkinlaiturin asemakaava-alueen rakentamisen aikatauluun, jonka toteuttaminen vaatii nykyisen risteilijälaiturina toimineen Melkinlaiturin korvaavan uuden risteilijälaiturin valmistumisen Hernesaaren puolelle.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 25.11.2014 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon rakennusviraston hakemuksesta rakentaa Hernesaaren risteilijälaituri, merialueen täytöstä, ruoppauksesta ja massojen läjityksestä sekä vesilain 3 luvun 16 §:n mukaisesta valmisteluluvasta.

Ympäristölautakunta toteaa, että lupahakemus ja esitys töiden toteuttamisesta vaikuttavat asianmukaisilta kunhan merialueen täyttämisen yhteydessä huolehditaan siitä, ettei mereen pääse louheen seassa mahdollisesti olevia muovisia panoslankoja tai muuta ympäristön pilaantumista aiheuttavaa roskaa.

Hankkeen vesistövaikutusten tarkkailuohjelmaesitys tulee toimittaa myös Helsingin ympäristökeskukselle. Hankkeen vesistötarkkailuun on lisättävä mukaan muovijätteen määrän tarkkailu.

Ympäristölautakunta puoltaa edellä mainituin ehdoin hakemuksen hyväksymistä sekä töiden aloittamiselle haettua valmistelulupaa.

Asiasta on pyydetty myös kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö- ja liikuntaviraston lausunnot. Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa lausunnossaan, että lupahakemus ei ole ristiriidassa alueen suunnittelun kanssa. Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa vesilain mukaisen luvan myöntämistä hankkeelle. Liikuntavirasto toteaa lausunnossaan, että alue jolle lupaa haetaan, on vilkasta väyläaluetta, jossa kalastus on lähes mahdotonta. Kalastukselle ei aiheudu haittoja. Liikuntavirasto hyväksyy omalta osaltaan lupahakemuksen muutoksitta.

Esittelijän lausunto

Esittelijä viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja esittää lupahakemusta puollettavaksi. Ympäristölautakunnan lausunnossaan esittämiin asioihin on syytä kiinnittää huomiota.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550

15.12.2014

Ryj/5

timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVIN lausuntopyyntö Helsingin kaupunki
- 2 Hernesaaren risteilijälaiturin lupahakemus
- 3 Hernesaaren risteilijälaiturin lupahakemuksen täydennys

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto
(Hämeenlinnan päätoimipaikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätöshistoria

Liikuntavirasto 26.11.2014

HEL 2014-010272 T 11 01 00 00

Liikuntavirasto toteaa, että alue jolle lupaa haetaan, on vilkasta väyläaluetta, jossa kalastus on lähes mahdotonta. Kalastukselle ei tästä myöskään muodostu haittoja.

Liikuntavirasto hyväksyy omalta osaltaan lupahakemuksen muutoksitta.

Lisätiedot

Soile Lehmusto, hallintosihteeri, puhelin: 310 87803
soile.lehmusto(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 25.11.2014 § 347

HEL 2014-010272 T 11 01 00 00

Päätös

Lupahakemus

Hernesaaren suunnitellaan rakennettavaksi risteilijälaituri, joka tulee korvaamaan tällä hetkellä risteilijäalusten käytössä olevan Jätkäsaaren Melkinlaiturin. Ennen risteilijälaiturin rakentamista alueella on tehtävä ruoppauksia ja merialueen täyttöä. Helsingin kaupungin rakennusvirasto hakee Etelä-Suomen aluehallintovirastolta lupaa laiturin rakentamiseksi tarvittaville ruoppauksille, merialueen täytölle sekä itse laiturin rakentamiselle. Aluehallintovirasto ja kaupunginhallitus pyytävät ympäristölautakunnalta lausuntoa asiassa.

Tehtyjen sedimenttitutkimusten perusteella osa ruopattavaksi suunnitellun maamassan pintakerroksista sisältää kohonneita haitta-ainepitoisuuksia. Osa haitta-aineita sisältävästä ruoppausmassasta on esitetty kuorintaruopattavaksi ja mahdollisesti myöhemmin maalla hyötykäytettäväksi. Loput ruoppausmassat on esitetty sijoitettavaksi kaupungin hallinnoimalle meriläjitysalueelle (Lokkiluodon läjitysalue tai Koirasaarenluotojen läjitysalue). Kuorintaruopattavan ruoppausmassan määräksi on arvioitu noin 30 000 m³tr ja mereen sijoitettavan ruoppausmassan määräksi noin 150 000 m³tr. Ruopattavan alueen laajuus on noin 6,6 hehtaaria.

Merialueen täyttöä on suunniteltu tehtäväksi enimmillään noin 150 metrin etäisyydelle nykyisestä Hernesaaren rantaviivasta merialueelle päin. Täyttöalueen koko on noin 3,1 hehtaaria.

Laiturirakentamiseen arvioidaan tarvittavan noin 520 000 m³tr täyttömassoja. Täyttö tehdään louheella kahdessa vaiheessa. Täyttövaiheiden välissä asennetaan laiturin teräsbetoniset kulmatukimurielementit. Elementtien yläpään valetaan yhtenäinen teräsbetoninen reunamuuri. Laiturin pituus on noin 420 metriä.

Hankkeen seurauksena Hernesaaren edustan laiva- ja veneväyliä sekä väylien turvalaitteita joudutaan siirtämään. Tarvittavista väylien siirrosta on neuvoteltu Helsingin kaupungin ja liikenneviraston kesken. Väylien siirtämiseksi käynnistetään erilliset prosessit. Muilta osin hankkeen vaikutukset ympäristöön arvioidaan paikallisiksi ja vähäisiksi. Suunnittelualue lähiympäristöineen on Helsingin kaupungin omistuksessa.

Lausunto

Ympäristölautakunta päättää antaa asiassa seuraavan lausunnon:

Lupahakemus ja esitys töiden toteuttamisesta vaikuttavat asianmukaisilta kunhan merialueen täyttämisen yhteydessä huolehditaan siitä, ettei mereen pääse louheen seassa mahdollisesti olevia muovisia panoslankoja tai muuta ympäristön pilaantumista aiheuttavaa roskaa.

Hankkeen vesistövaikutusten tarkkailuohjelmaesitys tulee toimittaa myös Helsingin ympäristökeskukselle. Hankkeen vesistötarkkailuun on lisättävä mukaan muovijätteen määrän tarkkailu.

Ympäristölautakunta puoltaa edellä mainituin ehdoin hakemuksen hyväksymistä sekä töiden aloittamiselle haettua valmistelulupaa.

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

15.12.2014

Tähän ympäristölautakunnan päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (Kuntalaki 91 §).

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Sini-Pilvi Saarnio, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32019
sini-pilvi.saarnio(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 25.11.2014

HEL 2014-010272 T 11 01 00 00

Asia

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on kirjeellään 29.10.2014 Dnro ESAVI/7960/04.09/2014 pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa rakennusviraston hakemuksesta, joka koskee Hernesaaren risteilijälaiturin rakentamista, merialueen täyttöä, ruoppausta ja massojen läjitystä sekä valmistelulupaa. Kaupunginhallitus on pyytänyt asiasta kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa.

Lupahakemuksen mukaisen ruoppausalueen laajuus on noin 6,6 ha ja ruoppausmassojen määräksi arvioidaan noin 180 000 m³ltr. Ruoppausmassat esitetään sijoitettavaksi joko luvanvaraisiin välivarastointialtaisiin tai meriläjitysalueille.

Merialueen täyttö ulottuu noin 150 m päähän nykyisestä rantaviivasta ja täyttöalueen koko on noin 3,1 ha.

Hernesaaren rakennettava risteilijälaituri korvaa Jätkäsaarella sijaitsevan nykyisin risteilijälaiturina toimivan Melkinlaiturin. Laiturin korvaaminen on edellytyksenä Melkinlaiturin asemakaava-alueen rakentamiselle.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on 21.10.2014 antanut lupahakemusta varten rakennusvirastolle lausunnon HEL 2014-012717 alueen kaavoitustilanteesta.

Lausunto

Hernesaaren alueelle on laadittu vuonna 2012 osayleiskaavaehdotus nro 12099 (7.2.2012, muutettu 2.10.2012), jossa lupa-alue on osoitettu pääosin risteilyliikenteen satama-alueeksi, venesatama-alueeksi ja katualueeksi. Kaupunginhallitus on 27.5.2013 palauttanut osayleiskaavan valmisteltavaksi siten, että erityissuunnittelualue-

15.12.2014

merkinnästä luovutaan ja asuntorakentamisen ja risteilijälaivasataman tilantarpeet toteutetaan ensisijaisesti olemassa olevan Hernesaaren puitteissa.

Hernesaaren osayleiskaavaehdotusta ollaan päivittämässä. Merkittävimmät muutokset koskevat aiemmassa ehdotuksessa helikopterikentäksi ja myöhemmin erityissuunnittelualueeksi osoitettua aluetta, joka muutetaan venesatama- ja vesialueeksi. Risteilyliikenteen satama-alueeksi osoitettu alue on tarkoitus säilyttää pääosin edellisen yleiskaavaehdotuksen mukaisena. Uusi osayleiskaavaehdotus on työn alla ja se on suunniteltu esiteltäväksi kaupunkisuunnittelulautakunnassa alkuvuodesta 2015. Kaupunginvaltuusto päättää osayleiskaavasta, minkä jälkeen alueelle laaditaan tarkemmat asemakaavat.

Lupahakemuksen mukaiset työt ulottuvat Hernesaaren eteläpuolella kulkevan veneilyn runkoväylän alueelle. Väylän siirtämisestä lupa-alueen kohdalla tulee varmistua ennen meritäyttöjen ja rakennustöiden aloittamista.

Hernesaaren risteilijälaiturilla korvataan nykyinen Melkinlaituri Jätkäsaarella. Tämä mahdollistaa Melkinlaiturin asemakaava-alueen ja sen lähiympäristön suunnittelun asuinrakentamiseen. Hankkeen viivästyksellä olisi laajamittaisia vaikutuksia kaavojen ja suunnitellun asuntotuotannon toteutumiseen Jätkäsaarella. Laiturin rakentamiseen liittyvien töiden aloittaminen on siten tärkeää.

Lupahakemus ei ole ristiriidassa alueen suunnitellun käytön kanssa. Hankkeen toteutuminen on tärkeää, jotta Melkinlaiturin läheisyydessä sijaitsevat asuinalueet voidaan toteuttaa. Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa siten rakennusviraston lupahakemusta sekä valmisteluluvan myöntämistä.

Lisätiedot

Kati Valkama, diplomi-insinööri, puhelin: 310 36573

kati.valkama(a)hel.fi

Matti Kaijansinkko, projektipäällikkö, puhelin: 310 37195

matti.kaijansinkko(a)hel.fi

15.12.2014

Ryj/6

§ 1334

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 49 ja 50 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	4. ja 11.12.2014
yleisten töiden lautakunta	9.12.2014

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

15.12.2014

Kaj/1

§ 1335

Helsingin vesihuollon toiminta-alue 2015

HEL 2014-008517 T 14 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Helsingin vesihuollon toiminta-alueen liitteenä 1 olevan kartan mukaisesti, kuitenkin täydennettynä liitteenä 2 olevassa ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyin tavoin siten, että Kallahdenniemen vakituudessa asuinkäytössä oleva pientaloalue liitetään HSY- vesihuollon vuoden 2015 toiminta-alueeseen ja alueelle rakennetaan jätevesiviemäri.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Helsingin vesihuollon toiminta-alue 2015
- 2 Liite 2. Helsingin ympäristölautakunnan lausunto vesihuoltoalueesta 2015
- 3 Liite 3. HSY hallituksen päätös 13.6.2014 (72 §)
- 4 Liite 4. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän kirje 25.6.2014
- 5 Liite 5. Raportti HSYn vesihuollon toiminta-alueen laadinnasta
- 6 Liite 6. Kuulutus 10.9.-10.10.2014

Otteet

Ote
HSY

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Liite 1
Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vesihuoltolain (2001/119) mukaan vesihuollon toiminta-alueen hyväksyy kaupunki.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HSY:n ja sen jäsenkuntien kesken on sovittu, että vesihuollon toiminta-alue määritetään yhteistyössä vuosittain ja liitetään mukaan HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaprosessiin. HSY:n hallitus päätti 13.6.2014 (72 §) lähettää toiminta-alueita 2015 koskevat kartat HSY:n jäsenkunnille hyväksyttäväksi.

HSY:n hallituksen päätös on liitteenä 3 ja kirje liitteenä 4.

HSY:n vesihuollon toiminta-alue 2015 laadittiin kevään 2014 aikana. Toiminta-alueen päivytystä on valmisteltu HSY:n vesihuollon asiantuntijoiden, kaupunkien ja konsultin kanssa yhteistyössä. Raportti HSY:n vesihuollon toiminta-alueen laadinnasta on liitteenä 5.

Vesihuollon toiminta-alueen tulee olla vahvistettuna vuoden 2014 aikana, jotta se olisi voimassa vuoden 2015 alusta.

Ennen päätöksentekoa kaupungin on tullut pyytää toiminta-alueen muutoksesta lausunto valvontaviranomaiselta (Uudenmaan ELY-keskus, kaupungin ympäristökeskus) ja asettaa vesihuollon toiminta-alue nähtäville, jotta muutoksen kohteena olevan alueen kiinteistöjen omistajilla ja haltijoilla on mahdollisuus tulla kuulluksi. Kuulutus on liitteenä 6.

Helsingin ympäristölautakunta puolsi Helsingin kaupungin vuoden 2015 vesihuollon toiminta-alueesta antamassaan lausunnossa kartassa esitettyä toiminta-alueen hyväksymistä sillä muutoksella, että Kallahdenniemen vakituksessa asuinkäytössä oleva pientaloalue liitetään HSY- vesihuollon vuoden 2015 toiminta-alueeseen ja alueelle rakennetaan jätevesiviemäri. Lisäksi lautakunta esitti, että Kallvikintien kiinteistöjen liittymiselle määritetään tavoitteellinen aikataulu, josta sovitaan kiinteistöjen omistajien kanssa. Lausunto on liitteenä 2.

Muita kannanottoja ei lausuntopyynnön ja kuulutuksen johdosta esitetty.

Valmisteltu Helsingin kaupungin vesihuollon toiminta-alue 2015 tulisi nyt hyväksyä ympäristölautakunnan siihen Kallahdenniemen osalta esitetyin täydennyksin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Helsingin vesihuollon toiminta-alue 2015
- 2 Liite 2. Helsingin ympäristölautakunnan lausunto vesihuoltoalueesta 2015
- 3 Liite 3. HSY hallituksen päätös 13.6.2014 (72 §)
- 4 Liite 4. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän kirje 25.6.2014
- 5 Liite 5. Raportti HSYn vesihuollon toiminta-alueen laadinnasta
- 6 Liite 6. Kuulutus 10.9.-10.10.2014

Otteet

Ote
HSY

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Liite 1
Liite 2

Tiedoksi; Oikaisuvaatimus, kaupunginhallitus

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvirasto
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 30.09.2014 § 289

HEL 2014-008517 T 14 04 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi Helsingin vesihuollon toiminta-alueesta 2015 seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta puoltaa Helsingin kaupungin vesihuollon toiminta-alue 2015 kartassa esitettyä toiminta-alueen hyväksymistä sillä muutoksella, että Kallahdenniemen vakituksessa asuinkäytössä olevat kiinteistöt liitetään vuoden 2015 toiminta-alueeseen. Lisäksi Kallvikintien kiinteistöjen liittymiselle määritetään tavoitteellinen aikataulu, josta sovitaan kiinteistöjen omistajien kanssa.

Perustelunaan ympäristölautakunta toteaa, että kyseinen alue oli jo vuoden 2004 hyväksytyyn kehittämissuunnitelman toimenpideohjelmassa kohde, joka tuli liittää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen alustavan toteutusaikataulun mukaan viimeistään vuonna 2007. Alueelle on jo tehty tarkempi vesihuoltoselvitys vuonna 2001. Alueella on vesijohto, mutta ei jätevesiviemäriä.

Lain ympäristönsuojelulain muuttamisesta (196/2011) mukaan kiinteistöjen jätevesien käsittelyn tulee täyttää säädösten vaatimukset maaliskuussa 2016, joten Kallahdenniemen asukkaiden tulee tietää viemäröinnistä ja liittymismahdollisuudesta hyvissä ajoin, ennen kuin kiinteistöt investoivat omiin kiinteistökohtaisiin järjestelmiinsä. Useilla Kallvikintien kiinteistöillä on vanhentuneet jätevesien käsittelyjärjestelmät, jotka eivät täytä nykyvaatimuksia, ja kiinteistöt joutuvat investoimaan järjestelmiensä uusimiseen joka tapauksessa. Lisäksi Kallahdenniemellä sijaitseville kaupungin omille kiinteistöille tulisi mahdollisuus toiminta-alueen ulkopuolelta liittyä jätevesiviemäriin. Nykytilanteessa kaupungin sekä yksityisten omistamien ja ahkerassa virkistyskäytössä olevien kiinteistöjen jätevesien käsittely on ollut hankalaa yleisen viemäriin puuttuessa.

Kaupunginhallitus totesi kaupunginvaltuustolle 23.10.2013 vesihuollon kehittämissuunnitelmasta antamassaan esityksessä ympäristölautakunnan 19.3.2013 antamaan lausuntoon viitaten, että Kallahdenniemi kuuluu tärkeään III-luokan pohjavesialueeseen, sen ympäristön vesialue on Natura-alue ja lisäksi niemellä on useita suojelukohteita. Ehdotuksessa uusiksi ympäristönsuojelumääräyksiksi, alue on nimetty tehostetun jätevesien käsittelyn alueeksi. Näistä syistä johtuen Kallahdenniemen vakituksessa asuinkäytössä oleva pientaloalue tulisi liittää HSY:n vesihuollon toiminta-alueeseen vuoteen 2016 mennessä ja rakentaa alueelle jätevesiviemäri. Lisäksi kaupunginhallituksen esityksessä todettiin, että Kallahdenniemen alue kuuluu kehittämissuunnitelmassa vesihuollon selvitysalueeseen. Pyrkimyksenä on liittää alue HSY:n toiminta-alueeseen, kunhan tarpeelliset selvitykset on tehty ja toiminta-alueen muuttamista koskevat vesihuoltolain menettelylliset edellytykset täytetty.

Ympäristölautakunta esittää edellä mainituista syistä johtuen, että Kallahdenniemen vakituksessa asuinkäytössä oleva pientaloalue liitetään HSY- vesihuollon toiminta-alueeseen vuoteen 2016 mennessä ja alueelle rakennetaan jätevesiviemäri.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Paula Nurmi, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
paula.nurmi(a)hel.fi

§ 1336

Helsingin liikkumisen kehittämisohjelman hyväksyminen

HEL 2013-013534 T 08 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen 7.1.2015 asti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi liitteenä olevan Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma -asiakirjan ja hyväksyä ohjelmassa esitetyt tavoitteet ja toimintalinjaukset ohjeellisina noudatettaviksi tulevien liikennesuunnittelua ohjaavien toimenpideohjelmien valmistelussa.

Tiivistelmä

Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa vuosille 2013 - 2016 on esitetty, että liikkumista ja liikennettä koskevien eri toimenpidealueiden tavoitteet ja valinnat yhdensuuntaistetaan laatimalla Helsingin kokonaisvaltainen liikenteen kehittämisohjelma. Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma pyrkii vastaamaan kaupungin strategiaohjelmassa, kaupungin muissa strategisissa ohjelmissa sekä seudullisissa suunnitelmissa liikenteelle ja liikkumiselle asetettuihin tavoitteisiin. Laadittu liikkumisen kehittämisohjelma toimii välittävänä portaana strategisten ohjelmien ja yleiskaavan visiotyön sekä liikennesuunnittelun toiminnanohjaamisen välillä. Kehittämisohjelma konkretisoi osaltaan Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelussa (HLJ) sovittuja seudun liikennejärjestelmän kehittämislinjauksia. Ohjelman tavoitteena on parantaa liikkumiseen kohdistettavien kaupungin resurssien vaikuttavuutta ja tuottavuutta ja antaa suuntaviivat tarkempien toimenpiteiden suunnitteluun.

Liikkumisen kehittämisohjelmassa on määritelty Helsingin liikennejärjestelmälle kahdeksan tavoitetta. Tavoitteet perustuvat edellä mainittuihin strategisiin lähtökohtiin ja ne on jaettu kolmeen teemaan:

sujuva arki, elinvoima ja resurssitehokkuus. Tavoitteena on varmistaa asukkaiden ja työssäkävijöiden arjen liikkumisen sujuvuus ja toimivuus samalla, kun ajoneuvoliikenteen haittavaikutuksia vähennetään. Elinkeinoelämän menestyksen tukemiseksi tavaraliikennettä tehostetaan ja työvoiman ja asiakkaiden liikkuvuutta parannetaan. Kaupungin vetovoimaisuuden ja kilpailukyvyn parantamiseksi kaupunkitilan viihtyisyyttä kehitetään. Kaupungin kasvun vaatimuksiin ja ilmastotavoitteisiin vastataan tehostamalla tilan ja muiden resurssien käyttöä.

Tavoitteiden ja nykytilan kuvauksen pohjalta on muodostettu toimintalinjaukset, jotka ohjaavat liikennesuunnittelua pitkäjänteisesti kohti tavoitetilaa. Toimintalinjaukset on jaettu neljään teemaryhmään: liikennejärjestelmän toimivuus, keskusta-alueet, keskusten väliset runkoyhteydet ja suunnittelukäytännöt.

Ohjelmassa esitetyt tavoitteet ja toimintalinjaukset ovat alustavia linjauksia, joiden sisältöä ja keskinäistä suhdetta tullaan tarkastelemaan lähemmin myöhemmin laadittavien toimenpideohjelmien valmistelun yhteydessä.

Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma on valmisteltu kaupunkisuunnitteluviraston johdolla eri hallintokuntien ja muiden viranomaisten yhteistyönä. Kehittämisohjelman valmistelun aikana on lisäksi järjestetty tilaisuuksia joihin kutsuttiin sidosryhmien edustajia ja asukkaita.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa vuosille 2013–2016 on esitetty, että liikkumista ja liikennettä koskevien eri toimenpidealueiden tavoitteet ja valinnat yhdensuuntaistetaan laatimalla Helsingin kokonaisvaltainen liikenteen kehittämisohjelma.

Helsingin liikkumisen kehittämisohjelmaa on valmisteltu kaupunkisuunnitteluviraston johdolla alkuvuodesta 2013 alkaen. Kehittämisohjelma pyrkii vastaamaan Helsingin strategiaohjelmassa, kaupungin muissa strategisissa ohjelmissa sekä seudullisissa suunnitelmissa liikenteelle ja liikkumiselle asetettuihin korkean tason tavoitteisiin. Helsingin liikkumisen kehittämisohjelman keskeisiä lähtökohtia ovat kaupungin kasvu, strategiaohjelman tavoitteet ja valmisteilla olevan yleiskaavan visio.

Ohjelman valmistelun jälkeen on valmistunut yleiskaavan luonnos, Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) luonnos, Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050) luonnos sekä Helsingin seudun asuntostrategian (Asuntostrategia 2015) luonnos.

Lisäksi kaupunginhallitus on keväällä 2014 antanut lausunnon liikenne- ja viestintäministeriölle oikeudenmukaista ja älykästä liikennettä – loppuraportista. Koska suunnitteluympäristössä on tapahtunut monia muutoksia liikkumisen kehittämissuunnitelman luonnoksen valmistelun jälkeen, on ohjelman linjauksia tarkasteltava alustavina.

Ohjelman valmistelussa on pyritty ennakoimaan Helsingin kaupungin ja sitä ympäröivän seudun kasvun vaikutuksia liikennejärjestelmän toimivuuteen asukkaiden ja elinkeinoelämän kannalta ja pyritty löytämään tapoja kaupungin elinvoimaisuuden ja asukkaiden arjen sujuvuuden turvaamiseksi liikennesuunnittelun keinoin.

Helsingin väkiluvun on arvioitu nousevan vuoteen 2050 mennessä 860 000 asukkaaseen ja koko seudun väkiluvun 2 miljoonaan. Uudet asukkaat ja työpaikat tuottavat lisää liikennettä, joka kuormittaa koko seutua, mutta erityisesti jo nykyisin ruuhkautunutta Helsingin niemeä. Helsingin seudun liikennejärjestelmätyö HLJ 2011:n yhteydessä tehdyissä skenaario- ja ennustetarkasteluissa on arvioitu, että vuoteen 2035 mennessä henkilöautoilla ja joukkoliikenteellä tehtyjen matkojen määrä Helsingin sisäisessä liikenteessä kasvaa noin viidenneksellä ja Helsingin ja muun pääkaupunkiseudun välisten matkojen määrä noin kolmanneksella. Tarkastelujen perusteella joukkoliikenteen osuus laskee jopa Helsingin sisäisillä matkoilla, vaikka HLJ 2011:n luonnoksessa esitetyt toimenpiteet toteutettaisiin. Helsingin keskustasta tehtyjen tarkastelujen (Helsingin kantakaupungin autoliikenteen kehittyminen, kaupunkisuunnittelulautakunta 12.3.2013) mukaan kantakaupungin liikenneverkko kuormitus tulee jatkossa kasvamaan merkittävästi muun muassa kantakaupungin maankäytön tiivistymisestä johtuen (Jätkäsaari, Hernesaari, Kalasatama, Koivusaari, Keski-Pasila ym.).

Helsingin strategiaohjelman 2013–2016 mukaan Helsingin kaupunkirakennetta tiivistetään hyvien joukkoliikenteen yhteyksien varten. Kaupunkirakenteen tavoitteeksi asetetaan energiatehokkuus. Kaupungin keskustan asema turvataan panostamalla alueen viihtyisyyteen, elävyyteen ja hyvään saavutettavuuteen eri liikennemuodoilla. Kantakaupungin liikenteen toimivuus turvataan. Kaupunginosien keskusten vetovoimaisuutta vahvistetaan panostamalla niiden monipuolisuuteen, viihtyisyyteen ja eri toimintojen limittymiseen. Julkista kaupunkitilaa kehitetään. Palveluiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuutta parannetaan kehittämällä joukkoliikenneyhteyksiä sekä kävely- ja pyörätieverkostoja. Painopistealueena ovat erityisesti poikittaiset joukkoliikenneyhteydet ja raideliikenteen asemaseudut.

Strategiaohjelma asettaa haastavia tavoitteita kestävästä liikkumisesta edistämiseksi: kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta liikenteestä kasvatetaan prosenttiyksiköllä vuosittain eli 4 prosenttiyksikköä valtuustokauden aikana. Jalankulku- ja pyöräilyverkostojen jatkuvuutta ja turvallisuutta parannetaan. Terveystta edistävää liikuntaa lisätään ja liikkumattomuutta vähennetään.

Valmisteilla olevan yleiskaavan vision mukaan Helsinki on vuonna 2050 monikeskustainen verkostokaupunki, jossa tiivis kaupunkimainen asutus on keskittynyt useisiin laajentuviin kaupunkikeskustoihin, joissa on asuntojen ja työpaikkojen lisäksi myös kattava palvelutarjonta. Kaupungin sisäinen, kansallinen ja kansainvälinen saavutettavuus perustuvat ensisijaisesti nopeisiin ja tehokkaisiin julkisen liikenteen yhteyksiin. Kävely, pyöräily ja joukkoliikenne muodostavat autoilulle aidosti kilpailukykyisen vaihtoehdon. Visiossa on tunnistettu, että liikennejärjestelmä vaikuttaa voimakkaasti kaupungin kehitykseen ja rakenteen tiivistämisen edellytyksiin. Vastaavasti kaupunkirakenteen tiivistyminen lisää kestävien kulkutapojen kilpailukykyä, joten liikennejärjestelmän tehokkuuden kasvu ja kaupungin tiivistäminen tukevat toisiaan.

Tiivis kaupunkirakenne vaatii tehokkaan liikennejärjestelmän, joka pystyy liikuttamaan mahdollisimman paljon ihmisiä ja tavaroita mahdollisimman pienessä tilassa. Henkilöautolla on tärkeä rooli myös kaupungissa, mutta henkilöautoilun toimivuus suurkaupungissa edellyttää, että useimmat valitsevat jonkin toisen kulkutavan. Kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen panostaminen on myös henkilöautoilun ja elinkeinoelämän kuljetusten toimivuudelle välttämätöntä.

Liikkumisen kehittämissuohjelmassa määritellyt tavoitteet

Liikkumisen kehittämissuohjelmassa on määritelty Helsingin liikennejärjestelmälle kahdeksan tavoitetta. Tavoitteet perustuvat edellä mainittuihin strategisiin lähtökohtiin. Tavoitteena on varmistaa asukkaiden ja työssäkävijöiden arjen liikkumisen sujuvuus ja toimivuus samalla, kun ajoneuvoliikenteen haittavaikutuksia vähennetään. Elinkeinoelämän menestyksen tukemiseksi tavaraliikennettä tehostetaan ja työvoiman ja asiakkaiden liikkuvuutta parannetaan. Kaupungin vetovoimaisuuden ja kilpailukykyyn parantamiseksi kaupunkitilan viihtyisyyttä kehitetään. Kaupungin kasvun vaatimuksiin ja ilmastotavoitteisiin vastataan tehostamalla tilan ja muiden resurssien käyttöä.

Tavoitteet on jaettu kolmeen teemaan: sujuva arki, elinvoima ja resurssitehokkuus.

Sujuva arki

Saavutettavuus kestävällä liikennemuodoilla nostetaan kilpailukykyiseksi autoliikenteen saavutettavuuden kanssa arjen matkoilla.

Matka-ajat ovat ennustettavia kaikilla kulkutavoilla.

Liikennesuunnittelun valinnoilla vähennetään liikennejärjestelmän asukkaille aiheuttamia haittoja.

Elinvoima

Varmistetaan työvoiman ja työpaikkojen sekä kuluttajien ja kaupan kohtaaminen.

Viihtyisät katutilat luovat edellytykset vilkkaalle kaupunkielämälle ja urbaanille liiketoiminnalle.

Tavaraliikennettä tehostetaan ja jakelun kustannuksia vähennetään yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa.

Resurssitehokkuus

Liikennejärjestelmän suunnittelua ohjaa resurssien tehokas käyttö ja kaupungin toiminnalliset tarpeet.

Ohjataan liikenteen kasvu kestäviin kulkutapoihin.

Liikkumisen kehittämissuunnitelmassa määritellyt toimintalinjaukset

Tavoitteiden ja nykytilan kuvauksen pohjalta on muodostettu toimintalinjaukset, jotka ohjaavat liikennesuunnittelua pitkäjänteisesti kohti tavoitetilaa. Toimintalinjaukset on jaettu neljään teemaryhmään.

Liikennejärjestelmän toimivuus

1. Tehostetaan liikennejärjestelmän käyttöä liikenteen ohjauksella ja tietopohjaisella ohjauksella. Edistetään liikkumisen tarjoamista palveluna.
2. Huolehditaan tavaraliikenteen terminaalien hyvästä saavutettavuudesta ja terminaalien välisistä hyvistä liikenneyhteyksistä.
3. Kehitetään liikenteen hinnoittelua siihen suuntaan, että kysynnän ja tarjonnan määrä tasapainottuu.
4. Lasketaan ajonopeuksia liikenteen häiriöherkkyyden ja liikennemelun vähentämiseksi ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Keskusta-alueet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

5. Kaupunkikeskustat suunnitellaan ihmisten mittakaavaan: kaupunkitila suunnitellaan kokonaisuutena ja huolehditaan kävely-yhteyksien jatkuvuudesta, virikkeisyydestä, esteettömyydestä ja turvallisuudesta.
6. Keskusta-alueiden katuverkoille järjestetään parhaiden käytäntöjen mukaiset pyöräilyolosuhteet.
7. Ajoneuvoliikenteen määrä, nopeus ja pysäköinti mitoitetaan ympäröivän kaupungin mukaan niin, että keskustojen vetovoima kasvaa.
8. Tehostetaan kaupunkijakelua yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa mm. toteuttamalla jakelun ohjausta tukeva tietojärjestelmä, varmistamalla soveltuvat lastauspaikat ja säätelämällä toiminta-aikoja ja kaluston laatua.

Keskusten väliset runkoyhteydet

9. Joukkoliikenteen runkolinjastosta tehdään selkeä ja sujuva kokonaisuus, jolle taataan ruuhkista riippumaton kulku ja vaihdot suunnitellaan kokonaisuutena.
10. Joukkoliikenteen keskeiset vaihtopaikat suunnitellaan käyttäjälähtöisesti ja niiden lähisaavutettavuutta kaikilla kulkutavoilla parannetaan.
11. Toteutetaan pyöräliikenteen runkoyhteysverkko.
12. Kehitetään liikenneverkkoa niin, että tuetaan kaupungin tiivistymistä.

Suunnittelukäytännöt

13. Hankkeiden arviointia kehitetään niin, että otetaan huomioon maankäyttövaikutukset ja kaupungin toiminnalliset tarpeet.
14. Muodostetaan ja ylläpidetään rahoitukseltaan realistista pitkän aikavälin toimenpideohjelmia.
15. Liikennejärjestelmän suunnittelu ja päätöksenteko perustetaan strategiaan tavoitteisiin ja taloudellisten toteutusmahdollisuuksien arviointiin.
16. Seutu- ja viranomaisyhteistyöllä parannetaan yhteisten tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksia.

Kehittämishjelmassa ei määritellä varsinaisia toimenpiteitä tai hankkeita, vaan se toimii pohjana tulevien toimenpideohjelmien laadinnassa.

Helsingin liikkumisen kehittämishjelma on laadittu vuorovaikutteisesti. Painopisteenä on ollut erityisesti vuorovaikutus lähihallintokuntien kanssa ja kaupunkisuunnitteluviraston sisällä. Kehittämishjelman laadinnan kuluessa on järjestetty useita työpajoja ja muita tilaisuuksia. Kehittämishjelman tavoitteista ja toimintalinjauksista järjestettiin yhteiset työpajat rakennusviraston, talous- ja suunnittelukeskuksen, ympäristökeskuksen, HKL-liikelaitoksen ja Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän (HSL) kanssa. Toimintalinjauksista pidettiin työpaja seudullisille viranomaistahoille. Työn ohjausryhmään on kuulunut HSL:n liikennejärjestelmäosaston edustaja ja kehittämishjelman tavoitteet ovat yhdensuuntaiset Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelun (HLJ) tavoitteiden kanssa. Valmistelun aikana järjestettiin myös kaksi tilaisuutta, joihin kutsuttiin sidosryhmien edustajia ja asukkaita. Lisäksi työtä on esitelty kahdesti Helsingin seudun kauppakamarin edustajille.

Liikkumisen kehittämishjelman käsittely

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 26.11.2013 merkitä tiedoksi raporttiluonnoksen "Helsingin liikkumisen kehittämishjelma" ja osaltaan hyväksyä luonnoksen alkuvuonna 2014 tapahtuvan viimeistelyn pohjaksi. Lautakunta lähetti luonnoksen kaupunginhallitukselle lausuntojen pyytämistä varten.

Lautakunta teki ehdotuksensa kaupunginhallitukselle äänestyksen jälkeen. Äänestyksen sisältö ilmenee päätöshistoriasta.

Kaupunginhallitus pyysi lausunnot Autoliitto ry:ltä, Enemmistö ry:ltä, Helsingin invalidien yhdistys ry:ltä, Helsingin kuljetusyrittäjät ry:ltä, Helsingin Luonnonsuojeluyhdistykseltä, Helsingin Polkupyöräilijät ry:ltä, Helsingin seudun liikenne kuntayhtymältä (HSL), Helsingin taksiautoilijat ry:ltä, Helsingin yrittäjät ry:ltä ja Uudenmaan ELY-keskukselta. Lisäksi pyydettiin viraston tai lautakunnan/johtokunnan lausuntoa rakennusvirastolta, ympäristökeskukselta ja kiinteistövirastolta sekä Liikennelaitos liikelaitokselta (HKL).

Määräaikaan mennessä lausunnot saatiin Uudenmaan ELY-keskukselta, HSL:ltä, Helsingin kuljetusyrittäjät ry:ltä, Helsingin Taksiautoilijat ry:ltä, Helsingin yrittäjät ry:ltä, Helsingin seudun kauppakamarilta, Stockmann Oyj Abp:ltä ja Autoliitto ry:ltä sekä HKL-liikelaitoksen johtokunnalta, yleisten töiden lautakunnalta ja ympäristölautakunnalta. Kiinteistövirasto/kiinteistölautakunta ei antanut asiasta pyydettyä lausuntoa.

Lausunnoissa kommentoitiin mm. kehittämisohjelman tavoitteita, kulkutapojen priorisointia ja tavoitteiden ja toimintalinjausten mahdollisia ristiriitoja, liikenteen hinnoittelua, seutuyhteistyötä ja seudullisuutta, sekä liikkumisen ohjausta. Kommentteja esitettiin myös toimintalinjausten muotoilusta, aikakustannuksista ja seurantamittareista. Lisäksi joissakin lausunnoissa nostettiin esiin kysymyksiä, jotka on käsitelty tai käsitellään muissa selvityksissä. Lausunnoissa esitettyihin kommentteihin ja toiveisiin on vastattu yksityiskohtaisesti liitteenä olevassa vastineessa. Lausunnot olivat pääosin myönteisiä. Kielteisissä kommentteissa mm. kritisoitiin kestävien liikkumismuotojen priorisointia suhteessa henkilöautoiluun.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 3.6.2014 antaa kaupunginhallitukselle liitteen mukaisen vastineen liikkumisen kehittämisohjelman luonnoksesta saatuihin lausuntoihin ja muihin kannanottoihin ja lähettää liikkumisen kehittämisohjelman kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi. Lautakunta katsoi lausuntoja ja kannanottoja käsitellessään, etteivät ne edellytä muutoksia liikkumisen kehittämisohjelmaan.

Kaupunginkansliassa asiaa on valmisteltu yhteistyössä talous- ja suunnitteluosaston sekä elinkeino-osaston kanssa. Kommenteissa on katsottu, että liikkumisen kehittämisohjelmassa esitettyjä linjauksia tulisi pitää alustavina kun otetaan huomioon valmisteilla olevat kaupungin ja seudun maankäyttöön ja liikenteen suunnitteluun liittyvät strategiset linjaukset. Toimenpideohjelman linjauksiin kohdistuvissa kommentteissa on korostettu pääkeskuksen kilpailukyvyyn kehittämistä ja katsottu, että sen rooli elinkeinoelämän pääkeskuksena edellyttää hyvää saavutettavuutta kaikilla liikennemuodoilla. Elinkeinoelämän tarpeiden ja kaikkia väestöryhmiä palvelevan joukkoliikenteen tulee nousta ohjelman toimintatapalinjauksissa järjestyksessä korkeammalle. Joukkoliikenteen runkolinjaston jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset ajoneuvoliikenteen sujuvuuteen joukkoliikennekaistoja suunniteltaessa. Elinkeino-osasto on lisäksi nostanut esiin kansainvälisen saavutettavuuden merkityksen ja katsonut, että liikennejärjestelmän tavoitteisiin ja toimintalinjauksiin tulisi lisätä viides aihealue "Kaupungin ulkoinen saavutettavuus".

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukainen kuitenkin niin, että Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma esitetään merkittäväksi tiedoksi ja että ohjelmassa esitetyt tavoitteet ja toimintalinjaukset esitetään hyväksyttäväksi ohjeellisina noudatettavaksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

15.12.2014

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Raporttiluonnos: Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma
- 2 Lausunnot
- 3 Vastineet Liikkumisen kehittämisohjelman luonnoksen lausuntoihin ja muihin kannanottoihin

Otteet

Ote

Otteen vastaanottajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
Rakennusvirasto
Talous- ja suunnitteluosasto
Ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 03.06.2014 § 179

HEL 2013-013534 T 08 00 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle liitteen mukaisen vastineen liikkumisen kehittämisohjelman luonnoksesta saatuihin lausuntoihin ja muihin kannanottoihin.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti lähettää liikkumisen kehittämisohjelman kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

26.11.2013 Ehdotuksen mukaan

19.11.2013 Pöydälle

05.11.2013 Pöydälle

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

15.12.2014

Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Lauri Kangas, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37455
lauri.kangas(a)hel.fi
Hanna Strömmer, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37106
hanna.strommer(a)hel.fi
Anna Pätynen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37110
anna.patynen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 27.03.2014 § 57

HEL 2013-013534 T 08 00 00

Esitys

Liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Kaupunkisuunnitteluviraston laatima luonnos Helsingin liikkumisen kehittämisohjelmasta on laaja ja monipuolinen strateginen selvitys. HKL näkee tällaisten pitkällä aikavälille tehtävien selvitysten olevan tärkeitä toiminnan ohjauksen kannalta ja kannustaa siksi jatkamaan suunnittelua tehdyn selvityksen pohjalta.

Liikkumisen kehittämisohjelman tavoitteet ovat yleviä: helsinkiläisten helppo arki, Helsingin elinvoimaisuus ja liikkumisen resurssitehokkuus. Liikkumisen kehittämisohjelma sisältää olennaiset liikkumiseen vaikuttavat ratkaisut; kaupungin ja sen asukkaiden eri toimintojen sijoittuminen ja niihin liittyvä liikkuminen. Valitut toimintalinjaukset kestävien liikkumismuotojen ja liikkumisen luotettavuuden lisäämiseksi kulkumuodosta riippumatta voidaan katsoa olevan hyviä.

HKL joukkoliikenteen tuottajana tulee osallistumaan etenkin kaupunkiraideliikenteen liikkumispalveluiden tuottamiseen. Helsingin yleiskaavan visiossa on todetaan tulevaisuuden usean keskuksen kaupungin liikkumisen perustuvan verkostomaiseen raideliikenteeseen. Toteutusmallina on pidetty metron, junien ja pikaraitioteiden verkostoa, joka muodostaisi runkolinjaverkon keskusten välille.

Liikkumisen kehittämisohjelmassa ei mainita juuri raitiotieverkon ja raitiotiejärjestelmän kehittämistä yhtenä liikkumisen kehittämistoimenpiteenä. HKL näkee, että visioidun ja Helsingin strategian mukaisen raideliikenteen verkoston kehittäminen edellyttää raitioliikenteen entistä parempaa huomioimista suunnittelun kaikissa vaiheissa. Jotta raitiovaunuliikenteellä voidaan toteuttaa vision mukaista runkolinjojen liikennettä, on Helsingin raitiovaunujärjestelmää etenkin runkolinjaosuuksilla kehitettävä kohti pikaraitiotietä. HKL olisi

15.12.2014

näin suonut myös liikkumisen kehittämissuunnitelmassa tehdyn painotuksia myös joukkoliikenteen runkolinjaverkon toteutustavan suhteen.

06.03.2014 Pöydälle

Esittelijä

yksikön johtaja
Juha Saarikoski

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, projektipäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 18.03.2014 § 117

HEL 2013-013534 T 08 00 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Liikkumisen kehittämissuunnitelman laatimisessa on ollut laaja sidosryhmäyhteistyö ja sitä on työstyetty vuorovaikutteisesti eri hallintokuntien kanssa. Rakennusviraston edustajat ovat osallistuneet hallintokuntayhteistyöhön tarkoitettuihin työpajoihin.

Kehittämissuunnitelma painottuu kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämiseen ja muun ajoneuvoliikenteen kasvun hillitsemiseen. Valittu arvoperusta on yhtenevä kaupungin strategiaohjelman linjausten kanssa ja sikäli perusteltu. Ohjelman toimintalinjausten priorisoinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota jalankulun ja joukkoliikenteen yhteensovittamiseen siten, että niiden muodostamasta matkaketjusta tulee mahdollisimman mukava ja sujuva (kulkuyhteydet pysäkeille, pysäkki- ja terminaalijärjestelyt, joukkoliikenteen verkkojärjestelyt). Kehittämissuunnitelman suunnittelun yleisen periaatteen mukaan kävelijöiden tarpeista tulee huolehtia ensimmäisenä. Jalankulun asema tulee myös toimintalinjauksissa nostaa samalle tasolle kuin pyöräilyolosuhteet ja joukkoliikenteen runkolinjaston sujuvuus.

Liikkuminen niin jalan, polkupyörällä, julkisilla liikennevälineillä kuin henkilöautolla on kokonaisuus, joka käsittää teknisten ratkaisujen ohella katuverkon toimivuuden varmistamisen kaikissa olosuhteissa. Yleisten alueiden ylläpidon tärkeys ja rooli puuttuvat toimenpiteiden taustalta. Ylläpidon asettamat reunaehdot tulisi huomioida reittien ja katutilan käytön suunnittelussa jo mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Liikennejärjestelmän toimivuus on melko riippuvainen yleisten alueiden ylläpidosta, etenkin talvella. Häiriöherkkyyteen ja

joukkoliikenteen luotettavuuteen vaikuttavat erityisesti ajoratojen talvihoito ja kunto. Liian tiukasti mitoitettujen joukkoliikenteelle osoitetun ajoradat kaventuvat talvisin hankaloittaen bussien liikennöitävyyttä ja samalla vaarantaen liikenneturvallisuutta.

Mahdollinen liikenteen hinnoittelun kehittäminen (joukkoliikenteen tariffit, pysäköintimaksut, sujuvuusmaksut) henkilöautoliikenteen määrän säätämiseksi tulee suunnata riittävän laaja-alaisesti, jotta säätelyn vaikutukset kohdistuvat tasapainoisesti. Suunnittelua tulee tehdä koko liikennejärjestelmän kautta, missä on samanaikaisesti huomioitu myös liityntäpysäköinti ja pyöräily joukkoliikenteen ohella. Muutoinkin toimintalinjaa tulee arvioida rinnan mahdollisen tiemaksujärjestelmän kehittämisen kanssa.

Huolto- ja jakeluliikenteen toimintaedellytysten varmistaminen on etenkin keskusta-alueiden toimivuuden ja viihtyisyyden ehto. Vallitsevan sekasortoisuuden vähentäminen tulee nostaa keskeiseksi toimintalinjaksi, koska siinä saavutettavat parannukset paitsi säästävät jakelukustannuksia heijastuvat suotuisasti myös jalankulun ja pyöräilyn mahdollisuuksiin. Jakeluliikennettä voitaisiin tehostaa esimerkiksi yritysten tavarantoimituksia kehittämällä. Laadukkaalla kalustolla ja ilta- tai yöaikaisella jakelulla niihin soveltuvissa liikkeissä saataisiin aamupäivän jakeluruuhkaa helpotettua.

Toimenpiteiden toteutuminen vaatii ensisijaisesti suurta liikennekulttuurin ja ajattelutavan muutosta kaikissa liikkujissa. Tähän asiaan panostaminen viestinnän ja markkinoinnin keinoin tulisi olla yksi ohjelman tärkeimmistä toimenpiteistä. Pelkästään toteutetun infran avulla ei voida ohjata ihmisiä liikkumaan ympäristöystävällisemmin ja toiset paremmin huomioon ottavammin.

Pyöräilyn ja jalankulun lisääminen vaatii hyvän reitistön lisäksi ylläpidon parantamista. Vaikka reitistö olisi kuinka hyvä tahansa, jos sen hoitoon ei voida talvella riittävästi varautua, niin kulkumuotojen saavutettavuus heikkenee oleellisesti. Jalankulun ja pyöräilyn käytettävyyttä vähentää myös katupölyn ja pakokaasupäästöjen aiheuttama huono ilmanlaatu. Tähän tulee suunnittelussa ja ylläpidossa paneutua, erityisesti katukuiluissa.

Yleiskaavan visiot tiiviimmästä kaupunkitalasta lisäävät kulutusta ja ylläpidon tarvetta. Kehittämissuunnitelmassa halutaan investoida laadukkaaseen kaupunkiympäristöön. Myös ylläpidon resurssit tulee huomioida, ettei kaupunkiympäristö pääse rapautumaan rahoituksen puutteessa ennen suunnitellun elinkaarensa mukaista uudistamistarvetta tai joiltakin osin loppua.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa kehittämisohjelman luonnoksen hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Käsittely

18.03.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset: Siirretään lausuntoehdotuksen seitsemäs kappale ehdotuksen neljänneksi kappaleeksi.

Korvataan ehdotuksen kolmannen kappaleen viimeinen virke seuraavasti: "Kehittämisohjelman suunnittelun yleisen periaatteen mukaan kävelijöiden tarpeista tulee huolehtia ensimmäisenä. Jalankulun asema tulee myös toimintalinjauksissa nostaa samalle tasolle kuin pyöräilyolosuhteet ja joukkoliikenteen runkolinjaston sujuvuus."

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 18.03.2014 § 101

HEL 2013-013534 T 08 00 00

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Helsingin liikkumisen kehittämisohjelman luonnoksesta seuraavan lausunnon:

On erittäin myönteistä, että kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut kokonaisvaltaisen ja korkeatasoisen liikkumisen kehittämisohjelman, joka korostaa selkeästi liikennesuunnittelun tulevia painopistealueita.

Ohjelmassa esiin nostetut tavoitteet ja korostukset ovat hyvin kannatettavia, erityisesti ohjelman kantava ajatus liikennejärjestelmien kehittämisestä kestäväällä tavalla liikenteen hiilidioksidi- ja pakokaasupäästöt sekä melu huomioiden. On lisäksi tärkeää, että liikennemuotojen hierarkiassa jalankulku ja pyöräily on nostettu ensimmäisiksi ja henkilöautoliikenne tulee vasta joukkoliikenteen jälkeen.

Kehittämishjelmassa on tunnistettu, että ennustevetoinen suunnittelu johtaa herkästi ennusteiden toteutumiseen, joten liikennesuunnittelun periaatteeksi kannattaa valita sen sijaan tavoitevetoisuus. Helsingin ja koko seudun liikkumistarve tulee kasvamaan lähivuosina ja - vuosikymmeninä huomattavasti uusien asuin- ja työpaikka-alueiden myötä. On erittäin tärkeää asettaa tehokkaat toimenpiteet hiilidioksidipäästöjen vähentämisen ja kestävien kulutusapojen edistämistavoitteiden saavuttamiseksi sekä liikenteen ilmanlaatu- ja meluhaittojen torjumiseksi. Kehittämishjelmassa tulisi myös huomioida alueen laivaliikenteen ja lentoliikenteen tarpeet ja vaikutukset. On tärkeää, että pääkaupunkiseudun sisäisen liikenteen kokonaisuuteen verrattuna suhteelliselta liikennemääriltään vähäiset mutta käytännössä alueen toimintaan merkittävästi vaikuttavat liikennemuodot huomioidaan riittävästi. Tällaisina kysymyksinä nousevat esimerkiksi helikopterikenttien sijoittuminen alueelle, pienkonekenttäjärjestelyt, mahdolliset vesijoukkoliikenteen järjestelyt tai henkilö- ja tavaraliikenne satamiin.

Toimenpideohjelma ja linkittyminen muihin ohjelmiin

Kehittämishjelman tarkoituksena on konkretisoida muun muassa Helsingin strategiaohjelmassa, kaupungin muissa strategisissa ohjelmissa sekä seudullisissa suunnitelmissa liikkumiselle ja liikenteelle asetettuja tavoitteita. Ohjelmassa ei kuitenkaan esitetä varsinaisesti käytännön toimenpiteitä. Olisikin tärkeää laatia pikaisesti toimenpide- tai toteuttamishjelma, johon toimenpiteet konkretisoidaan sekä aikataulutetaan ja vastuutetaan, jotta varmistetaan tavoitteiden toteutuminen käytännössä. Toteuttamishjelmassa tulisi tunnistaa lyhyen ja pitkän aikavälin toimet sekä kustannusvaikutukset.

On hyvin tärkeää, että ohjelma linkittyy kiinteästi muihin ohjelmiin ja suunnitelmiin, joissa on esitetty samansuuntaisia tavoitteita. Parhailtaan Helsingin kaupungilla on ympäristökeskuksen koordinoimana meneillään selvitys siitä, kuinka kaupunki saavuttaa tavoitteensa vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 30 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Selvitys valmistuu huhtikuussa 2014, ja siihen on tulossa useita liikennettä ja liikkumista koskevaa toimenpidettä. Näitä toimenpiteitä olisi hyvä linkittää liikkumisen kehittämishjelmaan tai sen mahdolliseen toimenpideohjelmaan.

Tulisi varmistua, että myös muualla kirjatut tavoitteet ovat tämän ohjelman tavoitteiden kanssa yhteismitallisia. Ohjelman sivulla 38 on mainittu, että ongelmaksi voi tulla yhteisistä tavoitteista sopiminen ja mahdollinen ristiriitaisuus muiden kuntien tai valtion eri organisaatioiden edustamien tavoitteiden kanssa. Olisi hyvin tärkeää tunnistaa nämä mahdolliset ristiriidat ennen toteutusvaihetta.

Kehittämishjelman lopullisessa versiossa olisi hyvä olla prosessinkuvaus eli kuvaus siitä miten liikkumisen kehittämisen toimenpiteiden toteuttaminen tulee jatkumaan.

Tavoitteiden toteutumisen turvaaminen

Ympäristölautakunta pitää erittäin kannatettava tavoitteena sitä, että kokonaismatkamäärän kasvu tullaan ohjaamaan kokonaisuudessaan julkiseen liikenteeseen sekä kävelyyn ja pyöräilyyn. Tavoitteen saavuttaminen vaatii kuitenkin erittäin voimakkaita toimia ja panostusta erityisesti joukkoliikenteen kehittämiseen.

Ympäristölautakunta ilmaisee huolensa siitä, kuinka pyörä- ja joukkoliikenteen kehittämisen toimet pystytään tulevana vuosina toteuttamaan ja kuinka kaupungin investointikatto vaikuttaa tähän. Investointimäärärahojen riittämisen turvaaminen onkin ensiarvoisen tärkeää esitettyjen tavoitteiden toteutumiseksi. Siltä varalta, että kaikki merkittävät, erityisesti raideliikennettä edistävät hankkeet eivät mahdu investointiraamiin, olisi syytä arvioida myös väliaikaisratkaisujen vaikuttavuutta ja toteutettavuutta.

Helsingin seudun asukas- ja työpaikkamäärät kasvavat tulevana vuosikymmeninä merkittävästi. Jotta liikkumistarve saataisiin suunnattua kestäviin kulkumuotoihin, tulisi varmistua että joukkoliikenteen ja erityisesti raideliikenteen kapasiteetti on myös tulevaisuudessa riittävä.

Seuranta

On hienoa, että kehittämishjelmassa on jo huomioitu tavoitteiden seuranta. Toimenpideohjelmassa tulisi seurantamittarit kuitenkin määritellä tarkemmin. Ilmanlaadun seuranta voisi olla yksi mittari, jolla seurataan liikenteen kasvua ja sen ohjautumista kestäviin kulkutapoihin sekä terveysvaikutuksia. Ilmanlaatua mitataan kattavasti pääkaupunkiseudulla HSY:n toimesta.

Kaupunkirakenteen tiivistäminen

Maankäytön tiivistäminen on perusteltua, jotta muun muassa liikkumisen kysyntää on mahdollista vähentää ja kestävien liikkumismuotojen tarjontaa samalla lisätä. Nämä yhdessä vaikuttavat positiivisesti liikkumisen energiankulutukseen, hiilidioksidipäästöihin, ilmanlaatuun ja meluun. Ympäristölautakunta kuitenkin korostaa, että tiivistämisessä ja vilkkaiden väylien varsille asuntoja kaavoitettaessa tulee aktiivisesti huomioida asukkaiden altistumisen vähentäminen ilman epäpuhtauksille ja melulle.

Suurien väylien muuttaminen bulevardimaisemmiksi ja ajonopeuksien laskeminen ovat kannatettavia suunnitelmia. Tällöin tulee kuitenkin huolehtia siitä, ettei liikenne pääse ruuhkautumaan. Se lisää liikenteen päästöjä sekä ilmanlaatu- ja meluhaittoja. Ruuhkautuminen voisi johdattaa liikennevirtoja ja sitä kautta myös päästöjä ja muita haittoja pienemmille asuinalueiden kaduille.

Ilmanlaatu

Ympäristölautakunta pitää myönteisenä, että taustatietoa on koottu ohjelmaan runsaasti. Selkeyden ja luettavuuden vuoksi taustat, nykytilat ja trendit olisi hyvä esittää raportin alussa.

Nykytila-kappaleessa sivulla 42 todetaan, että ”ilmanlaatu on pääasiassa hyvä, vaikka ohjearvojen (ylityksiä) voikin tapahtua muun muassa katukuiluissa”. Kuitenkin nykytilanne on se, että eivät pelkästään ohjearvot, vaan lisäksi myös EU:n yhteinen, valtioneuvoston asetuksella asetettu typpidioksidipitoisuuden vuosikeskiarvopitoisuuden raja-arvo 40 µg/m³ ylittyy arviolta noin kahdeksan kilometrin katuosuuksilla Helsingin kantakaupungissa. Ylittymisen syynä ovat liikenteen päästöt. Erityisen kriittisiä paikkoja ilmanlaadun huononemiselle ovat vilkasliikenteiset katukuilut, joissa päästöt eivät pääse laimenemaan.

Kaupungin tulee huolehtia siitä, että pitoisuudet pysyvät raja-arvojen alapuolella. Uusia alueita, joilla ilmanlaadun raja-arvot ylittyvät, ei tule rakentaa. Tulisikin selvittää mahdollisuuksia vaikuttaa liikennesuunnittelulla siihen, ettei uusien katukuilumaisten väylien ilmansaastepitoisuudet nouse liian korkeiksi.

Helsinki on saanut raja-arvon saavuttamiselle jatkoaikaa EU:n komissiolta 1.1.2015 saakka. Ilmanlaadun mittaus- ja mallinnustulosten perusteella on ilmeistä, että pahimmissa katukuilussa raja-arvo ylittyy edelleen v. 2015, mistä Ympäristöministeriö ja Helsingin kaupunki joutuvat vastaamaan komissiolle ja mahdollisesti myös EY-tuomioistuimelle.

Ympäristölautakunta muistuttaa, että vaikka ajoneuvojen yksikköpäästöt tulevat todennäköisesti tulevaisuudessa laskemaan, aiheuttaa liikenne edelleen karkeita hiukkasia eli ns. katupölyä sekä melua, joilla on merkittäviä terveyshaittoja. Lisäksi uusien ajoneuvojen todelliset mitatut päästöt eivät ole vastanneet toiveita, vaan esimerkiksi uuden raskaan kaluston suorat typpidioksidipäästöt ovat jopa vanhempia ajoneuvoja suurempia, ja uusien bensakäyttöisten henkilöautojen pienhiukkaspäästöt on havaittu hyvin korkeiksi. Puhtaamman tekniikan yleistyminen ei ole tapahtunut toivotussa aikataulussa. Kaupunki voisikin edistää vähäpäästöisen ja hiljaisen

ajoneuvo- ja työkonekaluston lisääntymistä muun muassa kannustimin ja omalla esimerkillään.

Koska satamiin suuntautuvien rekkakuljetusten vaikutus kaupunkikeskustan ilmanlaatuun ja melutasoon on useilla alueilla merkittävä, olisi kehittämissuunnitelmassa esitettävä malleja näiden haittojen vähentämiseen. Rekkaliikenteen ja muun kuin matkustajaliikenteen Vuosaaren satamaan suuntaamisen lisäksi olisi harkittava erilaisia liikenteen ajoitukseen liittyviä mahdollisuuksia siten, että erilaiset ruuhka-ajot eivät esiinny samanaikaisesti.

Linkittyminen yleiskaavatyöhön ja asemaakaavoitukseen

Liikennejärjestelmäratkaisut linkittyvät kiinteästi maankäytön suunnitteluun ja erityisesti uuden yleiskaavan valmisteluun. Monet maankäyttöratkaisut, kuten sisääntuloväylien ympäristöjen rakentaminen, ovat riippuvaisia liikennejärjestelmien muutoksista. Yleiskaavan visio perustuu raideliikenneverkkoon, joka yhdistää kaupunkikeskustat toisiinsa. Kehittämissuunnitelma koskee sekä maankäytön että liikenteen suunnittelua, joten tavoitteet ja toimet tulisi sovittaa yhteen yleiskaavatasolla.

Liikennejärjestelmän kehittämisen kannalta yleiskaava on keskeinen maankäytön suunnittelun väline. Kuitenkin myös asemakaavoituksen ja liikennesuunnittelun tiivis vuoropuhelu erityisesti vilkkaasti liikennöityjen alueiden kaavoituksessa olisi tärkeää. Nykyisin väylien varsien kaavoituksessa käytetään YTV:n (nyk. HSY) Liikenteen jäljet-julkaisussa esitettyjä suositus- ja minimietäisyyksiä, joilla pyritään vähentämään asukkaiden altistumista liikenteen päästöille. Koska yhdyskuntarakennetta tiivistettäessä ei aina ole mahdollista noudattaa näitä etäisyyksiä väylistä, tulisi selvittää muita keinoja, joilla altistumista ilmansaasteille ja melulle tiiviissä kaupunkirakenteessa vähennetään. Koska altistumisen vähentäminen ei suojaamalla ja muilla asemakaavoituksen keinoin ole aina riittävää, tulisi kartoittaa mahdollisuuksia liikennesuunnittelun erilaisin, innovatiivisinkin tapauskohtaisin ratkaisuin vaikuttaa itse päästölähteeseen eli autoliikenteeseen.

Varsinkin satamiin ja lentoasemille tai helikopterikentille suuntautuvan maaliikenteen ja niiltä lähtevän meri ja ilmaliikenteen ympäristövaikutukset (melu ja ilmanlaatu, ilmastovaikutukset) tulee arvioida suhteessa koko pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmän ja yleiskaavoituksen kokonaisuuteen. Vain esimerkkinä mainittakoon melkein Vuosaaren satamaan ulottuva metroinjasto.

Uusilla alueilla joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn tavoitteelliset kulkutapaosuudet tulisi asettaa huomattavasti keskimääräistä korkeammiksi.

Vaikutusten arviointi

Suunnittelukäytännöt –kappaleessa todetaan, että liikennehankkeiden arviointia kehitetään nykyisestä. Ympäristölautakunta pitää tätä erittäin tärkeänä. Olisi kuitenkin erittäin tärkeää huomioida vaikutusten arvioinnissa myös ympäristövaikutukset, kuten ilmanlaatuun vaikuttavat päästöt sekä melu sekä vaikutukset ihmisten terveyteen. Ilmanlaadulla sekä melulla on osoitettu selvä yhteys sairastumisiin ja ennenaikaisiin kuolemiin. Tätä kautta niiden yhteiskuntataloudelliset vaikutukset ovat erittäin merkittäviä. Tiivis vuorovaikutus asukkaiden kanssa on liikenne- ja liikkumissuunnitelmien vaikutusten arvioinnissa hyvin oleellista.

Logistiikan kehittäminen

Logistiikan kehittäminen kantakaupungissa sekä koko Helsingin seudulla on välttämätöntä sekä ympäristösyistä että elinkeinoelämän kannalta. Onkin hienoa, että kaupunkisuunnitteluvirasto on käynnistänyt citylogistiikan kehittämisen yhteistyössä muiden hallintokuntien ja tiiviissä vuorovaikutuksessa elinkeinoelämän kanssa. Kaupungin oman kaluston logistiikka ja kaluston laatu linkittyvät kiinteästi tähän asiakokonaisuuteen. Sivulla 16 todetaan, että ”Tavaraliikenteen tehostumista seurataan arvioimalla kuljetusten sujuvuutta ja täsmällisyyttä sekä käyttöastetta ja kaluston laatua.” Toteamus jättää hieman epäselväksi, onko kyseessä yksityinen kuljetustoiminta vai myös kaupungin oma kalusto.

Keskusta-alueilla kuljetuksia varten voitaisiin innovatiivisesti harkita myös raitiokiskojen ja metroratojen käyttöä erilaisen tavara- ja konttiliikenteen kuljetuksien väylinä. Tulevaisuuden tarpeita varten asiaa olisi syytä selvittää.

Pyöräilyn edistäminen

Ympäristölautakunta pitää erittäin myönteisenä, että pyöräilyn kehittäminen on yksi painopistealue ja se on nostettu yhdenvertaiseksi kulkutavaksi autoliikenteen ja joukkoliikenteen kanssa. Pyöräiteiden käyttäjien ei tulisi suoraan altistua vilkkaimpien liikenneväylien liikenteen aiheuttamille terveysvaikutuksille.

Palveluiden saavutettavuus

Kehittämissuunnitelmassa todetaan, että palveluiden sijoittelulla voidaan merkittävästi vaikuttaa eri kulkutapojen käytettävyyteen. Tämä on

erittäin tärkeä näkökohta nykypäivänä palveluiden keskittämisen trendin vallitessa. Keskittäminen voikin lisätä huomattavasti liikkumistarvetta ja vaikeuttaa palveluiden saavutettavuutta erityisesti kävellen ja pyöräillen.

Käsittely

18.03.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merja Kurki-Suonio: kohta 13 ...kaavoitettaessa tulee aktiivisesti...

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 4 jälkeen

Kehittämishjelmassa tulisi myös huomioida alueen laivaliikenteen ja lentoliikenteen tarpeet ja vaikutukset. On tärkeää, että pääkaupunkiseudun sisäisen liikenteen kokonaisuuteen verrattuna suhteelliselta liikennemääriltään vähäiset mutta käytännössä alueen toimintaan merkittävästi vaikuttavat liikennemuodot huomioidaan riittävästi. Tällaisina kysymyksinä nousevat esimerkiksi helikopterikenttien sijoittuminen alueelle, pienkonekenttäjärjestelyt, mahdolliset vesijoukkoliikenteen järjestelyt tai henkilö- ja tavaraliikenne satamiin.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 24 jälkeen omaksi kappaleekseen:

Keskusta-alueilla kuljetuksia varten voitaisiin innovatiivisesti harkita myös raitiokiskojen ja metroratojen käyttöä erilaisen tavara- ja konttiliikenteen kuljetuksien väylinä. Tulevaisuuden tarpeita varten asiaa olisi syytä selvittää.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 19 jälkeen omaksi kappaleekseen

Koska satamiin suuntautuvien rekkakuljetusten vaikutus kaupunkikeskustan ilmanlaatuun ja melutasoon on useilla alueilla merkittävä, olisi kehittämishjelmassa esitettävä malleja näiden haittojen vähentämiseen. Rekkaliikenteen ja muun kuin matkustajaliikenteen Vuosaaren satamaan suuntaamisen lisäksi olisi harkittava erilaisia liikenteen ajoitukseen liittyviä mahdollisuuksia siten, että erilaiset ruuhka-aiheet eivät esiinny samanaikaisesti.

Kannattajat: Leo Stranius

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappale 21 jälkeen

Varsinkin satamiin ja lentoasemille tai helikopterikentille suuntautuvan maaliikenteen ja niiltä lähtevän meri ja ilmaliikenteen ympäristövaikutukset (melu ja ilmanlaatu, ilmasto-vaikutukset) tulee arvioida suhteessa koko pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmän ja yleiskaavoituksen kokonaisuuteen. Vain esimerkkinä mainittakoon melkein Vuosaaren satamaan ulottuva metrolinjasto.

Kannattajat: Leo Stranius

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleen 24 jälkeen omaksi kappaleekseen: Keskusta-alueilla kuljetuksia varten voitaisiin innovatiivisesti harkita myös raitiokiskojen ja metroratojen käyttöä erilaisen tavara- ja konttiliikenteen kuljetuksien väylinä. Tulevaisuuden tarpeita varten asiaa olisi syytä selvittää.

Jaa-äännet: 2

Matti Niemi, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 5

Alviina Alametsä, Joonas Haavisto, Sirpa Norvio, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 2

Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki

Poissa: 0

Muut vastaehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Suvi Haaparanta, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32061
suvi.haaparanta(a)hel.fi

§ 1337

Östersundom -toimikunnan asettaminen toimikaudeksi 2015-2016

HEL 2014-014078 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti asettaa Östersundom -toimikunnan kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2015-2016 sekä nimetä toimikuntaan kyseiseksi toimikaudeksi seuraavat jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Varsinaiset jäsenet:

1. Virastopäällikkö Mikko Aho, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, puheenjohtaja
2. Kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine, Vantaan kaupunkisuunnittelu, varapuheenjohtaja
3. Vt. kehitysjohtaja, mittaus- ja kiinteistöpäällikkö Pekka Söyriä, Sipoon kunta

Henkilökohtaiset varajäsenet:

1. Yleiskaavapäällikkö Rikhard Manninen, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
2. Yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, Vantaan kaupunkisuunnittelu
3. Yleiskaavapäällikkö Kaisa Yli-Jama, Sipoon kunta

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimus Östersundomin yhteisen yleiskaavan laatimiseksi

Otteet

Ote
Nimetyt

Otteen liitteet
Esitysteksti

Sipoon kunta

Vantaan kaupunki

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin ja Vantaan kaupungit ja Sipoon kunta ovat päättäneet laatia näiden kolmen kunnan alueelle ulottuvan, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen Östersundomin yhteisen yleiskaavan. Yhteisen yleiskaavan laadintaa määrittävät maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntö sekä kuntalaki, minkä lisäksi menettelytavoista on hyväksytty kuntien kesken sopimus. Östersundom -toimikunta valmistelee, hyväksyy ja toimeenpanee yleiskaavaa koskevat päätökset yleiskaavatyöhön osallistuvien kuntien puolesta. Sopimuksen mukaan yleiskaavaluonnos käsitellään kunkin kunnan kunnanhallituksessa ennen Östersundom-toimikunnan päätöstä ja kaavaehdotus käsitellään kunkin kunnankunnanvaltuustossa ennen sen hyväksymistä toimikunnassa.

Östersundom-toimikunta on 27.10.2014 päättänyt lähettää Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen aineistoinen kunkin kunnan käsiteltäväksi ja puollettavaksi, jotta toimikunta voisi jatkossa päättää

- Östersundomin yhteisen yleiskaavaehdotuksen hyväksymisestä
- yleiskaavaehdotuksen asettamisesta nähtäville
- vuorovaikutusraportin mukaisten vastineiden antamisesta esitettyihin mielipiteisiin sekä
- tarvittavien lausuntojen pyytämisestä ehdotuksesta.

Kuntien hyväksymän, yleiskaavatyötä koskevan sopimuksen mukaan Östersundom -toimikunnan asettavat kunkin kunnan kunnanhallitukset samansisältöisillä päätöksillään. Kuntalain mukaan toimikunta voidaan asettaa vain kunnanhallitusten toimikaudeksi. Esitykset Vantaan kaupungin ja Sipoon kunnan edustajista on saatu kyseisistä kunnista.

Yhteisen yleiskaavan laadintaa koskeva sopimus on liitteenä 1. Sopimuksen sanamuodon perusteella Östersundom -toimikunnan

15.12.2014

varsinaiset jäsenyydet määräytyvät virka-aseman perusteella mutta varajäsenet nimetään erikseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

1 Sopimus Östersundomin yhteisen yleiskaavan laatimiseksi

Otteet

Ote

Nimetyt

Sipoon kunta

Vantaan kaupunki

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto

§ 1338

Lausunto Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman, asuntostrategian ja liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksista

HEL 2014-012911 T 10 03 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa seuraavan lausunnon Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015), Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050) sekä Helsingin seudun asuntostrategian (Asuntostrategia 2015) luonnoksista Helsingin seudun yhteistyökokoukselle ja HSL:n hallitukselle:

”Suunnitelmien keskeiset muutostarpeet tiivistetysti:

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ 2015)

Raide-Jokeri tulisi nostaa kaudella 2016–2025 aloitettavien hankkeiden priorisointijärjestyksessä heti seuraavaksi niiden hankkeiden jälkeen, jotka sisältyvät valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen sopimukseen. Raide-Jokeri on todettu useassa tutkimuksessa - myös HLJ 2015 vaikutustarkasteluissa - seudun kehityksen kannalta kustannustehokkaimmaksi joukkoliikennehankkeeksi.

Laajasalon raideyhteyden toteuttaminen tulee nostaa tärkeimpien vuosina 2016–2025 aloitettavien hankkeiden joukkoon. Laajasalon raideyhteys on HLJ-luonnoksessa sijoitettu aikajänteelle 2026–2040.

Välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalla on useita Helsingin investointiohjelmaan sisältyviä 2015–2024 hankkeita. Nämä hankkeet tulee siirtää kohtaan ennen vuotta 2025 aloitettavat. Erittely hankkeista on lausunnon kysymyskohtaisissa vastauksissa.

Valtio on luopumassa Malmin lentokenttätoiminnoista ja alueen maankäyttöä tullaan merkittävästi kehittämään jo seuraavan vuosikymmenen aikana. Liikennejärjestelmän tehokkaan kehittämisen näkökulmasta Malmin alueen rakentaminen edellyttää liikenneyhteyksien kehittämistä. HLJ-suunnitelmaan tulisikin sisällyttää lähivuosina tutkittavana kokonaisuutena Malmin lentokenttäalueen kehittämiseen liittyvät joukkoliikenteen ja ajoneuvoliikenteen kehittämistoimet.

Pisara-radon suunnittelussa edetään valtion ja seudun yhteisen sopimuksen mukaisesti.

Suunnitelmakokonaisuuden haastavin osa ovat taloudelliset reunaehdot. Strategiaohjelman taloustavoitteiden ja näkyvissä olevan pidemmän ajan julkisen talouden reunaehtojen puitteissa erityisesti liikennejärjestelmäsuunnitelman hankekokonaisuuden toteuttamisen realistisuus on kyseenalaista Helsingille, muille seudun kunnille ja valtiolle.

Nykyrahoitustyyppisen vertailuvaihtoehdon 0++ ongelmana on kasvava kuntien rahoitusosuus ja pienenevä valtion rahoitusosuus. Molemmissa rahoitusvaihtoehdoissa valtion osuus pienenee ja kuntien osuus kasvaa. Helsingin seudun merkitys koko maan kansantaloudelle on niin merkittävä, että myös valtion vastuulla on Helsingin seudun liikennejärjestelmästä huolehtiminen seudun ja maan kilpailukyvyyn turvaamiseksi. Helsingin seudulle tehtävillä liikenneinvestoinneilla saadaan kansantaloudellisesti suurempi hyöty kuin muualle maahan tehtäville investoinneille. Helsingin seudun liikennejärjestelmän riittävän rahoituksen turvaamiseksi tulee valtion ja seudun kuntien tulee huolehtia Euroopan Unionin rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämisestä.

HLJ 2015 – luonnos vaihtoehto sisältää hinnoittelun arvion mukaan alkaen aikaisintaan vuodesta 2020. HLJ-luonnoksen rahoitusvaihtoehto sisältää näin suuren epävarmuuden.

Pidemmällä aikavälillä liikenteen hinnoittelussa voidaan varautua siihen, että myös alueellisia maksuja voitaisiin ottaa käyttöön. Ehdoton edellytys ajoneuvoliikenteen hinnoittelulle Helsingin seudulla on, että Helsingin seudulta kerätyt tuotot kohdennetaan kokonaisuudessaan Helsingin seudun liikennejärjestelmän investointien, ylläpidon ja hoidon rahoitukseen vähentämättä valtion seudulle muuten kohdistamaa liikenne- ja liikennerahoitusta. Liikenteen hinnoittelulla ei tule rakentaa esteitä Helsingin ydinkeskustan vetovoimalle kaupan ja kulttuurin keskuksena ja siten heikentää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelun mahdollisesta käyttöönotosta tulee päättää erikseen. Päätöstä ennen on kuultava jäsenkuntia.

Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen on välttämätöntä liikkumistarpeen ja energiankulutuksen vähentämiseksi. Vaarana kuitenkin on, että ilmanlaatu- ja meluhaittoille altistuvien määrä Helsingissä tiivistämisen myötä kasvaa. Tämä tulee aktiivisesti huomioida suunnittelussa. Luonnoksen vaikutusten arvioinnin mukaan tavoitteet ilmanlaatu- ja meluhaittojen vähentämisestä ovat vaarassa jäädä saavuttamatta.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050)

Maankäyttösuunnitelma vastaa pääosin Helsingin näkemystä tarkoituksenmukaisesta maankäytöstä seudulla vuosina 2016-2050.

Maankäyttösuunnitelmassa linjataan, että pääosa seudun asuntorakentamisesta tulisi sijoittaa ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille. Maankäyttösuunnitelmassa on kuitenkin edelleen runsaasti alueita (ns. kuntien muut kehittämisalueet), jotka luovat toteutuessaan käytännössä autoriippuvaista yhdyskuntarakennetta. Rakentamisen painopistettä tulisi ohjata vieläkin vahvemmin seudun ensisijaisesti kehitettyille vyöhykkeille.

Helsingin seudun asuntostrategia (Asuntostrategia 2015)

Asunto- ja maapoliittisten tavoitteiden toteutuminen edellyttää seudun kuntien ja valtion välisen MAL-sopimuksen tekemistä. Maankäyttösuunnitelman linjausten toteuttamiseksi tulee jatkossa kuntien asemakaavoituksessa kohdentaa asuntotuotantoa enemmän ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille.

Olemassa olevien asuinalueiden kehittäminen edellyttää sekä kuntien että valtion toimenpiteitä. Valtion tulee jatkossa tukea nykyistä vahvemmin olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämistä että täydennysrakentamista. Valtion asumisen rahoitusmekanismeja tulee edelleen kehittää niin, että valtion tukeman tuotannon toteuttaminen kiinnostaisi nykyistä laajemmin alan toimijakenttää.

Kevään 2015 aikana käytävien MAL-neuvotteluiden aikana valtion ja kuntien tulee sitoutua kohdentamaan valtion tukema tuotanto ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille. Valtion tukemalla tuotannolla tarkoitetaan sekä erityyppistä valtion tukemaa vuokratuotantoa että asumisoikeustuotantoa. Valtion tukema asuntotuotanto sekä muu kohtuuhintainen asuntotuotanto tulee olla laajasti seudun kuntien tavoitteissa, eikä pelkästään seudun ydinalueiden vastuulla.

Tarkemmat perusteet suunnitelmaluonnoksien kehittämiseksi

Lausuntopyynnössä on erikseen pyydetty erillisten teemojen osalta tarkentamaan lausunnonantajan näkemystä erilliskysymyksistä.

Muodostavatko maankäyttösuunnitelma, asuntostrategia ja HLJ 2015 toimivan kokonaisuuden seudullisesta näkökulmasta?

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma, asuntostrategia ja liikennejärjestelmäsuunnitelma muodostavat toimivan kokonaisuuden, jonka pohjalta seudun kehitystä on hyvä viedä eteenpäin. Kattavat suunnitelmat ohjaavat seudun kehitystä MAL-vision viitoittamaan suuntaan ja edistävät seudun yhteisten MAL-tavoitteiden toteutumista.

Tukeeko kokonaisuus MAL-vision ja tavoitteiden toteutumista?

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu kuntien ja seudullisten toimijoiden yhteistyönä on tarkoituksenmukaista seudun kilpailukyvyn turvaamiseksi sekä yhdyskuntarakenteen tiivistämisen ja olemassa olevien investointien täysimääräisen hyödyntämisen näkökulmasta. Lausuttavana oleva asiakokonaisuus tukee yhteisen seudullisen näkemyksen

Seudun tulevan maankäytön tulee tukeutua voimakkaasti olemassa olevan ja rakenteilla olevan liikennejärjestelmän varaan

Onko HLJ 2015:ssa onnistuttu kiteyttämään strategisesti tärkeimmät seudun liikennejärjestelmän linjaukset ja toimenpiteet?

HLJ 2015-strategian linjaukset ovat periaatteiltaan hyviä ja niihin liittyvät toimenpiteet tukevat yhteisten MAL-tavoitteiden saavuttamista ottaen huomioon tässä lausunnossa esitetyt tarkistukset. Helsingin seudun sijaitessa Euroopan Tent-T –verkon solmukohtassa tulee liikennejärjestelmässä vahvemmin huomioida liittyminen kansainväliseen liikenneverkkoon, jotta kansainvälisestä kilpailukyvästä voidaan huolehtia.

Erityisen tärkeitä toimenpiteitä ovat runkoverkon vahvistaminen uusilla säteittäisillä ja poikittaisilla yhteyksillä, raideliikenteen verkon laajentaminen, seudullisen pääpyöräilyverkon rakentaminen, liityntäpysäköinnin ja sujuvien vaihtoyhteyksien kehittäminen sekä logistiikan kehittämiseen tähtäävät linjaukset. HLJ 2015 – luonnoksessa huomionarvoista on mm. joukkoliikennejärjestelmän rakenne, joka perustuu vahvoihin runkolinjoihin ja niiden solmukohtien hyödyntämiseen. Helsingissä HKL operoi osaa näistä runkolinjoista ja on toteuttamassa uusia runkolinjahankkeita.

Hyvien periaatteiden ja liikenneinvestointien priorisointijärjestyksen välillä on ristiriita. Raide-Jokeri tulisi nostaa kaudella 2016–2025 aloitettavien hankkeiden priorisointijärjestyksessä heti seuraavaksi niiden hankkeiden jälkeen, jotka sisältyvät valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen sopimukseen. Raide-Jokeri on todettu useassa tutkimuksessa - myös HLJ 2015 vaikutustarkasteluissa - seudun kehityksen kannalta kustannustehokkaimmaksi joukkoliikennehankkeeksi. Sen edistäminen tukisi asuntorakentamistavoitteen saavuttamista, ytimen tiivistämistä, seudullisen saavutettavuuden ja ekotehokkuuden parantamista. Raide-Jokerin toteuttamisen tulisi ehdottomasti nousta ensimmäisen kauden hankkeiden priorisointilistalla, koska se toteuttaa kaikkein parhaiten yhteisesti hyväksytyjä MAL-tavoitteita. Raide-Jokeri on tärkein strategian mukaisista runkolinjoista, jota ei vielä ole toteutettu raideliikenteellä. Raide-Jokerin toteuttamisella parannetaan koko

seudun liikennejärjestelmän toimivuutta. HLJ-valmistelun yhteydessä tehtyjen vaikutusarviointien perusteella Raide-Jokeri on liikennejärjestelmään ja maankäyttöön kohdistuvilta vaikutuksiltaan tehokkain hanke ohittaen esimerkiksi Espoon kaupunkiradan.

Laajasalon raideyhteyden toteuttaminen tulee nostaa tärkeimpien vuosina 2016–2025 aloitettavien hankkeiden joukkoon. Laajasalon raideyhteys on HLJ-luonnoksessa sijoitettu aikajänteelle 2026–2040. Laajasalon 2020-luvun alussa valmistuvien uusien asuinalueiden saaminen pikaisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien piiriin on seudullisesti merkittävä maankäytön tehostamisen hanke, jolla maankäyttöä voidaan tiivistää olevan kaupunkirakenteen ytimen ympärille ja saada merkittävä määrä uusia asuntoja Helsingin keskustan läheisyyteen. Hanke on lisäksi vaikutuksiltaan olennaisesti tehokkaampi kuin moni HLJ-luonnoksessa vuosille 2016–2025 sijoitettu hanke. Kaupungin omassa investointiohjelmassa se on listattu toteutettavaksi jo lähivuosina. Ilman kantakaupunkiin suuntautuvaa raideyhteyttä alueen toteutuminen viivästyy ja Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen sopimuksen mukainen asuntotuotannon kestävä toteuttaminen vaarantuu.

Yleisesti ottaen HLJ:aan sisällytettävien liikennehankkeiden priorisoinnissa tulee jatkossa hyödyntää yhtenäisin perustein laadittuja hankearvioiteja. Tämä asettaisi hankkeet paremmin tasavertaiseen asemaan ja tekisi niiden objektiivisen arvioinnin mahdolliseksi. Nyt kaikista HLJ-luonnokseen sisällytettävistä hankkeista ei ole käytettävissä yhtäläisin perustein laadittua hankearviointia.

Ajoneuvoliikenteen verkon luokittelussa Kehä I:n sisäpuoliset väylät on luokiteltu kaupunkimaisiksi pääväyliksi. Tämä tukee Helsingin kaupungin tavoitteita kantakaupungin laajentamiseksi ja valmisteilla olevan Helsingin yleiskaavan tavoitteita. Tässä yhteydessä on kuitenkin tarkoituksenmukaista huomioida sujuvan ajoneuvo-, jakeliikenteen ja yleensä logistiikan erityistarpeet liikennejärjestelmässä.

HLJ 2015:n välillä 2026–2040 toteuttavien hankkeiden joukossa tulisi mainita lisäksi ainakin keskeisimmät Helsingin luonnosvaiheessa olevaan yleiskaavaan sisältyvät raideliikennehankkeet. Näitä ovat esimerkiksi Jokeri 2 ja esikaupunkiraitiotiet.

Välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalla on useita Helsingin investointiohjelmassa sisältyviä 2015–2024 hankkeita. Seuraavat hankkeet tulee siirtää kohtaan ennen vuotta 2025 aloitettavat: Laajasalon raideyhteys 2018–22, Kuninkaantammen eritasoliittymä 2020–21, Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymä 2022–24, Kehä I Itäkeskuksen liittymäalue 2020–23, Lahdenväylän Malmi - Kivikon

eritasoliittymä välillä Kehä I - Porvoonväylä 2021–23 (hankkeita, jotka ovat edellytyksenä uusille asuin- ja työpaikka-alueille) ja Sörnäisten tunneli 2021–24 (luo hyvät edellytykset Hermannin rantatien eteläosan asuinalueelle).

Hakamäentien jatkeet (jotka ovat HLJ 2011 hankekorissa mukana) tulee nostaa välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalle. Perusteluna on mm. maankäytön tiivistäminen ja lisärakentaminen mm. Munkkiniemessä (MAL-tavoitteet), nykyisen katuverkon toimivuuden parantaminen ja liikenteen ympäristövaikutusten vähentäminen.

Valtio on luopumassa Malmin lentokenttätoiminnoista ja alueen maankäyttöä tullaan merkittävästi kehittämään jo seuraavan vuosikymmenen aikana. Liikennejärjestelmän tehokkaan kehittämisen näkökulmasta Malmin alueen rakentaminen edellyttää niin säteittäisten kuin poikittaisten joukkoliikenneyhteyksien kehittämistä. Säteittäisenä yhteytenä Lahdenväylän käytävän ympäristössä kulkeva pikaraitiotie tai metro olisi tämän hetken käsityksen mukaan tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Poikittaisena yhteytenä Jokeri 2 –linjan kehittäminen ensin bussina ja myöhemmin raiteilla edellyttää Lahdenväylän Kivikon eritasoliittymän rakentamista. HLJ-suunnitelmaan tulisikin sisällyttää lähivuosina tutkittavana kokonaisuutena Malmin lentokenttäalueen kehittämiseen liittyvät joukkoliikenteen kehittämistoimet.

Pisara-radon suunnittelussa edetään valtion ja seudun yhteisen sopimuksen mukaisesti.

Onko joukkoliikenteen palvelutason ja seudullisen pyöräilyverkoston yhteensovitus maankäyttösuunnitelman ja asuntostrategian kanssa onnistunut?

Luonnoksessa puhutaan ajoneuvoliikenteestä ja moottoriajoneuvoliikenteestä. Tieliikennelain mukaan polkupyörä on ajoneuvo. Ajoneuvoliikenne sisältää pyöräliikenteen. Termiä "ajoneuvoliikenne" tulee käyttää johdonmukaisesti. Autoliikennettä käsiteltäessä tulee käyttää muotoa moottoriajoneuvoliikenne tai autoliikenne.

Luonnoksessa on esitetty hyvin pyöräilyn liityntäpysäköintipaikkojen tarve. Liityntäpysäköinnin lisäksi pyöräily tulisi kytkeä kokonaisvaltaisemmin joukkoliikenteeseen mm. asemille johtavan infrastruktuurin kautta, priorisoimalla pyörän liityntäpysäköinti autoihin nähden ja kiinnittämällä huomiota pyöräilyn palvelutasoon. HLJ:n yhtenä pääteemana on nostaa kestävien kulkutapojen palvelutasoa. Luonnoksessa esitetään myös, että toteutetaan laadukas seudullinen pääpyöräilyverkko. Pyöräilyn tulee näkyä rahoituksen kohdistumisessa sekä investoinneissa.

Sitoudutteko osaltanne esitettyyn liityntäpysäköinnin kustannusjakoehdotukseen?

Jotta liityntäpysäköinnissä konkreettisesti päästään eteenpäin, on tärkeää esittää prosessi, jolla toteutettavat alueet valitaan. Tämä voisi tapahtua esim. 4 vuoden välein osana HLJ suunnitelmia.

Suunnitelmaluonnoksen tavoite houkutella uusia joukkoliikenteen käyttäjiä seudun ulommista osista toimivan liityntäpysäköintijärjestelmän avulla on hyvä. Hinnoittelun ja aikarajoitusten avulla ohjataan liityntäpysäköintiä etäämmäksi ruuhkavyöhykkeestä.

Ydinvyöhykkeellä varaudutaan maksullisuuteen ja pyöräpysäköinti on ensisijainen liityntäpysäköinnin muoto. Helsingin ongelmana henkilöautojen liityntäpysäköintipaikkojen rakentamisessa on niiden kalleus. Raideliikenneasemien ympäristöt ovat tärkeitä täydennysrakentamiskohteita, jolloin usein maantasossa olevat liityntäpysäköintipaikat joudutaan muuttamaan laitospaikoiksi. Tällöin niiden hinta helposti nousee liian korkeaksi, jotta ne voitaisiin toteuttaa pelkästään liityntäpysäköijien käyttöön. Paikkojen toteutettavuutta voi parantaa vuoroittaispysäköinnin käyttömahdollisuus tai paikkojen maksullisuus.

Millaisia ajoneuvoliikenteen hinnoitteluvaihtoehtoja tulisi selvittää?

HLJ-suunnitelmassa esitetään seudulla otettavan käyttöön ajoneuvoliikenteen hinnoittelu.

Suunnitelmakokonaisuuden haastavin osa ovat taloudelliset reunaehdot. Strategiaohjelman taloustavoitteiden ja näkyvissä olevan pidemmän ajan julkisen talouden reunaehtojen puitteissa erityisesti liikennejärjestelmäsuunnitelman hankekokonaisuuden toteuttamisen realistisuus on kyseenalaista Helsingille, muille seudun kunnille ja valtiolle.

HLJ 2015 – luonnos vaihtoehto sisältää hinnoittelun arvion mukaan alkaen aikaisintaan vuodesta 2020. HLJ-luonnoksen rahoitusvaihtoehto sisältää näin suuren epävarmuuden. Nykyrahoitustyyppisen vertailuvaihtoehdon 0++ ongelmana on kasvava kuntien rahoitusosuus ja pienenevä valtion rahoitusosuus. Kuntien nykyiset ja näkyvissä olevat taloudelliset reunaehdot eivät mahdollista liikennejärjestelmän rahoituksen lisäämistä. Nykyrahoitusvaihtoehdossa liikenneväylien hoidon ja ylläpidon kustannukset kasvavat selvästi verkkojen kasvua hitaammin, joten hoidon ja ylläpidon tasosta joudutaan tinkimään.

Helsingin seudun merkitys koko maan kansantaloudelle on niin merkittävä, että myös valtion vastuulla on Helsingin seudun

liikennejärjestelmästä huolehtiminen seudun ja maan kilpailukyvyn turvaamiseksi. Helsingin seudulle tehtävillä liikenneinvestoinneilla saadaan kansantaloudellisesti suurempi hyöty kuin muualla maahan tehtäville investoinneille.

Kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 ei sisällä linjauksia liikenteen hinnoittelusta.

Kaupunginhallitus on 28.4.2014 lausunnossaan liikenne- ja viestintäministeriölle oikeudenmukaista ja älykästä liikennettä – loppuraportista todennut mm. seuraavaa.

Liikenteen verotuksen tulisi olla tasa-arvoista ja samanlaista eri puolilla Suomea, niin maaseudulla kuin kaupunkiseuduilla. Liikenteen hinnoittelulla ei tule luoda yhdyskuntarakennetta hajauttavia kannustimia. Jos liikenteen verotus maaseudulla olisi kaupunkiseutuja alhaisempaa, kannustaisi tämä muuten tasavertaisessa tilanteessa asumaan maaseudulla kaupungin sijasta. Tällä olisi mm. yhdyskuntarakenteeseen, energiankulutukseen ja liikenteen päästöihin kielteisiä vaikutuksia. Tarvittavat aluepoliittiset toimet tulee tehdä läpinäkyvästi muualla kuin liikenteen verotuksen kautta.

Pidemmällä aikavälillä liikenteen hinnoittelussa tulee kuitenkin varautua siihen, että myös alueellisia maksuja voitaisiin ottaa käyttöön. Helsingin seudulla tämä voi tarkoittaa esimerkiksi autoilijoilta perittävää sujuvuus-, ruuhka- tai palvelumaksua, joka voi vaihdella ajoneuvon sijainnin, kellonajan, ajoneuvon päästöjen tai muiden ominaisuuksien tms. perusteella. Lainsäädännöllä ja teknisellä kehittämisellä tulisi luoda järjestelmälle puitteet, vaikka sitä ei toistaiseksi otettaisi käyttöön. Valtakunnalliseen tienkäyttömaksuun liittyen tärkeää on, että sen teknologia tietojen keräämiseen ja maksamiseen liittyen on sellainen, että kaupunkiseudut voivat tarvittaessa hyödyntää samaa järjestelmää alueellisten maksujen keräämiseen eikä erillisiä järjestelmiä ole tarpeen hankkia. Ajatus ruuhkamaksusta on koettu ongelmalliseksi mm. siitä syystä, että sen pelätään haittaavan ydinkeskustojen vetovoimaa kaupan ja kulttuurin keskuksina ja siten heikentävän elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Jos edellä valtakunnallinen henkilöautojen kilometriverso toteutetaan niin, että Helsingin seudulta kerättävä nykyinen verotustaso ylitetään, tulee sitä varten laadittavassa lainsäädännössä varmistaa nykyisen verotustason ylittävän tuoton käyttäminen kokonaisuudessaan Helsingin seudun liikennejärjestelmän investointien, ylläpidon ja hoidon rahoituksen lisäämiseen. Työryhmän esitys siitä, että kilometriversojärjestelmän mahdollisessa käyttöönotossa edettäisiin kokeilujen kautta, on kannatettava. Jos verotusuudistuksella pystytään

osaltaan vähentämään kaupungin sääntuloväylien ruuhkautumista ja pitämään liikenne Helsingissä sujuvana mm. kasvattaen joukkoliikenteen osuutta, on se Helsingin ja kaupungissa toimivien yritystenkin kannalta hyvä asia.

Onko suunnitelman vaikutuksia arvioitu riittävän kattavasti?

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) vaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin niitä vaikutuksia, jotka ovat merkittäviä seudullisella suunnittelun tasolla. Keskeisessä asemassa olivat yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset.

Vaikutusten arviointimenetelmä, jossa vertailtiin HLJ 2015 luonnosta ja vertailuvaihtoehtoa, on hyvä. Vertailuvaihtoehto eroaa luonnoksesta siten, että siinä ei oteta käyttöön ajoneuvoliikenteen hinnoittelua.

HLJ 2015:n ja seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman yhteensovittaminen tarkoittaa vaikutusten arvioinnin näkökulmasta sitä, että liikennejärjestelmäsuunnitelmaa arvioidaan paitsi suhteessa HLJ:lle asetettuihin tavoitteisiin myös suhteessa maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteisiin MAL-tavoitteisiin. Menettelytapa on oikea.

HLJ 2015:n toteuttamismahdollisuuksia ja sen tavoiteltuja vaikutuksia arvioitiin väestönkasvun, taloudellisten tekijöiden, teknologisten ja yhteiskunnallisten muutosten sekä arvoihin ja käyttäytymiseen liittyvien muutosten näkökulmista. Vaikutuksiin liittyy merkittäviä epävarmuuksia, jotka on tuotu esiin.

Arvioinnin painopisteiksi tunnistettiin viisi kokonaisuutta, jotka olivat seudun kilpailukyky ja taloudelliset vaikutukset, kasvun suunta ja saavutettavuus, kestävä liikumisen kehitys, merkittävät ympäristövaikutukset sekä sosiaalinen kestävyys. Painopisteitä arvioitiin suhteessa MAL- ja HLJ-tavoitteisiin. Esiin nostettiin myös huomioita jatkosuunnitteluun. Arvioinnin tuloksena syntyy käsitys siitä, missä määrin eri suunnitelmat edistävät tavoitteiden saavuttamista.

Liikkujatarinoiden tavoitteena oli havainnollistaa suunnitelman eri toimenpiteitä ja keskeisiä hankkeita. Liikkujatarinoita käytettiin asukasvuorovaikutuksessa. Palautetta asiasta saatiin kovin vähän.

HLJ 2015 -suunnitelman vaikutuksia on arvioitu riittävän kattavasti.

Vastaako maankäyttösuunnitelmassa esitetty kokonaisuus käsitystänne seudun yhdyskuntarakenteen tulevaisuudesta?

Maankäyttösuunnitelmassa esitetty jako erilaisiin seudullisiin kehittämisvyöhykkeisiin on perusteltu kannanotto seudun kehitykseen.

Kriteerit, joiden perusteella kehittämisvyöhykkeet on laadittu, on hyväksytty Helsingin seudun yhteistyökokouksessa. Keskeisimpänä sisältönä kartassa on seudun jakaminen ensisijaisesti kehitettäviin vyöhykkeisiin, joille ohjataan pääosa uudesta maankäytöstä ja seudullisia investointeja sekä kuntien muihin kehittämisalueisiin. Näiden lisäksi on merkitty seudullisia teollisuus-, varasto- ja logistiikkakeskittymiä, seudun ensisijaisten vyöhykkeiden laajentumisalueita sekä mahdollisia laajentumisalueita vuoden 2040 jälkeen. Tehty linjaus olla avaamatta uusia seudullisia rautatiekäytäviä ennen vuotta 2040 on perusteltu. Seudun positiivisen kehityksen mahdollistamiseksi on tärkeää keskittyä erityisesti ydinalueen tiivistämiseen.

Ovatko seudullisten liikennehankkeisiin kytkeytyvien kehittämisvyöhykkeiden määritelmät oikeansuuntaisia?

Maankäyttösuunnitelmassa linjataan, että pääosa seudun asuntorakentamisesta tulisi sijoittaa ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Maankäyttösuunnitelmassa on kuitenkin edelleen runsaasti alueita (ns. kuntien muut kehittämisalueet), jotka luovat toteutuessaan käytännössä autoriippuvaista yhdyskuntarakennetta. Rakentamisen painopistettä tulisi ohjata vieläkin vahvemmin seudun ensisijaisesti kehittyville vyöhykkeille.

HLJ 2015 -strategian linjaukset ovat periaatteitaan hyviä ja niihin liittyvät toimenpiteet tukevat yhteisten MAL-tavoitteiden saavuttamista. Erityisen tärkeitä toimenpiteitä ovat runkoverkon vahvistaminen uusilla säteittäisillä ja poikittaisilla yhteyksillä, raideliikenteen verkon laajentaminen, seudullisen pääpyöräilyverkon rakentaminen, liityntäpysäköinnin ja sujuvien vaihtoyhteyksien kehittäminen sekä logistiikan kehittämiseen tähtäävät linjaukset.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma 2050 on strateginen kartta, joka luo tarkoituksenmukaisen ja oikean suuntaisen näkemyksen seudun tulevasta kehityksestä. Ensisijaisesti kehitettävä vyöhyke vuosina 2016-2050 on maantieteellisesti nykyrakenteen ympärille sijoittuva ja olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta tarkoituksenmukaisella tavalla hyödyntävä vyöhyke. Koska liikennejärjestelmä tukeutuu maankäyttösuunnitelmassa määriteltyyn maankäyttöön, tulee seudun kuntien asemakaavoituksessa sitoutua pitäytymään ensisijaisella kehitettävällä vyöhykkeellä.

Maankäyttösuunnitelman keskeisinä kriteereinä käytetyt tiivistyvän kaupunkirakenteen tavoite sekä saavutettavuuden paraneminen erityisesti kestävillä kulkumuodoilla ovat perusteltuja ja tuottavan riittävän tiiviin lopputuloksen.

Helsingin osalta seudun maankäyttösuunnitelma on ristiriidaton valmisteilla olevan yleiskaavan kanssa.

Ovatko asunto- ja maapoliittiset linjaukset oikeansuuntaisia? Ovatko tavoitteet ja niiden sisältämät toimenpiteet riittäviä halutun kehityksen aikaansaamiseksi?

Asuntostrategian rakentamisennuste tuo esille vuosine 2016 -2025 kuntien suunnitteleman asuntotuotannon määrän ja sijainnin. Tarkasteltaessa toteutunutta asuntotuotantoa voidaan todeta, että tavoitetaso on korkea. Nykyisen sopimuksen osalta noin 90 % asuntotuotantotavoitteesta on toteutumassa. Asuntomarkkinoiden toimivuus edellyttää riittävän monenlaisten alueiden samanaikaista rakentamista. Monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotorakenne sekä talotyyppirakenne turvaavat monipuolisen asukasrakenteen alueille.

Edistetäänkö esitetyillä toimenpiteillä riittävästi asuntotuotannon sijoittumista maankäyttösuunnitelmassa esitetyille seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille?

Asuntostrategian maa- ja asuntopoliittiset tavoitteet eivät ole ristiriidassa seudun maankäyttösuunnitelman tai liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa. Maaseutumaisten alueiden sekä hajarakentamisen tavoitteet ohjaavat maankäyttöä seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Täydentävän asuntorakentamisen tavoitteet tukevat yhdyskuntarakenteen tiivistymistä. On erittäin tärkeää, että valtio edistää täydennysrakentamista ohjaamalla kunnallistekniikan rakentamisavustuksia myös täydennysrakentamisalueille.

Liki 80 % nykyisistä asukkaista asuu ja tulevasta asuntotuotannosta sijoittuu seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle. Valtaosin tuleva asuntotuotanto sijoittuu hyvin saavutettaville alueille. Huomionarvioista on kuitenkin, että saavutettavuuden näkökulmasta asuntotuotanto on merkittävämpää SAVU-vyöhykkeellä IV kuin III. Tiivis yhdyskuntarakenne on kuitenkin joukkoliikenteellä saavutettavuuden ja palvelutuotannon näkökulmasta välttämätöntä.

Määrällisesti Helsinki tulee jatkossakin olemaan merkittävimmissä roolissa seudun asuntotuotannon osalta. Metropolin ytimen haasteena ovat mahdollisuudet vastaanottaa alueelle töihin ja opiskelemaan tulevat uudet asukkaat.

Kevään 2015 aikana käytävien MAL-neuvotteluiden aikana valtion ja kuntien tulee sitoutua kohdentamaan valtion tukema tuotanto ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Valtion tukemalla tuotannolla tarkoitetaan sekä erityyppistä valtion tukemaa vuokratuotantoa että asumisoikeustuotantoa. Valtion tukema asuntotuotanto sekä muu

kohtuuhintainen asuntotuotanto tulee olla laajasti seudun kuntien tavoitteissa, eikä pelkästään seudun ydinalueiden vastuulla.

Huomioivatko suunnitelmat riittävästi myös olemassa olevien asuinalueiden kehittämistarpeet?

Uuden asuntotuotannon turvaamisen lisäksi tulee kiinnittää huomiota riittävällä tasolla olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Samanaikaisesti kun seudun asukasluku kasvaa on seudulla lukuisia vanhoja asuinalueita, joilla väestö vähenee. Näiden alueiden kehitystä pitää seurata sekä kohdentaa täydennysrakentamista mahdollisuuksien mukaan näille alueille.

Asuntotuotanto on suunnitelmassa arvioitu nykyisen MAL-aiesopimuksen (2012-2015) mukaiseksi. Helsinki on vuonna 2012 solmitussa sopimuksessa sitoutunut 5 000 asunnon tavoitteeseen. Tuon sopimuksen jälkeen kaupungin oma tavoite on strategiaohjelmassa ja AM-ohjelmassa nostettu 5 500 asuntoon.

Marraskuussa 2014 hyväksytyssä MAL-sopimuksessa on suurten infrahankkeiden lisäksi sovittu asemakaavatavoitteen kasvattamisesta 25 % aiesopimuksen tasosta sekä viiden vuoden asemakaavavarannosta. Sopimuksessa asuntokaavoitus on sidottu HLJ:ssa käytettäviin saavutettavuusvyöhykkeisiin. Tarkoituksenmukaisempaa olisi jatkossa kiinnittää tarkastelu maankäyttövyöhykkeisiin.

Olemassa olevien asuinalueiden kehittäminen edellyttää sekä kuntien että valtion toimenpiteitä. Valtion tulee jatkossa tukea nykyistä vahvemmin olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämistä että täydennysrakentamista. Nykyrakenteen tiivistäminen vaatii useimmiten uusia infrainvestointeja, joihin ei tällä hetkellä ole mahdollisuutta saada valtion kunnallistekniikan rakentamisavustuksia. Olemassaolevien asuinalueiden kehittämisen haasteisiin vastaamisesta tulee jatkaa kuntien ja valtion yhteistyötä kuitenkin siten, että nykyistä hallituskautta vahvemmin asuinalueohjelman kaltaisen uuden ohjelman valmistelussa tulee olla kuntanäkemyks mukana. Myös muissa asumisen kehittämishankkeissa on tarkoituksenmukaista huomioida nykyistä paremmin kuntien näkökantoja, erityisesti erilaista erityisryhmien asumisen järjestämisessä.

Valtion asumisen rahoitusmekanismeja tulee edelleen kehittää niin, että valtion tukeman tuotannon toteuttaminen kiinnostaisi nykyistä laajemmin alan toimijakenttää. Valtion oma rooli ara-vuokratuotannossa toteutettaneen A-kruunun kautta. Valtion tulee omalla aktiivisella maapolitiikallaan huolehtia valtion maiden hyödyntämistä A-kruunun tonttikysymyksen ratkaisemiseksi. A-kruunun toimintaa on

tarkoituksenmukaista vahvistaa erityisesti seudun kehyskuntien alueella, jossa ara-vuokratoteuttajista on ollut erityisesti pulaa.”

Käsittely

Vastaehdotus:

Tatu Rauhamäki: Lisätään kappaleen 10 jatkoksi seuraava virke:

Ajoneuvoliikenteen hinnoittelun mahdollisesta käyttöönotosta tulee päättää erikseen. Päätöstä ennen on kuultava jäsenkuntia.

Kannattaja: Laura Rissanen

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen 10 jatkoksi virke:

Ajoneuvoliikenteen hinnoittelun mahdollisesta käyttöönotosta tulee päättää erikseen. Päätöstä ennen on kuultava jäsenkuntia.

Jaa-äännet: 7

Jasmin Hamid, Emma Kari, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Pilvi Torsti

Ei-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Tyhjä: 1

Kaarin Taipale

Poissa: 0

Äänin 7 - 7 (1 tyhjä), puheenjohtajan äänen ratkaistessa, kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtaja Rauhamäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

- 1 lausuntopyyntö Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman, asuntostrategian ja liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) luonnoksista
- 2 Suunnittelun lähtökohdat
- 3 Vaikutusten arviointi HLJ 2015 raportti
- 4 HLJ 2015 toimenpidekortit
- 5 HLJ 2015 luonnos, raportti
- 6 Asuntostrategia 2025 luonnos
- 7 Maankäyttösuunnitelma 2050 luonnos
- 8 HSL:n lähete MASU_HLJ

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015), Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050) sekä Helsingin seudun asuntostrategian (Asuntostrategia 2015) luonnoksista Helsingin seudun yhteistyökokoukselle ja HSL:n hallitukselle:

”Suunnitelmien keskeiset muutostarpeet tiivistetysti:

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ 2015)

Raide-Jokeri tulisi nostaa kaudella 2016–2025 aloitettavien hankkeiden priorisointijärjestyksessä heti seuraavaksi niiden hankkeiden jälkeen, jotka sisältyvät valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen sopimukseen. Raide-Jokeri on todettu useassa tutkimuksessa - myös HLJ 2015 vaikutustarkasteluissa - seudun kehityksen kannalta kustannustehokkaimmaksi joukkoliikennehankkeeksi.

Laajasalon raideyhteyden toteuttaminen tulee nostaa tärkeimpien vuosina 2016–2025 aloitettavien hankkeiden joukkoon. Laajasalon raideyhteys on HLJ-luonnoksessa sijoitettu aikajänteelle 2026–2040.

Välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalla on useita Helsingin investointiohjelmaan sisältyviä 2015–2024 hankkeita. Nämä hankkeet tulee siirtää kohtaan ennen vuotta 2025 aloitettavat. Erittely hankkeista on lausunnon kysymyskohtaisissa vastauksissa.

Valtio on luopumassa Malmin lentokenttätoiminnoista ja alueen maankäyttöä tullaan merkittävästi kehittämään jo seuraavan vuosikymmenen aikana. Liikennejärjestelmän tehokkaan kehittämisen

näkökulmasta Malmin alueen rakentaminen edellyttää liikenneyhteyksien kehittämistä. HLJ-suunnitelmaan tulisi sisällyttää lähivuosina tutkittavana kokonaisuutena Malmin lentokenttäalueen kehittämiseen liittyvät joukkoliikenteen ja ajoneuvoliikenteen kehittämistoimet.

Pisara-radon suunnittelussa edetään valtion ja seudun yhteisen sopimuksen mukaisesti.

Suunnitelmakokonaisuuden haastavin osa ovat taloudelliset reunaehdot. Strategiaohjelman taloustavoitteiden ja näkyvässä olevan pidemmän ajan julkisen talouden reunaehtojen puitteissa erityisesti liikennejärjestelmäsuunnitelman hankekokonaisuuden toteuttamisen realistisuus on kyseenalaista Helsingille, muille seudun kunnille ja valtiolle.

Nykyrahoitustyyppisen vertailuvaihtoehdon 0++ ongelmana on kasvava kuntien rahoitusosuus ja pienenevä valtion rahoitusosuus. Molemmissa rahoitusvaihtoehdoissa valtion osuus pienenee ja kuntien osuus kasvaa. Helsingin seudun merkitys koko maan kansantaloudelle on niin merkittävä, että myös valtion vastuulla on Helsingin seudun liikennejärjestelmästä huolehtiminen seudun ja maan kilpailukyvyyn turvaamiseksi. Helsingin seudulle tehtävillä liikenneinvestoinneilla saadaan kansantaloudellisesti suurempi hyöty kuin muualle maahan tehtäville investoinneille. Helsingin seudun liikennejärjestelmän riittävän rahoituksen turvaamiseksi tulee valtion ja seudun kuntien tulee huolehtia Euroopan Unionin rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämisestä.

HLJ 2015 – luonnos vaihtoehto sisältää hinnoittelun arvion mukaan alkaen aikaisintaan vuodesta 2020. HLJ-luonnoksen rahoitusvaihtoehto sisältää näin suuren epävarmuuden.

Pidemmällä aikavälillä liikenteen hinnoittelussa voidaan varautua siihen, että myös alueellisia maksuja voitaisiin ottaa käyttöön. Ehdoton edellytys ajoneuvoliikenteen hinnoittelulle Helsingin seudulla on, että Helsingin seudulta kerätyt tuotot kohdennetaan kokonaisuudessaan Helsingin seudun liikennejärjestelmän investointien, ylläpidon ja hoidon rahoitukseen vähentämättä valtion seudulle muuten kohdistamaa liikenne- ja liikennepalveluiden rahoitusta. Liikenteen hinnoittelulla ei tule rakentaa esteitä Helsingin ydinkeskustan vetovoimalle kaupan ja kulttuurin keskuksena ja siten heikentää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen on välttämätöntä liikkumistarpeen ja energiankulutuksen vähentämiseksi. Vaarana kuitenkin on, että ilmanlaatu- ja meluhaittoille altistuvien määrä Helsingissä tiivistämisen myötä kasvaa. Tämä tulee aktiivisesti huomioida suunnittelussa.

Luonnoksen vaikutusten arvioinnin mukaan tavoitteet ilmanlaatu- ja meluhaittojen vähentämisestä ovat vaarassa jäädä saavuttamatta.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050)

Maankäyttösuunnitelma vastaa pääosin Helsingin näkemystä tarkoituksenmukaisesta maankäytöstä seudulla vuosina 2016-2050.

Maankäyttösuunnitelmassa linjataan, että pääosa seudun asuntorakentamisesta tulisi sijoittaa ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille. Maankäyttösuunnitelmassa on kuitenkin edelleen runsaasti alueita (ns. kuntien muut kehittämisalueet), jotka luovat toteutuessaan käytännössä autoriippuvaista yhdyskuntarakennetta. Rakentamisen painopistettä tulisi ohjata vieläkin vahvemmin seudun ensisijaisesti kehitettyille vyöhykkeille.

Helsingin seudun asuntostrategia (Asuntostrategia 2015)

Asunto- ja maapoliittisten tavoitteiden toteutuminen edellyttää seudun kuntien ja valtion välisen MAL-sopimuksen tekemistä.

Maankäyttösuunnitelman linjausten toteuttamiseksi tulee jatkossa kuntien asemakaavoituksessa kohdentaa asuntotuotantoa enemmän ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille.

Olemassa olevien asuinalueiden kehittäminen edellyttää sekä kuntien että valtion toimenpiteitä. Valtion tulee jatkossa tukea nykyistä vahvemmin olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämistä että täydennysrakentamista. Valtion asumisen rahoitusmekanismeja tulee edelleen kehittää niin, että valtion tukeman tuotannon toteuttaminen kiinnostaisi nykyistä laajemmin alan toimijakenttä.

Kevään 2015 aikana käytävien MAL-neuvotteluiden aikana valtion ja kuntien tulee sitoutua kohdentamaan valtion tukema tuotanto ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille. Valtion tukemalla tuotannolla tarkoitetaan sekä erityyppistä valtion tukemaa vuokratuotantoa että asumisoikeustuotantoa. Valtion tukema asuntotuotanto sekä muu kohtuuhintainen asuntotuotanto tulee olla laajasti seudun kuntien tavoitteissa, eikä pelkästään seudun ydinalueiden vastuulla.

Tarkemmat perusteet suunnitelmaluonnoksien kehittämiseksi

Lausuntopyynnössä on erikseen pyydetty erillisten teemojen osalta tarkentamaan lausunnonantajan näkemystä erilliskysymyksistä.

Muodostavatko maankäyttösuunnitelma, asuntostrategia ja HLJ 2015 toimivan kokonaisuuden seudullisesta näkökulmasta?

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma, asuntostrategia ja liikennejärjestelmäsuunnitelma muodostavat toimivan kokonaisuuden, jonka pohjalta seudun kehitystä on hyvä viedä eteenpäin. Kattavat suunnitelmat ohjaavat seudun kehitystä MAL-vision viitoittamaan suuntaan ja edistävät seudun yhteisten MAL-tavoitteiden toteutumista.

Tukeeko kokonaisuus MAL-vision ja tavoitteiden toteutumista?

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu kuntien ja seudullisten toimijoiden yhteistyönä on tarkoituksenmukaista seudun kilpailukyyn turvaamiseksi sekä yhdyskuntarakenteen tiivistämisen ja olemassa olevien investointien täysimääräisen hyödyntämisen näkökulmasta. Lausuttavana oleva asiakokonaisuus tukee yhteisen seudullisen näkemyksen

Seudun tulevan maankäytön tulee tukeutua voimakkaasti olemassa olevan ja rakenteilla olevan liikennejärjestelmän varaan

Onko HLJ 2015:ssa onnistuttu kiteyttämään strategisesti tärkeimmät seudun liikennejärjestelmän linjaukset ja toimenpiteet?

HLJ 2015-strategian linjaukset ovat periaatteiltaan hyviä ja niihin liittyvät toimenpiteet tukevat yhteisten MAL-tavoitteiden saavuttamista ottaen huomioon tässä lausunnossa esitetyt tarkistukset. Helsingin seudun sijaitessa Euroopan Tent-T –verkon solmukohtassa tulee liikennejärjestelmässä vahvemmin huomioida liittyminen kansainväliseen liikenneverkkoon, jotta kansainvälisestä kilpailukyvyistä voidaan huolehtia.

E erityisen tärkeitä toimenpiteitä ovat runkoverkon vahvistaminen uusilla säteittäisillä ja poikittaisilla yhteyksillä, raideliikenteen verkon laajentaminen, seudullisen pääpyöräilyverkon rakentaminen, liityntäpysäköinnin ja sujuvien vaihtoyhteyksien kehittäminen sekä logistiikan kehittämiseen tähtäävät linjaukset. HLJ 2015 – luonnoksessa huomionarvoista on mm. joukkoliikennejärjestelmän rakenne, joka perustuu vahvoihin runkolinjoihin ja niiden solmukohtien hyödyntämiseen. Helsingissä HKL operoi osaa näistä runkolinjoista ja on toteuttamassa uusia runkolinjahankkeita.

Hyvien periaatteiden ja liikenneinvestointien priorisointijärjestyksen välillä on ristiriita. Raide-Jokeri tulisi nostaa kaudella 2016–2025 aloitettavien hankkeiden priorisointijärjestyksessä heti seuraavaksi niiden hankkeiden jälkeen, jotka sisältyvät valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen sopimukseen. Raide-Jokeri on todettu useassa tutkimuksessa - myös HLJ 2015 vaikutustarkasteluissa - seudun kehityksen kannalta kustannustehokkaimmaksi joukkoliikennehankkeeksi. Sen edistäminen tukisi

asuntorakentamistavoitteen saavuttamista, ytimen tiivistämistä, seudullisen saavutettavuuden ja ekotehokkuuden parantamista. Raide-Jokerin toteuttamisen tulisi ehdottomasti nousta ensimmäisen kauden hankkeiden priorisointilistalla, koska se toteuttaa kaikkein parhaiten yhteisesti hyväksytyjä MAL-tavoitteita. Raide-Jokeri on tärkein strategian mukaisista runkolinjoista, jota ei vielä ole toteutettu raideliikenteellä. Raide-Jokerin toteuttamisella parannetaan koko seudun liikennejärjestelmän toimivuutta. HLJ-valmistelun yhteydessä tehtyjen vaikutusarviointien perusteella Raide-Jokeri on liikennejärjestelmään ja maankäyttöön kohdistuvilta vaikutuksiltaan tehokkain hanke ohittaen esimerkiksi Espoon kaupunkiradan.

Laajasalon raideyhteyden toteuttaminen tulee nostaa tärkeimpien vuosina 2016–2025 aloitettavien hankkeiden joukkoon. Laajasalon raideyhteys on HLJ-luonnoksessa sijoitettu aikajänteelle 2026–2040. Laajasalon 2020-luvun alussa valmistuvien uusien asuinalueiden saaminen pikaisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien piiriin on seudullisesti merkittävä maankäytön tehostamisen hanke, jolla maankäyttöä voidaan tiivistää olevan kaupunkirakenteen ytimen ympärille ja saada merkittävä määrä uusia asuntoja Helsingin keskustan läheisyyteen. Hanke on lisäksi vaikutuksiltaan olennaisesti tehokkaampi kuin moni HLJ-luonnoksessa vuosille 2016–2025 sijoitettu hanke. Kaupungin omassa investioitiohjelmassa se on listattu toteutettavaksi jo lähivuosina. Ilman kantakaupunkiin suuntautuvaa raideyhteyttä alueen toteutuminen viivästyy ja Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen sopimuksen mukainen asuntotuotannon kestävä toteuttaminen vaarantuu.

Yleisesti ottaen HLJ:aan sisällytettävien liikennehankkeiden priorisoinnissa tulee jatkossa hyödyntää yhtenäisin perustein laadittuja hankearvioiteja. Tämä asettaisi hankkeet paremmin tasavertaiseen asemaan ja tekisi niiden objektiivisen arvioinnin mahdolliseksi. Nyt kaikista HLJ-luonnokseen sisällytettävistä hankkeista ei ole käytettävissä yhtäläisin perustein laadittua hankearviointia.

Ajoneuvoliikenteen verkon luokittelussa Kehä I:n sisäpuoliset väylät on luokiteltu kaupunkimaisiksi pääväyliksi. Tämä tukee Helsingin kaupungin tavoitteita kantakaupungin laajentamiseksi ja valmisteilla olevan Helsingin yleiskaavan tavoitteita. Tässä yhteydessä on kuitenkin tarkoituksenmukaista huomioida sujuvan ajoneuvo-, jakeluliikenteen ja yleensä logistiikan erityistarpeet liikennejärjestelmässä.

HLJ 2015:n välillä 2026–2040 toteuttavien hankkeiden joukossa tulisi mainita lisäksi ainakin keskeisimmät Helsingin luonnosvaiheessa olevaan yleiskaavaan sisältyvät raideliikennehankkeet. Näitä ovat esimerkiksi Jokeri 2 ja esikaupunkiraitiotiet.

Välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalla on useita Helsingin investointiohjelmaan sisältyviä 2015–2024 hankkeita. Seuraavat hankkeet tulee siirtää kohtaan ennen vuotta 2025 aloitettavat: Laajasalon raideyhteys 2018–22, Kuninkaantammen eritasoliittymä 2020–21, Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymä 2022–24, Kehä I Itäkeskuksen liittymäalue 2020–23, Lahdenväylän Malmi - Kivikon eritasoliittymä välillä Kehä I - Porvoonväylä 2021–23 (hankkeita, jotka ovat edellytyksenä uusille asuin- ja työpaikka-alueille) ja Sörnäisten tunneli 2021–24 (luo hyvät edellytykset Hermannin rantatien eteläosan asuinalueelle).

Hakamäentien jatkeet (jotka ovat HLJ 2011 hankekorissa mukana) tulee nostaa välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalle. Perusteluna on mm. maankäytön tiivistäminen ja lisärakentaminen mm. Munkkiniemessä (MAL-tavoitteet), nykyisen katuverkon toimivuuden parantaminen ja liikenteen ympäristövaikutusten vähentäminen.

Valtio on luopumassa Malmin lentokenttätoiminnoista ja alueen maankäyttöä tullaan merkittävästi kehittämään jo seuraavan vuosikymmenen aikana. Liikennejärjestelmän tehokkaan kehittämisen näkökulmasta Malmin alueen rakentaminen edellyttää niin säteittäisten kuin poikittaisten joukkoliikenneyhteyksien kehittämistä. Säteittäisenä yhteytenä Lahdenväylän käytävän ympäristössä kulkeva pikaraitiotie tai metro olisi tämän hetken käsityksen mukaan tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Poikittaisena yhteytenä Jokeri 2 –linjan kehittäminen ensin bussina ja myöhemmin raiteilla edellyttää Lahdenväylän Kivikon eritasoliittymän rakentamista. HLJ-suunnitelmaan tulisikin sisällyttää lähivuosina tutkittavana kokonaisuutena Malmin lentokenttäalueen kehittämiseen liittyvät joukkoliikenteen kehittämistoimet.

Pisara-radon suunnittelussa edetään valtion ja seudun yhteisen sopimuksen mukaisesti.

Onko joukkoliikenteen palvelutason ja seudullisen pyöräilyverkoston yhteensovitus maankäyttösuunnitelman ja asuntostrategian kanssa onnistunut?

Luonnoksessa puhutaan ajoneuvoliikenteestä ja moottoriajoneuvoliikenteestä. Tieliikennelain mukaan polkupyörä on ajoneuvo. Ajoneuvoliikenne sisältää pyöräliikenteen. Termiä "ajoneuvoliikenne" tulee käyttää johdonmukaisesti. Autoliikennettä käsiteltäessä tulee käyttää muotoa moottoriajoneuvoliikenne tai autoliikenne.

Luonnoksessa on esitetty hyvin pyöräilyn liityntäpysäköintipaikkojen tarve. Liityntäpysäköinnin lisäksi pyöräily tulisi kytkeä kokonaisvaltaisemmin joukkoliikenteeseen mm. asemille johtavan infrastruktuurin kautta, priorisoimalla pyörän liityntäpysäköinti autoihin

nähdessä ja kiinnittämällä huomiota pyöräilyn palvelutasoon. HLJ:n yhtenä pääteemana on nostaa kestävien kulkutapojen palvelutasoa. Luonnoksessa esitetään myös, että toteutetaan laadukas seudullinen pääpyöräilyverkko. Pyöräilyn tulee näkyä rahoituksen kohdistumisessa sekä investoinneissa.

Sitoudutteko osaltanne esitettyyn liityntäpysäköinnin kustannusjakoehdotukseen?

Jotta liityntäpysäköinnissä konkreettisesti päästään eteenpäin, on tärkeää esittää prosessi, jolla toteutettavat alueet valitaan. Tämä voisi tapahtua esim. 4 vuoden välein osana HLJ suunnitelmia.

Suunnitelmaluonnoksen tavoite houkutella uusia joukkoliikenteen käyttäjiä seudun ulommista osista toimivan liityntäpysäköintijärjestelmän avulla on hyvä. Hinnoittelun ja aikarajoitusten avulla ohjataan liityntäpysäköintiä etäämmäksi ruuhkavyöhykkeestä.

Ydinvyöhykkeellä varaudutaan maksullisuuteen ja pyöräpysäköinti on ensisijainen liityntäpysäköinnin muoto. Helsingin ongelmana henkilöautojen liityntäpysäköintipaikkojen rakentamisessa on niiden kalleus. Raideliikenneasemien ympäristöt ovat tärkeitä täydennysrakentamiskohteita, jolloin usein maantasossa olevat liityntäpysäköintipaikat joudutaan muuttamaan laitospaikoiksi. Tällöin niiden hinta helposti nousee liian korkeaksi, jotta ne voitaisiin toteuttaa pelkästään liityntäpysäköijien käyttöön. Paikkojen toteutettavuutta voi parantaa vuoroittaispysäköinnin käyttömahdollisuus tai paikkojen maksullisuus.

Millaisia ajoneuvoliikenteen hinnoitteluvaihtoehtoja tulisi selvittää?

HLJ-suunnitelmassa esitetään seudulla otettavan käyttöön ajoneuvoliikenteen hinnoittelu.

Suunnitelmakokonaisuuden haastavin osa ovat taloudelliset reunaehdot. Strategiaohjelman taloustavoitteiden ja näkyvissä olevan pidemmän ajan julkisen talouden reunaehtojen puitteissa erityisesti liikennejärjestelmäsuunnitelman hankekokonaisuuden toteuttamisen realistisuus on kyseenalaista Helsingille, muille seudun kunnille ja valtiolle.

HLJ 2015 – luonnos vaihtoehto sisältää hinnoittelun arvion mukaan alkaen aikaisintaan vuodesta 2020. HLJ-luonnoksen rahoitusvaihtoehto sisältää näin suuren epävarmuuden. Nykyrahoitustyyppisen vertailuvaihtoehdon 0++ ongelmana on kasvava kuntien rahoitusosuus ja pienenevä valtion rahoitusosuus. Kuntien nykyiset ja näkyvissä olevat taloudelliset reunaehdot eivät mahdollista liikennejärjestelmän

rahoituksen lisäämistä. Nykyrahoitusvaihtoehdossa liikenneväylien hoidon ja ylläpidon kustannukset kasvavat selvästi verkkojen kasvua hitaammin, joten hoidon ja ylläpidon tasosta joudutaan tinkimään.

Helsingin seudun merkitys koko maan kansantaloudelle on niin merkittävä, että myös valtion vastuulla on Helsingin seudun liikennejärjestelmästä huolehtiminen seudun ja maan kilpailukyvyyn turvaamiseksi. Helsingin seudulle tehtävillä liikenneinvestoinneilla saadaan kansantaloudellisesti suurempi hyöty kuin muualle maahan tehtäville investoinneille.

Kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 ei sisällä linjauksia liikenteen hinnoittelusta.

Kaupunginhallitus on 28.4.2014 lausunnossaan liikenne- ja viestintäministeriölle oikeudenmukaista ja älykästä liikennettä – loppuraportista todennut mm. seuraavaa.

Liikenteen verotuksen tulisi olla tasa-arvoista ja samanlaista eri puolilla Suomea, niin maaseudulla kuin kaupunkiseuduilla. Liikenteen hinnoittelulla ei tule luoda yhdyskuntarakennetta hajauttavia kannustimia. Jos liikenteen verotus maaseudulla olisi kaupunkiseutuja alhaisempaa, kannustaisi tämä muuten tasavertaisessa tilanteessa asumaan maaseudulla kaupungin sijasta. Tällä olisi mm. yhdyskuntarakenteeseen, energiankulutukseen ja liikenteen päästöihin kielteisiä vaikutuksia. Tarvittavat aluepoliittiset toimet tulee tehdä läpinäkyvästi muualla kuin liikenteen verotuksen kautta.

Pidemmällä aikavälillä liikenteen hinnoittelussa tulee kuitenkin varautua siihen, että myös alueellisia maksuja voitaisiin ottaa käyttöön. Helsingin seudulla tämä voi tarkoittaa esimerkiksi autoilijoilta perittävää sujuvuus-, ruuhka- tai palvelumaksua, joka voi vaihdella ajoneuvon sijainnin, kellonajan, ajoneuvon päästöjen tai muiden ominaisuuksien tms. perusteella. Lainsäädännöllä ja teknisellä kehittämisellä tulisi luoda järjestelmälle puitteet, vaikka sitä ei toistaiseksi otettaisi käyttöön. Valtakunnalliseen tienkäyttömaksuun liittyen tärkeää on, että sen teknologia tietojen keräämiseen ja maksamiseen liittyen on sellainen, että kaupunkiseudut voivat tarvittaessa hyödyntää samaa järjestelmää alueellisten maksujen keräämiseen eikä erillisiä järjestelmiä ole tarpeen hankkia. Ajatus ruuhkamaksusta on koettu ongelmalliseksi mm. siitä syystä, että sen pelätään haittaavan ydinkeskustojen vetovoimaa kaupan ja kulttuurin keskuksina ja siten heikentävän elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Jos edellä valtakunnallinen henkilöautojen kilometriverso toteutetaan niin, että Helsingin seudulta kerättävä nykyinen verotustaso ylitetään, tulee sitä varten laadittavassa lainsäädännössä varmistaa nykyisen

verotustason ylittävän tuoton käyttäminen kokonaisuudessaan Helsingin seudun liikennejärjestelmän investointien, ylläpidon ja hoidon rahoituksen lisäämiseen. Työryhmän esitys siitä, että kilometriverojärjestelmän mahdollisessa käyttöönotossa edettäisiin kokeilujen kautta, on kannatettava. Jos verotusuudistuksella pystytään osaltaan vähentämään kaupungin sääntuloväylien ruuhkautumista ja pitämään liikenne Helsingissä sujuvana mm. kasvattaen joukkoliikenteen osuutta, on se Helsingin ja kaupungissa toimivien yritystenkin kannalta hyvä asia.

Onko suunnitelman vaikutuksia arvioitu riittävän kattavasti?

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) vaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin niitä vaikutuksia, jotka ovat merkittäviä seudullisella suunnittelun tasolla. Keskeisessä asemassa olivat yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset.

Vaikutusten arviointimenetelmä, jossa vertailtiin HLJ 2015 luonnosta ja vertailuvaihtoehtoa, on hyvä. Vertailuvaihtoehto eroaa luonnoksesta siten, että siinä ei oteta käyttöön ajoneuvoliikenteen hinnoittelua.

HLJ 2015:n ja seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman yhteensovittaminen tarkoittaa vaikutusten arvioinnin näkökulmasta sitä, että liikennejärjestelmäsuunnitelmaa arvioidaan paitsi suhteessa HLJ:lle asetettuihin tavoitteisiin myös suhteessa maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteisiin MAL-tavoitteisiin. Menettelytapa on oikea.

HLJ 2015:n toteuttamismahdollisuuksia ja sen tavoiteltuja vaikutuksia arvioitiin väestönkasvun, taloudellisten tekijöiden, teknologisten ja yhteiskunnallisten muutosten sekä arvoihin ja käyttäytymiseen liittyvien muutosten näkökulmista. Vaikutuksiin liittyy merkittäviä epävarmuuksia, jotka on tuotu esiin.

Arvioinnin painopisteiksi tunnistettiin viisi kokonaisuutta, jotka olivat seudun kilpailukyky ja taloudelliset vaikutukset, kasvun suunta ja saavutettavuus, kestävä liikunnan kehitys, merkittävät ympäristövaikutukset sekä sosiaalinen kestävyys. Painopisteitä arvioitiin suhteessa MAL- ja HLJ-tavoitteisiin. Esiin nostettiin myös huomioita jatkosuunnitteluun. Arvioinnin tuloksena syntyy käsitys siitä, missä määrin eri suunnitelmat edistävät tavoitteiden saavuttamista.

Liikkujatarinoiden tavoitteena oli havainnollistaa suunnitelman eri toimenpiteitä ja keskeisiä hankkeita. Liikkujatarinoita käytettiin asukasvuorovaikutuksessa. Palautetta asiasta saatiin kovin vähän.

HLJ 2015 -suunnitelman vaikutuksia on arvioitu riittävän kattavasti.

Vastaako maankäyttösuunnitelmassa esitetty kokonaisuus käsitystänne seudun yhdyskuntarakenteen tulevaisuudesta?

Maankäyttösuunnitelmassa esitetty jako erilaisiin seudullisiin kehittämisvyöhykkeisiin on perusteltu kannanotto seudun kehitykseen. Kriteerit, joiden perusteella kehittämisvyöhykkeet on laadittu, on hyväksytty Helsingin seudun yhteistyökokouksessa. Keskeisimpänä sisältönä kartassa on seudun jakaminen ensisijaisesti kehitettäviin vyöhykkeisiin, joille ohjataan pääosa uudesta maankäytöstä ja seudullisia investointeja sekä kuntien muihin kehittämisalueisiin. Näiden lisäksi on merkitty seudullisia teollisuus-, varasto- ja logistiikkakeskittymiä, seudun ensisijaisten vyöhykkeiden laajentumisalueita sekä mahdollisia laajentumisalueita vuoden 2040 jälkeen. Tehty linjaus olla avaamatta uusia seudullisia rautatiekäytäviä ennen vuotta 2040 on perusteltu. Seudun positiivisen kehityksen mahdollistamiseksi on tärkeää keskittyä erityisesti ydinalueen tiivistämiseen.

Ovatko seudullisten liikennehankkeisiin kytkeytyvien kehittämisvyöhykkeiden määritelmät oikeansuuntaisia?

Maankäyttösuunnitelmassa linjataan, että pääosa seudun asuntorakentamisesta tulisi sijoittaa ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Maankäyttösuunnitelmassa on kuitenkin edelleen runsaasti alueita (ns. kuntien muut kehittämisalueet), jotka luovat toteutuessaan käytännössä autoriippuvaista yhdyskuntarakennetta. Rakentamisen painopistettä tulisi ohjata vieläkin vahvemmin seudun ensisijaisesti kehittyville vyöhykkeille.

HLJ 2015 -strategian linjaukset ovat periaatteitaan hyviä ja niihin liittyvät toimenpiteet tukevat yhteisten MAL-tavoitteiden saavuttamista. Erityisen tärkeitä toimenpiteitä ovat runkoverkon vahvistaminen uusilla säteittäisillä ja poikittaisilla yhteyksillä, raideliikenteen verkon laajentaminen, seudullisen pääpyöräilyverkon rakentaminen, liityntäpysäköinnin ja sujuvien vaihtoyhteyksien kehittäminen sekä logistiikan kehittämiseen tähtäävät linjaukset.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma 2050 on strateginen kartta, joka luo tarkoituksenmukaisen ja oikean suuntaisen näkemyksen seudun tulevasta kehityksestä. Ensisijaisesti kehitettävä vyöhyke vuosina 2016-2050 on maantieteellisesti nykyrakenteen ympärille sijoittuva ja olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta tarkoituksenmukaisella tavalla hyödyntävä vyöhyke. Koska liikennejärjestelmä tukeutuu maankäyttösuunnitelmassa määriteltyyn maankäyttöön, tulee seudun kuntien asemakaavoituksessa sitoutua pitäytymään ensisijaisella kehitettävällä vyöhykkeellä.

Maankäyttösuunnitelman keskeisinä kriteereinä käytetyt tiivistyvän kaupunkirakenteen tavoite sekä saavutettavuuden paraneminen erityisesti kestäväillä kulkumuodoilla ovat perusteltuja ja tuottavan riittävän tiiviin lopputuloksen.

Helsingin osalta seudun maankäyttösuunnitelma on ristiriidaton valmisteilla olevan yleiskaavan kanssa.

Ovatko asunto- ja maapoliittiset linjaukset oikeansuuntaisia? Ovatko tavoitteet ja niiden sisältämät toimenpiteet riittäviä halutun kehityksen aikaansaamiseksi?

Asuntostrategian rakentamisennuste tuo esille vuosine 2016 -2025 kuntien suunnitteleman asuntotuotannon määrän ja sijainnin. Tarkasteltaessa toteutunutta asuntotuotantoa voidaan todeta, että tavoitetaso on korkea. Nykyisen sopimuksen osalta noin 90 % asuntotuotantotavoitteesta on toteutumassa. Asuntomarkkinoiden toimivuus edellyttää riittävän monenlaisten alueiden samanaikaista rakentamista. Monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotorakenne sekä talotyyppirakenne turvaavat monipuolisen asukasrakenteen alueille.

Edistetäänkö esitetyillä toimenpiteillä riittävästi asuntotuotannon sijoittumista maankäyttösuunnitelmassa esitetyille seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille?

Asuntostrategian maa- ja asuntopoliittiset tavoitteet eivät ole ristiriidassa seudun maankäyttösuunnitelman tai liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa. Maaseutumaisten alueiden sekä hajarakentamisen tavoitteet ohjaavat maankäyttöä seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille. Täydentävän asuntorakentamisen tavoitteet tukevat yhdyskuntarakenteen tiivistymistä. On erittäin tärkeää, että valtio edistää täydennysrakentamista ohjaamalla kunnallistekniikan rakentamisavustuksia myös täydennysrakentamisalueille.

Liki 80 % nykyisistä asukkaista asuu ja tulevasta asuntotuotannosta sijoittuu seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle. Valtaosin tuleva asuntotuotanto sijoittuu hyvin saavutettaville alueille. Huomionarvioista on kuitenkin, että saavutettavuuden näkökulmasta asuntotuotanto on merkittävämpää SAVU-vyöhykkeellä IV kuin III. Tiivis yhdyskuntarakenne on kuitenkin joukkoliikenteellä saavutettavuuden ja palvelutuotannon näkökulmasta välttämätöntä.

Määrällisesti Helsinki tulee jatkossakin olemaan merkittävimmissä roolissa seudun asuntotuotannon osalta. Metropolin ytimen haasteena ovat mahdollisuudet vastaanottaa alueelle töihin ja opiskelemaan tulevat uudet asukkaat.

Kevään 2015 aikana käytävien MAL-neuvotteluiden aikana valtion ja kuntien tulee sitoutua kohdentamaan valtion tukema tuotanto ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille. Valtion tukemalla tuotannolla tarkoitetaan sekä erityyppistä valtion tukemaa vuokratuotantoa että asumisoikeustuotantoa. Valtion tukema asuntotuotanto sekä muu kohtuuhintainen asuntotuotanto tulee olla laajasti seudun kuntien tavoitteissa, eikä pelkästään seudun ydinalueiden vastuulla.

Huomioivatko suunnitelmat riittävästi myös olemassa olevien asuinalueiden kehittämistarpeet?

Uuden asuntotuotannon turvaamisen lisäksi tulee kiinnittää huomiota riittävällä tasolla olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Samanaikaisesti kun seudun asukasluvu kasvaa on seudulla lukuisia vanhoja asuinalueita, joilla väestö vähenee. Näiden alueiden kehitystä pitää seurata sekä kohdentaa täydennysrakentamista mahdollisuuksien mukaan näille alueille.

Asuntotuotanto on suunnitelmassa arvioitu nykyisen MAL-aiesopimuksen (2012-2015) mukaiseksi. Helsinki on vuonna 2012 solmitussa sopimuksessa sitoutunut 5 000 asunnon tavoitteeseen. Tuon sopimuksen jälkeen kaupungin oma tavoite on strategiaohjelmassa ja AM-ohjelmassa nostettu 5 500 asuntoon.

Marraskuussa 2014 hyväksytyssä MAL-sopimuksessa on suurten infrahankkeiden lisäksi sovittu asemakaavatavoitteen kasvattamisesta 25 % aiesopimuksen tasosta sekä viiden vuoden asemakaavavarannosta. Sopimuksessa asuntokaavoitus on sidottu HLJ:ssa käytettäviin saavutettavuusvyöhykkeisiin. Tarkoituksenmukaisempaa olisi jatkossa kiinnittää tarkastelu maankäyttövyöhykkeisiin.

Olemassa olevien asuinalueiden kehittäminen edellyttää sekä kuntien että valtion toimenpiteitä. Valtion tulee jatkossa tukea nykyistä vahvemmin olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämistä että täydennysrakentamista. Nykyrakenteen tiivistäminen vaatii useimmiten uusia infrainvestointeja, joihin ei tällä hetkellä ole mahdollisuutta saada valtion kunnallistekniikan rakentamisavustuksia. Olemassa olevien asuinalueiden kehittämisen haasteisiin vastaamisesta tulee jatkaa kuntien ja valtion yhteistyötä kuitenkin siten, että nykyistä hallituskautta vahvemmin asuinalueohjelman kaltaisen uuden ohjelman valmistelussa tulee olla kuntanäkemyks mukana. Myös muissa asumisen kehittämishankkeissa on tarkoituksenmukaista huomioida nykyistä paremmin kuntien näkökantoja, erityisesti erilaista erityisryhmien asumisen järjestämisessä.

Valtion asumisen rahoitusmekanismeja tulee edelleen kehittää niin, että valtion tukeman tuotannon toteuttaminen kiinnostaisi nykyistä

laajemmin alan toimijakenttää. Valtion oma rooli ara-vuokratuotannossa toteutettaneen A-kruunun kautta. Valtion tulee omalla aktiivisella maapolitiikallaan huolehtia valtion maiden hyödyntämistä A-kruunun tonttikysymyksen ratkaisemiseksi. A-kruunun toimintaa on tarkoituksenmukaista vahvistaa erityisesti seudun kehyskuntien alueella, jossa ara-vuokratoteuttajista on ollut erityisesti pulaa.”

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun yhteistyökokous ja HSL:n hallitus pyytävät Helsingin seudun maankäyttösuunnitelmasta, Helsingin seudun asuntopolitiikasta sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmasta lausuntoa. Lausuntojen ja kannanottojen jälkeen HLJ 2015 -suunnitelma viimeistellään alkuvuodesta 2015, jonka jälkeen HSL:n hallitus tekee liikennejärjestelmäpäätöksen ja lähettää suunnitelman KUUMA -johtokunnan kautta KUUMA-kuntiin liikennejärjestelmäpäätöksen tekemistä varten.

Tavoitteena on, että suunnitelmista on päätökset maaliskuun 2015 loppuun mennessä, jonka jälkeen niiden pohjalta voidaan neuvotella seuraavan MAL-aiesopimuksen 2016–2019 toimenpiteet ja resurssit kehittämistoimien suuntaamiseksi.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma, asuntopolitiikka ja liikennejärjestelmäsuunnitelma liittyvät kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymän strategiaohjelman 2013–2016 osan Toimiva Helsinki kokonaisuuteen. Kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina, Kaupunkirakenteen eheytyminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta, Kaupungin toiminta on kestävä, vaikuttava ja tehokasta sekä Monipuolisia asumisvaihtoehtoja kasvavassa kaupungissa.

Suunnitelmakokonaisuuden haastavin osa ovat taloudelliset reunaehdot. Strategiaohjelman taloustavoitteiden ja näkyvissä olevan pidemmän ajan julkisen talouden reunaehtojen puitteissa erityisesti liikennejärjestelmäsuunnitelman hankekokonaisuuden toteuttamisen realistisuus on kyseenalaista Helsingille, muille seudun kunnille ja valtiolle. HLJ 2015 –luonnos vaihtoehto sisältää epävarman hinnoittelun. Nykyrahoitustyyppisen vertailuvaihtoehdon 0++ ongelmana on kasvava kuntien rahoitusosuus ja pienenevä valtion rahoitusosuus.

Nyt lausunnolla olevat suunnitelmat ovat pääosin linjassa Helsingin strategiaohjelman kanssa. Kaupungin edustajat ovat suunnitelmien eri valmisteluryhmissä toimineet strategiaohjelman ja muiden kaupungin päättämien linjausten pohjalta. Kaupunkisuunnitteluvirastossa

seudullisia suunnitelmia on valmisteltu yhteen sovittaen ne käynnissä olevan yleiskaavavalmistelun kanssa.

Liikennehankkeiden suunnittelussa valmistelua on tehty yhteen sovittaen se kaupungin talousarvioon ja taloussuunnitelmiin sisältyvään investointiohjelmaan ja HKL-liikelaitoksen investointisuunnitelmaan.

Suunnitelmien valmistelussa on otettu huomioon Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen sopimus suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi (Khs 6.10.2014). Valtioneuvoston periaatepäätös on tehty sopimuksesta 20.11.2014.

Strategiaohjelman 2013–2016 liitteenä olevassa valtuustokauden 2013–2016 toimintaohjelmat – taulukossa on todettu, että Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma käsitellään kaupunginhallituksessa 2014.

Lausunto on valmisteltu kaupunginkanslian, kiinteistöviraston, kaupunkisuunnitteluviraston ja liikennelaitoksen yhteistyönä.

Lautakunnat ovat antaneet asiasta lausuntonsa (liikennelaitoksen johtokunta 4.12.2014, kaupunkisuunnittelulautakunta 9.12.2014, ympäristölautakunta 9.12.2014, yleisten töiden lautakunta 9.12.2014, asuntotuotantotoimikunta 10.12.2014 ja kiinteistölautakunta 11.12.2014).

Liikennelaitoksen johtokunnan, ympäristölautakunnan ja yleisten töiden lautakunnanlausunnoissa painopiste on HLJ 2015 luonnoksessa. Lausunnoissa painotetaan erityisesti Helsingin liikennehankkeiden nostamista HLJ:n luonnoksen mukaisesta järjestyksestä. Erityisesti on kiinnitetty huomiota, että Raide-Jokeri ja Laajasalon raideyhteys tulee sijoittaa aikajänteelle 2016-2025. Lausunnoissa on myös painotettu, että Malmin lentokentän rakentamismahdollisuuksien aikaistuminen tulisi paremmin näkyä luonnoksissa.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto on liki yhtäpitävä kaupunginhallituksen esityksen mukainen, mutta lausunnossa ei ole haluttu ottaa kantaa joihinkin rahoitukseen liittyviin kysymyksiin.

Asuntotuotantotoimikunnan lausunnossa on otettu kantaa ainoastaan Helsingin seudun asuntostrategiaan. Lausunto on hyvin samansuuntainen kaupunginhallituksen lausunnon kanssa.

Kiinteistölautakunta toteaa lausunnossa, että kiinteistövirasto on ollut valmistelussa mukana eikä siten ole lisättävää kaupunginhallituksen esitykseen.

15.12.2014

Lausunnot ovat siten yhdensuuntaiset kaupunginhallituksen esityksen kanssa eivätkä edellytä muutoksia lausuntoesitykseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

- 1 lausuntopyyntö Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman, asuntostrategian ja liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) luonnoksista
- 2 Suunnittelun lähtökohdat
- 3 Vaikutusten arviointi HLJ 2015 raportti
- 4 HLJ 2015 toimenpidekortit
- 5 HLJ 2015 luonnos, raportti
- 6 Asuntostrategia 2025 luonnos
- 7 Maankäyttösuunnitelma 2050 luonnos
- 8 HSLn lähete MASU_HLJ

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 11.12.2014 § 593

HEL 2014-012911 T 10 03 02 01

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kiinteistölautakunta on tutustunut kaupunginhallitukselle 1.12.2014 esitettyyn lausuntoehdotukseen (Kaj/1), jonka valmistelutyöhön myös kiinteistövirasto on osallistunut. Lautakunta katsoo, että lausuntoehdotuksessa on nostettu esiin Helsingin ja kiinteistötoimen kannalta tärkeimmät näkökohdat ja yhtyy ehdotuksen johtopäätöksiin.

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lisätiedot

Peter Haaparinne, toimistopäällikkö, puhelin: 310 31864
peter.haaparinne(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 09.12.2014 § 380

HEL 2014-012911 T 10 03 02 01

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015), Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050) sekä Helsingin seudun asuntopolitiikan (Asuntopolitiikka 2025) luonnoksista.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ 2015)

HLJ 2015-luonnoksen linjaukset ja tavoitteet ovat hyvin kannatettavia. Erityisesti kestävien kulkutapojen palvelutason nosto on tärkeää, jotta seudun väestömäärän lisääntymisestä johtuva liikkumistarpeen kasvu ohjautuisi joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn.

Autoliikenteen hinnoittelu

HLJ 2015-luonnos pohjautuu seudulliseen autoliikenteen hinnoitteluun. Hinnoittelu onkin välttämätöntä paitsi liikennehankkeiden rahoituksen kannalta, myös tehokkaimpana liikkumista ohjaavana ja sitä kautta ympäristö- ja terveyshaittoja sekä hiilidioksidipäästöjä vähentävänä toimenpiteenä.

Muun muassa juuri julkaistussa Helsingin 30 % päästövähennysselvityksessä todetaan, että selvästi suurin hiilidioksidipäästöjen vähennyspotentiaali vuonna 2020 liittyy liikenteeseen ja logistiikkaan. Selvityksen mukaan erityisesti taloudelliset ohjauskeinot, kuten sujuvuusmaksujärjestelmän kehittäminen ja pysäköintimaksujen korottaminen, voivat tuoda merkittäviä päästövähennyksiä ja kustannussäästöjä.

Selvitysten perusteella sujuvuusmaksujen yhteiskunnalliset hyödyt ylittäisivät niiden kustannukset ja ne tukisivat tehokkaasti kaupungin liikennepoliittisia tavoitteita: liikennemäärät laskisivat, ruuhkat lievenisivät, matka-ajat lyhenisivät, joukkoliikenteen käyttö kasvaisi, liikenneturvallisuus ja ilmanlaatu paranisivat sekä hiilidioksidipäästöt ja melu vähenisivät.

Autoliikenteen hinnoittelu tulisi olla porrastettua alueellisesti sekä ajoneuvojen päästöjen mukaan. Koska liikenteen päästöt heikentävät ilmanlaatua ja aiheuttavat terveyshaittoja erityisesti Helsingin

kantakaupungissa tulisi siellä autoilemisen olla kalliimpaa kuin muualla seudulla. Liikennemäärien vähentäminen on erityisen tärkeää ilmanlaadultaan heikoimmilla paikoilla. EU:n yhteinen, valtioneuvoston asetuksella asetettu typpidioksidin vuosiraja-arvo 40 µg/m³ ylittyy arviolta noin kahdeksan kilometrin katuosuuksilla Helsingin kantakaupungissa. Helsinki on saanut raja-arvon saavuttamiselle jatkoaikaa EU:n komissiolta 1.1.2015 saakka. Ilmanlaadun mittaus- ja mallinnustulosten perusteella on ilmeistä, että pahimmissa katukuilussa raja-arvo ylittyy edelleen vuonna 2015.

Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi vuosina 2009 ja 2011 selvitykset ruuhkamaksujen vaikutuksista Helsingin seudulla. Terveydelle haitallisten päästöjen arvioitiin vähenevän noin 8-18 %. Pitoisuuksien väheneminen olisi voimakkainta pääväylien ympäristössä ja kantakaupungissa. Hiilidioksidipäästöjen arvioitiin vähenevän ruuhkamaksujen ansiosta noin 11 - 21 % verrattuna tilanteeseen ilman ruuhkamaksuja vuonna 2017.

Maksujen porrastaminen ajoneuvon hiilidioksidi- ja lähipäästöjen mukaan kannustaisi seudun asukkaita ja yrityksiä hankkimaan vähäpäästöisiä autoja.

HLJ-luonnoksen mukaan autoliikenteen hinnoittelu voisi olla käytössä vuonna 2020. Suunnittelu tulisikin hyvin pikaisesti aloittaa ja tehdä avoimesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

Alueellinen maksu olisi ehdottaman tärkeää voida käyttää erityisesti kestävä liikenteen kehittämiseen alueella, jolta se kerätään. Tämä lisäisi sekä maksun hyväksyttävyyttä että progressiivisuutta.

Tie- ja raideinvestoinnit

Lähivuosina aloitettavien tie- ja raideinvestointien listalla on kärkisijoilla useita suuria tiehankkeita. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelun käynnistymisen tulisi olla edellytys niiden rahoituksen toteutumiselle.

Raide-Jokeri on luonnoksessa todettu erittäin kustannustehokkaaksi liikennejärjestelmän tehostamisessa. HLJ-luonnoksessa se on kuitenkin tie- ja raidehankkeiden listalla vasta sijalla 14. Hankkeen toteuttamista tulisikin nopeuttaa.

Myös Laajasalon raideyhteyden toteuttaminen tulisi nostaa vuosina 2016-2025 aloitettavien hankkeiden listalle. Hankkeen viivästyessä vaarana on henkilöautoriippuvuuden muodostuminen ja autoliikennemäärien kasvu Helsingin keskustan alueella.

Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen, ilmanlaatu ja melu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen on välttämätöntä liikkumistarpeen ja energiankulutuksen vähentämiseksi. Vaarana kuitenkin on, että tiivistämisen seurauksena ilmanlaatu- ja meluhaitoille altistuvien määrä kasvaa. Tämä tulee aktiivisesti huomioida suunnittelussa. Luonnoksen vaikutusten arvioinnin mukaan tavoitteet ilmanlaatu- ja meluhaittojen vähentämisestä jäävät saavuttamatta.

Ajoneuvotekniikan kehitys ei tule lähitulevaisuudessa ratkaisemaan tyyppidioksidi- ja hiukkasongelmiä. Ajoneuvokannan uusiutuminen on hyvin hidasta, ja valitettavasti uusienkaan polttomoottoriautojen todelliset päästöt eivät ole täyttäneet niille asetettuja odotuksia. Katupölypäästöjen määrään ei vaikuta moottoritekniikan kehittyminen tai käytetty energialähde, joten liikennemäärien yhä kasvaessa katupölyn terveysvaikutukset korostuvat.

Merkittävä puute HLJ-tarkasteluissa on se, että Helsingin yleiskaavan luonnoksessa esitettyjen kaupunkibulevardien vaikutuksia ei ole aikataulullisista syistä huomioitu. Yleiskaavaluonnoksen mukaan suuria sisääntuloväyliä tullaan muuttamaan bulevardimaisemmiksi, ajonopeuksia laskemaan ja väylien varteen lisäämään merkittävästi asutusta ja työpaikkoja. Suunnitelmalla tulee olemaan hyvin suuria vaikutuksia liikennemääriin eri väylillä ja niiden välityskykyyn sekä Helsingissä että myös seudullisesti. Bulevardisoiminen tulee edellyttämään erittäin voimakasta panostusta kestävien kulkumuotojen osuuden nostamiseen, jotta liikennemäärät ja sen myötä ilmanlaatu- ja meluhaitat alueen asukkaille pienenevät. Yleiskaavassa bulevardisointi perustuu pikaraitiotieverkostoon. Merkittävät joukkoliikenteen parantamistoimet tulisi ajoittaa ehdottomasti ennen väylän varsien asuin- ja työpaikka-alueiden rakentamista. HLJ-luonnoksessa tähän ei ole kuitenkaan varauduttu.

Malmin lentokenttäalueen mahdollinen vapautuminen asuinkäyttöön tarjoaa yhden uudisrakentamisalueen, jolla jo alusta asti lähtökohdaksi voidaan ottaa hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja sekä terveellisen että viihtyisän asuinympäristön suunnittelu. Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että alueen toimivat joukkoliikennejärjestelyt suunnitellaan ja sisällytetään HLJ-suunnitelmaan.

Pääpyöräilyverkko

Ympäristölautakunta pitää erittäin myönteisenä, että pyöräilyn edistäminen on yksi suunnitelman painopistealue. Pääpyöräilyverkon kehittäminen on hyvin tärkeää. Sitä suunniteltaessa tulisi kuitenkin huomioida pyöräilijöiden altistuminen ilmansaasteille ja melulle; pyöräteiden ei tulisi sijaita vilkkaimpien liikenneväylien välittömässä läheisyydessä, jossa ilmansaastepitoisuudet ovat suuria ja melu

voimakasta. Tällä on vaikutusta paitsi pyöräilijöiden terveyteen myös pyöräilyn houkuttelevuuteen.

Liikkumisen ohjaus ja verotus

Liikkumisen ohjaus on hyvin kustannustehokas keino vaikuttaa kulkutapajakaumaan. Ohjauksessa tulisi tehdä entistä tiiviimpää yhteistyötä seudullisesti ja kaupunkien yhteistyönä HSL:n kanssa.

Liikkuminen palveluna –konseptia (MaaS) uutena innovatiivisena keinona vähentää henkilöautoriippuvuutta tulisi edelleen kehittää ja kokeilla käytännössä.

Ajoneuvojen verotukseen vaikuttaminen tulisi nähdä hyvin merkittävänä ohjauskeinona autokannan uusiutumisessa vähäpäästöisempään suuntaan ja vaihtoehtoisten käyttövoimien edistämiseksi. Asiassa tulisi tehdä yhteistyötä valtion kanssa verotuksen muuttamiseksi ympäristön kannalta oikeaan suuntaan ohjaavaksi.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma (MASU 2050) ja asuntostrategia (Asuntostrategia 2025)

MASU 2050- ja HLJ-2015 suunnitelmien lähtökohdaksi asetetut MAL-visiot ja tavoitteet nivovat maankäytön ja liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteiston hyvin yhteen. Kestävien liikkumismuotojen kehittämiseen tähtäävä, energiatehokas liikennejärjestelmä ja siihen pohjautuva maankäytön painopisteiden kohdentaminen antavat hyvät lähtökohdat liikennetarpeen ja liikenteen päästöjen pienentämisen huomioivalle suunnittelulle.

Seudun väestömäärän kasvu ja siitä syntyvä liikkumistarpeen kasvu muodostavat kuitenkin huomattavan haasteen liikenteen kokonaispäästöjen vähentämiseksi ja liikenteen haittojen huomioimiselle tiivistyillä asuinalueilla. On tärkeää, että tiivistämisen yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota ja panostetaan uusiin ja innovatiivisiin uusiin ratkaisuihin haittojen vähentämiseksi. Mm. Helsingin uuden yleiskaavan valmistelun yhteydessä on tehty selvitys uudentyyppisistä korttelikonsepteista, joiden jatkokehittelyä ja käyttöönoton valmistelua on syytä jatkaa.

Alueidenkäytön toteutussuunnittelun ajoitukselle on tarpeen valmistella prioriteettijärjestys, joka huomioi sekä alueiden joukkoliikennetason ja sen kohenemisen ja samalla myös liikenteen päästöjen vaikutukset tiivistettävillä alueilla. Myös työpaikkarakentamisen sijoitusta tulee selvittää ja arvioida yhtenä liikenteen haittojen torjuntakeinona. Suunnitelmien mukaan uusi työpaikkarakentaminen on tarkoitus kohdistaa entistä paremmin joukkoliikenteen solmukohtien

läheisyyteen. Tämä tarjoaa synnergiaetuja liikenteen haittojen torjunnan huomioimiselle vaikeimmissa ympäristöissä.

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91§).

Käsittely

09.12.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Päivi Kippo-Edlund: Lisätään sana "mahdollinen" kpl 17 kolmanneksi sanaksi.

Vastaehdotus:

Timo Latikka: Esitän kohdan 17 poistamista lausunnosta.

Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Timo Latikka: Eriävä mielipide. Liite: Latikka.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Suvi Haaparanta, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32061
suvi.haaparanta(a)hel.fi

Eeva Pitkänen, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 09.12.2014 § 491

HEL 2014-012911 T 10 03 02 01

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ 2015), Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma (MASU 2050) sekä Helsingin seudun asuntostrategia (Asuntostrategia 2015) muodostavat kokonaisuuden. Seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu kuntien ja muiden tahojen yhteistyönä on edellytys Helsingin seudun kilpailukykyä turvaamiseksi. Toimiva liikennejärjestelmä takaa sekä kilpailukykyisen elinkeinoelämän että luo hyvät edellytykset asumiselle.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaan (HLJ 2015)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

HLJ 2015 -strategian linjaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet tukevat Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua.

Joukkoliikenteen runkoverkon vahvistaminen uusilla säteittäisillä ja poikittaisilla yhteyksillä mahdollistaa Helsingin kaupungin kasvun. Parempi ja laajempi raideliikenteen verkosto on pitkän aikavälin tavoite. Seudullisen pääpyöräilyverkon rakentamista tulee priorisoida, toteuttaa kuntien yhteistyössä hankkeita ja mahdollisuuksien mukaan nopeutta aikatauluja. Toimiva liityntäpysäköinti ja sujuvien vaihtoyhteyksien kehittäminen lisäävät joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja toimivuutta. Logistiikan kehittäminen on tärkeää elinkeinoelämälle, jotta talouskasvu elpyisi.

Raide-Jokeri tulee nostaa kaudella 2016–2025 aloitettavien hankkeiden priorisoinnissa heti seuraavaksi niiden hankkeiden jälkeen, jotka sisältyvät valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen sopimukseen. Raide-Jokeri on todettu useassa tutkimuksessa seudun kehityksen kannalta kustannustehokkaimmaksi joukkoliikennehankkeeksi. Sen edistäminen tukee asuntorakentamistavoitteen saavuttamista, tiivistävää täydennysrakentamista, seudullisen saavutettavuuden ja ekotehokkuuden parantumista. Raide-Jokeri on tärkein strategian mukaisista runkolinjoista, joka ei vielä ole raideliikennöitävissä. HJL 2015:n hankkeissa tulee olla myös keskeisimmät, luonnosvaiheessa olevan yleiskaavan raideliikennehankkeet.

Laajasalon raideyhteyden toteuttaminen tulee myös nostaa tärkeimpien vuosina 2016–2025 aloitettavien hankkeiden joukkoon. Laajasalon raideyhteys on HLJ-luonnoksessa sijoitettu vuosille 2026–2040. Laajasalon Kruunuvuoren rakentaminen on jo käynnistynyt. Näiden uusien asuinalueiden saaminen pikaisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien piiriin on seudullisestikin tärkeää. Kaupungin investointiohjelmassa hanke on listattu toteutettavaksi vuosina 2018–2022. Ilman kantakaupunkiin suuntautuvaa raideyhteyttä asuinalueen toteutuminen viivästyy sekä asuntotuotannon tavoitteiden toteutuminen ja alueen houkuttelevuus vaarantuvat. Laajasalossa asuu tulevaisuudessa 38 000 ihmistä, minkä vastaa Kajaanin asukasmäärää. Toistaiseksi kaikki alueen maaliikenne, joukkoliikenne mukaan lukien, kulkee Herttoniemensalmen sillan kautta.

Välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalla on useita Helsingin omaan investointiohjelmaan sisältyviä vuosien 2015–2024 hankkeita. Seuraavat hankkeet, jotka ovat edellytyksenä uusille asuin- ja työpaikka-alueille, tulee siirtää kohtaan "ennen vuotta 2025 aloitettavat": Laajasalon raideyhteys (2018–2022), Kuninkaantammen eritasoliittymä (2020–2021), Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymä (2022–2024), Kehä I:n Itäkeskuksen liittymäalue (2020–2023),

Lahdenväylän Malmi - Kivikon eritasoliittymä välillä Kehä I - Porvoonväylä (2021–2023) ja Sörnäisten tunneli (2021–2024).

Hakamäentien jatkeet, jotka ovat HLJ:n vuoden 2011 hankekorissa mukana, tulee nostaa välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalle. Perusteluina ovat muun muassa maankäytön tiivistäminen, asuntojen lisärakentaminen, nykyisen katuverkon toimivuuden parantaminen ja liikenteen ympäristövaikutusten vähentäminen.

Suunnitelmakokonaisuuden haastavin osa ovat talouskysymykset. Strategiaohjelmassa linjattujen taloustavoitteiden ja tällä hetkellä heikon julkisen talouden näkymien takia moni hanke, kuten laajat liikennejärjestelmän hankkeet, ovat vaarassa jäädä suunnitteluasteelle. Tehdyt investoinnit tarvitsevat ylläpitoa, joka sekkin kärsii rahoitusvajeesta. Esitetyissä rahoitusvaihtoehdoissa valtion osuus pienenee ja kuntien osuus kasvaa.

Helsingin seudun merkitys koko maan kansantaloudelle on merkittävä: alue on niin kutsuttu kasvun veturi. Tämän takia valtion vastuulla ja etuna on huolehtia omalta osaltaan pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmästä. Rahoitusta liikennejärjestelmän hakkeille tulee jatkossa hakea Euroopan Unionilta. Erityisesti Helsingin seudun parempi liittyminen kansainväliseen liikenneverkkoon on tärkeää, jotta Suomen kansainvälisestä kilpailukykyä voidaan edistää.

Kehä I:n sisäpuoliset väylät on luokiteltu kaupunkimaisiksi pääväyliksi. Tämä on yhtenevä tavoite Helsingin kaupungin tavoitteiden kanssa, sillä valmisteilla olevassa Helsingin yleiskaavassa on sama tavoite. Näiden kaupunkibulevardien tulee taata jatkossakin sujuvan joukko-, ajoneuvo- ja jakeluliikenne ja mahdollistaa toimiva logistiikka.

Osa Kehä I:n sisäpuolista pääväylistä on liikenneviraston hallinnassa. Väylien muuttaminen kaupungin omistamiksi kaupunkibulevardeiksi aiheuttaa suuren haasteen kaupungin investointi- ja käyttötaloudelle. Rakennusoikeuden lisäyksellä voidaan kattaa osa väylän muutosinvestoinneista, mutta vuosittaisten ylläpitokustannusten kattamiseen rakennusoikeuden kasvattamisesta ei ole suoranaista taloudellista apua. Kunkin väylän hallinnoinnin muuttamista tulee tarkastella erikseen.

Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen vähentää liikkumistarvetta ja energiankulutusta. Tämän käänköpuolena on, että ilmanlaatu- ja meluhaitoille altistuvien määrä kasvaa. Meluntorjuntaan ja ilmanlaatuun vaikuttaviin asioihin on kiinnitettävä erityistä huomiota jatkosuunnittelussa, asemakaavoituksessa ja tarkemmassa suunnittelussa. Myös melun- ja pölyntorjunnan rahoitusta tulee tarkastella laajemmin.

Pisara-radan suunnittelussa edetään valtion ja seudun yhteisen sopimuksen mukaisesti. Rakennusvirasto osallistuu hankkeen suunnitteluun ja tarvittaviin viranomaistehtäviin katujen ja puistojen osalta.

HLJ:n yhtenä pääteemana on nostaa kestävien kulkutapojen palvelutasoa. Luonnoksessa esitetään myös laadukkaan seudullisen pääpyöräilyverkon toteuttamista. Pyöräilyn tulee näkyä rahoituksen kohdentamisessa. Luonnoksessa on esitetty pyöräilyn liityntäpysäköintipaikkojen tarve. Liityntäpysäköinnin lisäksi pyöräily tulisi kytkeä kokonaisvaltaisemmin joukkoliikenteeseen muun muassa vaihtoasemille johtavan infrastruktuurin kautta. Pyöräilyn palvelutasoa on jatkossa nostettava, jotta sen suosio liikennemuotona kasvaa.

Liityntäpysäköinnin toimeenpanoon ja ylläpitoon tulee esittää isäntäorganisaatio ja tapa, jolla toteutettavat pysäköintialueet valitaan.

Pidemmän ajan kuluessa myös Suomessa saatetaan ottaa käyttöön alueellisia maksuja. Helsingin seudulta kerätyt tuotot tulee kohdentaa suoraan Helsingin seudun liikennejärjestelmän investointeihin, ylläpitoon ja hoitoon rahoitukseen. Maksut eivät kuitenkaan saa olla este Helsingin ydinkeskustan vetovoimalle ja siten heikentää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Valtio on luopumassa Malmin lentokenttätoiminnoista, ja alueen maankäyttöä kehitetään seuraavien vuosien aikana. HLJ-suunnitelmaa tulee täydentää Malmin lentokenttäalueen joukkoliikenteen ja ajoneuvoliikenteen kehittämistoimilla. Alueen rakentaminen edellyttää niin säteittäisiä kuin poikittaisia joukkoliikenneyhteyksiä.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelmaan (MASU 2050)

Maankäyttösuunnitelman keskeisinä kriteereinä ovat tiivistyvä kaupunkirakenne ja saavutettavuuden paraneminen erityisesti kestävillä kulkumuodoilla. Seudun positiivisen kehityksen mahdollistamiseksi on tärkeää keskittyä erityisesti ydinalueen tiivistämiseen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma 2050 luo näkemyksen seudun tulevasta kehityksestä. Ensisijaisesti kehitettävä vyöhyke vuosina 2016–2050 sijoittuu nykyrakenteen ympärille ja hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta tarkoituksenmukaisella tavalla. Liikennejärjestelmä tukeutuu maankäyttösuunnitelmassa määritellyyn maankäyttöön.

Maankäyttösuunnitelmassa on kuitenkin huomioitava esirakentamisprosessi eli kokonaisvaltainen alueiden

rakentamiskelpoiseksi saattaminen. Tämä mahdollistaa esirakentamisen aloittamisen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tällä on merkittävä vaikutus niin alueiden taloudelliseen toteuttamiskelpoisuuteen kuin resurssitehokkuuteen. Lisäksi seudullisen yhdyskuntateknisen huollon toimivuus on varmistettava riittävillä aluevarauksilla.

Helsingin seudun asuntostrategiaan (Asuntostrategia 2015)

Asuntotuotanto on suunnitelmassa arvioitu nykyisen MAL-aiesopimuksen (2012–2015) mukaiseksi. Helsinki on vuonna 2012 solmitussa sopimuksessa sitoutunut 5 000 asunnon vuositavoitteeseen. Sopimuksen teon jälkeen kaupungin oma tavoite on nostettu 5 500 asuntoon.

Maankäyttösuunnitelman linjausten toteuttamiseksi asuntotuotantoa tulee kohdentaa enemmän ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille.

Olemassa olevien asuinalueiden kehittäminen edellyttää sekä kuntien että valtion toimenpiteitä. Valtion tulee jatkossa tukea nykyistä vahvemmin sekä olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämistä että täydennysrakentamista. Täydennysrakennusalueilla tulee varautua myös olevan infrastruktuurin ja yleisten alueiden, mukaan lukien viheralueet, parannuksiin. On erittäin tärkeää, että valtio edistää omilla toimillaan kaupungin tiivistämistä ja täydennysrakentamista ohjaamalla kunnallistekniikan rakentamisavustuksia myös täydennysrakentamisalueille. Nykyrakenteen tiivistäminen vaatii useimmiten uusia infrastruktuurin investointeja, joihin ei tällä hetkellä ole mahdollisuutta saada valtion kunnallistekniikan rakentamisavustuksia ellei alueella ole ARA-kelpoista asuntotuotantoa.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi
Kaisu Ilonen, suunnitteluasiantuntija, puhelin: 310 38638
kaisu.ilonen(a)hel.fi
Helena Ström, projektinjohtaja, puhelin: 310 38571
helena.strom(a)hel.fi
Mikko Suominen, projektinjohtaja, puhelin: 310 39232
mikko.suominen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.12.2014 § 398

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2014-012911 T 10 03 02 01

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015), Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050) sekä Helsingin seudun asuntostrategian (Asuntostrategia 2015) luonnoksista:

”Suunnitelmien keskeiset muutostarpeet tiivistetysti:

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ 2015)

Raide-Jokeri tulisi nostaa kaudella 2016–2025 aloitettavien hankkeiden priorisointijärjestyksessä heti seuraavaksi niiden hankkeiden jälkeen, jotka sisältyvät valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen sopimukseen. Raide-Jokeri on todettu useassa tutkimuksessa - myös HLJ 2015 vaikutustarkasteluissa - seudun kehityksen kannalta kustannustehokkaimmaksi joukkoliikennehankkeeksi.

Laajasalon raideyhteyden toteuttaminen tulee nostaa tärkeimpien vuosina 2016–2025 aloitettavien hankkeiden joukkoon. Laajasalon raideyhteys on HLJ-luonnoksessa sijoitettu aikajänteelle 2026–2040.

Välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalla on useita Helsingin investointiohjelmaan sisältyviä 2015–2024 hankkeita. Nämä hankkeet tulee siirtää kohtaan ennen vuotta 2025 aloitettavat. Erittely hankkeista on lausunnon kysymyskohtaisissa vastauksissa.

Valtio on luopumassa Malmin lentokenttätoiminnoista ja alueen maankäyttöä tullaan merkittävästi kehittämään jo seuraavan vuosikymmenen aikana. Liikennejärjestelmän tehokkaan kehittämisen näkökulmasta Malmin alueen rakentaminen edellyttää liikenneyhteyksien kehittämistä. HLJ-suunnitelmaan tulisi sisällyttää lähivuosina tutkittavana kokonaisuutena Malmin lentokenttäalueen kehittämiseen liittyvät joukkoliikenteen ja ajoneuvoliikenteen kehittämistoimet.

Pisara-radon suunnittelussa edetään valtion ja seudun yhteisen sopimuksen mukaisesti.

Suunnitelmakokonaisuuden haastavin osa ovat taloudelliset reunaehdot. Strategiaohjelman taloustavoitteiden ja näkyvissä olevan pidemmän ajan julkisen talouden reunaehto- jien puitteissa erityisesti liikennejärjestelmäsuunnitelman hankekokonaisuuden toteuttamisen realistisuus on kyseenalaista Helsingille, muille seudun kunnille ja valtiolle.

Nykyrahoitustyyppisen vertailuvaihtoehdon 0++ ongelmana on kasvava kuntien rahoitusosuus ja pienenevä valtion rahoitusosuus. Molemmissa rahoitusvaihtoehdoissa valtion osuus pienenee ja kuntien osuus kasvaa. Helsingin seudun merkitys koko maan kansantaloudelle on niin merkittävä, että myös valtion vastuulla on Helsingin seudun liikennejärjestelmästä huolehtiminen seudun ja maan kilpailukyvyyn turvaamiseksi. Helsingin seudulle tehtävillä liikenneinvestoinneilla saadaan kansantaloudellisesti suurempi hyöty kuin muualle maahan tehtäville investoinneille. Helsingin seudun liikennejärjestelmän riittävän rahoituksen turvaamiseksi valtion ja seudun kuntien tulee huolehtia Euroopan Unionin rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämisestä.

HLJ 2015 – luonnos vaihtoehto sisältää hinnoittelun arvion mukaan alkaen aikaisintaan vuodesta 2020. HLJ-luonnoksen rahoitusvaihtoehto sisältää näin suuren epävarmuuden.

Pidemmällä aikavälillä liikenteen hinnoittelussa voidaan varautua siihen, että myös alueellisia maksuja voitaisiin ottaa käyttöön. Ehdoton edellytys ajoneuvoliikenteen hinnoittelulle Helsingin seudulla on, että Helsingin seudulta kerätyt tuotot kohdennetaan kokonaisuudessaan Helsingin seudun liikennejärjestelmän investointien, ylläpidon ja hoidon rahoitukseen vähentämättä valtion seudulle muuten kohdistamaa liikenne- ja rahoitusta.

Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen on välttämätöntä liikkumistarpeen ja energiankulutuksen vähentämiseksi. Vaarana kuitenkin on, että ilmanlaatu- ja meluhaittoille altistuvien määrä Helsingissä tiivistämisen myötä kasvaa. Tämä tulee aktiivisesti huomioida suunnittelussa. Luonnoksen vaikutusten arvioinnin mukaan tavoitteet ilmanlaatu- ja meluhaittojen vähentämisestä ovat vaarassa jäädä saavuttamatta.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma (MASU 2050)

Maankäyttösuunnitelma vastaa pääosin Helsingin näkemystä tarkoituksenmukaisesta maankäytöstä seudulla vuosina 2016–2050.

Maankäyttösuunnitelmassa linjataan, että pääosa seudun asuntorakentamisesta tulisi sijoittaa ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille. Maankäyttösuunnitelmassa on kuitenkin edelleen runsaasti alueita (ns. kuntien muut kehittämisalueet), jotka luovat toteutuessaan käytännössä autoriippuvaista yhdyskuntarakennetta. Rakentamisen painopistettä tulisi ohjata vieläkin vahvemmin seudun ensisijaisesti kehittyville vyöhykkeille.

Helsingin seudun asuntostrategia (Asuntostrategia 2015)

Asunto- ja maapoliittisten tavoitteiden toteutuminen edellyttää seudun kuntien ja valtion välisen MAL-sopimuksen tekemistä.

Olemassa olevien asuinalueiden kehittäminen edellyttää sekä kuntien että valtion toimenpiteitä. Valtion tulee jatkossa tukea nykyistä vahvemmin olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämistä että täydennysrakentamista.

Tarkemmat perusteet suunnitelmaluonnoksien kehittämiseksi

Lausuntopyynnössä on erikseen pyydetty eri teemojen osalta tarkentamaan lausunnonantajan näkemystä erilliskysymyksistä.

Muodostavatko maankäyttösuunnitelma, asuntostrategia ja HLJ 2015 toimivan kokonaisuuden seudullisesta näkökulmasta?

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma, asuntostrategia ja liikennejärjestelmäsuunnitelma muodostavat toimivan kokonaisuuden, jonka pohjalta seudun kehitystä on hyvä viedä eteenpäin. Kattavat suunnitelmat ohjaavat seudun kehitystä MAL-vision viitoittamaan suuntaan ja edistävät seudun yhteisten MAL-tavoitteiden toteutumista.

Tukeeko kokonaisuus MAL-vision ja tavoitteiden toteutumista?

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu kuntien ja seudullisten toimijoiden yhteistyönä on tarkoituksenmukaista seudun kilpailukyvyn turvaamiseksi sekä yhdyskuntarakenteen tiivistämisen ja olemassa olevien investointien täysimääräisen hyödyntämisen näkökulmasta. Lausuttavana oleva asiakokonaisuus tukee MAL-vision ja tavoitteiden toteutumista.

Seudun tulevan maankäytön tulee tukeutua voimakkaasti olemassa olevan ja rakenteilla olevan liikennejärjestelmän varaan

Onko HLJ 2015:ssä onnistuttu kiteyttämään strategisesti tärkeimmät seudun liikennejärjestelmän linjaukset ja toimenpiteet?

HLJ 2015-strategian linjaukset ovat periaatteiltaan hyviä ja niihin liittyvät toimenpiteet tukevat yhteisten MAL-tavoitteiden saavuttamista ottaen huomioon tässä lausunnossa esitetyt tarkistukset. Helsingin seudun sijaitessa Euroopan Ten-T – verkon solmukohdassa tulee liikennejärjestelmässä vahvemmin huomioida liittyminen kansainväliseen liikenneverkkoon, jotta kansainvälisestä kilpailukyvyistä voidaan huolehtia.

Erityisen tärkeitä toimenpiteitä ovat runkoverkon vahvistaminen uusilla säteittäisillä ja poikittaisilla yhteyksillä, raideliikenteen verkon laajentaminen, seudullisen pääpyöräilyverkon rakentaminen,

liityntäpysäköinnin ja sujuvien vaihtoyhteyksien kehittäminen sekä logistiikan kehittämiseen tähtäävät linjaukset. HLJ 2015 – luonnoksessa huomionarvoista on mm. joukkoliikennejärjestelmän rakenne, joka perustuu vahvoihin runkolinjoihin ja niiden solmukohtien hyödyntämiseen.

Hyvien periaatteiden ja liikenneinvestointien priorisointijärjestyksen välillä on ristiriita. Raide-Jokeri tulisi nostaa kaudella 2016–2025 aloitettavien hankkeiden priorisointijärjestyksessä heti seuraavaksi niiden hankkeiden jälkeen, jotka sisältyvät valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen sopimukseen. Raide-Jokeri on todettu useassa tutkimuksessa - myös HLJ 2015 vaikutustarkasteluissa - seudun kehityksen kannalta kustannustehokkaimmaksi joukkoliikennehankkeeksi. Sen edistäminen tukisi asuntorakentamistavoitteen saavuttamista, ytimen tiivistämistä, seudullisen saavutettavuuden ja ekotehokkuuden parantamista. Raide-Jokerin toteuttamisen tulisi ehdottomasti nousta ensimmäisen kauden hankkeiden priorisointilistalla, koska se toteuttaa kaikkein parhaiten yhteisesti hyväksytyjä MAL-tavoitteita. Raide-Jokeri on tärkein strategian mukaisista runkolinjoista, jota ei vielä ole toteutettu raideliikenteellä. Raide-Jokerin toteuttamisella parannetaan koko seudun liikennejärjestelmän toimivuutta. HLJ-valmistelun yhteydessä tehtyjen vaikutusarviointien perusteella Raide-Jokeri on liikennejärjestelmään ja maankäyttöön kohdistuvilta vaikutuksiltaan tehokkain hanke ohittaen esimerkiksi Espoon kaupunkiradan.

Laajasalon raideyhteyden toteuttaminen tulee nostaa tärkeimpien vuosina 2016–2025 aloitettavien hankkeiden joukkoon. Laajasalon raideyhteys on HLJ-luonnoksessa sijoitettu aikajänteelle 2026–2040. Laajasalon 2020-luvun alussa valmistuvien uusien asuinalueiden saaminen pikaisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien piiriin on seudullisesti merkittävä maankäytön tehostamisen hanke, jolla maankäyttöä voidaan tiivistää olevan kaupunkirakenteen ytimen ympärille ja saadaan merkittävä määrä uusia asuntoja Helsingin keskustan läheisyyteen. Hanke on lisäksi vaikutuksiltaan olennaisesti tehokkaampi kuin moni HLJ-luonnoksessa vuosille 2016–2025 sijoitettu hanke. Kaupungin omassa investointiohjelmassa se on listattu toteutettavaksi jo lähivuosina. Ilman kantakaupunkiin suuntautuvaa raideyhteyttä alueen toteutuminen viivästyy ja Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen sopimuksen mukainen asuntotuotannon kestävä toteuttaminen vaarantuu.

Yleisesti ottaen HLJ:aan sisällytettävien liikennehankkeiden priorisoinnissa tulee jatkossa hyödyntää yhtenäisin perustein laadittuja hankearviointeja. Tämä asettaisi hankkeet paremmin tasavertaiseen asemaan ja tekisi niiden objektiivisen arvioinnin mahdolliseksi. Nyt

kaikista HLJ-luonnokseen sisällytettävistä hankkeista ei ole käytettävissä yhtäläisin perustein laadittua hankearviointia.

Ajoneuvoliikenteen verkon luokittelussa Kehä I:n sisäpuoliset väylät on luokiteltu kaupunkimaisiksi pääväyliksi. Tämä tukee Helsingin kaupungin tavoitteita kantakaupungin laajentamiseksi ja valmisteilla olevan Helsingin yleiskaavan tavoitteita. Tässä yhteydessä on kuitenkin tarkoituksenmukaista huomioida sujuvan ajoneuvo-, jakeluliikenteen ja yleensä logistiikan erityistarpeet liikennejärjestelmässä.

HLJ 2015:n välillä 2026–2040 toteuttavien hankkeiden joukossa tulisi mainita lisäksi ainakin keskeisimmät Helsingin luonnosvaiheessa olevaan yleiskaavaan sisältyvät raideliikennehankkeet. Näitä ovat esimerkiksi Jokeri 2 ja esikaupunkiraitiotiet.

Välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalla on useita Helsingin investointiohjelmaan sisältyviä 2015–2024 hankkeita. Seuraavat hankkeet tulee siirtää kohtaan ennen vuotta 2025 aloitettavat: Laajasalon raideyhteys 2018–22, Kuninkaantammen eritasoliittymä 2020–21, Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymä 2022–24, Kehä I Itäkeskuksen liittymäalue 2020–23, Lahdenväylän Malmi - Kivikon eritasoliittymä välillä Kehä I - Porvoonväylä 2021–23 (hankkeita, jotka ovat edellytyksenä uusille asuin- ja työpaikka-alueille) ja Sörnäisten tunneli 2021–24 (luo hyvät edellytykset Hermannin rantatien eteläosan asuinalueelle).

Hakamäentien jatkeet (jotka ovat HLJ 2011 hankekorissa mukana) tulee nostaa välillä 2026–2040 aloitettavien hankkeiden listalle. Perusteluna on mm. maankäytön tiivistäminen ja lisärakentaminen mm. Munkkiniemessä (MAL-tavoitteet), nykyisen katuverkon toimivuuden parantaminen ja liikenteen ympäristövaikutusten vähentäminen.

Valtio on luopumassa Malmin lentokenttätoiminnoista ja alueen maankäyttöä tullaan merkittävästi kehittämään jo seuraavan vuosikymmenen aikana. Liikennejärjestelmän tehokkaan kehittämisen näkökulmasta Malmin alueen rakentaminen edellyttää niin säteittäisten kuin poikittaisten joukkoliikenneyhteyksien kehittämistä. Säteittäisenä yhteytenä Lahdenväylän käytävän ympäristössä kulkeva pikaraitiotie tai metro olisi tämän hetken käsityksen mukaan tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Poikittaisten yhteytenä Jokeri 2 – linjan kehittäminen ensin bussina ja myöhemmin raiteilla edellyttää Lahdenväylän Malmi - Kivikon eritasoliittymän rakentamista. HLJ-suunnitelmaan tulisikin sisällyttää lähivuosina tutkittavana kokonaisuutena Malmin lentokenttäalueen kehittämiseen liittyvät joukkoliikenteen kehittämistoimet.

Pisara-radan suunnittelussa edetään valtion ja seudun yhteisen sopimuksen mukaisesti.

Onko joukkoliikenteen palvelutason ja seudullisen pyöräilyverkoston yhteensovitus maankäyttösuunnitelman ja asuntostrategian kanssa onnistunut?

Luonnoksessa puhutaan ajoneuvoliikenteestä ja moottoriajoneuvoliikenteestä. Tieliikennelain mukaan polkupyörä on ajoneuvo. Ajoneuvoliikenne sisältää pyöräliikenteen. Termiä "ajoneuvoliikenne" tulee käyttää johdonmukaisesti. Autoliikennettä käsiteltäessä tulee käyttää muotoa moottoriajoneuvoliikenne tai autoliikenne.

Luonnoksessa on esitetty hyvin pyöräilyn liityntäpysäköintipaikkojen tarve. Liityntäpysäköinnin lisäksi pyöräily tulisi kytkeä kokonaisvaltaisemmin joukkoliikenteeseen mm. asemille johtavan infrastruktuurin kautta, priorisoimalla pyörän liityntäpysäköinti autoihin nähden ja kiinnittämällä huomiota pyöräilyn palvelutasoon. HLJ:n yhtenä pääteemana on nostaa kestävien kulkutapojen palvelutasoa. Luonnoksessa esitetään myös, että toteutetaan laadukas seudullinen pääpyöräilyverkko. Pyöräilyn tulee näkyä rahoituksen kohdistumisessa sekä investoinneissa.

Sitoudutteko osaltanne esitettyyn liityntäpysäköinnin kustannusjakoehdotukseen?

Jotta liityntäpysäköinnissä päästään eteenpäin, on tärkeää esittää prosessi, jolla toteutettavat alueet valitaan. Tämä voisi tapahtua esim. 4 vuoden välein osana HLJ suunnitelmia.

Suunnitelmaluonnoksen tavoite houkutella uusia joukkoliikenteen käyttäjiä seudun ulommista osista toimivan liityntäpysäköintijärjestelmän avulla on hyvä. Hinnoittelun ja aikarajoitusten avulla ohjataan liityntäpysäköintiä etäämmäksi ruuhkavyöhykkeestä.

Ydinvyöhykkeellä varaudutaan maksullisuuteen ja pyöräpysäköinti on ensisijainen liityntäpysäköinnin muoto. Helsingin ongelmana henkilöautojen liityntäpysäköintipaikkojen rakentamisessa on niiden kalleus. Raideliikenneasemien ympäristöt ovat tärkeitä täydennysrakentamiskohteita, jolloin usein maantasossa olevat liityntäpysäköintipaikat joudutaan muuttamaan laitospaikoiksi. Tällöin niiden hinta helposti nousee liian korkeaksi, jotta ne voitaisiin toteuttaa pelkästään liityntäpysäköijien käyttöön. Paikkojen toteutettavuutta voi parantaa vuoroittaispysäköinnin käyttömahdollisuus tai paikkojen maksullisuus.

Millaisia ajoneuvoliikenteen hinnoitteluvaihtoehtoja tulisi selvittää?

Seudulla selvitetään erilaisia ajoneuvoliikenteen hinnoittelumalleja ja niiden mahdollisesta käyttöön otosta päätetään erikseen.

Suunnitelmakokonaisuuden haastavin osa ovat taloudelliset reunaehdot. Strategiaohjelman taloustavoitteiden ja näkyvissä olevan pidemmän ajan julkisen talouden reunaehtojen puitteissa erityisesti liikennejärjestelmäsuunnitelman hankekokonaisuuden toteuttamisen realistisuus on kyseenalaista Helsingille, muille seudun kunnille ja valtiolle.

HLJ 2015 – luonnos vaihtoehto sisältää hinnoittelun arvion mukaan alkaen aikaisintaan vuodesta 2020. HLJ-luonnoksen rahoitusvaihtoehto sisältää näin suuren epävarmuuden. Nykyrahoitustyyppisen vertailuvaihtoehdon 0++ ongelmana on kasvava kuntien rahoitusosuus ja pienenevä valtion rahoitusosuus.

Helsingin seudun merkitys koko maan kansantaloudelle on niin merkittävä, että myös valtion vastuulla on Helsingin seudun liikennejärjestelmästä huolehtiminen seudun ja maan kilpailukyvyyn turvaamiseksi. Helsingin seudulle tehtävillä liikenneinvestoinneilla saadaan kansantaloudellisesti suurempi hyöty kuin muualle maahan tehtäville investoinneille.

Kaupungin strategiaohjelma 2013–2016 ei sisällä linjauksia liikenteen hinnoittelusta.

Kaupunginhallitus on 28.4.2014 lausunnossaan liikenne- ja viestintäministeriölle oikeudenmukaista ja älykästä liikennettä – loppuraportista todennut mm. seuraavaa.

Liikenteen verotuksen tulisi olla tasa-arvoista ja samanlaista eri puolilla Suomea, niin maaseudulla kuin kaupunkiseuduilla. Liikenteen hinnoittelulla ei tule luoda yhdyskuntarakennetta hajauttavia kannustimia. Jos liikenteen verotus maaseudulla olisi kaupunkiseutuja alhaisempaa, kannustaisi tämä muuten tasavertaisessa tilanteessa asumaan maaseudulla kaupungin sijasta. Tällä olisi mm. yhdyskuntarakenteeseen, energiankulutukseen ja liikenteen päästöihin kielteisiä vaikutuksia. Tarvittavat aluepoliittiset toimet tulee tehdä läpinäkyvästi muualla kuin liikenteen verotuksen kautta.

Pidemmällä aikavälillä liikenteen hinnoittelussa tulee kuitenkin varautua siihen, että myös alueellisia maksuja voitaisiin ottaa käyttöön. Helsingin seudulla tämä voi tarkoittaa esimerkiksi autoilijoilta perittävää sujuvuus-, ruuhka- tai palvelumaksua, joka voi vaihdella ajoneuvon sijainnin, kellonajan, ajoneuvon päästöjen tai muiden ominaisuuksien tms. perusteella. Lainsäädännöllä ja teknisellä kehittämisellä tulisi luoda järjestelmälle puitteet, vaikka sitä ei toistaiseksi otettaisi käyttöön.

Valtakunnalliseen tienkäyttömaksuun liittyen tärkeää on, että sen teknologia tietojen keräämiseen ja maksamiseen liittyen on sellainen, että kaupunkiseudut voivat tarvittaessa hyödyntää samaa järjestelmää alueellisten maksujen keräämiseen eikä erillisiä järjestelmiä ole tarpeen hankkia.

Jos edellä valtakunnallinen henkilöautojen kilometrivero toteutetaan niin, että Helsingin seudulta kerättävä nykyinen verotustaso ylitetään, tulee sitä varten laadittavassa lainsäädännössä varmistaa nykyisen verotustason ylittävän tuoton käyttäminen kokonaisuudessaan Helsingin seudun liikennejärjestelmän investointien, ylläpidon ja hoidon rahoituksen lisäämiseen. Työryhmän esitys siitä, että kilometriverojärjestelmän mahdollisessa käyttöönotossa edettäisiin kokeilujen kautta, on kannatettava. Jos verotusuudistuksella pystytään osaltaan vähentämään kaupungin sääntuloväylien ruuhkautumista ja pitämään liikenne Helsingissä sujuvana mm. kasvattaen joukkoliikenteen osuutta, on se Helsingin ja kaupungissa toimivien yritystenkin kannalta hyvä asia.

Onko suunnitelman vaikutuksia arvioitu riittävän kattavasti?

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) vaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin niitä vaikutuksia, jotka ovat merkittäviä seudullisella suunnittelun tasolla. Keskeisessä asemassa olivat yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset.

Vaikutusten arviointimenetelmä, jossa vertailtiin HLJ 2015 luonnosta ja vertailuvaihtoehtoa, on hyvä. Vertailuvaihtoehto eroaa luonnoksesta siten, että siinä ei oteta käyttöön ajoneuvoliikenteen hinnoittelua.

HLJ 2015:n ja seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman yhteensovittaminen tarkoittaa vaikutusten arvioinnin näkökulmasta sitä, että liikennejärjestelmäsuunnitelmaa arvioidaan paitsi suhteessa HLJ:lle asetettuihin tavoitteisiin myös suhteessa maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteisiin MAL-tavoitteisiin. Menettelytapa on oikea.

HLJ 2015:n toteuttamismahdollisuuksia ja sen tavoiteltuja vaikutuksia arvioitiin väestönkasvun, taloudellisten tekijöiden, teknologisten ja yhteiskunnallisten muutosten sekä arvoihin ja käyttäytymiseen liittyvien muutosten näkökulmista. Vaikutuksiin liittyy merkittäviä epävarmuuksia, jotka on tuotu esiin.

Arvioinnin painopisteiksi tunnistettiin viisi kokonaisuutta, jotka olivat seudun kilpailukyky ja taloudelliset vaikutukset, kasvun suunta ja saavutettavuus, kestävä liikunnan kehitys, merkittävät ympäristövaikutukset sekä sosiaalinen kestävyys. Painopisteitä

arvioitiin suhteessa MAL- ja HLJ-tavoitteisiin. Esiin nostettiin myös huomioita jatkosuunnitteluun. Arvioinnin tuloksena syntyy käsitys siitä, missä määrin eri suunnitelmat edistävät tavoitteiden saavuttamista.

Liikkujatarinoiden tavoitteena oli havainnollistaa suunnitelman eri toimenpiteitä ja keskeisiä hankkeita. Liikkujatarinoita käytettiin asukasvuorovaikutuksessa. Palautetta asiasta saatiin kovin vähän.

HLJ 2015 -suunnitelman vaikutuksia on arvioitu riittävän kattavasti.

Vastaako maankäyttösuunnitelmassa esitetty kokonaisuus käsitystänne seudun yhdyskuntarakenteen tulevaisuudesta?

Maankäyttösuunnitelmassa esitetty jako erilaisiin seudullisiin kehittämisvyöhykkeisiin on perusteltu kannanotto seudun kehitykseen. Kriteerit, joiden perusteella kehittämisvyöhykkeet on laadittu, on hyväksytty Helsingin seudun yhteistyökokouksessa. Keskeisimpänä sisältönä kartassa on seudun jakaminen ensisijaisesti kehitettäviin vyöhykkeisiin, joille ohjataan pääosa uudesta maankäytöstä ja seudullisia investointeja sekä kuntien muihin kehittämisalueisiin. Näiden lisäksi on merkitty seudullisia teollisuus-, varasto- ja logistiikkakeskittymiä, seudun ensisijaisten vyöhykkeiden laajentumisalueita sekä mahdollisia laajentumisalueita vuoden 2040 jälkeen. Tehty linjaus olla avaamatta uusia seudullisia rautatiekäytäviä ennen vuotta 2040 on perusteltu. Seudun positiivisen kehityksen mahdollistamiseksi on tärkeää keskittyä erityisesti ydinalueen tiivistämiseen.

Ovatko seudullisten liikennehankkeisiin kytkeytyvien kehittämisvyöhykkeiden määritelmät oikeansuuntaisia?

Maankäyttösuunnitelmassa linjataan, että pääosa seudun asuntorakentamisesta tulisi sijoittaa ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Maankäyttösuunnitelmassa on kuitenkin edelleen runsaasti alueita (ns. kuntien muut kehittämisalueet), jotka luovat toteutuessaan käytännössä autoriippuvaista yhdyskuntarakennetta. Rakentamisen painopistettä tulisi ohjata vieläkin vahvemmin seudun ensisijaisesti kehittyville vyöhykkeille.

HLJ 2015 -strategian linjaukset ovat periaatteitaan hyviä ja niihin liittyvät toimenpiteet tukevat yhteisten MAL-tavoitteiden saavuttamista. Erityisen tärkeitä toimenpiteitä ovat runkoverkon vahvistaminen uusilla säteittäisillä ja poikittaisilla yhteyksillä, raideliikenteen verkon laajentaminen, seudullisen pääpyöräilyverkon rakentaminen, liityntäpysäköinnin ja sujuvien vaihtoyhteyksien kehittäminen sekä logistiikan kehittämiseen tähtäävät linjaukset.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma 2050 on strateginen kartta, joka luo tarkoituksenmukaisen ja oikean suuntaisen näkemyksen seudun tulevasta kehityksestä. Ensisijaisesti kehitettävä vyöhyke vuosina 2016-2050 on maantieteellisesti nykyrakenteen ympärille sijoittuva ja olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta tarkoituksenmukaisella tavalla hyödyntävä vyöhyke. Koska liikennejärjestelmä tukeutuu maankäyttösuunnitelmassa määriteltyyn maankäyttöön, tulee seudun kuntien asemakaavoituksessa sitoutua pitäytymään ensisijaisella kehitettävällä vyöhykkeellä.

Maankäyttösuunnitelman keskeisinä kriteereinä käytetyt tiivistyvän kaupunkirakenteen tavoite sekä saavutettavuuden paraneminen erityisesti kestäväillä kulkumuodoilla ovat perusteltuja ja tuottavan riittävän tiiviin lopputuloksen.

Helsingin osalta seudun maankäyttösuunnitelma on ristiriidaton valmisteilla olevan yleiskaavan kanssa.

Ovatko asunto- ja maapoliittiset linjaukset oikeansuuntaisia? Ovatko tavoitteet ja niiden sisältämät toimenpiteet riittäviä halutun kehityksen aikaansaamiseksi?

Asuntostrategian rakentamisennuste tuo esille vuosine 2016 -2025 kuntien suunnitteleman asuntotuotannon määrän ja sijainnin. Tarkasteltaessa toteutunutta asuntotuotantoa voidaan todeta, että tavoitetaso on korkea. Nykyisen sopimuksen osalta noin 90 % asuntotuotantotavoitteesta on toteutumassa. Asuntomarkkinoiden toimivuus edellyttää riittävän monenlaisten alueiden samanaikaista rakentamista. Monipuolinen hallinta- ja rahoitusmuotorakenne sekä talotyypirakenne turvaavat monipuolisen asukasrakenteen alueille.

Edistetäänkö esitetyillä toimenpiteillä riittävästi asuntotuotannon sijoittumista maankäyttösuunnitelmassa esitetyille seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille?

Asuntostrategian maa- ja asuntopoliittiset tavoitteet eivät ole ristiriidassa seudun maankäyttösuunnitelman tai liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa. Maaseutumaisten alueiden sekä hajarakentamisen tavoitteet ohjaavat maankäyttöä seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Täydentävän asuntorakentamisen tavoitteet tukevat yhdyskuntarakenteen tiivistymistä. On erittäin tärkeää, että valtio edistää täydennysrakentamista ohjaamalla kunnallistekniikan rakentamisavustuksia myös täydennysrakentamisalueille.

Liki 80 % nykyisistä asukkaista asuu ja tulevasta asuntotuotannosta sijoittuu seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle. Valtaosin tuleva asuntotuotanto sijoittuu hyvin saavutettaville alueille.

Huomionarvioista on kuitenkin, että saavutettavuuden näkökulmasta asuntotuotanto on merkittävämpää SAVU-vyhykkeellä IV kuin III. Tiivis yhdyskuntarakenne on kuitenkin joukkoliikenteellä saavutettavuuden ja palvelutuotannon näkökulmasta välttämätöntä.

Määrällisesti Helsinki tulee jatkossakin olemaan merkittävimmissä roolissa seudun asuntotuotannon osalta. Metropolin ytimen haasteena ovat mahdollisuudet vastaanottaa alueelle töihin ja opiskelemaan tulevat uudet asukkaat.

Kevään 2015 aikana käytävien MAL-neuvotteluiden aikana valtion ja kuntien tulee sitoutua kohdentamaan valtion tukema tuotanto ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Valtion tukemalla tuotannolla tarkoitetaan sekä erityyppistä valtion tukemaa vuokratuotantoa että asumisoikeustuotantoa. Valtion tukema asuntotuotanto sekä muu kohtuuhintainen asuntotuotanto tulee olla laajasti seudun kuntien tavoitteissa, eikä pelkästään seudun ydinalueiden vastuulla.

Huomioivatko suunnitelmat riittävästi myös olemassa olevien asuinalueiden kehittämistarpeet?

Uuden asuntotuotannon turvaamisen lisäksi tulee kiinnittää huomiota riittävällä tasolla olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Samanaikaisesti kun seudun asukasluvu kasvaa on seudulla lukuisia vanhoja asuinalueita, joilla väestö vähenee. Näiden alueiden kehitystä pitää seurata sekä kohdentaa täydennysrakentamista mahdollisuuksien mukaan näille alueille.

Asuntotuotanto on suunnitelmassa arvioitu nykyisen MAL-aiesopimuksen (2012–2015) mukaiseksi. Helsinki on vuonna 2012 solmitussa sopimuksessa sitoutunut 5 000 asunnon tavoitteeseen. Tuon sopimuksen jälkeen kaupungin oma tavoite on strategiaohjelmassa ja AM-ohjelmassa nostettu 5 500 asuntoon.

Marraskuussa 2014 hyväksytyssä MAL-sopimuksessa on suurten infrahankkeiden lisäksi sovittu asemakaavavoitteen kasvattamisesta 25 % aiesopimuksen tasosta sekä viiden vuoden asemakaavavarannosta. Sopimuksessa asuntokaavoitus on sidottu HLJ:ssä käytettäviin saavutettavuusvyöhykkeisiin. Tarkoituksenmukaisempaa olisi jatkossa kiinnittää tarkastelu maankäyttövyöhykkeisiin.

Olemassa olevien asuinalueiden kehittäminen edellyttää sekä kuntien että valtion toimenpiteitä. Valtion tulee jatkossa tukea nykyistä vahvemmin olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämistä että täydennysrakentamista. Nykyrakenteen tiivistäminen vaatii useimmiten uusia infrainvestointeja, joihin ei tällä hetkellä ole mahdollisuutta saada valtion kunnallistekniikan rakentamisavustuksia. Olemassa olevien

asuinalueiden kehittämisen haasteisiin vastaamisesta tulee jatkaa kuntien ja valtion yhteistyötä kuitenkin siten, että nykyistä hallituskautta vahvemmin asuinalueohjelman kaltaisen uuden ohjelman valmistelussa tulee olla kuntanäkemyks mukana. Myös muissa asumisen kehittämishankkeissa on tarkoituksenmukaista huomioida nykyistä paremmin kuntien näkökantoja, erityisesti erilaista erityisryhmien asumisen järjestämisessä."

Samalla lautakunta päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

09.12.2014 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Muutetaan kohta 36 "HLJ-suunnitelmassa esitetään seudulla otettavan käyttöön ajoneuvoliikenteen hinnoittelu." korvataan varsinaisessa suunnitelmassa seuraavalla virkellä: "Seudulla selvitetään erilaisia ajoneuvoliikenteen hinnoittelumalleja ja niiden mahdollisesta käyttöön otosta päätetään erikseen."

Kannattajat: Tom Packalén

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Kohta 10 poistetaan ja kohdasta 43 poistetaan virke: "Pidemmällä aikavälillä liikenteen hinnoittelussa voidaan varautua siihen, että myös alueellisia maksuja voitaisiin ottaa käyttöön."

Kannattajat: Tom Packalén

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kohta 36 "HLJ-suunnitelmassa esitetään seudulla otettavan käyttöön ajoneuvoliikenteen hinnoittelu." korvataan varsinaisessa suunnitelmassa seuraavalla virkellä: "Seudulla selvitetään erilaisia ajoneuvoliikenteen hinnoittelumalleja ja niiden mahdollisesta käyttöön otosta päätetään erikseen."

Jaa-äännet: 3

Pekka Buttler, Elina Moisio, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 6

Hennariikka Andersson, Jape Lovén, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava, Heta Välimäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä puheenjohtajan vastaehdotus voitti äänin 6-3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kohta 10 ja 43 poistetaan virke:" Pidemmällä aikavälillä liikenteen hinnoittelussa voidaan varautua siihen, että myös alueellisia maksuja voitaisiin ottaa käyttöön."

Jaa-äänet: 5

Pekka Buttler, Jape Lovén, Elina Moisio, Osmo Soininvaara, Heta Välimäki

Ei-äänet: 4

Hennariikka Andersson, Matti Niiranen, Tom Packalén, Risto Rautava

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän esitys voitti äänin 5-4.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Rikhard Manninen, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 310 37160
rikhard.manninen(a)hel.fi
Matti Kivelä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37145
matti.kivela(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 04.12.2014 § 192

HEL 2014-012911 T 10 03 02 01

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Esitetty lausunto on pääosin HKL:n kirjeen 20.11.2014 sisältöä vastaava.

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL) toteaa lausuntonaan Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman, asunstrategian ja liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksista (HLJ 2015) seuraavaa:

HLJ 2015 -luonnoksessa huomionarvoista on mm. joukkoliikennejärjestelmän rakenne, joka perustuu vahvoihin runkolinjoihin ja niiden solmukohtien hyödyntämiseen. HKL operoi osaa näistä runkolinjoista ja on toteuttamassa uusia runkolinjahankkeita. Tähän liittyen HKL ehdottaa muutoksia esitettyjen raideliikenteen hankkeiden priorisointiin ja toteutusaikatauluun.

HKL pitää hyvänä Helsingin kantakaupungin raitioverkon jatkuvan kehittämistyön priorisointia yhdeksi liikennejärjestelmän kehittämisen keskeisimmistä lähtökohdista.

Raide-Jokeri tulisi nostaa kaudella 2016–2025 aloitettavien hankkeiden priorisointijärjestyksessä heti seuraavaksi niiden hankkeiden jälkeen, jotka on asiallisesti jo esimerkiksi valtion ja Helsingin seudun kuntien välisessä sopimuksessa päätetty. Raide-Jokeri on tärkein strategian mukaisista runkolinjoista, jota ei vielä ole toteutettu raideliikenteellä. Raide-Jokerin toteuttamisella parannetaan koko seudun liikennejärjestelmän toimivuutta. HLJ-valmistelun yhteydessä tehtyjen vaikutusarviointien perusteella Raide-Jokeri on liikennejärjestelmään ja maankäyttöön kohdistuvilta vaikutuksiltaan tehokkain hanke ohittaen esimerkiksi Espoon kaupunkiradan.

Laajasalon raideyhteys on HLJ-luonnoksessa sijoitettu aikajänteelle 2026–2040. Laajasalon raideyhteyden toteuttaminen tulee nostaa tärkeimpien vuosina 2016–2025 aloitettavien hankkeiden joukkoon. Laajasalon 2020-luvun alussa valmistuvien uusien asuinalueiden saaminen pikaisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien piiriin on seudullisesti merkittävä maankäytön tehostamisen hanke, jolla maankäyttöä voidaan tiivistää olevan kaupunkirakenteen ytimen ympärille ja saadaan merkittävä määrä uusia asuntoja Helsingin keskustan läheisyyteen. Hanke on lisäksi vaikutuksiltaan olennaisesti tehokkaampi kuin moni HLJ-luonnoksessa vuosille 2016–2025 sijoitettu hanke.

Yleisesti ottaen HLJ:aan sisällytettävien liikennehankkeiden priorisoinnissa tulisi jatkossa hyödyntää yhtenäisin perustein laadittuja hankearvioiteja. Tämä asettaisi hankkeet paremmin tasavertaiseen asemaan ja tekisi niiden objektiivisen arvioinnin mahdolliseksi. Nyt

kaikista HLJ-luonnokseen sisällytettävistä hankkeista ei ole käytettävissä yhtäläisin perustein laadittua hankearviointia.

HLJ 2015:n välillä 2026–2040 toteuttavien hankkeiden joukossa tulisi mainita lisäksi ainakin keskeisimmät Helsingin luonnosvaiheessa olevaan yleiskaavaan sisältyvät raideliikennehankkeet. Näitä ovat esimerkiksi Jokeri 2 ja esikaupunkiraitiotiet.

Valtio on luopumassa Malmin lentokenttätoiminnoista ja alueen maankäyttöä tullaan merkittävästi kehittämään jo seuraavan vuosikymmenen aikana. Liikennejärjestelmän tehokkaan kehittämisen näkökulmasta Malmin alueen rakentaminen edellyttää niin säteittäisten kuin poikittaisten joukkoliikenneyhteyksien kehittämistä. Säteittäisenä yhteytenä Lahdenväylän käytävän ympäristössä kulkeva pikaraitiotie tai metro olisi tämän hetken käsityksen mukaan tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Poikittaisena yhteytenä Jokeri 2 -linjan kehittäminen ensin bussina ja myöhemmin raiteilla edellyttää Lahdenväylän Kivikon eritasoliittymän rakentamista. HLJ-suunnitelmaan tulisikin sisällyttää lähivuosina tutkittavana kokonaisuutena Malmin lentokenttäalueen kehittämiseen liittyvät joukkoliikenteen kehittämistoimet.

Liikennejärjestelmän tehostaminen erilaisin ohjauskeinoin on kannatettavaa. HLJ-suunnitelmassa esitetään seudulla otettavan käyttöön ajoneuvoliikenteen hinnoittelu. Tämä on liikennejärjestelmän kokonaisuuden kannalta kannatettavaa. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelun vaikutukset kestävästi liikkumisen edistämiseen ovat mittaluokaltaan merkittävät eikä strategisia tavoitteita toteuttavia vastaavan mittaluokan vaikutuksia ole saavutettavissa edes mittavilla infrastruktuuri-investoinneilla. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelu muuttaa katuverkon käyttöä nykyistä enemmän tarvepohjaiseksi ja siten vähentää ruuhkautumista sekä parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Ajoneuvoliikenteen hinnoittelu on myös liikennejärjestelmän rahoituspohjan laajentamiseksi tarpeellista. Ehdoton edellytys ajoneuvoliikenteen hinnoittelulle Helsingin seudulla tulee kuitenkin olla, että kerätyt varat palautuvat täysimääräisesti Helsingin seudun liikenneinvestointien rahoitukseen vähentämättä valtion seudulle muuten kohdistamaa liikenne-rahastusta.

Seudullinen ohjaus pysäköintipolitiikassa ja liityntäpysäköinnin kehittämisessä on tärkeää. Nykyinen hajallaan oleva liityntäpysäköinnin toteuttamisvastuu ei ohjaa kokonaisuuden kannalta tehokkaimpiin liityntäpysäköinnin toteuttamisjärjestelyihin. Liityntäpysäköinnin toteuttamiseksi HLJ-luonnoksessa esitetty kustannusjako on askel oikeaan suuntaan. Liityntäpysäköintihankkeista tulisi valmistella esimerkiksi HLJ-jakson pituisia kehittämisohjelmia seudullisen

15.12.2014

tarvearvioinnin perusteella ja jakaa toteutuskustannukset esitetyn kustannusjakomallin mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 01.12.2014 § 1274

HEL 2014-012911 T 10 03 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian kahdeksi viikoksi pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

15.12.2014

Kaj/5

§ 1339

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 49 ja 50 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntolautakunta	12.12.2014
kaupunkisuunnittelulautakunta	2.12.2014
rakennuslautakunta	9.12.2014
asuntotuotantotoimisto	
- toimitusjohtaja	9.12.2014

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

15.12.2014

Sj/1

§ 1340

Kaupunginorkesterin visuaalisen ilmeen uudistus

HEL 2014-014218 T 00 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä kaupunginorkesterin visuaalisen ilmeen liitteen 1. mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Visuaalinen ilme (HKO)
- 2 Kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosaston lausunto Helsingin kaupunginorkesterin tunnuksesta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen hyväksymissä viestinnän ohjeissa todetaan, että kaupunki käyttää viestinnässään yhtenäistä visuaalista ilmettä, jonka peruselementti on kaupungin vaakuna. Lisäksi ohjeissa todetaan: "Perustelluista syistä kaupungin hallintokunnilla on lisäksi mahdollisuus käyttää omaa virasto- tai laitostunnustaan kaupunginhallituksen hyväksymällä tavalla. Kaupunginhallitus vahvistaa hallintokunnan tunnuksen lauta- tai johtokunnan esityksestä. Ennen tällaisen kaupungin tavanomaisesta vaakunailmeestä poikkeavan virasto- tai laitostunnuksen vahvistamista siitä on pyydettävä kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosaston lausunto. Esimerkiksi kaupungin liikelaitoksilla sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnasta vastaavilla yksiköillä saattaa olla oman asiakasmarkkinointinsa kannalta perustellut syyt itsenäiseen virasto-, laitos- tai yritysilmeeeseen."

Helsingin kaupunginvaakunan käyttöä koskevan ohjeen mukaan lauta- ja johtokuntien sekä virastojen ja laitosten pöytäkirjoissa, kuulutuksissa sekä muussa kaupungin viranomais-toiminnassa on kuitenkin erillisen virasto- tai laitostunnuksen sijasta käytettävä kaupunginvaakunaa.

Kaupunginorkesterin johtokunta on perustellut uutta visuaalista ilmettä 3.12.2014 tekemässään esityksessä mm. seuraavasti:

Kulttuuritoimen organisaatioille näkyvyys ja tunnettuus ovat erityisten tärkeitä ja palvelevat niiden asiakasmarkkinointia. Kaupungin sivistystoimeen kuuluvilla kulttuuritoimen virastoilla mm. kulttuurikeskuksella, kaupunginkirjastolla, taidemuseolla ja kaupunginmuseolla on omat tunnuksensa.

Ajan saatossa sekä markkinointiviestinnän välineet että tavat ovat kehittyneet ja muuttuneet merkittävästi, ja myös orkesterin nykyinen visuaalinen ilme on tullut käyttöikänsä päähän. Kuluvana syksynä kaupunginorkesterissa on käynnistetty markkinointiviestinnän strategian uudistaminen, jonka luonteva osa visuaalisen konseptin uudelleenmuotoilu on. Uudistuksen tavoitteena on terävöittää orkesterin brändiä niin sen kotikaupungissa, valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin. Ilmeuudistuksella pyritään myös herättämään kaupunkilaiset näkemään oma orkesterinsa uusin silmin ja houkuttelemaan yhä laajemmat yleisöt Helsingin kaupunginorkesterin palveluiden piiriin.

Suunnittelutoimisto Bondin luoma visuaalinen konsepti perustuu orkesterimuusikoiden nimistä sekä orkesterin nimestä muodostuvaan visuaaliseen tunnukseen. Eri pituiset nimet muodostavat yhdessä ääniaaltoja muistuttavan muodon. Tunnuksesta voi löytää myös mereen heijastuvan kaupungin siluetin.

Monikäyttöinen tunnus on kooltaan helposti skaalautuva ja sitä voidaan käyttökohteensa mukaisesti käyttää niin yksi-, kaksi- kuin kolmikielisenä erilaisissa markkinointiviestinnän sovelluksissa. Tunnuksen pystyy myös helposti animoimaan esimerkiksi konserttien verkkolähettyksiin.

Kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosasto on lausunnossaan todennut mm., että ehdotettu tunnus on monikäyttöinen ja helposti skaalautuva. Osasto puoltaa ehdotetun tunnuksen hyväksymistä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Visuaalinen ilme (HKO)
- 2 Kaupunginkanslian tietotekniikka- ja viestintäosaston lausunto Helsingin kaupunginorkesterin tunnuksesta

15.12.2014

Sj/1

Tiedoksi: Muutoksenhaku, oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Kaupunginorkesteri

Päätöshistoria

Kaupunginorkesterin johtokunta 03.12.2014 § 24

HEL 2014-014218 T 00 04 00

Eesitys

Kaupunginorkesterin johtokunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginorkesterin visuaalisen ilmeen uudistus hyväksytään.

Esittelijä

Viestintä- ja markkinointipäällikkö
Marja Istala Kumpunen

Lisätiedot

Virpi Tahvanainen, Viestintäsuunnittelija, puhelin: 310 22710
virpi.tahvanainen(a)hel.fi

Marja Istala Kumpunen, Viestintä- ja markkinointipäällikkö, puhelin: 310 227
marja.istalakumpunen(a)hel.fi

§ 1341

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 50 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta	11.12.2014
kaupunginmuseon johtokunta	
kaupunginorkesterin johtokunta	
kulttuuri- ja kirjastolautakunta	9.12.2014
liikuntalautakunta	11.12.2014
nuorisolautakunta	
opetuslautakunta	
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto	11.12.2014
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto	
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta	9.12.2014
suomenkielisen työväenopiston johtokunta	
taidemuseon johtokunta	9.12.2014
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta	
eläintarhan johtaja	
museojohtaja	
kaupunginorkesterin intendentti	
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori	
suomenkielinen työväenopisto:	
- rehtori	
- apulaisrehtori	
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)	
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)	
taidemuseon johtaja	
tietokeskus:	
- johtaja	
- tutkimuspäällikkö	
- tietohuoltopäällikkö	
- kehittämispäällikkö	
työterveysjohtaja	
Henkilöstön kehittämispalvelut	
- toimitusjohtaja	

15.12.2014

Sj/2

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

15.12.2014

Stj/1

§ 1342

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 50 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta

- ensimmäinen jaosto 11.12.2014
- kolmas jaosto 11.12.2014

Esittelijä

vs. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Sutinen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Sutinen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

15.12.2014

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 1312 - 1323, 1326 - 1328, 1330 - 1334, 1336, 1338, 1339, 1341 ja 1342 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 1324, 1325, 1329, 1335, 1337 ja 1340 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

15.12.2014

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

15.12.2014

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Osku Pajamäki

Mika Raatikainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 23.12.2014.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566